«'የዐበይት መናፍቃን '

በሚል ርእስ የተዘጋጀው ጽሑፍ እጅግ አስፈላጊ በሆነ ጊዜ፣ በእግዚአብሔር ፈቃድ የተዘጋጀ፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ፣ ለብዙ እውነት ፈላጊ ጠያቂዎች በቂ መልስ ይዞ ብቅ ያለ በመሆኑ እጅግ ደስ ብሎኛል። ለአንባቢያን በፍጥነት ደርሶ ልባቸውን እንዲያሳርፍና የሐሰት መናፍቃንን አፍ ያዝ እንዲያደርግ፣ እንዲሁም በዚህ መጽሐፍ ምንጭነት ትልቁ ወንዝ በስፋት ፈሶ የበርካታ ምዕመናንን ጥማት እንዲያረካ ምኞቴና ጸሎቴ ነው»።

መጋቢ ዮሐንስ ባሣና
(ኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን)

«አሳች እስካለ ድረስ ያልተጠነቀቀ ያላወቀና ያላስተዋለ ሁሉ ሊስት ይችላል። ዓለማችን በአሳቾች እየተጥለቀለቀች ነው። በአሁኑ ጊዜ ተጠንቀቁ፣ አስተውሉ የሚሉ ሰዎችን እንደ አሉታዊ መልእክተኛ በማየት የሚያወግዙ ሰዎች፣ «መንፈስ ቅዱስ ይመራኛል፤ ማንስ ያታልለኛል» በሚል ዐጉል ፈሊጥ፣ የቃሉን የእውነት ምሪት የኋሊት አሽቀንጥረው ወደ ዘላለም ጥፋት እየተክነፈነፉ በመጥፋት ላይ ናቸው።

ሁላችንም ሰይጣን በተባለው አሞኝትና በተከታዮቹ እንዳን ታለል፣ ይህ ጽሑፍ በእግጅጉ ይጠቅማል። በተለይ ለመጋቢያን፣ ለወንጌላውያን፣ ለመምህራን እንዲሁም ለመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ተማሪዎች እጅግ ታላቅ ጠቀሜታ አለው። ይነበብ፤ ይደገም፤ ይሠለስ»።

ዶ/ር ጣላርጌ የሺድንበር
(አብያተ ክርስቲያናት ጎብረት)

«ከተስፋዬ በፊት በመናፍቃና አስተምህሮ ላይ መልስ የሰጠ አንድም ሰው የለም (ቢያንስ እኔ እስከማውቀው)። በዚህ ረገድ ተስፋዬ ሮበሌ ባለ ውለታችን ነው ብል ዕብለት አይሆንብኝም። ስሕተትን በደፈናው ኩንኖ መቀመጥ ምንም አይፈይድም። ይህ መጽሐፍ ግን እንዲህ አይደለም። ስሕተቱን ነቅሶ ትክክለኛውንና እውነተኛውን መልስ፣ ቃለ እግዚአብሔርን ዋቤ አድርጎ ይሰጣል እንጂ። ጥቅስን ከዐውደ ንባብ አፋተው ለሚተረጕሙ መናፍቃን መስጠት የሚገባንን መልስ ይጠ ቁመናል። ይህ ታዲያ «ሰሙ» ነው። ለእውነት መቆም ከክርስቲያኖች ሁሉ የሚጠበቅ ኀላፊነትም እንደ ሆነ ያሳስበናል። ይህ ደግሞ «ወርቁ» ነው»።

ምኒልክ አሰፋው
(ኢንተርናሽናል ባይብል ሦሳይቲ)

«በሐዋርያው ጳውሎስና በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ዘመን በትንግርት ይታይ የነበረው የሐሰት ትምህርት፣ እኛ ባለንበት በዚህ ዘመን እንደ አሸን ፈልቶአል። በቅንነት እግዚአብሔርን የሚፈልጉትንም ሰዎች ልብ በድንገት ሰርቆ አንገላቶአቸዋል። የኋላ ኋላ ግን የተሳሳቱ እንኳ በጥልቀት ስመረምሩ የሐሰተኞች ትምህርት መሠረተ ቢስ መሆኑን ተረድተው ወደ እውነተኛው የእግዚአብሔር ቃል ተመልሰዋል።

«ዛሬም በኢትዮጵያ የምታየው የሐሰት ትምህርት ግርግር እንደ አገዳ እሳት ውስጠ ባዶነቱ እያደር ይገለጣል። አቶ ተስፋዬ ሮበሌ እውነትን በፍቅር ለመግለጥ በሚቃጠል ልብ በሐሰት ትምህርት ላይ ሰፊ ጥናት ባካሄደው ውስጥ በጥቅቱ በዚህ ትንሽ መጽሐፍ ውስጥ ያቀረባቸው ግልጽ ማስረጃዎች ብዙ ወገኖች ለጥያቄያቸው መልስ የሚያገኙበት ከመሆኑም በላይ ተሳስተው እሩቅ መንገድ ለሄዱትም የእውነት ማንቅያ ደወል ይሆናቸዋል።»

ኩርሴ ሽፈኖ
(ኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን)

«በመናፍቃን ማንነትና በትምህርታቸው ላት ያተኰረ እንዲህ ዐይነት መጽሐፍ በወንድም ተስፋዬ ሮበሌ መጻፉ እጅግ የሚያስደስት ነው። ብዙ ጌታን ዐውቀናል የሚሉ ምዕመናን፣ በመጣው የትምህርት ነፋስ ሁሉ ወዲህና ወዲያ በሚሉበት በአሁኑ ወቅት፣ እንዲህ ያለው መጽሐፍ ቤተ ክርስቲያን የመናፍቃንን ትምህርት እንድትረዳና ምዕመኖቿንም ከትምህርታቸው እንድትጠብቅ የሚሰጠው ጠቀሜታ የላቀ ስለሆነ፣ ሁሉም አማኝ በተለይም አገልጋዮች ሊያነቡት የሚገባ መጽሐፍ ነው»።

ስምዖን መላኩ
(ፕሪንሲፓል)
ኢቲሲ

«ሰፊ ከሆነው ከእግዚአብሔር ቃል ውስጥ በሚወሰድ ቍንጽል ሐሳብ ወይንም ተገለጠልን በሚባል በሌላ ሃሳብ ዙሪያ የእግዚአብሔርን እውነት ሁሉ ለማሰለፍ መጣር፣ ከብዙ የስተት ትምህርቶች መሠረታዊ ባሕርያት አንዱ ነው። እንደዚህ ዐይነት ትምህርቶች በሰዎች አእምሮ ለሚመላለሱ ጥያቄዎች አቋራጭ መልስ የሚሰጡ፣ ለኑሮ ችግሮች አፋጣኝ መፍትሔ የማምጣት መሰል ባሕርይ አላቸው፤ በተለይ በአሁኑ ዘመን ብዙዎች ወደ ስሕተት ትምርቶች በመግባት ላይ እንዳሉ እናስተውላለን። ይህች መጽሐፍ በስሕተት ጉዳና ያሉትን ወደ ትክክለኛው ትምህርት ለመመለስ፣ ሌሎችን ደግሞ ከስሕተት ለመጠበቅ የሚረዳ ግንዛቤን የሚያስጨብጥ መልክት ያዘለች ናት። በመሆኗም አብያተ ክርስቲያናትና መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች በትምህርት መሣሪያነት ቢጠቀሙባት መልካም ነው እላለሁ»

አታላይ ዓለም (ዶ/ር)

ዐበይት መናፍቃን

ከተስፋዬ ሮበሌ

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን
የሥነ ጽሑፍ አገልግሎት
የመልእክት ሣጥን ቁጥር 5829
አዲስ አበባ

የመጽሐፉ መታሰቢያነት

በቃልና በምግባር አርአያ ለሆነኝ ለምወደውና ለማከብረው ለአቶ ሰሎሞን ከበደ እንዲሁም ለአዲሱ መደበኛ ትርጒም ሥራ ተሳታፊዎች በሙሉ::

- ርእስ - ዐበይት መናፍቃን
- Title - Major Cults
- ጸሓፊ - ተስፋዬ ሮበሌ
- Author - Tesfaye Robele
- አሳታሚ - የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሥነ ጽሑፍ አገልግሎት
- Publisher:- Ethiopian Kale Heywet Church Literature Department

- መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
- Copyright 2001 - Kale Heywet Literature Department
- ያለ አሳታሚው ፈቃድ አባዝቶ ማሳተምም ሆነ የተወሰነን ክፍል በተለያዩ መንገዶች ማራባት በጥብቅ የተከለከለ ነው:: በማንኛውም መልኩ መረጃዎችን ለመውሰድ ከተፈለገ፣ በትክክል ሥርዐቱን ጠብቆ ሊጠቀስ፣ በግርጌ ማስታወሻ ሊመላከት ይገባዋል::
- All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, photocopying, recording, or other wise-without the prior written permission of the publisher and copyright owner.

- ልዩ መግለጫ ካልተሰጠ በስተቀር በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀምነው የጉርጉሮሳውያን የዘመን አቈጣጠር ነው::
- ልዩ ማብራሪያ ካልቀረበ በስተቀር የተጠቀምነው የኢትዮጵያ የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር 1954ዓ.ም ያሳተመውን የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ነው::
- ጥያቄ አስተያየትም ሆነ ሒስ ካልዎት ለጸሓፊው በሚከተለው አዲራሻ ይጻፉ:-

ተስፋ ዐቃብያነ ክርስትና ማኅበር
የመ.ሣ.ቍጥር 23045፣ ኮድ 1000
አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

- Comments, questions, and Criticisms of this book are welcome. Please address all correspondence to:-

Tesfaye Robele,
Tesfa Evangelical Society For Apologetics,
P.O. Box 23045 , Code 1000
Addis Ababa, Ethiopia.

ማውጫ

ይ· **ክፍል አንድ:-** ስለ መናፍቃን ማጥናት ለምን አስፈለገ? 1
ይህን መጽሐፍ መጻፍ ለምን አስፈለገ? 1

ይ **ክፍል ሁለት:-** ኑፋቄ የሚለው ቃል ምን ትርጉም ይወክላል? 7
ኑፋቄ ማለት ምን ማለት ነው? 7
ሀ. የቃሉ ቋንቋዊ አጠቃቀም 7
ለ. ነባረ መለኮታዊ አጠቃቀም 9
ሐ. የነባረ መለኮት አጠቃቀሙ ትንታኔ 11

ይ **ክፍል ሦስት:-** በመናፍቃን ተዘውትረው የሚታዩት ባሕርያት የትኞቹ ናቸው? 17
ሀ. የመናፍቃን አስተምህሮአዊ ባሕርይ 17
ለ. ተመሳሳይ የሆኑ የመናፍቃን አስተምህሮአዊ ባሕርያት 18

ይ **ክፍል አራት:-** የመናፍቃን ዕድገት ምን ይመስላል? 43
ሀ. የመናፍቃን ስታቲስቲክስ 43
ለ. የይሖዋ ምስክሮች ዓለም ዐቀፋዊ ስታቲስቲክስ 43
ሐ. የይሖዋ ምስክሮች ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ 47
መ. የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ 49
ሠ. የሞርሞኖች ዓለም ዐቀፋዊ ስታቲስቲክስ 53
ረ. የበሃኢ እምነት ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ 57

℘ ክፍል አምስት:-መናፍቃን የመበራከታቸው ምስጢር ምንድን ነው? 59
ሀ. ሰዎች መናፍቃንን ለምን ይከተላሉ? 59
ለ. ሰዎች መናፍቃንን በመጠጋት ሊያሟሏቸው የሚሹአቸው ፍላጎቶች 63

℘ ክፍል ስድስት:- የመናፍቃንን ዕድገት ለመቀነስ ልንወስዳቸው የሚገቡ ርምጃዎች የትኞቹ ናቸው? 67
ሀ. ሰዎች መናፍቃንን እንዳይከተሉ እንዴት ልንጠ ብቃቸው እንችላለን? 67
ለ. መናፍቃን ሐሰተኞች መሆናቸውን ለቤተ ክርስቲያንህ ማሳየት 68
ሐ. መናፍቃን ሐሰተኞች መሆናቸውን ለልጆች ማሳየት 73

℘ ክፍል ሰባት:- የይሖዋ ምስክሮች ከየት እስከ የት? 77
ሀ. የይሖዋ ምስክሮች ታሪካዊ ዳራ 77
ለ. የይሖዋ ምስክሮች ታሪክ በኢትዮጵያ 83

℘ ክፍል ስምንት:- ትምህርተ ሥላሴ የተቀዳው ከቃለ እግዚአብሔር ወይስ ከአረማውያን መድበለ አማልክት? 87
ሀ. የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮተ ሥላሴ 87
ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሥላሴ ምን ያስተምራል? 101

℘ ክፍል ዘጠኝ:- ትንሣኤ የአካል ወይስ የመንፈስ? 103
ሀ. የይሖዋ ምስክሮችና የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ 10
ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ምን ይላል?109

℘ ክፍል ዐሥር:- ደኅንነት በሥራ ወይስ በጸጋ? 119
ሀ. ደኅንነት እንደ ይሖዋ ምስክሮች አስተምህሮ 119
ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ደኅንነት ምን ያስተምራል? 133

℘ ክፍል ዐሥራ አንድ:- አብና ወልድ---አንድ ወይስ ሁለት አካል? 139
«ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያንና» ትምህርተ ሥላሴ 139

℘ ክፍል ዐሥራ ሁለት:- የክርስትና እምነት ከባሃኢ ሃይማኖት ጋር ማበር ይችላልን? 163
ሀ. የባሃኢ እምነት ታሪካዊ ዳራ 163
ለ. የባሃኢ እምነት በኢትዮጵያ 164
ሐ. የባሃኢ እምነት አስተምህሮ 167
መ. የባሃኢ ሃይማኖትና ክርስትና 168

℘ ክፍል ዐሥራ ሦስት:- የሞርሞን ሃይማኖት ክርስትና ነውን? 173
ሀ. የሞርሞን እምነት ታሪካዊ ዳራ 173
ለ. የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን ዐዋጆች 176
ሐ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሞርሞን እምነት ምን ይላል? 178
መ. የሞርሞን አስተምህሮ 179
ሠ. የሞርሞን መጽሐፍና የሥነ ቅርስ ጥናት 181

መቅድም

የመናፍቃን መበራከት እጅግ አሳሳቢ ደረጃ ላይ ደርሶአል። እውነት ደግሞ እውነት መሆኑ የሚታወቀው፣ ሐሰት ሐሰት መሆኑ ይፋ ሲወጣ ነው። ብዙ ክርስቲያኖች መናፍቃንን በወንጌል የማይደርሷቸው፣ ወንጌል ለመናፍቃን እንደሚያስፈልግ አጥተውት ወይም የመናፍቃን ጉዳይ ግድ ስለማይላቸው አይደለም፤ ነገር ግን ስለ መናፍቃንና ስለ አስተምህሮአቸው በቂ ዕውቀት ስለ ሌላቸው እንዲሁም የወንጌልን እውነት እንዴት ማስተላለፍ (ማቀበል) እንደሚገባቸው ስለማያውቁ ነው።

ይህን መጽሐፍ ለመጻፍ የተነሣሣሁት፣ ይህንን ዕሳቤ ትንሣኤ ታህል እንኳ ፈቅ ባደርገው ብዬ ነው። ይህ መጽሐፍ የተጻፈው ክርስቲያኖች በአገራችን ውስጥ ዐበይት የሆኑትን የመናፍቃን አስተምህሮ መሠረታዊ ትምህርት እንዲያውቁ ታስቦ ነው። ስለዚህ የመጽሐፉ የመጨረሻ ገጽ ላይ ስትደርሱ፣ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተቀሱት መናፍቃን የሚያነሡአቸውን ወይም ያላቸውን አስተምህሮአዊ ጥያቄዎች ሁሉ መልስ መስጠት ትችላላችሁ ባልልም፣ ቢያንስ መሠረታዊ አስተምህሮዎችን በተመለከተ ክርስቲያን ምን እንደሚያምንና ለምንስ በዚያ መልኩ ማመን እንዳለበት (እንዳለበት) ማሳወቅ ቢያስችል ብዬ ነው።

መሠረታዊ ነጥቦች

1. በሚወያዩበት ጊዜ አይቁጡ። ሐዋርያው ጳውሎስ ወደ አቴና ሲገባ ከተማዋ በጣዖት በመሞላቷ እንደ ተቆጣ እናነባለን (ሐሥ 17 ÷ 16)። ነገር ግን ከአቴና ሰዎች ጋር ይወያይ የነበረው፣ ትሕትናና ከበሬታ በተሞላበት ሁኔታ ነበር። ውይይቱንም የሚጀምረው እርሱም ሆነ የአቴና ጣዖት አምላኪዎች ከተቀበሉት

የጋራ እውነት በመነሣት ነበር «...የአቴና ሰዎች ሆይ፤ እናንተ በሁሉ ነገር አማልክትን እጅግ እንደምትፈሩ እመለከታለሁ። የምታመልኩትን እየተመለከትሁ ሳልፍ፣ ለማይታወቅ አምላክ የሚል ጽሕፈት ያለበትን መሠዊያ ደግሞ አግኝቼአለሁና። እንግዲህ ይህን ሳታውቁ የምታመልኩትን እኔ እነግራችኋለሁ» (ሐሥ 17÷22-23)።

2. ውይይት ተገቢ ነገር እንደሆነ በግልጽ ያስረዱ። አንድ ሃይማኖት መሠረተ እምነቱ ትክክል መሆኑን መመርመር አንገብጋቢ ጉዳይ እንደሆነ ከመግለጽ አይቦዝኑ።

3. በአንድ ጊዜ በአንድ ርእሰ ጉዳይ ላይ ብቻ ይወያዩ። መሠረታዊ ከሆኑትና በደንብ ካጡኑአቸው ትምህርቶች ውስጥ አንዱን ርእሰ ጉዳይ ብቻ ለውይይት ይምረጡ። ወደሌላ ርእስ የሚያልፉት ይህን ርእሰ ጉዳይ ከጨረሱ በኋላ ይሁን። ብዙ መናፍቃን ከጥቅስ ወደ ጥቅስ መዝለል ስለሚወዱ፣ አንዱን ጥቅስ በበቂ ሁኔታ ከተወያዩበት በኋላ ወደሌላው እንዲያልፉ ያበረታቷቸው።

4. እውነትን ከማስተማር ውጪ እውነትን እንዲቀበሉ አያስገድዱ። ሰዎች መሳሳታቸውን እያወቁ ተሳስቻለሁ ላይሉ ይችላሉ። ስለዚህ ወደ ቤታቸው ሂደው እንዲያስቡበት ይፍቀዱላቸው።

5. የማያውቁትን ነገር አይናገሩ። በዕብራይስጥና በግሪክ ቋንቋዎች ላይ ያልዎት ዕውቀት ጠንካራ ካልሆነ፣ ጠለቅ ባለ ሰዋስዋዊ ጉዳዮች ላይ አይነጋገሩ። እርግጠኛ ባልሆኑባቸው ርእሰ ጉዳዮችም ላይ አይወያዩ። የሚጠየቁትን ጥያቄ የማያውቁት ከሆነ ያለማወቅዎትን በግልጽና በትሕትና ያስረዱ። ለጥያቄውም መልስ እንደሚፈልጉለት ይግለጹ።

6. በውይይቱ እግዚአብሔር እንዲረዳዎት ይጸልዩ። ጸሎት እግዚአብሔርን እርዳታ የመጠየቅያ መንገድ ነውና።

ክፍል አንድ

ስለመናፍቃን ማጥናት ለምን አስፈለገ?

ይህን መጽሐፍ መጻፍ ለምን አስፈለገ?

ይህን መጽሐፍ መጻፍ ያስፈለገው፣ ስለ መናፍቃንና ስለ አስተምህሮአቸው ማጥናት አስፈላጊ በመሆኑ ነው። ስለመናፍቃንና ስለ አስተምህሮአቸው ማጥናት ያስፈለገበት ምክንያት፡-

1. መጽሐፍ ቅዱስ ለመናፍቃንና ለትምህርታቸው ትልቅ ትኩረት ስለሚሰጥ

የነገረ መለኮት ሊቃውንት፣ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ከሚያስተምሩአቸው ትምህርቶች ውስጥ ስለ መናፍቃን የተሰጠው ትምህርት፣ ከአጠቃላዩ ትምህርት ሦስት አራተኛውን እንደሚይዝ ያስረዳሉ። ይህ እውነት ቅዱሳት መጻሕፍት ለመናፍቃንና ለትምህርታቸው ምን ያህል ትኩረት እንደሰጡና እኛም ለጉዳዩ ትልቅ ትኩረት በመስጠት ስለ መናፍቃን ማጥናት እንዳለብን ያስገነዝበናል (ዮሐ 10÷12፤ ማቴ 7÷15፤ 24÷11፤ ማር 13÷22፤ ማቴ 5÷19፤ 15÷9፤ 1ጢሞ1÷7፤ 4÷2፤ 1ጴጥ3÷15፤ ማቴ 12÷34:39፤ ማቴ 13÷15፤ 21÷23-25: 27÷28: 33፤ ማቴ15÷14)

2. ክርስቲያኖች እምነታቸውን ከመናፍቃን መጠበቅ ስላለባቸው

ሐዋርያት፣ «ወዳጆች ሆይ፣ ስለምንካፈለው ስለ መዳናችን ልጽፍላችሁ እጅግ ተግቼ ሳለሁ፣ ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ስለተሰጠ

ሃይማኖት እንድትጋደሉ እየመከርኋችሁ እጽፍላችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ» (ይሁዳ 3)። «በእናንተ ስላለ ተስፋ ምክንያት ለሚጠ ይቁአችሁ ሁሉ መልስ ለመስጠት ዘወትር የተዘጋጃችሁ ሁኑ፤ ነገር ግን በየዋህነትና በፍረሀት ይሁን» (1ጴጥ3÷15) ይሉናል። በትምህርታቸውና በስብከታቸውም የመናፍቃንን ትምህርት ይኰንኑ ነበር (ሐሥ 2÷14-41፤ 3÷12-26፤ 4÷8-12፤ ሐሥ 6÷8-10፤ 7÷1-60፤ 13:8-12 16-46፤ 14÷1-4፤ 17÷1-4፤ 16-34)።

የእምነት አባቶች የምሥራቹን ቃል ከሚሸቃቅጡ መናፍቃን ጠ ብቀው ለእኛ እንዳስተላለፉልን፣ እኛም ጤናማውን ወንጌል ጠብቀን የማቆየት ዐደራ አለብን። ይህ ደግሞ የሚሆነው የመናፍቃንን አስተምህሮ በሚገባ ስናውቅ ነው።

3. በከፍተኛ ፍጥነት በመስፋፋት ላይ ያለውን መናፍቃዊ ትምህርት ጤናማ በሆነ አስተምህሮ መመከት (መገደብ) ስለሚያስፈልግ

ብዙ መናፍቃዊ እንቅስቃሴዎች የተጀመሩት፣ በዐሥራ ዘጠ ነኛው መቶ ክፍለ ዘመን እንደሆነ መረጃዎች ይገልጻሉ። እንዲያውም ይህ እኛ ያለንበት ዘመን፣ «መንፈስ ግን በግልጥ፦ በኋለኞቹ ዘመናት አንዳንዶች የሚያስቱ መናፍስትንና በውሸተኞች ግብዝነት የተሰጠውን የአጋንንትን ትምህርት እያደመጡ፣ ሃይማኖትን ይክዳሉ» (1ጢሞ4÷1) የሚለው ትንቢት የተፈጸመበት ጊዜ ይመስላል።

መናፍቃን ከሰናፍጭ ቅንጣት በእጅጉ ከሚያንሰው አቶም [atom] ያነሰ ጅማሬ ቢኖራቸውም፣ የአቶም ቦምብ ከሚያስከትለው ውድመት የበለጠ ጥፋት እያመጡ ነው። ስለዚህ አማኞች፣ «...ብዙዎች ሐሰተኞች ነቢያት ወደ ዓለም መጥተዋልና» (1ዮሐ 4÷1) የሚለውን ቃል በማጤን ማንነታቸውን ሊያውቁ፣ እንደ እግዚአብሔርም ቃል ሊቃወሟቸው ይገባል።

ከኒቂያ ጉባኤ በፊት የነበሩ አበው [ለምሳሌ፦ ዮስጦስ ሰማዕት፣ ሔሬኔዎስ፣ ቀሌምንጦስ ዘእስክንድርያ፣ ጠርጡልያኖስ] እምነታቸውን ከአይሁዶች፣ ከጣዖት አምላኪዎች፣ ከኖስቲኮች እንዲሁም በዘመናቸው ከተነሡት መናፍቃዊ ትምህርቶች ሁሉ ጠብቀዋል።

በመካከለኛው ዘመን የነበረችው ቤተ ክርስቲያን ታስተምረው የነበረውን ኢመጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት በመቃወም፣ ጤናማውን አስተምህሮ ያቀበሉንን የተሐድሶ መሪዎች በዚህ ቦታ ልንዘክራቸው ይገባል። ስለዚህ በከፍተኛ ፍጥነት በመሠራጨት ላይ ያለውን መናፍቃዊ ትምህርት፣ ጤናማ በሆነው አስተምህሮ መመከት የምንችለው የመናፍቃንን ማንነትና አስተምህሮ ጠንቅቀን ስናውቅ ብቻ ነው።

4. መናፍቃን ወደ ክርስቶስ መምጣት ስላለባቸው

መናፍቃን እንደ ማንኛውም ሰው መዳን ያስፈልጋቸዋል። ወደ ጠፉ ሰዎች መሄድ ደግሞ የክርስቲያኖች ሁሉ ኀላፊነት ነው። እግዚአብሔር ዐደራ ሰጥቶናል። ያም ዐደራ ለሰዎች ሁሉ እውነተኛውን የምሥራች ቃል መንገር ነው።

አንድ ሐኪም የሕመምተኛውን በሽታ ከተረዳ በኋላ፣ ለበሽታው የፈውስ መድኀኒት እንደሚሰጠው ሁሉ፣ እኛም በዘመናችን ያሉትን መናፍቃን ወደ ክርስቶስ ማምጣት የምንችለው የአስተምህሮአቸውን ጠ ማማነት በሚገባ ስናውቅ ብቻ ነው።

5. ቤተ ክርስቲያን አባሎቿን ከመናፍቃን መጠበቅ ስላለባት

ቤተ ክርስቲያን አባሎቿን ከመናፍቃን የመጠበቅ ኀላፊነት አለባት። ኀላፊነትና ተጠያቂነት ደግሞ እጅ ለእጅ ተያይዘው የሚሄዱ

ነገሮች ስለሆኑ፣ ዛሬ የተሰጠን ኀላፊነት ነገ እንደሚያስጠይቀን መገንዘብ ይገባናል::

ቤተ ክርስቲያን አባሎቿን ከመናፍቃን መጠበቅ የምትችለው የመናፍቃንን ከንቱ ትምህርት ለአባሎቿዋ ገላልጣ ስታሳይ ብቻ ነው::

6. መጥፎ አስተምህሮ አገርንና ሕዝብን ስለሚጐዳ (ስለሚያንቅዝ)

ትምህርት፣ ምግባርን አስከትሎ ይሄዳል:: መጥፎ ትምህርትን የተቀበለ ሰው መጥፎ ፍሬ ያፈራል:: የእግዚአብሔር ቃል፣ «ከእሾህ ወይን፣ ከኩርንችትስ በለስ ይለቀማልን? እንዲሁ መልካም ዛፍ ሁሉ መልካም ፍሬ ያደርጋል፤ ክፉም ዛፍ ክፉ ፍሬ ያደርጋል፤ መልካም ዛፍ ክፉ ፍሬ ማፍራት ወይም ክፉ ዛፍ መልካም ፍሬ ማፍራት አይቻለውም» (ማቴ 7÷16-18) የሚለው ለዚህ ነው::

መጥፎ አስተምህሮ አገርንና ሕዝብን ይጐዳል:: «አንድ ክርስቲያን ሥራን በመሥራት ሳይሆን የሚፈልገውን ነገር እንደ ሆነለት (እንደሚሆንለት) በማመኑ ብቻ የሚሻውን ነገር ያገኛል» የሚለውን የእምነት እንቅስቃሴ መምህራንን ትምህርት የተቀበሉ ከ20 በላይ የአዲስ አበባ የዮኒቨርስቲ ተማሪዎች፣ በዮኒቨርስቲው የሚያቆያቸውን ውጤት ማምጣት ባለመቻላቸው ከትምህርት ቤቱ መባረራቸውን አንድ መንፈሳዊ ድርጅት አስታውቋል:: ይህ ለቤተ ክርስቲያንም ሆነ ለአገር ትልቅ ጉዳት ነው::

7. መናፍቃንን በተመለከተ የምናጠናው ትምህርት እምነታችንን ስለሚያጸና::

መናፍቃንን መናፍቃን የሚያሰኛቸው፣ መሠረታዊ የሆኑትን የቃለ እግዚአብሔር ትምህርቶች ባለመቀበላቸው ነው:: አንድ ክርስቲያን ራሱንም ሆነ ቤተ ክርስቲያኑን ከመናፍቃን እንቅስቃሴ ለመጠበቅ እንዲሁም መናፍቃንን በወንጌል ለመድረስ በሚያደርገው ጥናት፣ መሠረተ እምነቱ ምን እንደሆነና ለምን በዚያ መልኩ ማመን እንዳስፈለገው እንዲያውቅ ይረዳዋል::

8. ቤተ ክርስቲያን ከመናፍቃን መማር ስለሚገባት

መናፍቃን ሐሰተኞች ስለሆኑ፣ «ከእነርሱ የምንማረው አንዳች ነገር የለም» ብሎ ማሰብ ቂልነት ነው:: መናፍቃን ሰዎችን የሚስቡበት ትምህርት እውነት ባይሆንም እንኳ ሰዎች የሚፈልጉት ነገር እነርሱ ዘንድ አለ ማለት ነው::

መናፍቃን ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጡት በቤተ ክርስቲያን ደካማ ጐኖች ላይ ስለሆነ፣ ለእነርሱ ዕድገት ምክንያት የሆኑትን ነገሮች በመመርመር፣ ቤተ ክርስቲያን ድካሟን አሻሽላ መቅረብ ይኖርባታል:: ይህ ደግሞ ሊሆን የሚችለው ስለ መናፍቃንና ስለ አስተምህሮአቸው ስናውቅ ብቻ ነው::

ክፍል ሁለት

ኑፋቄ የምለው ቃል ምን ትርጉም ይወክላል?

ኑፋቄ ማለት ምን ማለት ነው?

ከቋንቋ አጠቃቀም የምንማረው ነገር፣ አብዛኛውን ጊዜ አንድ ቃል ከአንድ በላይ ትርጉም ሊወክል እንደሚችል ነው። የቃሉን አማራጭ ትርጉም የሚወስነውም፣ ቃሉ የሚገኝበት ዐረፍተ ነገር ወይም ዐውድ ነው። ከዚህ በመቀጠል «ኑፋቄ» የሚለውን ቃል ቋንቋዊ ፍቸውንና ነገር መለኮታዊ አጠቃቀሙን በስፋት ለመመልከት እንሞክራለን።

ሀ. የቃሉ ቋንቋዊ አጠቃቀም

«ኑፋቄ» የሚለው ቃል ከግእዝ ቋንቋ የተወረሰ ሲሆን፣ የኪዳነ ወልድ ክፍሌ፤ *መጽሐፈ ሰዋስው ወመዝገበ ቃላት ሐዲስ* (ገጽ 645-646) ቃሉን በዚህ መልኩ ይፈታዋል:-

- ነፈቅ፤ (ነፈቀ:ይነፍቅ:ይንፈቅ)፤ መንፈቅ መሠንጠቅ፤ አስተካክሎ መክፈል መለየት።
- መናፍቅ፤ (ቅት ቃን ቃት)፤ ናፋቂ፣ አናፋቂ፤ የሚጠ ራጠር ፤ ጠርጣሪ አጠራጣሪ፤ ሃይማኖቱ ሕጹጽ የኾነ፤ ምሉእና ፍጹም ትክክል ያይደለ፤ መንፈቁን አምኖ መንፈቁን የሚክድ።

- ኑፋቄ፤(ያት)፤ በቁሙ፤ መክፈል፣ መከፈል፤ ክፍያ አከፋፈል ጥርጥር፣ ጥርጠራ፤ ምንታዌ::

እንደ አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ፣ ኑፋቄ የሚለው ቃል «ነፈቅ» ከሚለው ቃል የወጣ ሲሆን፣ ትርጕሙም አንድን ነገር አስተካክሎ ለሁለት መክፈል፣ ማመንታት ወይም መጠራጠር፣ እምነተ ሰንካላ መሆን፣ ግማሹን አምኖ ግማሹን መካድ በአጠቃላይ ሃይማኖቱ ሕጹጽ (ጕደሎ) የሆነ ማለት ነው::

ኑፋቄ የሚለው ቃል ከግእዝ የመጣ ቢሆንም፣ የአማርኛ ፍቺውን መመርመር፣ የቃሉ አማራጭ ትርጕም እስከምን ድረስ እንደሆነ ለማወቅ፣ የአማርኛ መዝገበ ቃላትንም መመልከት መልካም ነው:: ከሣቴ ብርሃን ተሰማ፤ *የዐማርኛ መዝገበ ቃላት*፤ ቃሉን በሚከተለው መልክ ይፈታዋል::

- ነፈቀ፤ ዐመትን ዕለትን ወርን ከፈለ፣ ለየ ወይም አንድ ሙሉ የኾነ ነገርን ከኹለት ከፈለ ወይም የብርቱካንን፣ የሎሚን አካል ክፍልፋሎች በየክፍላቸው ለየ::
- ነፈቀ፤ ከሃይማኖት ወጣ፤ ተጠራጠረ፤ መናፈቅን፣ ከሓዲን ኾነ ነፈቀ::

የአማርኛው ገለጻ በአብዛኛው ከግእዙ ጋር አንድ ዐይነት ቢሆንም፣ «ከሃይማኖት መውጣት፣ ከሓዲ መሆን» የሚለውን ትርጕም ጨምሮአል:: በአጠቃላይ ኑፋቄ የሚለው ቃል ቋንቋዊ አጠቃቀሙ:- «*አንድን ነገር ለሁለት አስተካክሎ መክፈል፣ ማመንታት ወይም መጠራጠር፣ ግማሹን አምኖ ግማሹን በመካድ፣ እምነተ ሰንካላ ወይም ከሓዲ መሆን*» ማለት ነው::

ለ. ነገረ መለኮታዊ አጠቃቀም

ኑፋቄ ወይም መናፍቅ ለሚለው ቃል የእንግሊዝኛ አቻ ቃላት ከልት (CULT) እና ሔረሲ (HERESY) የሚሉት ናቸው::

ከልት የሚለው የእንግሊዝኛ ቃል ከልተስ ከሚለው የላቲን ቃል የተወረሰ ሲሆን ትርጕሙም:- «ማምለክ ወይም ለመለኮት ክብርን መስጠት»[1] ማለት ነው:: የላቲን ቨልጌት ቃሉን ለእውነተኛው አምላክም ሆነ ለጣዖታት የሚቀርበውን አምልኮ በሚያሳይ መልኩ ተጠቅሞበታል:: ለምሳሌ በሐዋርያት ሥራ 17÷23 ላይ የአቴና ሰዎች ለሚያመልኳቸው ጣዖታት ይቀርብ የነበረውን አምልኮ ሲያመላክት፣ በቀጥር 25 ላይ ደግሞ፣ « ሕይወትንና እስትንፋስን ሁሉንም ለሁሉ» ለሚሰጠው ልዑል እግዚአብሔር የሚሰጠውን አምልኮና ክብር ለማሳየት ቃሉ ጥቅም ላይ ውሎ እንመለከታለን[2]:: ይህ ትርጕም እኛ ልንጠቀምበት ካሰብነውና ዛሬ እየተሠራበት ካለው አጠቃቀም ብዙ የራቀ ስለሆነ፣ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ አንጠቀምበትም::

ሔረሲ የሚለው ቃል፣ «ሔረሲስ» ከሚለው የግሪክ ቃል የተወረሰ ሲሆን፣ ትርጕሙም፣ « ምርጫ » ወይም « የተመረጠ » ማለት ነው:: ቃሉ በአዲስ ኪዳን ግሪክ ጥቅም ላይ የዋለው «ክፍፍል» በሚለው ትርጕሙ ነው (የሐሥ 24÷14፤ 1ቆሮ 1÷119፤ ገላ 5÷19-20 ይመለከቷል):: የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ሔረሲ የሚለውን ቃል ትገለገልበት የነበረው፣ መሠረታዊ የሆኑትን ክርስቲያናዊ አስተምህሮዎችን ለሚቃወም ግለሰብ ወይም እንቅስቃሴ ሲሆን፣ ክርስቲያኖች ከእንዲህ ዐይነቱ ሰው ወይም እንቅስቃሴ መራቅ ወይም መለየት

[1] Charlton T. Lewis and Charles Short, A Latin Dictionary (Oxford:Oxford University Press, 1879, Impression of 1984) S.V. " Cqlo " 370. ላይ Alan W. Gomes, Unmasking the Cults (Grand Rapids: Zondervan, 1995) በገጽ 7 ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው::

[2] Gomes ገጽ 7::

እንዳለባቸው በሚገልጽ መልኩ ገብቶአል[3] (የሐሥ 24÷14 ይመለከቷል)። ስለዚህ ሔረሲ ማለት መሠረታዊ የሆነውን ክርስቲያናዊ ትምህርት መካድ ስለሆነ፣ ከልት ከሚለው ቃል ጋር ተመሳሳይ ትርጉም አለው።

በእንግሊዝኛ ቋንቋ የተዘጋጁ አንዳንድ የነገረ መለኮት መጻሕፍት ከልትና ሔረሲ ከሚባሉት ቃላት በተጨማሪ፣ አከልት (Occult) እንዲሁም ሴክት (Sect) የሚሉትን ቃላት ሲጠቀሙ ይስተዋላል። ከዚህ የተነሣም ስለ እነዚህ ቃላት ትንሽ መወያየቱ አግባብነት ይኖረዋል።

ያከልት የሚለው ቃል ያከልተስ (Occultus) ከሚለው የላቲን ቃል የመጣ ሲሆን፣ ትርጕሙም፣ «የተደበቀ» ወይም «ምስጢር» ማለት ነው። የአማርኛ ጽሑፎች ለዚህ ቃል የሚሰጡት ትርጉም የተለያየ ሲሆን [አስማተኛ፣ ድግምተኛ፣ መተተኛ፣ ጠንቋይ፣ ቃላተኛ፣ መናፍስት ጠሪ፣ ዕድል ነጋሪ] አብዛኞቹ የሚስማሙበት ቃል ግን «ጥንቈላ» የሚለውን ነው። አንዳንድ መጻሕፍት እንደሚያስተምሩት ጥንቈላ (አከልት) በሦስት ዋና ዋና ክፍሎች የሚከፈል ሲሆን፣ እነዚህም (1) መናፍስት ጠሪነት (2) ዕድል ነጋሪነት እንዲሁም (3) አስማት ናቸው[4]። እነዚህም ነገሮች የሚከናወኑት ሞራ በመግለጥ፣ ጠጠር በመጣል ወዘተ ባሉት መንገዶች ነው።

አሜሪካን ሄሪቴጅ የሚባለው የእንግሊዝኛ መዝገበ ቃላት «ሴክት» የሚለውን ቃል፣ «ሰፊና ትልቅ ከሆነው ሃይማኖት ተገንጥሎ የወጣ ሃይማኖታዊ አካል» ሲል ይፈታዋል[5]። ብዙ የትምህርተ መለኮት መዝገበ ቃላት፣ «ሴክት» የሚለውን ቃል የሚጠቀሙበት ክርስቲያኖች

[3] Boman, Orthodoxy and Heresy ገጽ 50።
[4] George A. Mather and Larry A. Nichols, Dictionary of Cults, Sects, Religions and Occult (Grand Rapids: Zondervan, 1993) ገጽ 212።
[5] American Heritage Dictionay, Second Collge Edition (Boston:Houghton Mifflin, 1985,) ገጽ 1108።

ሆነው የሃይማኖት ባለሥልጣናትን የማይቀበሉ እንዲሁም ከቤተ ክርስቲያን ራሳቸውን ያገለሉ፣ ነገር ግን ጥለውት የሄዱት ቤተ ክርስቲያን አጉድሎታል የሚሉትን ትምህርት አጠንክረው የሚሰብኩትን ነው[6]።

የነገረ መለኮት ሊቃውንት ኑፋቄ ወይም መናፍቅ ለሚለው ቃል የሚሰጡት ትርጉም ለየቅል ቢሆንም አብዛኞቹ የሚስማሙበት፣ «ከክርስትና እምነት የወጡ መናፍቃን ራሳቸውን ክርስቲያን ብለው የሚጠሩ፣ በመሪዎቻቸው ወይም በድርጅቶቻቸው የተሰጠውን የተወሰነ አስተምህሮአዊ ሥርዐት የሚከተሉ፣ ይህም አስተምህሮአዊ ሥርዐት ከሥልሳ ስድስቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱሳን ጽሑፎች የተቀዳውን የክርስትና እምነት መሠረታዊ አስተምህሮ አንድ ወይም ከአንድ በላይ ትምህርት የሚክዱትን መናፍቃን ብለን እንጠራቸዋለን»[7] የሚለውን ነው።

ሐ. የነገረ መለኮት አጠቃቀሙ ትንታኔ

በዚህ መጽሐፍ ኑፋቄ የሚለውን ቃል የምንጠቀመው በቋንቋዊ ፍቺው ሳይሆን፣ በነገረ መለኮታዊ አጠቃቀሙ ስለሆነ፣ ትንታኔው ይበልጥ ግልጽ እንዲሆን የትንታኔው ቃል ወይም ሐረግ ምን ዐይነት ትርጉም ወክሎ እንደሚገኝ ወደ መመልከቱ እንዝለቅ፦

1. « *ከክርስትና እምነት የወጡ መናፍቃን . . .*»

መናፍቃን በአስተምህሮ ምክንያት እውነተኛ ከሆነችው ከእናት ቤተ ክርስቲያናቸው አፈንግጠው የወጡ ናቸው። ይህም፣ መናፍቃን

[6] Bryan Wilson, "Sect" in The Westminster Dictionary of Christian Treology, ed. Alan Richardson and John Bowden (Philadelphia :Westminster, 1983) ገጽ 532።

[7] Gomes ገጽ 7

በቀደምትነት ከተመሠረተው እምነት ያፈነገጡ መሆናቸውን ይገልጻል። እኛ አሁን የምንነጋገረው ከክርስትና እምነት ስለወጡት መናፍቃን ቢሆንም እንኳ፣ በሌሎች ሃይማኖቶችም ውስጥ መናፍቃን ይከሠታሉ። ለምሳሌ በእስልምና ውስጥ ሱፊዎችና ጥቁር ሙስሊሞች [የእስላም ሕዝብ (Nation of Islam) በመባል ይታወቃሉ] የእስልምና ሃይማኖት መናፍቃን በመባል ይታወቃሉ። እነዚህ እንቅስቃሴዎች ወይም ኅብረቶች ራሳቸውን ሙስሊም እያሉ ቢጠሩም እንኳ፣ ከመሠረታዊው የእስልምና ትምህርት የራቁ ናቸው።

«ከክርስትና እምነት የወጡ መናፍቃን» የሚለውን ሐረግ የተጠቀምንበት ዋነኛ ምክንያት፣ ብዙ ሰዎች መናፍቃን የሚለውን ቃል የሚጠቀሙት እንደ እስልምና ባሃኢዝም ወዘተ ያሉትን ሃይማኖቶች በሚያመለክት መልኩ ስለሆነ እንዲሁም፣ «የክርስትና እምነት መናፍቃን» የሚለው ሐረግ በክርስትናና በመናፍቃን መካከል ጉልሕ የሆነ ልዩነት መኖሩን ለማመልከት ነው።

2. «. . . ራሳቸውን ክርስቲያን ብለው የሚጠሩ. . .»

መናፍቃንን መናፍቃን ከሚያሰኛቸው መስፈርቶች ውስጥ፣ «ራሳቸውን ክርስቲያን ብለው የሚጠሩ» የሚለው አንደኛው ነው። ምንም እንኳ እስልምና ከክርስትና ጋር የሚቃረን እጅግ በርካታ ትምህርት ቢኖረውም፣ ራሱን ክርስቲያን ብሎ ስለማይጠራ በመናፍቃን ጐራ ሊፈረጅ አይችልም። እስልምና ራሱን የቻለ፣ ከክርስትና እምነት ጋር የሰማይና የምድር ያህል የተራራቀ የዓለማችን ሃይማኖት ነው።

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን፣ የይሖዋ ምስክሮችና የእምነት እንቅስቃሴ ግን፣ «ከክርስትና እምነት የወጡ መናፍቃን» ብለን ልንጠራቸው

እንችላለን፤ ምክንያቱም ራሳቸውን ክርስቲያን እንዲያውም በምድር ላይ እነርሱ ብቻ ብቸኛ ክርስቲያኖች እንደሆኑ ስለሚያውጁ ነው።

ወንጌልን የሚቃወም ማንኛውም ሥርዐተ እምነትና ንጽሮተ ዓለም፣ ሰዎችን በመጽሐፍ ቅዱስ ራሱን የገለጠውን አምላክ ስለሚያርቃቸው ስሕተት ነው። ነገር ግን ክርስቲያን ነን እያሉ መሠረታዊውን የክርስትና እምነት የሚቃወሙትን ብቻ መናፍቃን እንላቸዋለን።

3. « . . . በመሪዎቻቸው ወይም በድርጅቶቻቸው የተሰጠውን የተወሰነ አስተምህሮአዊ ሥርዐት የሚከተሉ. . .»

አንዳንድ የመናፍቃን ድርጅቶችና እንቅስቃሴዎች ለምሳሌ የእምነት እንቅስቃሴ፣ የእግዚአብሔር ልጆች፣ የዩኒፊኬሽን ቤተ ክርስቲያን የተወሰኑ «ነቢያቶቻቸውን» «ባለ ሥልጣን ነቢያት» ናቸው በማለት የእውነት ምንጭ አድርገው ይቀበሏቸዋል።

አንዳንድ የመናፍቃን ድርጅቶች ደግሞ እውነትን የማግኘትና ሰዎችን በእውነት የመምራት ሥልጣን የድርጅቶቹ ብቻ እንደሆነ ይታመናል። ለምሳሌ የይሖዋ ምስክሮች የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር በመባል የሚታወቀውን ድርጅት የሚመሩት የአመራር አካላት («ልባምና ታማኝ ባሪያ» በመባል ይታወቃሉ) ወቅታዊ የሆነውን መንፈሳዊ ምግብ ያወርዳሉ» ተብሉ ስለሚታመን ለድርጅቱ አመራር አካላት ትምህርት፣ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ይገዛሉ።

4.« . . . ይህም አስተምህሮአዊ ሥርዐት ከሥልሳ ስድስቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱሳን ጽሑፎች የተቀዳውን. . . »

ክርስቲያናዊ ትምህርት መመሥረት ያለበት፣ የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል በሆኑት በሥልሳ ስድስቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱሳን ጽሑፎች ብቻ ነው:: አንዳንድ መናፍቃን በእነዚህ መጻሕፍት ላይ መጻሕፍትን ይጨምራሉ፤ ይህ ጉዳይ እነርሱ ከጨመሩት መጻሕፍት ውጪ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በቂ እንዳልሆነ ወይም የእነርሱ መጻሕፍት መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚተኩ ወይም ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር እንደሚስተካከሉ ማመናቸው ብቻ ሳይሆን፣ እነዚህ መጻሕፍት የቃለ እግዚአብሔርን ትምህርት በቀጥታ ስለሚቃረኑም ጭምር ነው::

5. «. . .የክርስትና እምነት መሠረታዊ አስተምህሮ አንድ ወይም ከአንድ በላይ ትምህርት የሚከዱትን. . . »

የክርስትና እምነት መሠረታዊ አስተምህሮ የሚባሉት፣ ክርስ ትናን ክርስትና የሚያሰኙት ትምህርቶች ናቸው:: ለዚህም ነው ዋለተር ማርቲን፣ «በአጭሩ ኑፋቄ ማለት፣ ርቱዕ ከሆነው የክርስትና አስተምህሮ ዐበይት ትምህርቶችን የሚክድ ማለት ነው»[8] የሚለው:: መሠረታዊ የሚባሉት ክርስቲያናዊ አስተምህሮዎች የእምነቱ ጽኑ አዕማድ ናቸው:: እነዚህም አስተምህሮዎች ትምህርተ ሥላሴ፣ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው መሆኑን፣ ክርስቶስ በአካል ሥጋ ከሙታን እንደ ተነሣ፣ ምዕመናንም እንደዚሁ ከሙታን የሚነሡ መሆናቸውን፣ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ የፈጸመው የደኅንነት ሥራና ደኅንነት በጸጋ በእምነት በኩል መሆኑ ናቸው:: እነዚህ የክርስትና መሠረታዊ

[8] . Walter R. Martin, Rise of the Cults (Santa Ana, Calif.: Vision House, 1977) ገጽ11::

ባሕርያት ናቸው:: ከእነዚህም መሠረተ እምነቶች ማፈንገጥ መናፍቅነት ነው:: እነዚህ አስተምህሮዎች ክርስትና ያረፈበት ዐለት መሆናቸውን ቃለ እግዚአብሔር ያስተምረናል (ማቴ 28÷19፤ ዮሐ 8÷24፤ 1ቆሮ 15፤ ኤፌ 2÷8-10) :: እነዚህን መሠረተ እምነቶች ከዶ የዘላለም ሕይወትን ማሰብ አይቻልም::

አንዳንድ ጊዜ ሰዎች መሠረታዊ የሆነውን ክርስቲያን አስተምህሮ ከደቃቅ (ከንዑስ) ትምህርቶች ጋር ይቀይጡታል፤ ነገር ግን ይህ ስሕተት ነው:: ለምሳሌ አንድ ሰው፣ «በወህኒ የነበሩ ነፍሳት» (1ጴጥ 3÷19) ማን እንደሆኑ በሚሰጠው ገለጻ ሊሳሳት ይችላል፤ ወይም ንጥቀት መቼ ሊሆን እንደሚችል የጊዜ ሰሌዳ ሊያበጅ ይችላል:: ይህ ግን ትልቅ ስሕተት አይደለም፤ ልንታገሠው እንችላለን:: ነገር ግን አንድ ሰው ደኅንነት በጸጋ መሆኑን ወይም ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው መሆኑን መካድ መሠረታዊ ችግር ነው፤ መናፍቅነት ነው፤ ምክንያቱም ቤተ ክርስቲያን ጸንታ ከቆመችበት መሠረት አፈንግጦአልና ይህን ኑፋቄ እንለዋለን::

መሠረታዊ በሆኑ ክርስቲያናዊ ትምህርቶች ላይ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን፣ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያንና ፕሮቴስታንቶች (የወንጌል አማኞች አብያተ ክርስቲያናት) አንድ ዐይነት አቋም አላቸው:: ምናልባት አብያተ ክርስቲያት ያላቸውን መሠረተ እምነት አሚኒያኞቹ ላይረዱት ይችላሉ:: እንዲረዱት ማድረግ ተገቢ ቢሆንም፣ ቤተ ክርስቲያኖቹን እንደ መናፍቅ መቀኖጠር ግን ፍጹም ስሕተት ነው:: እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት እርስ በርስ መነቃቀፋቸውንና አንዱ ሌላውን እንደ መናፍቅ መቀኖጠራቸው ትክክል አይደለም::

መሠረታዊ ከሆኑት የክርስትና አስተምህሮዎች አንዱን እንኳ መካድ በመናፍቃን ጐራ ለመፈረጅ በቂ ነው:: አብዛኞቹ መናፍቃን

ግን መሠረታዊ ከሆነው ከክርስትና አስተምህሮ አንድና ከዚያም በላይ ትምህርት የሚያጐድሉ (የሚክዱ) ናቸው። ይህ የሚሆንበት ዋነኛው ምክንያት አንዱ አስተምህሮ ከሌላው ጋር የተቈራኘ በመሆኑ ነው።

አንዳንድ መናፍቃን መሠረታዊ የሆኑትን አስተምህሮዎች በይፋ ሲክዱ (ለምሳሌ የይሖዋ ምስክሮች፡- ትምህርተ ሥላሴን፣ የክርስቶስን አምላክነት፣ የመንፈስ ቅዱስን አካላዊ ህልውና [መንፈስ ቅዱስ ከአብ ጋር ትክክል እሪና ያለውና በአለመንበር መሆኑን]) አንዳንዶች ደግሞ ክሕደታቸው ስውር በሆነ ሁኔታ ነው። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው የእምነት እንቅስቃሴ ነው፤ እንቅስቃሴው መጽሐፍ ቅዱሳዊና የቤተ ክርስቲያን ቃላትን ይጠቀማል፤ ነገር ግን ለቃላቱ የሚሰጠው ትንታኔ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም። እንደዚህ እንቅስቃሴ ዳግም መወለድ ማለት አምላክ መሆን ወይም የአምላክን ባሕርይ ገንዘብ ማድረግ (መውሰድ) ማለት ነው።

ክፍል ሦስት
በመናፍቃን ተዘውትረው የሚታዩት ባሕርያት የትኞቹ ናቸው

ሀ. የመናፍቃን አስተምህሮአዊ ባሕርይ[1]

በዚህ ክፍል ለማየት የምንሞክረው፣ የመናፍቃንን አስተምህሮአዊ ባሕርይ ነው። የመናፍቃንን አስተምህሮአዊ ባሕርይ በመመርመር፣ የትምህርታቸውን ስሕተት እንዴት አድርገን ማወቅ እንደምንችል ለማየት እንሞክራለን። ከፀሓይ በታች ያሉትን የክርስትና መናፍቃን ሁሉ አጥንተን አንዘልቅም፤ ነገር ግን የመናፍቃኑን ተመሳሳይ አስተምህሮአዊ ባሕርያት ማወቅ፣ በብዙ ጐኑ ጠቀሜታው ታላቅ ነው። ስለዚህ በዚህ ክፍል ለማየት የምንሞክረው ልምምዳቸውን ሳይሆን የትምህርተ መለኮት አቋማቸውን ነው።

የመናፍቃንን አስተምህሮአዊ ባሕርይ ስናጠና፣ ሁሉም መናፍቃን ሁሉንም ባሕርያት ይጋራሉ ማለት ግን አይደለም። ነገር ግን ባሕርያቱን በተወሰነ መጠን ስለሚጋሩ በመናፍቃን ጐራ ተፈርጀዋል። ምክንያቱም እነዚህ ባሕርያት መሠረታዊ ልዩነት ይፈጥራሉና ነው።

መናፍቃን፣ መናፍቃን የተባሉት ከመሠረታዊው የክርስትና አስተምህሮ ስላፈነገጡ፣ አስተምህሮውንም ፊት ለፊት ስለተቃወሙ

[1] ይህ ክፍል በብዛት የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፡አዲስ አበባ 1991) ገጽ 7 ላይ ነው።

ነው። አንዳንድ ክርስቲያኖች ከመሠረታዊ እምነታቸው ይልቅ ለልም ምዳቸው ትኩረት ይሰጣሉ። እንዲሁም አንዳንድ ክርስቲያናዊ ተቋሞች የተሳሳተ የመጽሐፍ ቅዱስ አተረጓጐም ዘይን ይከተላሉ። ይህ አካሄዳቸው መሠረታዊውን የክርስትና ትምህርት እስካልተቃረነ ድረስ ሰዎቹን መናፍቅ ሊያሰኛቸው አይችልም።

ለ. ተመሳሳይ የሆኑት የመናፍቃን አስተምህሮአዊ ባሕርያት

1. አስተምህሮተ ሥላሴን መካድ

ርቱዕ (ትክክልኛ) የሆነው መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተምህሮ በአንዱ የእግዚአብሔር ባሕርያት ውስጥ ሦስት ዘላለማዊ አካላት ይኸውም አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ አሉ ብሎ ያምናል። ምናልባት ሁሉም መናፍቃን የሥላሴን አስተምህሮ ይክዳሉ ቢባል ስሕተት አይሆንም። አንዳንድ መናፍቃን የሥላሴን አስተምህሮ ከአረማውያን የመድበለ አማልክት አስተሳሰብ ጋር ሲያመሳስሉት፣ አንዳንዶች ደግሞ አስተም ህሮውን እንደማቀበሉ ያውጃሉ፤ ነገር ግን አስተምህሮውን የሚያብ ራሩበት መንገድ ከቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት እጅግ የራቀ ነው።

አሰረጅ

ከምሥረታው ዘመን ጀምሮ እስከ አሁን የሥላሴን አስተምህሮ በቀጥታ የሚቃወመው የይሖዋ ምስክሮች ድርጅት ነው[2]። እንደ

[2] ድርጅቱ፣ «በሥላሴ ማመን ይገባሃልን?» በሚል ርእስ ላዘጋጀው ጽሑፍ ተስፋዱ ሮበሌ በሥላሴ ማመን አይገባህምን? በሚል ርእስ የሰጠውን ምላሽ ይመለከቱ።

ድርጅቱ አስተምህሮ፣ የሥላሴ ትምህርት አረማውያን በክርስትና እምነት የጣሉት አሻራ እንደሆነ ይገልጻል[3]።

የሥላሴን አስተምህሮ ከሚክዱ መናፍቃዊ ድርጅቶች መኻል «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» አንደኛው ነው። እንደ ድርጅቱ አስተምህሮ እግዚአብሔር፣ አብ፣ አምላክ፣ ክርስቶስ የሚባለው አንዱና ብቸኛው አምላክ ሲሆን፣ ኢየሱስ፣ ወልድ፣ ልጅ ወዘተ የሚባለው ደግሞ እግዚአብሔር አብ ያደረበት ሰው ብቻ ነው። መንፈስ ቅዱስ ደግሞ የአብ ሌላው ስም ነው። እንደ ድርጅቱ ትምህርት ኢየሱስ ክርስቶስ፣ ጌታ ኢየሱስ ማለት አብና ወልድ ማለት ነው። ኢየሱስ አምላክ ሳይሆን አምላክ የሚኖርበት (ያደረበት) ሰው ነው።

ሞርሞኖች የሥላሴን አስተምህሮ እንደሚያምኑ ይገልጻሉ፤ ነገር ግን ትምህርቱን ሦስት አምላክ አድርገው ያቀርቡታል። እንደ ድርጅቱ ትምህርት ከዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መካከል አንዱ የሆነው ጀምስ ታልማግ፣ «አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ሚች እንደሆኑት ሰብአዊ ፍጡራን የተለያዩ አካላት ናችው» ይላል[4]። ድርጅቱ በሥላሴ አካላት መካከል ያለው አንድነት የዐላማና የስምምነት ብቻ እንደሆነ ይገለጻል[5]።

ሜሪ ቤከር ኤዲ የምትባለው አሜሪካዊት ወይዘሮ የመሠረተችውና « ክርስቲያን ሳይንስ » በመባል የሚታወቀው መናፍቃዊ ድርጅት፣ የክርስቶስን አምላክነት በመካድ የሥላሴን አስተምህሮ ይቃወማል። ወይዘሮዋ፣ «ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ

[3] «በሥላሴ ማመን ይገባሃልን» (ኒውዮርክ፣ የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር 1989) ገጽ 8-12 ::

[4] Gomes ገጽ 25 ከ James Talmage, A Study of Articles of Faith (Salt Lake City: The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1976), አንቀጽ 1 ገጽ 29-51 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

[5] ዝኒ ከማሁ።

አይደለም፣ ነገር ግን እርሱ ራሱ እንዳስተማረው የእግዚአብሔር ልጅ ነው»[6] ትላለች::

2. ደኅንነት በእምነት አማካይነት በጸጋ መሆኑን ይክዳሉ

ቫን ባለን እንደሚለው የሁሉም መናፍቃን ትምህርታቸው ማእከል ያደረገው፣ «ራስህን ማዳን አለብህ» በሚለው አስተምህሮ ላይ ነው[7]:: ለእግዚአብሔር ጸጋ የከንፈር አገልግሎት ብቻ እንዲሰጡ ያደረጋቸው፣ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ያከናወነውን (የፈጸመውን) የደኅንነት ሥራ ስለሚያቃልሉ ነው:: የክርስቶስ የደኅንነት ሥራ በራሱ ሙሉ በሙሉ የማያድን ከሆነ፣ የጐደለውን በሥራ ማካካስ ወይም መሙላት አይቀሬ ነው::

አንዳንድ መናፍቃን የክርስቶስ የማዳን ሥራ፣ አንድ ሰው ወደ እምነት ከመምጣቱ በፊት ያለበትን ኀጢአት የማጠብ ኀይል አለው:: ነገር ግን ወደ እምነት ከመጣ በኋላ ራሱን ማዳን ያለበት እርሱ ራሱ ወይም የእርሱ ድርጅት ወይም ደግሞ የድርጅቶቹ የአመራር አካላት በሚሠሩት ሥራ እንደሆነ አጠንክረው ያስተምራሉ:: አንዳንዶች ደግሞ፣ የክርስቶስን የማዳን ሥራ ትንንሽ ኀጢአቶችን ብቻ እንጂ፣ ትልልቅ ኀጢአቶችን እንደማይጨምር ይገልጻሉ:: የተቀሩት ደግሞ የክርስቶስ የደኅንነት ሥራ ለሰው ልጆች ሁሉ እንደማይሆን፣ ነገር ግን እርሱ የጀመረውን ሥራ እነርሱ ከዳር እንደሚያደርሱት ያውጃሉ::

[6] Gomes ገጽ 26 ከMary Baker Eddy. Science and Health with Key to the Scriptures (Boston Trustees Under the Will Mary Baker G. Eddy,1934) ገጽ 361 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::

አስረድ

ለይሖዋ ምስክሮች፣ ደኅንነት ለመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ሙሉ በሙሉ ከመገዛትና በሚያወጣቸውም ፕሮግራሞች ተካፋይ ከመሆን ውጪ የሚታሰብ አይደለም[8]::

እንደ ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አስተምህሮ ደግሞ ደኅንነት የሚገኘው፣ የድርጅቱ አባል በመሆን፣ በትክክለኛው የጥምቀት ቀመር በመጠመቅ[9] እንዲሁም የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ በሆነው ልሳን በመናገር ነው::

እንደ ሞርሞኖች ደግሞ አንድ ሰው ደኅንነትን ማሰብ ያለበት፣ አምኖ ንስሓ ከገባ በኋላ የመንፈስ ቅዱስን ለመቀበል ስጦታ እጅ ተጭኖ ከተጸለየለት በኋላ ነው[10]::

ዴቪድ ኮረሽ የተባለው መናፍቅ፣ የኢየሱስ ክርስቶስ የማዳን ሥራው ሕያው የሚሆነው፣ እስከ 31 ዓ.ም ብቻ እንደሆነ ገልጸአል:: ስለዚህ ከ31 ዓ.ም. በኋላ ላለው የሰው ልጆች ኀጢአት መሞት እንዳለበት ይገልጽ ነበር[11]::

ጥር 6 ቀን 1920 ዓ.ም በኮርያ የተወለደውና በኮርያ ተራራ ሥር፣ ከራሱ ከክርስቶስ ራእይ ተቀብያለሁ የሚለው ሳን ማዮንግ ሙን፣ ኢየሱስ ክርስቶስ የአካልና የመንፈስ ደኅንነት ማምጣት ስላልቻለ ይህን ነገር ከዳር እንዲያደርስ እርሱ እንደተመረጠ፣ ይህንም ያበሠረው ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ ይገልጻል[12]:: ኢየሱስ ክርስቶስ ሊፈጽም

8. ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃሉ እግዚአብሔር ሲመዘን (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ 1991) ገጽ 104-122 ይመለከቷል::
9. እንደ ድርጅቱ አስተምህሮ ትክክለኛው የጥምቀት ቀመር በኢየሱስ ክርስቶስ ስም» ነው፣ ይህም ደኅንነት መሠረት ነው::
10. Gomes ገጽ 27 ከ Talmage. A Study of the Articles of Faith. አንቀጽ 4 ገጽ 107-108 ለይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
11. ዝኒ ከማሁ ከ Samples etal., Prophets of the Apocalypse ገጽ 205 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
12. ዝኒ ከማሁ ገጽ 28:: ከ Sun Myung Moon, Divine Principle (Washington, D.C HSAUWC), ገጽ 147 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::

የቻለው መንፈሳዊውን ደኅንነት ብቻ ሲሆን፣ ሙን ደግሞ አካላዊውን ደኅንነት እንዲያመጣ ተመርጦአል::

3. የአካል ትንሣኤ ይክዳሉ

የክርስቶስ የአካል ትንሣኤ የክርስትና እምነት ያረፈበት ታሪካዊ መሠረት ነው (1ቆሮ 15):: መናፍቃን ደግሞ መሠረታዊ የሆኑትን ክርስቲያናዊ ትምህርቶች ማጣመም ተቀዳሚ ተግባራቸው ነው:: በስፋት የታወቀውና የትንሣኤን አስተምህሮ የሚያጣምመው ትምህርት፣ ትንሣኤን መንፈሳዊ የሚያደርገው አስተምህሮ ነው:: እንደ ዚህ ትምህርት፣ ክርስቶስ ከሙታን የተነሣው ረቂቅ መንፈስ ሆኖ ነው:: ለዚህ ክሕደት ጥሩ አስረጅ የሚሆኑት የይሖዋ ምስክሮች ናቸው:: እንደ መጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር፣ «ንጉሥ ክርስቶስ ኢየሱስ በሥጋ ሞቶ፣ የማይታይ ፍጥረት ሆኖ ከሙታን ተነሥቶአል»[13]:: ይህ ብቻ አይደለም የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት፣ የክርስቶስን ትንሣኤ አስመልክቶ እንዲህም የሚል ግምት አለው፣ «የኢየሱስ ክርስቶስ አካል ወደ ጋዝነት ተለውጦአል፤ ወይም ለእግዚአብሔር ፍቅር ታላቅ መታሰቢያነት በአንድ ስፍራ ተጠብቆ ነው ያለው»[14]:: ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ በክርስቶስ በሥጋው ከሙታን የተነሣ መሆኑን በግልጽ ይናገራል[15]::

4. መጽሐፍ ቅዱስ ፍጹም ሥልጣን ያለው መሆኑን ይክዳሉ

አንዳንድ መናፍቃን መጽሐፍ ቅዱስ በስሕተት እንደ ተሞላ ይናገራሉ:: አንዳንዶች ደግሞ ሥልጣናዊ ቃልነቱን በመቀነስ፣

[13] Let God Be True (1946) ገጽ 22
[14] Studies in the Scripture ገጽ 129 ቅጽ 2
15 « የይሖዋ ምስክሮችና የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ» የሚለውን ርእስ ይመለከቷል::

« አሮጌው ብርሃን» በማለት ይጠሩታል:: ይህም፣ «አዲሱ ብርሃን» ከሚሉት ከእነርሱ አስተምህሮ ማነሱን ያመለክታል::

ሌሎች ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል እንደሆነ ቢናገሩም፣ መጽሐፍ ቅዱስን «የሚተረጕሙት» ከራሳቸው አስተምህሮ ጋር እንዲስማማ አድርገው ነው::

አንዳንዶች ደግሞ ቃለ እግዚአብሔርን የሚያቃልሉት ከእነርሱ አስተምህሮ ጋር የሚስማሙ ሌሎች ጽሑፎችን በማዘጋጀት ነው፤ እነዚህ ጽሑፎች ደግሞ ከመጽሐፍ ቅዱስ በላይ ይታያሉ::

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል እንደሆነ፣ የአስተምህሮና የሥነ ምግባር መሠረት እንደሆነ ይገልጻሉ፤ ነገር ግን ከድርጅቱ አስተምህሮ ጋር እንዲጣጣም ተደርጐ የተዘጋጀው መጽሐፍ [የአዲሲቱ ዓለም ትርጕም] ድርጅቱ በተደጋጋሚነት የሚያውጀውን ዐዋጅ ከልብ እንዳልተቀበለው የሚገልጽ ነው:: የአዲሲቱ ዓለም ትርጕም ያለምንም ቃለ እግዚአብሔርና የታሪክ ማስረጃ ያህዌ (ጆሆቫ) የሚለውን ስም በአዲስ ኪዳን ንባባት ውስጥ 237 ጊዜ በላይ መጠቀሙ፣ ድርጅቱ ኢየሱስ ክርስቶስን አምላክነትና የሥላሴን አስተምህሮ ለመቃወም ምን ያህል እንደ ጠቀመው፣ ቃሉን በተጠቀሙባቸው ቦታዎች ሁሉ በግልጽ መረዳት ይቻላል::

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን መሥራች የሆነው ዮሴፍ ስሚዝ፣ በዘፍጥረት ምዕራፍ 50 ላይ የእርሱን መምጣት የሚገልጽ «ትንቢት» ይሆን ዘንድ 14 ቀኖጥሮችን ጨምሮበታል:: የሞርሞኖች የእምነት አንቀጽ፣ «መጽሐፍ ቅዱስ በትክክል ከተተረጐመ፣ የእግዚአብሔር ቃል

ነው፤ እንዲሁም የሞርሞኖች መጽሐፍ የእግዚአብሔር ቃል እንደሆነ እናምናለን»[16]ይላል:: ይህ ብቻ አይደለም ዋልተር ማርቲን፣ መጽሐፍ ቅዱስ የሞርሞኖችን መጽሐፍ በተቃወመበት ቦታ ሁሉ፣ እንዲጣጣም ተደርጐ ይተረጐማል» ይለናል:: ይህ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ከሞርሞኖች መጽሐፍ ጋር እንኳ እኩል እንደማይታይ ያስረዳል:: ሞርሞኖች ቃለ እግዚአብሔርን የሚያዋርዱት ከመጽሐፍ ቅዱስ እኩል የሚታይ መጽሐፍ በመጨመር፣ ከእነርሱ መጽሐፍ ጋር በማይታረቅበት ቦታ ሁሉ እንዲታረቅ ተደርጐ እንዲተረጐም ብቻ ሳይሆን፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጨማሪ ቁጥርና ምዕራፍ በመጨመርም ነው::

5. መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃላትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ባልሆነ መንገድ መተርጐም

አብዛኛውን ጊዜ መናፍቃን ለክርስቲያናዊ ቃላት አዲስ ትርጓሜ መስጠት ይወዳሉ:: ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስ በ2ቆሮ 11÷4 ላይ ሐዋርያት ከሰበኩት የተለየ (ገላ1÷6-9) ሌላ ክርስቶስ፣ ሌላ መንፈስ፣ ሌላ ወንጌል የሚለውን አጠቃቀም ሲጠቀም የሚስተዋለው:: መናፍቃን ስለ ክርስቶስ፣ ስለ ወንጌል፣ ስለ ደኅንነት ወዘተ አብዝተው ይናገራሉ፤ ነገር ግን ቃሉን የሚጠቀሙበት መጽሐፍ ቅዱስ ቃሉን በተጠቀመበት መንገድ አይደለም:: ዋልተር ማርቲን እንደሚለው፣ «ብዙውን ጊዜ ከመናፍቃን ጋር የምናደርገው ውይይት ፍሬ አልባ የሚሆነው፣ ለምንወያይባቸው ጒዳዮች ትክክለኛውን ትርጒም (ገለጻ) ባለመስጠታችንና እነርሱም ምን ማለታቸው እንደሆነ እንዲገልጹልን ባለመጠየቃችን ነው»[17]:: ክርስቲያኖች ከመናፍቃን ጋር የሚያደርጉት ውይይት ስኬታማ የሚሆነው፣ መናፍቃኑ ቀጥልፍ የሆኑ ቃላትን

[16] Gomes ገጽ 30 ከArticles of Faith Artice 8 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[17] Martin, Kingdom of the Cults ገጽ 19::

እንዴት እንደሚመለከቷቸው አስቀድመው የሚያውቁ ከሆነ፣ አሊያም በውይይቱ ወቅት እንዲያብራሩላቸው በመጠየቅ ነው::

አስረጅ

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አማኞች በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ እናምናለን ይላሉ:: እንደ ድርጅቱ አስተምህሮ አብ እግዚአብሔር፣ ወልድ ሰው* ብቻ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ የአብ ሌላው ስም ነው:: ስለዚህ አንድ የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አባል በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ አምናለሁ ቢለን፣ ግለሰቡን በሥላሴ የምናል ልንለው ነው?

ይሖዋ ምስክሮች ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ መሆኑን እናምናለን ይላሉ፤ ይህ ማለታቸው ግን ሰይጣን የዚህ ዓለም አምላክ፣ ሙሴ የፈርዖን አምላክ እንደተባለው ማለት እንጂ፣ እንደ አብ ሁሉን ቻይ አምላክ ማለት አይደለም ይላሉ:: ስለዚህ የይሖዋ ምስክሮች ኢየሱስን አምላክ ቢሉ አምላክ ነው ስትሉ ምን ማለታችሁ ነው ብለን ልንጠይቃቸው ይገባል::

የእምነት እንቅስቃሴን አስተምህሮ የተቀበለ ሰው፣ «ዳግም ተወልደሃል» ብሎ ቢጠይቅ የእግዚአብሔር ልጅ ሆነሃል ማለቱ ሳይሆን፣ የእግዚአብሔርን ባሕርይ ገንዘብ በማድረግ እግዚአብሔር ሆነሃል ማለቱ ነው::

6. ድርጅቶቻቸውና መሪዎቻቸው የእግዚአብሔር ብቸኛ እንደራሴዎች እንደሆኑ ይናገራሉ

የብዙ መናፍቃዊ ድርጅት መሪዎች፣ የእግዚአብሔር ብቸኛ ወኪሎች፣ ድርጅታቸውም በአምላክ የሚመራ ፍጹም ብቸኛ ድርጅት፣

* ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ማንኛውም ዘረ አዳም ሰው ነው የሚለውን ግእዙ «ዕሩቅ ብእሲ» ይለዋል:

እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የሚገናኝባቸው ድልድዮች፣ የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ መገለጥ ተቀባዮች አድርገው ራሳቸውን ያቀርባሉ::

ነገር ግን ይህን የመናፍቃን ዐዋጅ ክርስቶስ፣ « እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም» ከሚለው ወይም ሐዋርያት፣ «መዳንም በሌላ በማንም የለም፤ እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች ሌላ የለምና» (ሐሥ 4÷12) በማለት ኢየሱስ ክርስቶስን የእግዚአብሔር ብቸኛ እንደራሴ (ወኪል) ከማድረጋቸው ጋር ልናመሳስለው አይገባም:: ምክንያቱም ይህ የቃለ እግዚአብሔር እውነት ነው::

አስረጅ

«የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር» በመባል የሚታወቀው የይሖዋ ምስክሮች ድርጅት፣ የአምላክ ፍጹም ብቸኛ ድርጅት እንደሆነ ይገልጻል:: የድርጅቱ ሥልጣናዊ መዋቅር፣ «ታማኝና ልባም በሆኑ ባሮች» እንደተሞላ፣ እነዚህም ባሮች ወቅታዊ የሆነውን መንፈሳዊ ምግብ በወቅቱ እንደሚያወርዱ የእግዚአብሔር እንደራሴዎች ይታያሉ[18]:: ሁሉም የይሖዋ ምስክር ያለምንም ጥያቄና ቅድመ ሆኔታ ትምህርታቸውን መቀበልና መታዘዝ ይጠበቅበታል::

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን በመባል የሚታወቀው መናፍቃዊ ድርጅት፣ ሰዎች የዘላለምን ሕይወት የሚያገኙት፣ በእነርሱ ቤተ ክርስቲያን ጥላ ሥር ሲጠለሉ ብቻ እንደሆነ ያስተምራል::

18 You Can Live Forever in Paradise on Earth (1982) ገጽ 191-195

7. ከአስተምህሮአቸው ጋር የሚቃረኑ እውነቶችን ከቁብ አይቈጥሯቸውም

በርካታ መናፍቃን ከዐዋጃቸው ጋር የሚቃረኑ እውነቶችን ትኩረት አይሰጡአቸውም፤ ወይም አቃለው ይመለከቱአቸዋል::

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች ሲፈጸሙ (ወይም ብዙ እውነት ሲሆኑ) ያልታዩ የሐሰት ትንቢቶችን ተንብየዋል፤ ነገር ግን ይህንን አስተምህሮ እንዲገነቡ ያደረጋቸውን የትንቢት መጻሕፍትን የሚተረጕሙበትን ዘዴ አሁንም አልቀየሩም:: የአርማጌዶን ጦርነት በ1914 ዓ.ም. ይሆናል ተብሎ ነበር፤ በዚህ ወቅት ሊሆን ሳይችል በመቅረቱ ቀኑ ወደ 1915 ዓ.ም ከዚያም 1975 እና 1981 ዓ.ም. ተሸጋገረ[19]:: ነገር ግን ይህን መሰሉን ትንቢት የተናገረው ድርጅት አሁንም ራሱን ከአምላክ እውነተኛ ትንቢት ተቀባይ አድርጎ ይቈጥራል::

ሞርሞኖች «የሞርሞን መጽሐፍ» የተባለውን መጽሐፋቸውን 3,913 ጊዜ ስሕተቱን አርመዋል[20]:: ነገር ግን አሁንም ይህ መጽሐፍ የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል፣ «በምድር ላይ ፍጹም ስሕተት የሌለበት መጽሐፍ»[21] ይባላል::

ክርስቲያን ሳይንስ የተባለውን መናፍቃዊ ድርጅት የመሠረተችው ሜሪ ቤከር ኤዲ፣ በሽታ እውነትነት የሌለው ሕልም (ቅዠት) ነው ብትልም፣ እርሷ ራሷ ታማ በዶክተር ትረዳ እንደ ነበር፣ የሕመም

19 የመጠበቂያ ግንብ (ሚያዚያ 1 ቀን 1972):: በወቅቱ የነበሩ ብዙ የይሖዋ ምስክሮች፣ በዚህ ምክንያት ድርጅቱን ለቀው ወጥተዋል::

20 Martin, Kingdom of the Cults ገጽ 29::

21 በ1991 ዓ.ም የታተመው « የሞርሞኖች መጽሐፍ» መግቢያ ላይ ጆሴፍ ስሚዝ ያሰፈረው ዐረፍተ ነገር ነው::

ማስታገሻ መርፌ እንደምትወጋ፣ አጥርታ እንድታይ የሚረዳት መነጽር ታደርግ እንደ ነበር፣ በሕመም ምክንያት ብዙ ጥርሶቿን እንዳጣች ይታወቃል[22]። ነገር ግን ዛሬም የኤዲ ተከታዮች በሽታ እውነትነት የሌለው ቅዠት ነው ይላሉ[23]።

8. የዘላለምን ኩነኔ (ቅጣት) ይክዳሉ

ብዙ መናፍቃን የእግዚአብሔር ቃል ስለ ዘላለም ቅጣት የሚያስተምረውን እውነታ አይቀበሉም። አንዳንዶች ለምሳሌ የሁለንታዊ ትምህርት አራማጆች፣ የሰው ልጆች ሁሉ የዘላለምን ሕይወት እንደሚያገኙ ሲያስተምሩ፤ ለሌሎች ደግሞ፣ አምላክ 'ነጢአተኞችን ወደ አለመኖር ደረጃ ይወስዳቸዋል [ብን ብለው እንዲጠፉ ያደርጋቸዋል] ይላሉ።

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች በድርጅት መልክ ተዋቅረው መንቀሳቀስ ከጀመሩ 120 ዓመት ይሆናቸዋል። በእነዚህ ዘመናት ሁሉ 'ነጢአተኞች ዘላለማዊ ቅጣት ይጠብቃቸዋል የሚለውን ትምህርት፣ አጥብቀው ሲቃወሙ ኖረዋል። የድርጅቱ ሁለተኛ ፕሬዝዳንት የነበረው ጆሴፍ ፍራንክሊን ሮዘርፎርድ፣ «የዚህ [የዘላለም ቅጣት] እግዚአብሔርን የማያከብር አስተምህሮ ጠንሳሽ ሰይጣን ነው። ይህንን ያደረገበትም ምክንያት፣ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንዳያነቡ ለማስፈራራትና እግዚአብሔርን እንዲጠሉ ለማድረግ ነው»[24] ብሎአል።

[22]. Martin, Kingdom of Cults ገጽ 29።
[23] ዝኒ. ከማሁ።
[24] Rutherford, Let God Be True ገጽ 79። በቅንፍ ያለውን አይጨምርም። ይህን ትምህርት አስመልክቶ ያለውን የድርጅቱን ትምህርት ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር ገጽ 98-100፣ 168-175፣ 375-379፣ 382-383 እንዲሁም You Can Live Forever in Paradise on Earth ገጽ 76-89 ይመልከቱ።ይህን ርእስ ጉዳይ ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን ገጽ 123-132 በተሰኘው መጽሐፍ ላይ በስፋት መርምሮታል።

ዩኒቴሪያን ዩኒቨርሳሊስት የተባለው መናፍቃዊ ድርጅት የሥላሴን አስተምህሮ ብቻ ሳይሆን፣ የዘላለም ኩነኔንም ቅጣት ይቃወማል። እንዲያውም የድርጅቱ መሠረተ እምነት ሰው ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዳለው ይገልጻል[25]።

9. ከአስተምህሮአቸው ይልቅ ለልምምዳቸው ትኩረት ይሰጣሉ

አንዳንድ መናፍቃን ከእውነትና ከምክንያታዊ አስተሳሰብ ይልቅ፣ ለስሜት ከፍተኛ ቦታ ይሰጣሉ። በዚህ መሰሉ የመናፍቃን እንቅስቃሴ ውስጥ ያሉ ሰዎች፣ አስተምህሮአችን ከእግዚአብሔር ቃል የመነጨ ነው ወይ? ለሚለው ጥያቄ ሳይሆን ጥሩ ስሜት ተሰምቶኛል ወይ? ከቀድሞ ልምምዴ ጋርስ ይስማማል ወይ? ለሚለው ትልቅ ትኩረት ይሰጣሉ። ስሜትና የግል ልምምድ መጥፎ ነው ለማለት አይደለም። ነገር ግን ስሜትም ሆነ ልምምድ ተገቢ የሆነውን ስፍራ መያዝ አለባቸው። የእግዚአብሔር ቃል፣ « እግዚአብሔር አምላክህን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ሐሳብህ [mind] ውደድ» ይላል (ዘዳ 6÷5፤ ማቴ 22÷37፤ ማር 12÷30፤ ሉቃ 10÷27)። ይህ ዐይነቱም አምልኮ እውነትን ከስሜት ጋር አጣምሮ የያዘ ነው። የክርስትና፣ እውነት የተመሠረተው በእውነታዎች ላይ እንጂ፣ በስሜት ላይ እንዳልሆነ አጠንክሮ ያምናል።

አስረጅ

ብዙ ክርስቲያኖችን በማሳሳት ላይ የሚገኘው የእምነት እንቅስቃሴ ትምህርት ዕውቀትን የስሜት ዕውቀትና የመገለጥ ዕውቀት ብሎ በመክፈል፣ ሃይማኖታዊ እውነታዎች በአምስቱ የስሜት ሕዋሳቶቻችን

25 Mather and Nichols, Dictionary ገጽ 286።

የምንገበያቸው ሳይሆኑ፣ በመገለጥ ብቻ የምናውቃቸው እንደሆኑ ያስተምራል። እንዲያውም ወደ መገለጥ ዕውቀት ለመግባት በስሜት ሕዋሳቶቻችን የሚታወቁትን እውነታዎች መካድ እንደሚያስፈልግ አጠንክሮ ያስረዳል። እንደዚህ እንቅስቃሴ ትምህርት ከሆነ፣ የስሜት ሕዋሳቶቻችንንም ሆነ አእምሮአችንን መጠቀም ሥጋዊነት ነው፤ የእግዚአብሔር እውነት በአእምሮና በስሜት ሕዋስ ፈጽሞ አይታወቅም ባይ ነው። ከዚህ የተነሣም ክርስቲያናዊ እውነቶችን በቃለ እግዚአብሔር መመርመር አይፈ ቅድም[26]። በእንቅስቃሴው ተከታዮች ዘንድ እንደ ትልቅ የእግዚአብሔር ሰው የሚቆጠሩት ኬኔት ሐጌን፣ አትተች፤ ግን «እግዚአብሔር እንዲገ ልጥልህ ጸልይ»[27] የሚለው አነጋገራቸው በጽሑፋቸው ተደጋግሞ የሚዘወተረው፣ መንፈሳዊ እውነትን በአእምሮአችን መረዳት አንችልም ስለሚሉ ነው።

ሞርሞኖች፣ « . . . መጻሕፍትንም ሲከፍትልን ልባችን ይቃጠል ልብን አልነበረምን» (ሉቃ 24÷32) የሚለውን ጥቅስ በመጥቀስ፣ እውነት እውነት መሆኑ የሚረጋገጠው፣ «ልባችን የሚቃጠልብን» ከሆነ ብቻ ነው ይላሉ። ለሞርሞኖች የእውነት መመዘኛው ሚዛን «የልብ መቃጠል» ነው።

10. ከእግዚአብሔር በቀጥታ ተቀብለናቸዋል ለሚሏቸው መገለጦችና ራእዮች ከፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ

መናፍቃን በተለይም የእንቅስቃሴው መሪዎች ከእግዚአብሔር ጋር አለን ከሚሉት ቀጥተኛ ግንኙነት የተነሣ፣ ራእይና መገለጥ እንደሚወርድላቸው እንዲሁም እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሚሆነውን

[26] Kenneth Hagin, I Believe in Visions (Old Tappan N.J. : Fleming H.Revell, 1972)
[27] Kenneth Hagin, The Voice of Healing (Apr. 1963).

መንፈሳዊ ምግብ የሚሰጠው በእነርሱ በኩል ብቻ እንደሆነ ይገልጻሉ። አብዛኛውን ጊዜ መገለጦቻቸውና ራእዮቻቸው የሚያተኩሩት የመጨረሻውን ዘመን በተመለከተ ሲሆን፣ የእነርሱ ዕጣ ፈንታም ምን እንደሆነ፣ ከራእዩና ከትንቢቱ ጋር ተያይዞ ይቀርባል። ቃለ እግዚአብሔር፣ «ሁሉንም መርምሩ፤ መልካሙን ያዙ» (1ተሰ 5÷21) ይለናል፤ የተነገረው ትንቢት እንደተባለው ካልተፈጸመ ትንቢቱም ሆነ ነቢዩ ከእግዚአብሔር አይደሉም (ዘዳ 18÷22)። የአንድ ትንቢት ወይም መገለጥ ትክክለኛነት የሚረጋገጠው ትንቢቱ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር በመስማማቱ ነው (ኢሳ 8÷20)።

አስረጅ

የሞርሞንን እምነት የመሠረተው ጆሴፍ ስሚዝ በ1820 ዓ.ም. ላይ እግዚአብሔር አብንና ወልድን በራእይ እንደተመለከተ ይገልጻል። ስሚዝ በዚህ ራእይ ከየትኛውም ሃይማኖታዊ ድርጅት ጋር እንዳይገጥም ይነገረዋል። ምክንያቱም፣ «ሁሉም የሃይማኖት ድርጅቶች የተሳሳቱ ስለሆኑ» እንዲሁም « የሃይማኖት መግለጫው ጸያፍ ስለሆነ ነው»[28]። በመስከረም 21 ቀን 1823ዓ.ም ላይ ሞሮናይ የተባለ መልአክ እንደተገለጠለትና «ሞርሞን መጽሐፍ» ምን መሆን እንዳለበት የሚገልጽ የወርቅ ሳሕኖች እንደ ሰጠው ተናገረ። ሞሮናይ የተባለው መልአክ በ1827ዓ.ም ዳግም ይገለጥለትና ሳሕኖቹን በመቄፈር የትርጉም ሥራ እንዲጀምር ፍቃድ ይሰጠዋል። በወርኀ ግንቦት 1829ዓ.ም መጥምቁ ዮሐንስ ለስሚዝና ለኦሊቨር ኮድሪ ይገለጥላቸውና አሮናዊ ክህነት እንደተሰጣቸው ያረጋግጥላቸዋል[29]። ጆሴፍ ስሚዝ ከሞተ በኋላ፣ ድርጅቱን የመምራት ኀላፊነት የተረከበውና «የዐሥራ

[28] Gomes ገጽ37 ከ Pearl of Great Price (1851, rev. ed, Salt Lake City: Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1981) :19 ላይ ጠቅሶ እንደጻፈው ::
[29] መጽሐፍ ቅዱስ አሮናዊ ክህነት የተሰጣቸው ለሌዊ ልጆች ብቻ እንደሆነ ይነግረናል (ዘፀ 4÷14፤29÷1)። እግዚአብሔር አምላክ ይህን የክህነት አገልግሎት ለሌዊ ለጆች የሰጣቸው፣ የእስራኤል ልጆችን መክለው ለእግዚአብሔር መሥዋዕት እንዲያቀርቡ ነው (ዕብ 5÷1-3)። ከኢየሱስ ሞት በኋላ ሌዋዊም ሆነ አሮናዊ ክህነት አያስፈልግም፤

ሁለቱ ሐዋርያት» መሪ የሆነው ብሪጋሃም ዩንግ፣ «እኔ ስለራሴ ያየሁትና የሰማሁት በርካታ መገለጥ አለኝ፤ እነዚህም ነገሮች እውነት እንደሆኑ ዐውቃለሁ፤ በምድር ላይ የሚኖር አንድም ሰው እነዚህን ነገሮች ትክክል አይደሉም ማለት አይችልም»[30] ሲል ይገልጻል::

ይህ ብቻ አይደለም የሞርሞን ሐዋርያት እውን ሲሆኑ ያልታዩ በርካታ ትንቢቶችን ተናግረዋል:: በአሜሪካን አገር ተከሥቶ ስለነበረው የሲቪሎች ጦርነት፣ ጆሴፍ ስሚዝ ታላቋ ብሪታንያ ከሰሜኖች ጋር ተሰልፋ የደቡቡን ክፍል እንደምትወጋ የሚገልጽ ትንቢት ተናግሮ ነበር፤ ከጦርነቱ በኋላ ግን ትንቢቱ ፍጹም ሐሰት መሆኑ ተረጋግጦአል[31]::

የይሖዋ ምስክሮች ከ1935 ዓ.ም. ጀምሮ የስብከት አቅጣጫቸውን በመቀየር፤ ምድር ገነት ትሆናለች እንዲሁም ሰማያዊውን አካል የሚወርሱት የቅቡዓን (የ144 ሺህ) ቍጥር ሞልቶአል ማለት ጀምረዋል:: ይህን ማለት የጀመሩት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማስረጃ ስላላቸው ሳይሆን፣ የድርጅቱ ፕሬዝዳንት የነበረው ጆርጅ ፍራንክሊን ፎዘርፎርድ በ1935 ዓ.ም. የቅቡዓን ቍጥር ሞልቶአል፣ ከአሁን በኋላ የይሖዋ ምስክር የሚሆኑ ሰዎች የሚወርሱት ምድርን ነው በማለት ስለተናገረ ብቻ ነው[32]::

የዩንፌኬሽን ቤተ ክርስቲያን መሥራች የነበረው ስን ምዮንግ ሙን በ1936 ዓ.ም. ኢየሱስ እንደተገለጠለትና እርሱ (ኢየሱስ) የጀመረውን ሥራ ከዳር እንዲያደርስ እንደ ነገረው ይገልጻል[33]::

[30] Gomes ገጽ 38 ከ Journal of Discourses 16:46 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[31] Mc Dowell and Stewart, The Deceivers, ገጽ 26-27::
[32] ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን ገጽ 104-122
[33] Gomes ገጽ 38::

11. ለድንቆች፣ ለምልክቶችና ለተአምራቶች ከፍተኛ ቦታ ይሰጣሉ

ሁሉን ማድረግ የሚችለው እግዚአብሔር፣ በእውነተኛ ክርስቲያኖች አማካይነት ድንቅና ተአምራትን ሊያደርግ ይችላል:: ነገር ግን መሠረታዊውን የመጽሐፍ ቅዱስ አስተምህሮ የሚክዱ ሰዎች በእግዚአብሔር ኀይል ተአምራትን ሊያደርጉ በፍጹም አይችሉም (ዘዳ 18÷22፤ ኢሳ 8÷22):: ነገር ግን ተአምራትን ካደረጉ ተአምራቱ ከእግዚአብሔር ሳይሆን፣ እንደ ሐዋርያው ቃል፣ «. . . በሐሰተኞች ድንቆችም በዐመፅም መታለል ሁሉ እንደ ሰይጣን አሠራር ነው» (2ተሰ 2÷9-10)::

አሰረጅ

ክርስቲያን ሳይንስ የተባለው መናፍቃዊ ድርጅት፣ ፈውስ ሊካሄድ የሚችለው፣ በክርስቲያን ሳይንሶች ቀመር ብቻ ነው የሚል አስተምህሮ አለው:: ድርጅቱ፣ «ኤ ሴንቸሪ ኦፍ ክርስቲያን ሳይንስ ሂሊንግ» በግርድፉ ሲተረጉም፣ «የክርስቲያን ሳይንሶች ፈውስ በአንድ ምእት ዓመት» በሚል ርእስ አዘጋጅቶ እያሠራጨ ባለው መጽሐፍ፣ በክርስቲያን ሳይንሶች የፈውስ ቀመር ተፈወሱ የተባሉትን ግለሰቦች «ምስክርነት» አቅርቦአል ነው[34]::

የሕዝቦች ቤተ መቅደስ (ፒፕልስ ቴምፕል) የተባለው መናፍቃዊ ድርጅት መሥራች የሆነው ጂም ጆንስ፣ ከ40 የሚበልጡ ሰዎችን ከሙታን እንዳስነሣ ይገልጻል[35]:: ጆንስ በቤተ ክርስቲያኑ ቅጥር ጊቢ ውስጥ በሚገኘው የመኪኖች ማቆሚያ ላይ እንደ ተተኩሰበት፣ በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ የነበሩትም ሰዎች ተኩሱን እንደሰሙ ከዚያም

[34] . Gomes ገጽ 39 ላይ ከ A Century of Christian Science Healing (Boston: Christian Science Publishing Society, 1966) ጠቅሶ እንዳ ጻፈው::
[35] Gomes ገጽ 39 ከ Sparks, The Mindbenders, ገጽ 264-265 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::

ብደም የተጨማለቀና /ሁለት/ ቀዳዳ ያለበት ሸሚዝ በእጁ ይዞ፣ በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ ለነበሩት ሰዎች ሁለት ጊዜ በጥይት ተመቶ ከሞተ በኋላ ራሱን ከሞት እንዳስነሣ ገልጸአል[36]:: ይህን ጉዳይ ከጆንስ ጋር በእዚያ የነበሩትም ሰዎች ራሳቸው፣ ነገሩ ማታለል እንደ ነበረበት ደርሰውበታል[37]::

ጆንስ በድፍረት፣ ክርስቶስ ማለት ሌላ ሳይሆን እኔው ራሴ ነኝ ያለ ደፋር ሰው ነው[38]::

12. ነገረ ምጽአትን በተመለከተ የጊዜ ሰሌዳ አላቸው

ብዙ መናፍቃን ነገረ ፍጻሜን በተመለከተ ቋሚ የሆነ የጊዜ ሰሌዳ አላቸው:: ያስቀመጡትን ቀመርና የጊዜ ሰሌዳ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲደግፍላቸው የተሳሳተ የቅዱሳት መጻሕፍትን አፈታት ዘዴን ይከተላሉ (በተለይ ደግሞ የዮሐንስ ራእይን መጽሐፍ):: ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ መጨረሻው ዘመን የሚያስተምሩትን ትምህርት ማወቅ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትናን ለመኖር ብቻ ሳይሆን፣ የተሳሳቱትን ትምህርቶች ከጤናማው ትምህርት ለመለየት ታላቅ ጠቀሜታ አለው:: ክርስቲያኖች፣ የክርስቶስን አዳኝነት በማይቀበሉ ሰዎች ላይ የፍርድ ቀን እንደሚመጣባቸው ያምናሉ (ማቴ 25÷31-46፣ ዕብ 9÷27፣ ራእ 20÷12-15)::

የወቅታዊ ሁኔታዎችን በመመልከት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትንተናን መስጠት ትክክል ላይሆን ይችላል:: ለምሳሌ በባሕረ ሰላጤው ጦርነት ወቅት አንዳንድ ሰዎች ወቅቱን የዓለም መጨረሻ፣ ፕሬዝዳንት ሳዳም

[36] ዝኒ. ከማሁ ገጽ 39::
[37] Gimes ገጽ 39
[38] ዝኒ. ከማሁ::
[40] ተስፋዬ ሮበሌ ገጽ 144 -149

ሁሴንን ደግሞ እንደ ክርስቶስ ተቃዋሚ የተመለከቱ ሰዎች ነበሩ[39]:: እነዚህ ግለሰቦችና ድርጅቶች ሁኔታውን ከመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ለማመሳሰል ሲሉ፣ የተሳሳተ የመጽሐፍ ቅዱስ አፈታት ጥበብ ተጠቅመዋል:: ያለአንዳች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ በርካታ ሰዎችን የክርስቶስ ተቃዋሚ፣ የተለያዩ ሁኔታዎችን ደግሞ ዘመነ ፍጻሜ አድርገው አስተምረዋል::

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች የአርሜጌዶን ጦርነት 1914 ከዚያም 1915 ከዚያም 1918 በኋላም 1975 ዓ.ም. ይሆናል ብለው ነበር[40]:: የይሖዋ ምስክሮች ከዐሥራ አራት የሚበልጡ ይህን መሰል ትንቢቶች አስተላልፈዋል[41]::

«የዳዊት ሥር» (Branch Davidians) [ዐጽቅ ዘዳዊት፣ ዐጽቀ ዳዊት፣ የዳዊት ቅርንጫፍ ተብሎም ሊጠራ ይችላል] የሚባለውን መናፍቃዊ ድርጅት የመሠረተውና ከእርሱ ሞት በኋላ የድርጅቱ ነቢይት የሆነችው ፍሎረንስ የምትባለዋ ባለቤቱ ሚያዝያ 22 ቀን 1959 ዓ.ም. በራእይ 11 ላይ የተጠቀሰው የ1260 ቀናት መጠናቀቂያና ሕዝቅኤል 9 ላይ የተጠቀሰው የፍርድ ቀን መጀመሪያ ይሆናል ብላ ነበር[42]:: ከፍሎረንስ ትንቢት የተነሣ ከ1000 የሚበልጡ የድርጅቱ አባላት ያላቸውን ሽጠው፣ ገንዘቡን ለቤተ ክርስቲያን ከሰጡ በኋላ በቀርሜሎስ ተራራ ላይ ተሰብስበው ነበር»[43]:: በኋላ ትንቢቱ ስሕተት እንደ ነበረ የተገነዘቡ በርካታ ሰዎች ድርጅቱን ለቀው ወጥተዋል::

[39] « ነገረ ፍጻሜ» ቃለ ሕይወት መጽሔት ቁጥር 20፣ 1993 ዓ.ም. ይመለከቷል::
[40] ተስፋዬ ሮበሌ ገጽ 144 -149
[41] Mc Dowell and Stewart, The Deceiver ገጽ 26-27::
[42] Gomes ገጽ 40 CRII " The Branch Davidians, Statement Number DD-025" prepared by Richard Abanes (11 March 1993) ገጽ 2 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[43] ዝኒ. ከማሁ::

የሕዝቦች ቤተ መቅደስ የሚባለውን ድርጅት የቄረቄረው ጂሚ ጆንስ ኢንድያናፖሊስ የተባለው የአሜሪካን አካባቢ ሐምሌ 15 ቀን 1967 ዓ.ም. በኒውኩለር ጦርነት ያጠፋል የሚል ትንቢት አስተላልፎ ነበር[44]::

የእግዚአብሔር ልጆች [Children of God] የሚባለውን መናፍቃዊ ድርጅት ያስተዳድር የነበረው ሞሰስ ዴቪዲ፣ ከሆቴክ የሚባል ጅራታማ ኮከብ በ1974 ዓ.ም. አሜሪካንን ያጠፋል የሚል ትንቢት ተንብዮ ነበር[45]::

13. የአማኞችን ክህነት ይክዳሉ

መጽሐፍ ቅዱስ ምዕመናን ሁሉ ካህናት መሆናቸውን ያስተምረናል (1ጴጥ 2÷4-10፤ ራእ 1÷6፤ 5÷10):: ይህም ማለት እያንዳንዱ አማኝ ያለምንም ሰብአዊም ሆነ መላእክት መካከለኛነት፣ በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ብቻ፣ ከእግዚአብሔር ጋር በቀጥታ መገናኘት ይችላል ማለት ነው (ዕብ 4÷16)::

በርካታ መናፍቃን፣ ተከታዮቻቸው ለድርጅቶቻቸውና ለመሪዎ ቻቸው ይገዙ ዘንድ፣ የአማኞችን የክህነት አገልግሎት በመካድ ሰዎች የእግዚአብሔርን እውነት የሚረዱት በድርጅታቸው ወይም በአመራር አባላቱ ብቻ እንደሆነ ይገልጻሉ (1ዮሐ 2÷26-27)::

ሶሰረጅ

«የዳዊት ሥር» በመባል ይታወቅ የነበረው መናፍቃዊ እንቅስቃሴ መሥራች የነበረው ዴቪድ ኮርሽ፣ ለተከታዮቹ መጽሐፍ ቅዱስን ማብራራት (መተርጐም) የሚችለው እርሱ ብቻ እንደሆነ

[44] Gomes ገጽ 41 ከ Sparks, The Mindbenders ገጽ 263 ጠቅሶ እንደ ጸፈው::
[45] ዝኒ ከማሁ:: Moses David, "40 Days and Nineveh Shall Be Destroyed" Tract published in 1973. ጠቅሶ እንደ ጸፈው::

ገልጸአል[46]:: የይሖዋ ምስክሮችን ድርጅት የመሠረተው ቻርልስ ታዝ ራስል «ስተዲስ ኢን ዘ ስክሪብቸርስ» በተባለው መጽሐፉ፣ «የተገነዘብነው ነገር ቢኖር፣ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ብቻ አንብበው መለኮታዊ ምሪትን ማግኘት እንደማይችሉ ነው:: ስክሪብቸር ስተዲስን መጠቀም ከጀመረ በኋላ ጥቂት ተጠቅሞባቸው፣ ተረድቶአቸው፣ ለዐሥር ዓመት እንኳ ካነበባቸው በኋላ የሚተዋቸውና ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ የሚመለስ ሰው፣ ከተሞክሮአችን የተረዳነው ነገር በሁለት ዓመት ውስጥ ወደ ጨለማ እንደሚሄድ ነው»[47] ብሎአል:: ድርጅቱ እስከ አሁን ድረስ መለኮታዊ እውነትን ለመረዳት፣ ለመጠበቂያ ግንብ ማኅበር መገዛት የግድ እንደሚያስፈልግ ይገልጻል[48]::

የዩኒፊኬሽን ቤተ ክርስቲያን መሥራች የሆነው ሙን፣ «ሙሴ በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔርን እውነት የገለጠበት፣ በአዲስ ኪዳን ዘመን ኢየሱስ የእግዚአብሔርን እውነት የገለጠበትና ሁለቱ ኪዳናት የሚቋ ጨበት (የሚደመደሙበት) የሙን ዘመን»[49] በሚል የሰብአውያን ታሪክ በሦስት ትልልቅ ክፍሎች እንደሚከፈል ያስተምራል:: ሙን «መለኮታዊ ሕግጋት» በሚል ርእስ የጻፈው መጽሐፍ፣ «በዘመኑ መጨረሻ ላይ እግዚአብሔር የዓለማችንና የሕይወትን መሠረታዊ ጥያቄ ለመመለስ መልእክተኛውን ላከ:: ስሙም ሰን ሙዮንግ ሙን ይባላል»[50]

[46] Gomes ገጽ 41 ከ Abanes, ጠቅሶ እንደ ጸፈው::
[47] An thony A. Hoekema, The Four Major Cults (Grand Rapids: Eerdmans, 1963) ገጽ 227::
[48] You Can Live Forever in Paradise on Earth (1982) ገጽ 191-95:: ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ግመራመር (1994) ገጽ 281-283
[49] Gomes ገጽ 42::
[50] ዝኒ ከማሁ

14. ትክክለኛውን የቅዱሳት መጻሕፍት አፈታት መንገድ አይከተሉም

መናፍቃን ትክክለኛ ያለሆነውን አስተምህሮአቸውን የሚያጸኑት፣ ትክክለኛ ያልሆነ የቅዱሳት መጻሕፍትን አፈታት መንገድ በመከተል ነው:: አብዛኛውን ጊዜ ይህ እውን የሚሆነው፣ አንድን ክፍል ወይም ጥቅስ ከዐውደ ምንባቡ አላቀው በመተርጐም ነው:: ለሰዋስው አወቃቀሩ፣ ለቃላት አሰካኩ፣ ለክፍሉ ታሪካዊና ባሕላዊ ዳራ፣ ለመልከዐ ምድራዊ አቀማመጡ፣ ለክፍሉ ሥነ ጽሑፋዊ ቅርጽ ወዘተ ቦታ አይሰጡም:: በአጠቃላይ ለቋንቋ ሕግጋት ግድ የላቸውም[51]:: መናፍቃን፣ መናፍቃን የሆኑበት ዋነኛው ምክንያት ይኸው ነው:: እንቀበለዋለን የሚሉትን ዘዴ እንኳን ወጥነት ባለው ሁኔታ አይጠቀሙበትም:: በዚህ መጽሐፍ ልንዳስሳቸው ያሰብናቸውን መናፍቃን ሁሉ የሚከተሉትን የአፈታት ዘዴ በዋቢነት ማቅረብ እንችላለን፤ ነገር ግን ትምህርታቸውን በቃለ እግዚአብሔር ላይ ለማሳረፍ የተጠ ቀሙባቸውን አብዛኞቹን ጥቅሶች ወይም ክፍሎች ወደ ማየቱ እየዘለቅን ስለሆነ፣ ከቦታው ስንደርስ እዚያው በስፋት እንነጋገርባቸዋለን::

15. ቅይጥነት

ቅይጥነት የሚለውን ቃል እየተጠቀምንበት ያለነው፣ ሁለት የተለያዩ፣ አብዛኛውን ጊዜ ተቃራኒ የሆኑ ነገሮችን አብሮ መቀየጥ ወይም መደባለቅ የሚለውን ትርጉም እንዲወክልልን ነው:: አብዛኞቹ መናፍቃን የቅይጣዊነት ችግር አይታይባቸውም፤ ነገር ግን ከሩቅ

[51] የቅዱሳት መጻሕፍት የአፈታት ጥበብን በተመለከተ አያሌ መጻሕፍት የተጻፈ ቢሆንም የሚከተሉትን መጻሕፍ ማንበብ ጠቀሚታው ታላቅ ነው: Gordon D. Fee and Douglas Stuart, How to Read the Bible for All Its Worth, zd. ed (Grand Rapids: Zondervan, 1993) ለትምህርት መለኮት ተማሪዎች Grant R. sborne, The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation (Downers Grove, Ill. : Intervarsity Press, 1991).

ምሥራቅ ትምህርት አስተሳሰብ (ከኮንፊሽስና ከቡድሃ እምነት) ጋር የተዳበሉ ትምህርቶች ውስጥ በስፋት ይስተዋላል::

አስረጅ

እንደ ክርስቲያን ሳይንስ፣ የእምነት እንቅስቃሴና የዮኒፊኬሽን ቤተ ክርስቲያን የቅይጥነት ችግር በስፋት ይታይባቸዋል:: እንደነዚህ መናፍቃን ትምህርት ሰማያዊ የሆነው የእግዚአብሔር ዕውቀት በስሜት ሕዋሳቶ ቻችንና በአእምሮአችን ልንደርስበት አንችልም፤ እንዲያውም በዚህ መልክ የምናውቀውን እውነት ካልኩነንን (ካልካድን) በቀር ወደ ሰማያዊው ዕውቀት ደጅ መድረስ (ማግኘት) አንችልም ይላሉ:: እንደነዚህ መናፍቃን ትምህርት መንፈሳዊውን እውነት የምንገበየው በመገለጥ ዕውቀት ብቻ ነው::

16. ከመናፍስቱ ዓለም ጋር መገናኘት ወይም ጥንቈላ

አብዛኞቹ መናፍቃን ከመናፍስት ዓለም ጋር የመገናኘት ችሎታ እንዳላቸው ይናገራሉ::

አስረጅ

ለምሳሌ «የእግዚአብሔር ልጆች» የሚባለውን መናፍቃዊ ድርጅት ይመራ የነበረው ሞስስ ዴቪድ፣ ዛሬ በሕይወተ ሥጋ ከሌሉት እንደ ማርቲን ሉተር ካሉ ሰዎች ጋር ይነጋገር እንደ ነበር ገልጸአል[52]::

የዩኒፊኬሽን ቤተ ክርስቲያን መሥራች የሆነው ሙን፣ « ዛሬ በዓለማችን ላይ በርካታ ሰዎች ከመንፈሳዊው ዓለም ጋር መገናኘት ችለዋል»፤ ይህም የሐሥ 2÷17 ፍጻሜ ነው[53]:: ሙንም ሆነ ባለቤቱ

[52] Gomes ገጽ44 ከ Allan, Shopping for a God,ገጽ 149 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[53] ዝኒ ከግሁ ገጽ 44 ከMoon, Divine Principle ገጽ 177 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::

እንዲሁም ተከታዮቹ በጸሎት ጊዜ ከመንፈሳዊው ዓለም ጋር መገናኘት ይችሉ እንደ ነበር ይገልጻሉ[54]::

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን መሥራች የነበረው ጆሴፍ ስሚዝ፣ ጠጠር እንደ መጣል ዐይነቱን ጥንቈላ ያደርግ እንደ ነበር፣ ብዙ መጻሕፍት ያስረዳሉ[55]::

17. መናፍቃዊ እንቅስቃሴዎቸን በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ ለሰቀድሞ እንደ ተነበየላቸው ይገልጻሉ

አንዳንድ መናፍቃን እነርሱ ከመምጣታቸው በፊት መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እነርሱ መምጣት አስቀድሞ የምሥራች እንደ ነገረላቸው ይገልጻሉ:: ይህ የቅዱሳት መጻሕፍትን የአፈታት መርሖ የሚቃረን ድርጊት ነው::

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች በሉቃስ 12÷42 ላይ «ልባምና ታማኝ ባሪያ» የተባለው ቃል የድርጅታችንን የአመራር አካላት የሚያሳይ ትንቢት ነው ባዮች ናቸው::

«የእግዚአብሔር ልጆች» በመባል የሚታወቀው መናፍቃዊ እንቅስቃሴ አባላት፣ «የእግዚአብሔር ልጆች» (1ዮሐ 3÷10፤ 5÷2) በቀጥታ ስለ እነርሱ ድርጅት እንደ ተናገረ ይገልጻሉ[56]::

---

[54] MC Dowe and Stewart, The Deceiver , ገጽ 177 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[55] ለምሳሌ:- Kurt Ven Gorden, Mormonoism. D. Michael Quinn's Early mormonism and the Magic World View (Salt Lake City: Signature Books (1987).
[56] Gomes ገጽ 45::

ዮሴፍ ስሚዝ በዘፍጥረት ምዕራፍ 50 ላይ 14 ቀጥሮችን በመጨመር ስለ እርሱና ስለ ድርጅቱ (የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን) የሚናገር ትንቢት እንደሆነ ይገልጻል[57]::

«የዳዊት ሥር» ለሚባለው መናፍቃዊ እንቅስቃሴ መሥራች ዴቪድ ኮርሽ በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበረው ንጉሥ ዳዊት ተምሳሌት (antitype) እንደ ነበር ገልጸአል[58]:: ይህ ብቻ አይደለም ኮሬሽ በኢሳይያስ 45 ላይ የተጠቀሰው የንጉሥ ቂሮስ ተምሳሌት እንደ ሆነም ያስተምር ነበር (በዕብራይስጥ «ቂሮስ» ማለት ኮሬሽ ማለት ነው) :: ስለዚህ ዴቪድ ኮሬሽ የሚያደርገው ነገር ሁሉ እንደ ኢሳ 45÷13 መሠረት በእግዚአብሔር ምሪት ነው[59]:: ኮሬሽ በራእይ 6 ላይ የተጠቀሰው በግ እርሱ እንደሆነም ገልጸአል[60]::

18. ለደቃቅ አስተምህሮዎች ከፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ::

ብዙ መናፍቃን ዐበይት ከሆኑት የክርስትና ትምህርቶች ይልቅ ለጥቃቅን አስተምህሮዎች ከፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ:: ለምሳሌ ለአለባበስ፣ ለአምልኮ ቀናት፣ ለክብረ በዓላት፣ ለባንዲራ ሰላምታ ስለመስጠት፣ ስለ ልደት ቀናት ወዘተ::

አስረጅ

የይሖዋ ምስክሮች ባንዲራን ስለ መሳምና በዓላትን ስለ ማክበር ከፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ::

---

[57] ዝኒ ከማሁ ::
[58] ዝኒ ከማሁ::
[59] ዝኒ ከማሁ:: ከ Abanes, " The Branch Davidians" ገጽ 4 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[60] ዝኒ ከማሁ::

ክፍል አራት
የመናፍቃን ዕድገት ምን ይመስላል?

ሀ. የመናፍቃን ስታቲስቲክስ በዓለማችን ላይ ምን ያህል መናፍቃን አሉ?

በዓለማችን ላይ ምን ያህል መናፍቃን አሉ የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ አዳጋች የሚያደርጉት በርካታ ምክንያቶች አሉ። ዋና ዋና ምክንያቶቹ ግን፣ ምሁራኑ ኑፋቄ ለሚለው ቃል የሚሰጡት ትንታኔ መለያየት የቀኖጥር ልዩነት አስከትሎአል። ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ ብዙ መናፍቃን የተከታዮቻቸውን ቁጥር በትክክል አለማወ ቃቸው ነው፤ ቢሆንም ብዙ ምሁራን፣ በዓለማችን ከ60 ሚሊዮን በላይ መናፍቃን እንዳሉ ይስማማሉ። በዚህ ርእሰ ጉዳይ ሥር በስፋት ለመመልከት የምንሞክረው በተለያዩ አጋጣሚዎች ይፋ የሆኑትን የአገራችንን ዐበይት መናፍቃን ስታቲስቲክስ ነው።

ለ. የይሖዋ ምስክሮች ዓለም ዐቀፋዊ ስታቲስቲክስ[1]

1. የአባላት ብዛት

እንደ ጐርጐሮሳውያን የዘመን አቈጣጠር በ1997ዓ.ም. ላይ በ232 አገሮች በተደረገው ቈጠራ፣ ንቁ የይሖዋ ምስክር ተሳታፊ

[1] ይህ መረጃ በብዛት የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ ኢትዮጵያ 1991ዓ.ም) ገጽ 16-24 ላይ ነው።

አባላት ቁጥር 5,599,931 ሲሆን፣ ይህ ቁጥር በ1998 ዓ.ም. ወደ 6 ሚሊዮን አሻቅቦአል። በ1997 ዓ.ም. ላይ በተደረገው የ«መታሰቢያ» አገልግሎት [የይሖዋ ምስክሮች የጌታን ራት የሚያስቡበትን ቀን «የመታሰቢያ አገልግሎት» (Memorial Service) ብለው ይጠሩታል] 14,322,226 ሰዎች ፕሮግራሙን ተካፍለዋል[2]። ይህ ቁጥር የሚያመለክተን የይሖዋ ምስክሮች ከንቁ ተሳታፊ አባሎቻቸው ዕጥፍ በላይ በሆኑ ሰዎች ላይ አምንታዊ ተጋቦት እንዳላቸው ነው።

በዓለም ዙሪያ በአንድ ደቂቃ ከ45 ሴኮንድ ውስጥ አንድ ሰው የይሖዋ ምስክር አባል ይሆናል[3]። በዓለማችን 73,070 የይሖዋ ምስክር ጉባኤዎች[4] ይገኛሉ።

2. የዕድገት መጠን

የይሖዋ ምስክሮች የዕድገት ፍጥነት እጅግ አስደንጋጭ ነው። በ1965 ዓ.ም. 1.1 ሚሊዮን የነበረው የንቁ ተሳታፊ አባላት ቁጥር በ1980 ዓ.ም. ወደ 2.2 ሚሊዮን፣ በ1992 ዓ.ም. ደግሞ ወደ 4.4 ሚሊዮን ዕድገት አሳይቶአል። በ1994 ዓ.ም ላይ በሶቭየት ኅብረት ብቻ 27,000 ሰዎችን አጥምቀዋል[5]። በየዓመቱ በዓለም ላይ 50 አዳዲስ ጉባኤዎች ይቋቋማሉ[6]።

[2] " 1998 Year book of Jehovah's Witness" ገጽ 31
[3] ዝኒ ከማሁ።
[4] የይሖዋ ምስክሮች ስብሰባቸውን «ጉባኤ» ብለው ይጠሩታል።
[5] Christian Research Institute, " Cult Growth Statistics" ከ «መጠበቂያ ግንብ» (ጥር 1 ቀን 1993) ገጽ 15:26 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[6] ዝኒ ከማሁ። የመጠበቂያ ግንብ ቪዲዮ: Jehovah's Witnesses:the Organization Behind the Name (1990) ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

3. ሚስዮናዊ እንቅስቃሴ

የይሖዋ ምስክሮች በ1997 ዓ.ም ብቻ ለመስክ ምስክርነት 1,179,735,841 ሰዓት አውለዋል[7]። ይህን ቁጥር ለንቁ ተሳታፊ አባሎች ቁጥር ስናካፍለው እያንዳንዱ አባል ለመስክ ምስክርነት፣ በዓመት ከ200 ሰዓት በላይ ተጠቅሞአል ማለት ነው። በ1997 ዓ.ም ላይ የተከታዮቻቸውን ልጆች ቁጥር ጨምሮ 375,923 ሰዎች አጥምቀዋል[8]። ይህ የሚያሳየን የይሖዋ ምስክሮች ለአንድ ሰው በአማካኝ 3,500 ሰዓት መጠቀማቸውን ነው[9]። አንድ ንቁ የይሖዋ ምስክር ተሳታፊ አባል፣ በአማካኝ በአንድ ወር 18 ሰዓትን ለመስክ ምስክርነት ያውላል[10]። በ1970 ዓ.ም አንድ ንቁ አባል በዓመት «ለመስክ አገልግሎት»[11] 150 ሰዓትን ያውል የነበረ ሲሆን፣ በ1992 ዓ.ም ይህን ሰዓት በማሻሻል አንድ አባል በዓመት 236 ሰዓት በመስክ ምስክርነት ላይ ያሳልፋል[12]።

4. የጽሑፍ ሥርጭትና የመገናኛ ብዙኃን

ከማንኛውም መናፍቃን ይልቅ፣ የጽሑፍ ውጤቶች በከፍተኛ ደረጃ እየተጠቀሙ ያሉት፣ የይሖዋ ምስክሮች ናቸው። የመጠበቂያ ግንብ በዓለም ዙሪያ 33 ታላላቅ ማተሚያ ቤቶች አሉት። «ቤቴል» በመባል የሚታወቀው ትልቁ የድርጅቱ ማተሚያ ቤት፣ በቀን ርዝመቱ 1000 ማይል (1609 ኪሎ ሜትር) ወረቀት ወይም 61 ሚሊዮን ገጽ ያትማል[13]። ከዚህ በተጨማሪ ደግሞ በወር 3 ሚሊዮን የአዲሲቱን

[7] « 1998 Yearbook of Jehovah's Witnesses" ገጽ 31።
[8] ዝኒ ከማሁ ገጽ 31 ።
[9] Robert M. Bowman, Jr. Jehovah's Witnesses (Grand Rapids Zon, 1995) ገጽ 14።
[10] ዝኒ ከማሁ ገጽ 15 ።
[11] « የመስክ አገልግሎት» የሚባለው በየመንገድ ጻሩና በየቤቱ የመጠበቂያ ግንብ ወንጌልንና ጽሑፎች ማሠራጨት ነው።
[12] Robert M. Bowman, Jr. Jehovah's Witnesses ገጽ 16።
[13] CRI "Cult Growth Statistics" የመጠበቂያ ግንብ (ጥር 1 ቀን 1993) ገጽ 19 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

ዓለም ትርጉም[14] እያተመ ያወጣል። በ1991 ዓ.ም በእነዚህ 33 ማተሚያ ቤቶች የሚሠሩ 11,000 የሙሉ ጊዜ ሠራተኞች ነበሩ[15]።

የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ጽሑፎቹን በ210 ቋንቋዎች ያስተረጉማል። «መጠበቂያ ግንብ» በሚል ርእስ የሚታወቀው መጽሔት በብዛት ከሚታተሙት መጽሔቶች ውስጥ ዋነኛው ነው። መጽሔቱ በወር ሁለት ጊዜ የሚታተም ሲሆን፣ በእያንዳንዱ እትም ከ16 ሚሊዮን በላይ ቅጆች ይባዛሉ፤ ከ120 በሚበልጡ ቋንቋዎችም ይተረጐማሉ። ከዐሥራ አምስት ሚሊዮን የሚበልጠው ቅጅ የሚታተመው በእንግሊዝኛ ቋንቋ ነው። ሥርጭቱም ሪደርስ ዳጀስትና ቲቪ ጋይድ የሚባሉት መጽሔቶች ካላቸው ሥርጭት ጋር የሚስተካከል፣ ሽያጩም ታይምስ፣ ኒውስዊክ፣ ዩኤስ ኒውስና ወርልድ ሪፓርት ከሚባሉት የዓለማችን ዕውቅ መጽሔቶች ጋር ይወዳደራል[16]።

«ንቁ» በመባል የሚታወቀው የድርጅቱ መጽሔት በ13 ሚሊዮን ቅጆች ሲባዛ በ75 ቋንቋዎች ይተረጐማል[17]።

የአዲሲቱ ዓለም ትርጉም በ1990 ዓ.ም ብቻ በ67 ሚሊዮን ቅጆች የተባዛ ሲሆን በ14 ቋንቋዎች ተተርጕሞ ለንባብ በቅቶአል። በአሁኑ ጊዜ ይህ መጽሐፍ ከ16 በሚበልጡ ቋንቋዎች ተተርጕሞአል[18]።

«ወደ ዘላለም ሕይወት የሚመራው እውነት» በሚለው ስያሜ ተጽፎ የታተመው መጽሐፍ በ1968 ዓ.ም ላይ ለንባብ የበቃ ሲሆን፣

[14] «የአዲሲቱ ዓለም ትርጉም» የሚባለው የመጠበቂያ ግንብ ማኅበር ከግሪክና ከዕብራይስጥ ወደ እንግሊዝኛ ተርጕሜዋለው የሚለው ቅጅ ነው። መጽሐፉ ከድርጅቱ አስተምህሮ ጋር እንዲጣጣም ተደርጉ የተተረጕመ በመሆኑ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ፣ የዕብራይስጥና የግሪክ ሊቃውንት ክፉኛ የኰነኑት መጽሐፍ ነው።

[15] David A. Reed, Jehovah's Witness Literature: a Critical Guide to Watchtower Publications (Grand Rapids Baker, 1993) ገጽ 9።

[16] Alan W. Gomes, Unmasking the Cults ገጽ 23።

[17] Robert M. Bowman, Jr. Jehovah's Witnesses ገጽ 15

[18] Alan W. Gomes, Unmasking the Cults ገጽ 23

በሥርጭት ደረጃ ቀዳሚውን ስፍራ ከያዙት አምስት መጻሕፍት መካከል አንዱ ሊሆን በቅቶአል[19]።

ሐ. የይሖዋ ምስክሮች ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ

እንደ ጉርጉሮሳውያኑ የዘመን አቈጣጠር በ1991ዓ.ም በኢትዮጵያ 3,020 የነበረው የይሖዋ ምስክሮች ቍጥር፣ በ1997 ዓ.ም ላይ ወደ 5,649 አሻቅቦአል[20]። በ1991 ዓ.ም ለመስክ ምስክርነት ይወጡ የነበሩት የይሖዋ ምስክሮች 2,730 ሲሆኑ በ1997 ዓ.ም ወደ 5,292 ከፍ ብሎአል። ከ1991 ዓ.ም እስከ 1997 ዓ.ም ድረስ የታየው ዓመታዊ የዕድገት መጠን በአማካኝ 15 በመቶ ነው። ይህ ማለት ከ1991 ዓ.ም ጀምሮ በሉት ሰባት ተከታታይ ዓመታት 4,158 ሰዎችን አጥምቀዋል። ድርጅቱ በ1991ዓ.ም 483 አቅኚዎች[21] የነበሩት ሲሆን፣ ይህ ቍጥር በ1997 ዓ.ም ወደ 916 አሻቅቦ ይገኛል። በ1991 ዓ.ም በአገሪቱ ዙሪያ 54 ጉባኤዎች የነበሩ ሲሆን፣ በ1997 ዓ.ም ወደ 79 ዐድጓአል። በ1997 ዓ.ም ለመስክ አገልግሎት የዋለው ሰዓት 1,570,141 ሲሆን፣ ይህን ቍጥር ለንቁተሳታፊ አባላት ቍጥር ስናካፍለው እያንዳንዱ የይሖዋ ምስክር በአንድ ዓመት ብቻ 278 ሰዓት ለመስክ ምስክርነት አውሎአል። በ1997 ዓ.ም ላይ በመዲናችን መኻል በሚገኘው የእግር ኳስ መጫወቻ ሜዳ (ስቴዲዮም) ባደረጉት የመታሰቢያ ቀን 15,716 ሰዎች ፕሮግራሙን መካፈላቸው፣ ከአባሎቻቸው ዕጥፍ የሚሆኑ ሰዎች ልባቸውን ለይሖዋ ምስክሮች በመክፈት ፕሮግራማቸውን እንደሚካፈሉ የሚያመለክት ነው።

[19] Bowman ገጽ 15

[20] በግርጌ ማስታወሻ ካልተመለከተ በስተቀር መረጃዎቹ ሁሉ የተገኙት "Year book of Jehovah's Witnesses" በሚል ስያሜ ድርጅቱ በየዓመቱ ከሚያወጣቸው መጻሕፍት ላይ ነው።

[21] የድርጅቱ የሙሉ ጊዜ ሠራተኞች አቅኖች ይባላሉ።

መ. የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ [1]

1. የአባላት ብዛት

በ1961ዓ.ም[2] ከአሜሪካን አገር በመጡ የድርጅቱ ሚስዮናውያንና በተክለማርያም ገዛኻኝ የተጀመረው እንቅስቃሴ[3]፣ ዛሬ 1.6 ሚሊዮን አባል፣ ከ4 ሺህ በላይ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት[4]፣ ከ4 ሺህ በላይ አገልጋዮች እንዳሉት ይገልጻል። ይህ ማለት በየዓመቱ ከ46 ሺህ ያላነሱ ሰዎች የድርጅቱን እምነት በመቀበል የቤተ ክርስቲያኒቱ ሙሉ አባል የሚሆኑ ሲሆን፣ በየዓመቱ የሚመጡትንም ተጨማሪ አባላት ለማስተናገድ ከ 11 በላይ የሆኑ ቤተ ክርስቲያናት ይቄረቄራሉ[5]።

በአዲስ አበባ፣ ልዩ ስሙ ጎፋ መብራት ኀይል በሚባለው አካባቢ የታነጸው የማምለኪያና የማስተማሪያ ሕንፃ፣ በአባላት ብዛት ብቻ ሳይሆን በገንዘብ ዐቅማቸውም ጠንካራ መሆናቸውን የሚያመላክት ነው[6]።

2. የዕድገት መጠን

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን በኢትዮጵያ ያለው ዕድገት እጅግ አሳሳቢ ነው። በ1961ዓ.ም በሁለት አሜሪካውያንና በአንድ ኢትዮጵያዊ

---

[1] ይህ ስታቲስቲክሳዊ መረጃ በአብዛኛው የተወሰደው ሚያዝያ 24 ቀን 1993 ዓ.ም ከተክለማርያም ገዛኻኝ ጋር በተደረገው ቃለ መጠይቅ ነው።

[2] በዚህ ርእስ ሥር የሚገኘው የዘመን አቈጣጠር እንደ ኢትዮጵያውያን የዘመን አቈጣጠር ነው።

[3] ተክለማርያም ገዛኻኝ እንቅስቃሴውን የጀመርኩት ጌታ ራሱ በ1958 ዓ.ም ትምህርቱን ከገለጠልኝ በኋላ ነው ቢልም፣ ትምህርቱን ያገኘውና የተጠመቀው በሚስዮናውያኑ ነበር። እነዚህ ሚስዮናውያን (ቴኔዝ ዊድልና ባለቤታቸው) ከዩናይትድ ፔንቲኮስታል ቤተ ክርስቲያን የመጡ ናቸው።

[4] እንደ ተክለማርያም ገዛኻኝ ይህ ቍጥር ድርጅቱ፣ « Preaching point » የሚለውና ከ6-10 ሰዎችን የያዘ የአምልኮ ማእከላትን የሚያካትት ነው።

[5] ይህ ቍጥር የተጋነነ ለመሆኑ በርካታ ማስረጃዎች አሉ።

[6] አንዳንድ ምንጮች ድርጅቱ አሜሪካን አገር ከሚገኙ መሰል ድርጅቶች፣ ከፍተኛ የሆነ የገንዘብ እርዳታ እንደሚያገኝ ይገልጻሉ። ድርጅቱ በኬኒያ፣ በደቡብ አፍሪካና በአሜሪካ እንዲማሩለት የላካቸውን አገልጋዮች የሚያሠለጥነው በውጪ እርዳታ እንደሆነ ምንጮቹ ያስረዳሉ።

በዚሁ በመዲናችን የተጀመረው እንቅስቃሴ፣ በ1966ዓ.ም ላይ በ1
ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ 3 ሺህ የሚያህሉ ተከታዮችን አፍርቶአል
በ1983 ዓ.ም [ከ17 ዓመት በኋላ] ይህ ቁጥር ወደ 900 ሺህ ከ
ብሎአል። በአሁኑ ወቅት [1993 ዓ.ም] ይህ ቁጥር ወደ 1.6 ሚሊዮ
አሻቅቦአል። ይህ ማለት ከ1961 - 1966 ዓ.ም ባሉት ጊዜያት ውስ
በየዓመቱ 500 ሰዎችን ያጠመቁ ሲሆን፣ ከ1967 - 1983ዓ.ም ባሉ
ጊዜያት በየዓመቱ 52,941 ሰዎችን አጥምቀዋል ማለት ነው። ከ1984
1993ዓ.ም ደግሞ፣ በየዓመቱ ከ70 ሺህ በላይ የሚሆኑ ሰዎች የድርጅ
ንቁ ተሳታፊ አባል ሆነዋል ማለት ነው።

በኢትዮጵያ በየ30 ሰከንድ ውስጥ አንድ ሰው የሐዋርያት ቤ
ክርስቲያንን መሠረተ እምነት ይቀበላል ። ወደ እንቅስቃሴ
ከሚገባው ሕዝብ መኻል ከመቶ ሰባ እጁ፣ የወንጌል አማኞች አብያ
ክርስቲያን [Evangelical Church] አባል የነበረ ሰው ነው። ይህ ማለ
ከ1.1 ሚሊዮን በላይ የሚሆኑ ሰዎች በአንድ ወቅት በየአብያ
ክርስቲያናቱ ጌታን የሚያመልኩ፣ ምናልባትም ጌታን ሲያገለግሉ የቆ
ሰዎች ናቸው ማለት ነው።

እነዚህንም አዳዲስ አባላት የሚይዙ ከ11 በላይ ቤ
ክርስቲያናት ይመሠረታሉ። በኢትዮጵያ የሚገኘው የሐዋርያት ቤ
ክርስቲያን አባላት ቁጥር ከአሜሪካን ቀጥሎ በብዛት ሁለተኛውን ደረ
ይዞአል።

3. ሚሰዮናዊ እንቅስቃሴ

እንደ መሪያቸው ተክለማርያም ገዛኻኝ እምነት፣ «ቤተ
ክርስቲያን የምትሞተው አባላቱ መመስከር ሲያቆሙ ነው»። ይህም
እያንዳንዱ አባል የድርጅቱ ሠራተኛ መሆኑን ያመለክታል። ድርጅቱ

ያለው ፈጣን ዕድገት አባላቱ የድርጅቱን መሠረተ እምነት ለማስፋፋት ከፍተኛ ጥረት እንደሚያደርጉ የሚያመለክት ነው።

4. የጽሑፍ ሥርጭትና የመገናኛ ብዙኃን

ድርጅቱ በመሠረተ እምነቱ ላይ ማእከል ያደረገ ከ13 በላይ መጻሕፍትን አሳትሞአል። ከእነዚህም ውስጥ ዐሥሩ በተክለማርያም ገዛኻኝ የተጻፉ ሲሆኑ፣ የተቀሩት ደግሞ በተለያዩ ሰዎች ከእንግሊዝኛ ወደ አማርኛ የተተረጐሙ ናቸው። ተክለማርያም ገዛኻኝ ከጻፋቸው መጻሕፍት መካከል ይበልጥ የሚወደውና፣ « ክርስቶስ ራሱ በአካል ተገኝቶ፣ እጁን ይዞ አጻፈኝ የሠረለው 'መለኮታዊ ጎይል' የተባለውን መጽሐፍ ነው» ቢልም[7]፣ በድርጅቱ አባላት ዘንድ ተወዳጅ የሆነውና ከፍተኛ ሥርጭት ያለው መጽሐፍ፣ «ኢየሱስን ማን ይሉታል?» የተባለው መጽሐፍ ነው[8]።

ከዚህ በተጨማሪ፣ ድርጅቱ «መልእክት» የሚባል ወርኀዊ ጋዜጣ እንዲሁም በየሦስት ወሩ፣ «የእውነት ምስክር» በሚል ርእስ መጽሔት ያዘጋጃል።

---

[7] ተክለማርያም ገዛኻኝ ጳጉሜን 1956 ዓ.ም ላይ መንፈስ ቅዱስ እንደ ተሞላ ይገልጻል። ይህ ብቻ አይደለም ይህን መጽሐፍ የጻፈው የድርጅቱን እምነት ከመቀበሉ በፊትና፣ «በክርስቶስ ስም» ከመጠመቁ በፊት ነው። እንደ ድርጅቱ እምነት አንድ ሰው የዘላለምን ሕይወት የሚያገኘውና መንፈስ ቅዱስ የሚያድርበት፣ «በኢየሱስ ስም» ከመጠመቁ በኋላ ከሆነ፣ ባልዳነ ሰው ውስጥ እንዴት መንፈስ ቅዱስ ሊያድርና ስለ «መለኮታዊ ጎይል» እንዴት ሊያስረዳ ቻለ?

[8] ተክለማርያም ገዛኻኝ ይህን «ታላቅ» መጽሐፍ በመጻፉ፣ በአሜሪካን አገር በካሊፎርኒያ የሚገኘው፣ «Christian Life Center» የተባለው «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» የቄረቄረው፣ «Christian Life College» ከተባለው አካል የክብር ዶክትሬት መሸለሙን ይገልጻል።

ሠ. የሞርሞኖች ዓለም ዐቀፋዊ ስታቲስቲክስ

1. የአባላት ብዛት

እንደ 1991ዓ.ም ዘገባ 8,120,000 ሞርሞኖች በዓለማችን ይኖራሉ[1]:: በ1995 ዓ.ም ላይ ወደ 9,000,000 እንደ ነበሩ አንዳንድ መረጃዎች ያመለክታሉ[2]:: ሞርሞኖች በ146 አገሮች 20,000 ቤተ አምልኮዎች አሉአቸው[3]:: በ1992 ዓ.ም 77,380 ሕፃናትን አጥም ቀዋል[4]:: በ1992 ዓ.ም ብቻ 274, 477 ሰዎች የሞርሞንን እምነት ተቀብለዋል (በ1990 ዓ.ም እምነቱን የተቀበሉ ሰዎች 330,877 ነበሩ)[5]::

2. የዕድገት መጠን

ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ጀምሮ በየ15 ዓመቱ ቁጥራቸው በዕጥፍ ሲያድግ፣ ከ1970 እስከ 1985 ዓ.ም ባሉት ዓመታት ግን ይህ ቁጥር በሦስት ዕጥፍ ጨምሮአል[6]:: በዓለማችን በ1.55 ሰኮንድ ውስጥ፣ አንድ ሰው የሞርሞንን እምነት ይቀበላል[7]:: ከዚህ ቁጥር ውስጥ ሦስት አራተኛውን ወይም 75 በመቶ የሚሆኑት ቀድሞ የወንጌላውያን ቤተ ክርስትያናት (ፕሮቴስታንት) አባል የነበሩ ሰዎች ናቸው[8]:: ሞርሞኖች

---

[1] Gomes ገጽ 19 ከChurch News (ሚያዝያ 11 ቀን 1992) ገጽ 4 ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[2] Gomes ገጽ 20
[3] CRI " Cult Growth Statistics" (መስከረም 1993) ከ The Endsign? (ግንቦት 1993) ገጽ 22 ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[4] Gomes ገጽ 20
[5] Church News (ሚያዝያ 10 ቀን 1993) ገጽ 23
[6] Gomes ገጽ 20 ላይ ከJohn Heinerman and Anson Shupe, The Mormon Corporate Empire (Boston:Beacon Press, 1985) ገጽ 81 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[7] CRI, " Cult Grcwth Statistics" ከThe En sign? (ግንቦት 1993) ቁ22 ጠቅሶ እንደ ጻፈው::
[8] Josh Mc Dowell&Don Stewart, The Deceivers what Cults Believe, How They Lure Followers (San Bernarding, Calif:Here's Life Pub. 1992)ገጽ 16

እጅግ ስኬታማ የሆኑት በአሜሪካን አገር ነው። በአሁኑ ወቅት ቁጥራቸው ከ14 ሚሊዮን በላይ እንደሆነ ይገመታል[9]።

3 ሚስዮናዊ እንቅስቃሴ

የሞርሞን ወጣቶች የራሳቸውን ወጪ በመሸፈን በሚሲዮናዊነት ለሁለት ዓመት እንዲያገለግሉ ድርጅቱ ያበረታታል[10]። ለድርጅቱ በሚስዮናዊነት ለሁለት ዓመት የሚያገለግሉ ወጣቶች ከ46,000 በላይ ሲሆኑ፣ ለሚስዮናዊ አገልግሎታቸውም በየዓመቱ 1.5 ቢሊዮን ዶላር ወጪ ይደረጋል[11]።

4. የጽሑፍ ሥርጭትና የመገናኛ ብዙኃን

ሞርሞኖች በ1990 ዓ.ም በአሜሪካንና በካናዳ ባደረጉት ድርጅቱን የማስተዋወቅ ሥራ 679,815 ሰዎች ምላሽ ሲሰጡ፣ 198,091 ሰዎች የሞርሞን ሚስዮናውያን ቤታቸው ድረስ በመምጣት እንዲያነጋግሩአቸው ጋብዘዋል[12]። የሞርሞን መጽሐፍ (Book of Mormon) የተባለውን መጽሐፍ በነጻ ያሠራጫሉ። ይህ መጽሐፍ ለድርጅቱ ዕድገት ታላቅ አስተዋፅኦ ያመጣ ሲሆን[13]፣ በ79 ቋንቋዎችም ተተርጉሞ በነጻ በመሠራጨት ላይ ነው[14]። አባላቱ በ1990ዓ.ም እንደ ድርጅቱ አስተምህሮ ከመጽሐፍ ቅዱስ እኩል የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል ነው የሚሉትን፣ «መጽሐፈ ሞርሞን» በ3.27 ሚሊዮን ቅጅ አሠራ ጭተዋል።

[9] Gomes ገጽ 20 Heinerman&Shupe, The Mormon Corporate Empire, ገጽ 81 ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[10] አብዛኛውን ወጪ የሚሸፍኑት የወጣቶቹ ወላጆች ናቸው። ይህም ወጪ ወላጆች ለድርጅቱ ከሚከፍሉት የወር ዐሥራት በተጨማሪ ነው።
[11] CRI. " Cult Growth Statistics."ከ The Ensign (ግንቦት, 1993) ገጽ 22 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[12] Gomes ገጽ 21
[13] Gomes ገጽ 21Dockstader " Media Powerful Tool in Conversions." ገጽ 7 ላይ ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[14] ዘኒ ከግሁ ከ The Ensign (ሚያዝያ 1991) ገጽ 75 ጠቅሶ እንደ ጻፈው። በ1993 ዓ.ም የሞርሞን መጽሐፍ በአማርኛ ተተርጉሞአል።

5. የገንዘብ ዐቅም

የድርጅቱ የገንዘብ ዐቅም ለመጀመሪያ ጊዜ ይፋ የሆነው በ1959 ዓ.ም ነው። ድርጅቱ በዓመት 4.7 ቢሊዮን ዶላር ገቢ ያለው ሲሆን፣ ከንግድ ደግሞ በዓመት 3 ቢሊዮን ዶላር ያገኛል። አጠቃላይ ድምሩን ስናሰላው በሀብት በልጽገዋል ከሚባሉት የዓለማችን አብዛኞቹ አገሮች ከሚያገኙት ዓመታዊ ገቢ በዕጥፍ የሚበልጥ ነው[15]። ለድርጅቱ የገንዘብ ዐቅም ዋነኛ ምንጭ የአባላቱ ዐሥራት ሲሆን፣ ከዚህም በቀን 3 ሚሊዮን ዶላር ይሰበሰባል[16]። ከሮማዋ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ቀጥሎ በገንዘብ ሀብታሙ፣ የሞርሞኖች ድርጅት ነው[17]።

[15] CRI, "Gult Growth Statistics. ከ Arizona Republic (ከሰኔ 30-ሐምሌ 3 ቀን 1991) ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[16] Gomes ገጽ 21 Kurt Van Gorden's Mormonism ጠቅሶ እንደ ጻፈው።
[17] Kurt Van Gorden's Mormonism.

ረ. የባሃኢ እምነት ስታቲስቲክስ በኢትዮጵያ

1. የአባላት ብዛት

በአዲስ አበባ የሚገኘው የባሃኢ ማእከል ባወጣው ዘገባ መሠረት፣ በዓለማችን በሚገኙ 300 የሚደርሱ አገሮችና ጥገኛ ግዛቶች ውስጥ 2,100 ጐሣዎች ውስጥ የእምነቱ ተከታዮች አሉ:: በእነዚህም አገሮች ውስጥ 20,000 የሚደርሱ ቤተ አምልኮዎች አሏቸው:: በ1992 ዓ.ም የወጣው ኢንሳይክሎፒዲያ ብሪታኒካ፣ «ከክርስትና ቀጥሎ በዓለማችን ላይ በከፍተኛ ሁኔታ የተሠራጨ ሃይማኖት» መሆኑን ይጠቁማል[9]::

አርኖልድ ቶይንቢ የተባሉት የታሪክ ምሁር፣ «የባሃኢ እምነት ምናልባት የወደፊቱ የዓለማችን ሃይማኖት ሊሆን ይችላል»[10] የሚል አስተያየት ሰንዝረዋል:: በአሁኑ ወቅት የባሃኢ እምነት ትልቅ ተቀባይነት በማግኘት ላይ ያለ ሃይማኖት ነው:: በአሜሪካን አገር ብቻ ከ1963 ዓ.ም ጀምሮ በየዐሥር ዓመት ውስጥ በዕጥፍ እያደገ ነው:: በ1982 ዓ.ም በተደረገው ቈጠራ መሠረት በአሜሪካን አገር ብቻ 110,000 አባላት ነበሩት[11]:: በአሜሪካን አገር የባሃኢን እምነት በመቀበል ላይ ያሉት ከ15 እስከ ሠላሳ ዓመት የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉና ዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኙ ወጣቶች ናቸው[12]:: በ1982 ዓ.ም ዘገባ መሠረት በዓለማችን ከ5 ሚሊዮን የሚበልጡ የባሃኢ እምነት ተከታዮች አሉ:: በዓለማችን ከፍተኛ የሆነው የባሃኢ እምነት ተከታዮች የሚገኙት በሕንድ አገር ሲሆን፣ በ1982 ዓ.ም ዘገባ መሠረት ቍጥራቸው ከ 1.5 ሚሊዮን በላይ ሆኖአል[13]::

---

[9] The Baha'i Faith in Ethiopia (የባሃኢ ማእከል ያወጣው ያልታተመ ጽሑፍ) ገጽ 1::
[10] Edmond C.Gruss. Cults and the Occult .(Phillipsburg Jersey: Pres. and Reformed Pub.1982)ገጽ 146::
[11] ዝኒ ከማሁ::
[12] ዝኒ ከማሁ::
[13] ዝኒ ከማሁ::

መነሻውን ከአዲስ አበባ ያደረገው የባሃኢ እምነት በጂማ፣ በደብረ ዘይት፣ በናዝሬት፣ በአንቦ፣ በሰበታ፣ በሆለታ፣ በወሊሶ፣ በአዋሳ ወዘተ ተሠራጭቶአል[14]:: በ1973 ዓ.ም በሲዳሞ ብቻ 56 ሰዎች እምነቱን መቀበላቸው ተዘግቦአል[15]:: ይህ ቁጥር በ1970ዎቹ መጨረሻ ላይ ወደ 264 አሻቅቦአል[16]:: በአሁኑ ወቅት የባሃኢ እምነት 51«አጥቢያ ቤተ አምልኮዎች» አሉት[17]::

2. ሚስዮናዊ እንቅስቃሴ

ለባሃኢ እምነት መስፋፋት ትልቅ ሚና የሚጫወቱት[18]:-

- እምነቱ ለሰው ልጆች አለኝ የሚለው ፓለቲካዊና ማኅበራዊ ችግሮችን የመፍታት ዕቅድ::
- ለግብረገባዊ ግንኙነቶች አለኝ የሚለው ታላቅ መስፈርት::
- እያንዳንዱ አባል በድርጅቱ ሥራ ውስጥ ተካፋይ መሆኑ፤ እንዲሁም
- ለሚስዮናዊነት የሚሰጡት ትልቅ ስፍራ በዋነኛነት የሚጠቀሱ ናቸው::

«ፓዮኔር» ወይም «አቅኚ» በመባል የሚታወቁት የድርጅቱ ሚስዮናውያን እምነቱን ለማስፋፋት አገራቸውን ትተው፣ አገር አቋርጠ ው ይሄዳሉ:: ለዚህም ነው እምነቱ፣ «ከክርስትና ቀጥሎ በከፍተኛ ፍጥነት በመስፋፋት ላይ ያለ ሃይማኖት» የተባለው[19]::

[14] The Baha'i Faith in Ethiopia ገጽ 4
[15] ዝኒ. ከማሁ::
[16] ዝኒ. ከማሁ::
[17] ዝኒ. ከማሁ::
[18] Edmond C.Gruss. ገጽ 151::
[19] ዝኒ. ከማሁ ከ Kezmoh, "Working for the Unity of Mankind"ገጽ 22 ጠቅሶ እንዳ ጻፈው::

ክፍል አምስት
መናፍቃን የመባራከታቸው ምስጢር ምንድን ነው?

ሀ. ሰዎች መናፍቃንን ለምን ይከተላሉ?[1]
አጠቃላይ አሰሳ

1. የግል ፍላጎት ምክንያት ሊሆን ይችላል

አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች የራሳቸው የሆኑ የተለያዩ ችግሮች አሉባቸው፤ መናፍቃን ደግሞ ይህን ችግር እንደሚፈቱላቸው ቃል ይገቡላቸዋል:: እንዲያውም ለችግሮቹ አማራጭ የማይገኝላቸው መፍት ሔዎች በእነርሱ ዘንድ እንዳሉ ያውጃሉ::

መናፍቃን የተከታዮቻቸውን ፍላጎት ለጥቂት ጊዜ ሊያሟሉ ይችሉ ይሆናል፤ ይሁን እንጂ ለችግሮቹ የሚሰጡት መፍትሔ ዘላቂነትም ሆነ እውነተኛነት ሊኖረው አይችልም:: ምክንያቱም ለሰዎች ችግር ትክክለኛና ዘላለማዊ መፍትሔ ከሚሰጠው ከእውነተኛው ወንጌል ርቀዋልና:: ከዚህም የተነሣ የተከታዮቻቸውን ፍላጎት ማርካት ይሳናቸዋል:: የሰዎችን ፍላጎት ዘላቂ በሆነ መልኩ ማርካት የሚችለውና ጥያቄዎቻቸውን መመለስ የሚችለው መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነውና::

[1] ይህ ክፍል የተወሰደው፡ ተስፋዬ ሮበሌ የይሐዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው፡ በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ 1991) ገጽ 151-158 ከሚባለው መጽሐፍ ሲሆን፣ ጸሓፊው አብዛኛውን መረጃ ያገኘው Alan W. Gomes, Unmasking the Cults (Grand Rapids: Zondervan, 1995) ገጽ 81-85 ከሚባለው መጽሐፍ ነው::

ክፉት ቫን ጎርደን የሚባሉት የትምህርተ መለኮት ሊቅ «መናፍቃንን በወንጌል መድረስ» በተሰኘው መጽሐፋቸው ላይ ሰዎች መናፍቃንን በመከተል ሊያረኩት የሚሹትን የፍላጎት ዐይነት በአራት ክፍል መድበዋቸዋል። ይኸውም፡- አእምሮአዊ ፍላጎት፣ ስሜታዊ ፍላጎት፣ ማኅበራዊ ፍላጎትና መንፈሳዊ ፍላጎት ይባላሉ[2]። ማንኛውም ሰው እነዚህ ፍላጎቶች በተለያየ መጠን ስላሉት፣ ፍላጎቶቹ በራሳቸው መጥፎ አይደለም። እነዚህን ተገቢ ፍላጎቶች በእግዚአብሔር ቃል እውነት ያለማርካት፣ ሰዎች በመናፍቃዊ እንቅስቃሴ ውስጥ እንዳይሳቡ ወይም አዲስ መናፍቃዊ እንቅስቃሴ እንዲጀመሩ ሊያስገድዳቸው ይችላል።

2. አስተምህሮ ምክንያት ሊሆን ይችላል

ሰዎች ትክክለኛውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተምህሮ ከተረዱ በኋላ፣ የተረዱትን እውነት ትተው መናፍቃዊ እንቅስቃሴ ውስጥ አይገቡም ብሎ ማሰብ አግባብ ላይሆን ይችላል። ነገር ግን በአንጻራዊነት ሲታይ በዚህ መልኩ መናፍቃንን የሚከተሉ ሰዎች በጣም ጥቂት ናቸው። በአሜሪካን አገር በተደረገው ጥናት መሠረት፣ አብዛኞቹ ሰዎች የሞርሞንን እምነት የሚቀበሉት፣ ሞርሞኖች ምን ዐይነት እምነት እንዳላቸው አስቀድመው ካወቁ በኋላ ነው።

3. ቤተ ክርስቲያን ማሟላት ያለባትን ሳታሟላ ስትቀር

ሰዎች ቤተ ክርስቲያን እንድታሟላላቸው የሚፈልጉትን ነገር ተሟልቶ ካላገኙት፣ መናፍቃዊ እንቅስቃሴ ሊጀምሩ አልያም በተጀመረው እንቅስቃሴ ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ። ሦስት አራተኛ የሚሆኑት

[2] ዝኒ ከማሁ Kurt Van Gorden, "Unity School of Christianity" in Evangelizing the Cults ገጽ 140 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን አባላት በአንድ ወቅት የፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያን አባላት የመሆናቸው[3] ጉዳይ፣ ይህንኑ እውነት የሚያጠናክር ነው።

ቫን ባለን መናፍቅነትን፣ «ያልተከፈለ የቤተ ክርስቲያን ዕዳ»[4]። ብሎ ይጠራዋል። ምክንያቱም ቤተ ክርስቲያን መመላት ያቃታትን ባዶነት መናፍቃን እየሞሉ ብዙዎችን በማሳሳት ላይ ስላሉ ነው። ከጊዜ ወደ ጊዜ የመናፍቃን ቍጥር እየጨመረ መምጣት፣ የቤተ ክርስቲያንን ጉድለት የሚያሳይ ነው። ይህ ሲባል ግን፣ ቤተ ክርስትያን የሰዎችን ተገቢ ፍላጎት እንደ ቃለ እግዚአብሔር ለማርካት ምንም ዐይነት ጥረት አላደረገችም ማለት አይደለም፤ ባንጻሩም ቤተ ክርስቲያን የአባሎቿን ፍላጎት ማርካት የምትችለው የምእመናኑ ፍላጎት ሲታከልበት እንደ ሆነም መዘንጋት የለብንም፤ ቢሆንም ግን ቤተ ክርስቲያን የአባሎቿን መንፈሳዊ፣ አእምሮአዊ፣ ማኅበራዊና አካላዊ ፍላጎት እንደ እግዚአብሔር ቃል የማርካት ታላቅ ኀላፊነት አለባት።

[3] ዝኒ ከማሁ ገጽ 152 Josh Mc Dowell and Don Stewart, Assisted by Kurt Van Gorden The Deceivers: What Cults Believe, How They Lure Followers (San Bernardino, Calif Here's Life Publishers, 1992) ገጽ 16 ጠቅሰ እንደ ጻፈው።

[4] ዝኒ ከማሁ Van Baalen, Chaos of the Cults. ገጽ 390 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

ለ. ሰዎች መናፍቃንን በመጠጋት ሊያሟሏቸው የሚሹአቸው ፍላጎቶች

1. ፍቅር

ሰዎች መናፍቃንን ከሚጠጉባቸው ምክንያቶች ውስጥ አንዱና ዋነኛው ፍቅርና ክብካቤ ፍለጋ ነው። ይህን በበቂ ሁኔታ ካገኙ ባገኙባቸው ስፍራዎች እስከ መጨረሻው ለመቆየት ይገደዳሉ። መናፍቃንን ወደ ክርስቶስ ለማምጣት አዳጋች ከሚያደርጓቸው ምክን ያቶች ውስጥ ይህ አንዱ ነው። ሰዎች፣ «ዩኒቲ ስኩል ኦፍ ክርስ ቲያኒቲ» በሚባለው መናፍቃዊ ድርጅት እንዲሳቡ የሚያደርጋቸው፣ ድርጅቱ ለፍቅር ከፍተኛ ስፍራ ስለሚሰጠ ነው[5]።

2. ቤተ ሰብ

ወጣቶች መናፍቃንን ከሚከተሉባቸው ምክንያቶች አንዱ፣ ለጊዜውም ቢሆን የሚንከባከባቸው ቤተ ሰብ ስለሚፈልጉ ነው። የቤተ ሰብ መፍረስ፣ በወላጆችና በልጆች መካከል የማያቋርጥ ጠብ መኖር እንዲሁም አግባብ ባልሆነ መልኩ ልጆችን መቅጣት፣ ወጣቶች አዲስ ቤተ ሰብ እንዲፈልጉ ያደርጋቸዋል።

3. ተፈላጊነትና ክበሬታን ማግኘት

ሰዎች በጎበረቱ ሰቡ ውስጥ ተቀባይነት ካጡ ወይም ቤተ ሰባዊነት የማይሰማቸው ከሆነ፣ አሳዛኝ በሆነ ሁኔታ ለመናፍቃን እንቅ ስቃሴ ተጋልጠዋል ማለት ነው። ምክንያቱም ተፈላጊነትን፣ ተቀባይነ

---

[5] ዝኒ ከማሁ ገጽ 153 Mc Dowell & Stewart, The Deceivers ገጽ 18 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

ትንና ከበሬታን እናገኝበታለን ብለው ወደሚያስቡበት ስፍራ ሁሉ ለመሄድ አያቅማሙምና:: ብዙ መናፍቃን ደግሞ ተፈላጊነትን፣ ተቀባይ ነትንና ከበሬታን ያለገደብ እንደሚሰጡ ያውጃሉ:: ታዲያ እነዚህን ነገሮች አጥብቆ ሲፈልጋቸው የነበረው ሰው በቀላሉ ይወሰዳል::

መናፍቃን ለተራው አባላቸው እንኳ የአገልግሎት ስፍራ ይሰጣሉ:: ይህም የእያንዳንዱን አባል አስፈላጊነት ከፍ ያደርገዋል:: ሞርሞኖች፣ «ክህነታዊ ሥራ» የሚሉትን አገልግሎት ትኩረት ይሰጡ ታል:: ወጣቶቻቸው የራሳቸውን ወጪ በመሸፈን የሁለት ዓመት ሚስዮናዊ አገልግሎት ያገለግላሉ:: የይሖዋ ምስክሮች አባሎቻቸውን በሙሉ በማንቀሳቀስ ቤት ለቤት በመሄድ እንዲሁም በየመንገድ ዳር የመጠበቂያ ግንብ ድርጅትን ወንጌል ይሰብካሉ፤ ጽሑፉንም ያሠራ ጫሉ[6]::

4. አካላዊ ፍላጎትን ማርካት

አንዳንድ መናፍቃን የምግባረ ሠናይን ተግባር ሲያከናውኑ ይታያሉ፤ ይኸውም የተራበን ያበላሉ፣ የታረዘን ያለብሳሉ፣ ቤተ ሰብ የሌላቸውን ልጆች በማደጎ ወስደው ያሳድጋሉ::

ለትምህርት ያላቸው ዕቅድ፣ ድርጅቶቻቸውን ለማስታወቅ የሚጠቀሙበት መንገድና ዘዴ እንዲሁም የመገናኛ ብዙኃን አጠ ቃቀማቸው፣ ከእኛ እጅግ ብዙ ርቀው እንዲሄዱ አድርጓቸዋል::

5. መንፈሳዊ ፍላጎትን ማርካት

አንዳንድ ሰዎች መናፍቃንን የሚከተሉት መንፈሳዊ ረሓባቸውን ለማጥገብ ነው:: መንፈሳዊ ረሓብ በማጥገብ ረገድ፣ «የእምነት

[6] እያንዳንዱ የይሖዋ ምስክር ይህን ሥራ ስለሚሠራ፣ «አስፋፊ» የሚል ስም ተሰጥቶታል::

እንቅስቃሴ» በሚል ስም እየተንቀሳቀሰ ያለው ኑፋቄ[7] በዋነኛነት ሊጠ ቀስ ይችላል:: ብዙ ወጣቶች ትምህርታቸውን ሳይመረምሩ በአምልኮ ዘይቤአቸው ተታለው ተወስደዋል፣ ይበልጡን የሚያሳዝነው የትምህርቱን ሰንኮፍ ከሰለባዎቹ ልብ ነቅሎ ለማውጣት እጅግ አዳጋች መሆኑ ነው::

መናፍቃን የእነርሱን ሥርዐተ አምልኮ መከተልና ፕሮግራማ ቸውን በተከታታይ መካፈል፣ ለመንፈሳዊ እርካታ እምብርት እንደሆነ ይናገራሉ::

6. ለአእምሮ ጥያቄዎች መልስ መስጠት

ሰዎች በተለይም ወጣቶች መናፍቃንን የሚከተሉት ለጥያቄዎ ቻቸው መልስ ለማግኘት ብለው ነው፤ በዚህ ረገድ የይሖዋ ምስክሮችን መጥቀስ እንችላለን:: የይሖዋ ምስክሮች የመጽሐፍ ቅዱስን ሥልጣናዊነት ያለምንም ገደብና ቅድመ ሁኔታ እንደሚያምኑ ይናገራሉ:: ሆኖም የግሪክና (ጽር) የዕብራይስጥ ጽሑፎችን እንዲሁም የቤተ ክርስቲያንን ታሪክ ለአስተምህሮአቸው በሚመች መልኩ አጣመው ያቀርባሉ[8]:: የአቀራረባቸውም ስልት ማራኪና በጎብረ ቀለማት ያሸበረቀ ስለሆነ፣ ዕውቀት ፈላጊው ሰው በዚህ ሁኔታ በቀላሉ ይታለላል::

7. ሁለገብ የሆነ አኗኗር

አንዳንድ ሰዎች መናፍቃንን የሚከተሉት በአኗኗራቸው ፈጣን ለውጥ ወይም መሻሻል ስለሚያሳዩ ነው:: የሲጃራ፣ የመጠጥና የአደንዛዥ ዕፅ ሱስ ያለበት ሰው በመናፍቃን ግብረ ገብ ሊሳብ ይችላል:: ምክንያቱም መናፍቃን ቅድስናን አድርግና አታድርግ በሚል

[7] ይህ መናፍቃዊ ትምህርት ወደ ቤተ ክርስቲያን ሾልኮ በመግባት አገልጋዮችን ጨምሮ ብዙ ምዕመናን በትምህርቱ እየተበከሉ ይገኛሉ:: ትምህርቱ እያስከተለ ያለውም ችግር በቀላል የሚገመት አይደለም::

[8] ተስፋዬ ሮበሌ በ«ሥሳሴ ግመን አይገባህምን? በሚል ርእስ የጻፈውን መጽሐፍ ይመለከቷል::

ቅድመ ሁኔታ ስለሚገድቡት ነው። በእኩይ ግብረ ገብ የተቸገረ ሰው በእንዲህ ዐይነቱ የሥራ ቅድስና ትምህርት በቀላሉ ሊሳብ ይችላል።

ክፍል ሰድስት

የመናፍቃንን ዕድገት ለመቀነስ ልንወስዳቸው የሚገቡ ርምጃዎች የትኞቹ ናቸው?

ሀ. ሰዎች መናፍቃንን እንዳይከተሉ እንዴት ልንጠብቃቸው እንችላለን?[1]

ሰዎች መናፍቃዊ እንቅስቃሴ ውስጥ ገብተው ከመንፈቃቸው በፊት፣ ወደዚያ የሚወስዳቸውን መንገድ ማጠር ጠቀሜታው እጅግ ታላቅ ነው። ሰዎች በመናፍቃን ተታለው ከመወሰዳቸው በፊት ልንወስዳቸው የሚገቡ መሠረታዊ እርምጃዎች አሉ። በመሠረቱ ከዚህ በታች የምንመለከታቸውን ዘዴዎች መጠቀም አስፈላጊ ቢሆንም፣ እነዚህን ዘዴዎች ብንጠቀም እንኳ ሰዎች መናፍቃንን ሊከተሉ ይችላሉ። ሰዎች መናፍቃንን እንዲከተሉ የሚያስገድዳቸውን ሁኔታዎች ማጥበብ ይቻላል፤ ነገር ግን ፈጽመን መዝጋት ወይም ማጠር አንችልም።

[1] ይህ ክፍል የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ የይሐዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ 1991) ገጽ 155-158 ከሚባለው መጽሐፍ ሲሆን፣ ጸሓፊው አብዛኛውን መረጃ ያገኘው Alan W. Gomes, Unmasking the Cults (Grand Rapids: Zondervan, 1995) ገጽ 86-90 ከሚባለው መጽሐፍ ነው።

ለ. መናፍቃን ሐሰተኞች መሆናቸውን ለቤተ ክርስቲያንህ ማሳየት

1. ቤተ ክርስቲያን ከመናፍቃን ልትማር ይገባታል

መናፍቃን ሐሰተኞች ስለሆኑ፣ «ከእነርሱ የምንማረው አንዳች ነገር የለም» ብሎ ማሰብ ተላላነት ነው። መናፍቃን ሰዎችን መሳብ የቻሉት (እየሳቡም ያሉት) እውነት ባይሆንም እንኳ፣ ሰዎች የሚፈልጉት ነገር በእነርሱ ዘንድ ስላለ ነው።

መናፍቃን ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጡት በቤተ ክርስቲያን ደካማ ጐኖች ላይ ስለሆነ፣ ለእነርሱ ዕድገት ምክንያት የሆኑትን ነገሮች በመመርመር ቤተ ክርስቲያን ድካሟን አሻሽላ መቅረብ አለባት። ብዙ ሰዎች መናፍቃንን የሚከተሉት በሕይወታቸው ለሚገጥማቸው ተገቢ ጥያቄ መልስ ለማግኘት እስከ ሆነ ድረስ፣ ቤተ ክርስቲያን እነዚህን ፍላጎቶች በማጥናት፣ ቃለ እግዚአብሔር እነዚህን ፍላጎቶች በሚመልስበት (በሚያረካበት) መልኩ ልትመልስ ይገባታል። ቤተ ክርስቲያን፣ «ሰዎች ከቤተ ክርስቲያን ይልቅ መናፍቃን ዘንድ ለጥያቄዎቻቸው መልስ ያገኙት ለምንድን ነው?» ብላ ራሷን መጠየቅ ይገባታል። ቤተ ክርስቲያን፣ መናፍቃን ለሰዎች ጥያቄ የሚሰጡትን መልስ ልትሰማ፣ እነዚህን ጥያቄዎች ጌታ በመለሰበት መንገድ ልትመልስ ይገባታል።

ሰዎች መናፍቃንን የሚከተሉት ተገቢ የሆነውን አእምሮአዊ፣ ማኅበራዊ፣ ስሜታዊና መንፈሳዊ ፍላጎታቸውን ለማርካት ከሆነ፣ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱስ እነዚህን ፍላጎቶች በሚያረካበት መንገድ በማርካት፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊውን ክርስትና በቤተ ክርስቲያን ማጐልበት አለብን።

2. የአባሎቻችንን አእምሮአዊ ፍላጎት ማርካት አለብን

ክርስቲያን የሚያምነውን እንዲሁም ለምን በዚህ መልኩ ማመን እንደሚገባው ጠንቅቆ ማወቅ አለበት። ዋልተር ማርቲን እንደሚለው ብዙ ሰዎች የሚያምኑትን ይወቁ እንጂ፣ ለምን በዚህ መልኩ ማመን እንደተገባቸው በጭራሽ አያውቁም። እንዲያውም የበለጠ ቀኖተር ያላቸው ምን እንደሚያምኑም ሆነ ለምን በዚህ መልኩ ማመን እንዳለ ፈለጋቸው ጨርሶ አያውቁም።

ክርስቲያን በእምነት እውነት ላይ ሊተከል፣ ጸንቶም ሊቆም ይገባዋል። ማንኛውም ክርስቲያን አስተምህሮተ ሥላሴን፣ የክርስቶስን ፍጹም ሰብአዊነትና አምላካዊነት፣ ክርስቶስ በአካለ ሥጋ ከሙታን መነሣቱን እንዲሁም ደኅንነት በእምነት አማካይነት በጸጋ ብቻ የሚሰጥ መሆኑን ከቃለ እግዚአብሔር የተደገፈ ማስረጃ ማቅረብ ይኖርበታል።

ክርስቲያን ምን እንደሚያምንና ለምን በዚህ መልኩ እንደሚያምን ከመጽሐፍ ቅዱስ መከላከያ ነጥብ ማቅረብ ካልቻለ፣ ለመናፍቃን እንቅስቃሴ የተጋለጠ ነው። ማርቲን እንደሚለው፣« ከመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር ለዘጠና ቀን የቆየ የይሖዋ ምስክር መካከለኛ ዕውቀት ያለውን (avarage) ክርስቲያን በዐሥራ አምስት ደቂቃ ውስጥ እምነቱን ሊያስጥለው (በእጅ ሊያስገባው) አሊያም ክፉኛ ሊያደናግረው ይችላል»። እውነት ጠልቆ የገባው አማኝ በማስረጃ ተብዬዎቹ አይሞኝም። የባንክ ሠራተኞች ከጤናማው ብር ጋር የዕለት ተዕለት ቅርርብ ስላላቸው፣ ከጤናማ ብሮች መካከል ሐሰተኛ ኖቶችን (ብሮችን) ነቅሰው ያወጡአቸዋል። እንደዚሁም ክርስቲያኖች የመናፍቃንን ስሕተት ለማወቅም ሆነ፣ ለጥያቄአቸው በቂ መልስ ለመስጠት እውነተኛውን አስተምህሮ እንደሚገባው ማወቅ ይኖርባቸዋል።

ክርስቲያን ከፀሓይ በታች ያሉትን የመናፍቃን አስተምህሮ ሁሉ ማወቅ አያስፈልገውም። ነገር ግን ዋና ዋና መናፍቃንንና የመናፍቃንን ተመሳሳይ ባሕርያት ማወቅ ጠቀሜታው ከፍ ያለ ነው።

ቤተ ክርስቲያን በጥቃቅን ጒዳዮች ላይ ትኲረት ስትሰጥና በመናፍቃን ለተጐዱት ሰዎች የማገገሚያ ትምህርት ስታስተምር [አሁን ይህም እየተረሳ እንደመጣ ይታያል]፣ ጊዜዋንና ጒልበቷን በከንቱ ስታባክን፣ ኑፋቄ የብዙዎችን እምነት ሰብሮ መግባቱ ብዙ ላያስደንቅ ይችላል።

ሰዎች እምነታችንን በተመለከተ የሚጠይቁንን አእምሮአዊ ጥያቄ በበቂ ሁኔታ መመለስ ካልቻልን፣ ከባድ አጣብቂኝ ውስጥ እንደምንገባ ማወቅ አለብን ነው የሚገጥመን። ዋቢ ይሆነን ዘንድ አንድ ምሳሌ እንጠቀም፤ አንዲት እኅት ለአንድ ሙስሊም ስለ ክርስቶስ አዳኝነት ልትነግረው ፈለገች እንበል፤ ሙስሊሙ፣ አምላኳ እንዴት አንድም ሦስትም እንደሆነ እንድታብራራለት ፈለገ። እርሷም፣ «ሥላሴ ልታምነው የሚገባህ ጒዳይ ነው። ነገር ግን ይህ ትምህርት እንዲገባህ በጾም በጸሎት፣ በእግዚአብሔር ፊት ስትወድቅ እግዚአብሔር ራሱ ይገልጽልሃል» አለችው።

ከዚህ ውይይት ብዙ ነገር መመልከት ይቻላል። አንደኛው ልጆቹ የሥላሴ ትምህርት ስሜት የማይሰጥ፣ የትምህርተ መለኮትም ሆነ የአመክንዮ መሠረት የሌለው፣ ነገር ግን ጭፍን በሆነ እምነት የሚታመን ነው ያደረገችው። ሌላው፣ «በእናንተ ስላለ ተስፋ ምክንያት ለሚጠይቁአችሁ ሁሉ መልስ ለመስጠት ዘወትር የተዘጋጃችሁ ሁኑ» (1ጴጥ 3÷15) የሚለውን አምላካዊ ትእዛዝ አልኖረችበትም።

ቤተ ክርስቲያን ስለ መናፍቃንና ስለ አስተምህሮአቸው ተግታ ማስተማር ያስፈልጋታል። ቤተ ክርስቲያን መሠረታዊ የሆኑትን ክርስቲያናዊ አስተምህሮዎች ቅድሚያ በመስጠት፣ የመናፍቃንን መሠረተ እምነት እንዲሁም የተለያዩ ሃይማኖታዊ ድርጅቶች ምን እንደሚያምኑና ለምን በዚያ መልኩ እንደሚያምኑ ማስተማር ይገባታል። ይህም ትምህርት ክርስቲያኖች ለምስክርነት ብቁና ዝግጁ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል። ተቃውሞአቸውንም ለመመለስ የምናጠናው ጥናት፣ እምነታችንንም ሆነ ዕውቀታችንን ያጠነክረዋል።

ቤተ ክርስቲያን፣ ሰዎች በጥልቀት እንዲያስቡ የሚረዳቸውን እንደ ሥነ አመክንዩ (Logic) ያሉ ትምህርቶችን ልታስተምር ይገባል። ምናልባት ምን ማመን እንዳለባቸውና የትኛውን ማመን እንደሌለባቸው ማስተማር ብቻ በቂ ላይሆን ይችላል፤ ነገር ግን በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ እውነቱን ከሐሰቱ የሚለዩበትን ዘዴ ማሳወቅ እጅግ ጠቃሚ ነው።

ክርስቲያን እውነትን የሚገመግምበትን፣ ሐሰትን በቀላሉ ነቅሶ የሚያወጣበትን ዕውቀት ካለገኘ፣ « በእናንተ ስላለ ተስፋ ምክንያት ለሚጠይቋችሁ ሁሉ መልስ ለመስጠት ዘወትር የተዘጋጃችሁ ሁኑ» የሚለውን ትእዛዝ ተግባራዊ ማድረግ ይቸግረዋል።

« እንደ ስሕተት ሽንገላ ባለ ተንኰል በሰዎችም ማታለል ምክንያት በትምህርት ነፋስ ሁሉ እየተፍገመገምን ወዲያና ወዲህ እየተንሳፈፍን ሕፃናት መሆን ወደፊት አይገባንም» (ኤፌ 4÷14)።

3. የአባሎቻችንን ማንበራዊና ሰሚታዊ ፍላጎቶች ማርካት አለብን

የቤተ ክርስቲያንን አባሎች መንፈሳዊ ጥማት ለማርካት የቤተ ክርስቲያንን መሠረተ እምነቶች አጠናክረን ልናስተምር ይገባል

(1ጴጥ 2÷2፣ 2ጢሞ 3÷16) :: በተጨማሪም አእምሮንና ስሜትን ሊነካ የሚችል አምልኮ መፍጠር አለብን::

መናፍቃን ቅናት [Zeal] አላቸው:: ነገር ግን ቅናታቸው ያለ እውነተኛ ዕውቀት ነው (ሮሜ10÷2):: በተቃራኒው እውነተኛ ክርስቲያኖች እውነትን ይዘው ሳለ ዳተኛነት ይስተዋልባቸዋል:: በሚዛናዊነት የተሞላው የቃለ እግዚአብሔር ትምህርት ግን ቅናት ከዕውቀት ጋር ያቀናጀ ነው (2ጴጥ 1÷ 3-8)::

ሐ. መናፍቃን ሐሰተኞች መሆናቸውን ለልጆችህ ማሳየት

1. ጠንካራ ቤተ ሰብ ልጆቹን ከመናፍቃን በመጠበቅ ቀጥልፍ ሚና ይጫወታል

ወላጆች ከልጆቻቸው ጋር በማንኛውም ጉዳይ ላይ በግልጽ መወያየትን ባህል ካደረጉ፣ መንፈሳዊውን ነገር ለመወያየት አዳጋች አይሆንባቸውም:: በርግጥ ልጆች ስለተለያዩ መናፍቃንም ሆነ ሃይማኖቶች የመስማት ፍላጎት ላይኖራቸው ይችላል፣ ነገር ግን መልካም ግንኙነት ለውይይት ጥሩ መሠረት ነው::

ስለ እምነትህ ከልጆችህ ጋር በግልጽ ተወያይ:: ወላጆች ልጆቻቸውን በተመለከተ ከቤተ ክርስቲያን ይልቅ የማስተማርም ሆነ መመሪያ የመስጠት ተቀዳሚ ኀላፊነት አለባቸው (ኤፌ 6÷4):: ስለዚህ ተቀደሚ ኀላፊነታቸውን በሰንበት ትምህርት አስተማሪዎች ትከሻ ላይ ብቻ መጣል አግባብ አይደለም:: ልጆችን በእግዚአብሔር መንገድ እየመሩ ማሳደግ ቀዳሚው የወላጆች ኀላፊነት መሆኑን መገንዘብ ያሻል::

2. እንደማንኛውም ግለሰብ ልጆችህን አክብር

ልጆች እንደማንኛውም ግለሰብ እንዲከበሩ ይፈልጋሉ:: ከወላጆቻቸውም የተለየ ማንነት አላቸው:: ወላጆች ልጆቻቸው ማንነታቸውን ሊገልጹ የሚፈልጉበትን ተገቢውን ነጻነት ሊነፍጓቸው አይገባም:: ልጆች ይህን የሚያጡ ከሆነ፣ ወደ መናፍቃን እንዲሄዱ ሊገፋፋቸው ይችላል:: መናፍቃንን በመከተል ከቤተሰቦቻቸው የተለየ ማንነት እንዳላቸውና የተለየ የአኗኗር ዘይቤ እንደሚከተሉ ማሳያ መንገድ

አድርገው ሊጠቀሙበት ይችላሉ:: የመናፍቃንንም የአኗኗር ዘይቤ በመከተል፣ ራሳቸውን ከቤተሰቦቻቸው ሊለዩ ይችላሉ::

ብልኅ ወላጆች የልጆቻቸውን ማንነት መግለጫ ሊሆኑ የሚችሉ ለምሳሌ እንደ አለባበስ፣ እንደ አበጣጠር ወዘተ. ያሉትን እንዲያደርጉ ይፈቅዱላቸዋል:: በነገር ሁሉ ስኬታማ የሚሆኑበትን መንገድ ያመቻቻሉ:: ብዙ መናፍቃን የስኬታማነትን አጭር መንገድ እናሳያለን ስለሚሉ፣ ልጆች በዚህ ቀንበር ተጠምደው መናፍቃንን ሊከተሉ ይችላሉ::

3. የልጆችህን ጥያቄ በአንክሮ ልትመለከተው፣ አጥጋቢ መልስም ልትፈልግለት ይገባል

አንዳንድ ልጆች ለመንፈሳዊ ጥያቄዎቻቸው መልስ ፍለጋ መናፍቃንን ሊከተሉ ይችላሉ:: ልጆች ጥያቄዎቻቸው በአጥጋቢ ሁኔታ ካልተመለሰ፣ ጥያቄአቸውን ሊመልሱ ወደሚችሉ መልስ ሰጪዎቻቸው እምነትና የአኗኗር ዘዴ መሄዳቸው አይቀሬ ነው:: ልጆች ከባድ የሆኑ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጥያቄ እንኳ ቢጠይቁ፣ ወላጆች የጥያቄውን መልስ ለማግኘት መጣር ወይም በበቂ ሁኔታ ሊመልስላቸው ወደሚችል ሰው ዘንድ መውሰድ ይጠበቅባቸዋል[1]::

ልጆች አስደንጋጭ ሊሆኑ የሚችሉ ጥያቄዎችን እንኳ ቢጠይቁ ልንቄጣቸውም ሆነ ልናስደነግጣቸው ፈጽሞ አይገባም:: እግዚአብሔር የት ነው የሚኖረው? እርሱን ራሱን ማን ፈጠረው? መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን በምን ዐውቃለሁ? ውሸት ለምን ትክክል

[1] በዚህ ረገድ ተስፋዬ ሮበሌ እግዚአብሔርን በተመለከተ ልጆች የሚጠይቋቸው 101 ጥያቄዎችና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መልሶቻቸው (ራእይ አሳታሚ ድርጅት፣ አዲስ አበባ 1992) መጽሐፍ ቅዱስን በተመለከተ ልጆች የሚጠይቋቸው 102 ጥያቄዎችና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መልሶቻቸው (ቃለ ሕይወት ፡ 1993) እንዲሁም ትክክልና ስሕተትን በተመለከተ ልጆች የሚጠይቋቸው 103 ጥያቄዎችና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መልሶቻቸው (ቃለ ሕይወት ፡ 1993) :: የተባሉትን ሦስት መጻሕፍት ማንበብ በዚህ ረገድ ከፍተኛ ጠቀሜታ ይኖረዋል::

አልሆነም? ወዘተ የሚል ጥያቄ ሊያቀርቡ ይችላሉ:: ነገር ግን ከምናደርጋቸው ነገሮች ሁሉ በጣም የከፋው፣ ልጆችን ማስደንገጥና ጥያቄዎቻቸውን ማጣጣል ነው::

ወጣቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ በሆነ መልኩ የሚያስቡበትን ትምህርተ መለኮታዊና ሥነ አመክንዮአዊ መንገዶችን ልናስተምራቸው ይገባል::

4. ከልጆችህ ጋር ወጥነት ያለው ክርስቲያናዊ ኑሮ ኑር

ልጆች ግብዝነትን ከሩቅ ነቅሰው የማውጣት ታላቅ ችሎታ አላቸው:: ወጥነት ያለውን ክርስቲያናዊ ሕይወት ከልጆችህ ጋር በጋራ የማትኖር ከሆነ፣ ልጆችህ ክርስትናን ቢያወግዙ አትደነቅ!

ወጥነት ማለት ፍጹምነት ማለት አይደለም:: ነገር ግን ወጥነት ያለው ክርስቲያናዊ ኑሮ ማለት፣ ክርስትናን የአኗኗራችን፣ የአስተሳሰባችንና የአነጋገራችን መሠረት ማድረግ ማለት ነው:: ልጆች ችግርን እንዴት እንደምትፈታ ካንተው ከአባታቸው ሊማሩ ይገባል:: ለምሳሌ:- ልጆችህ ሲበድሉህ ወይም ሲያጠፉ ለእነርሱ ያለህ ይቅርታ፣ አንተም ስታጠፋ ጥፋትህን በግልጽ በማመን የምትጠይቀው ይቅርታ ለልጆችህ መልም አርአያ፣ ጥሩም ምሳሌ እንደሚሆናቸው እሙን ነው:: ይህም የእምነትህን እውነትነት በጎይል ይገልጠዋል::

5. ልጆች እውነታዎችን የሚመዝኑበት ጥሩ ዘዴ ሰጣቸው

ልጆች እውነቱን ከውሸት ሊለዩ የሚችሉበትን ዘዴ ስጣቸው (አስተምራቸው):: ዘዴዎች በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ እውነቱን ከውሸት ልንለይ የምንችልባቸው መሣሪያዎች ናቸው:: ምንም እንኳ

በእያንዳንዱ አስተምህሮ ሐሰቱንና እውነቱን ጠልቀን ባናስተምራቸውም፣ በሚገጥሟቸው አጋጣሚዎች ሁሉ የሚረዱአቸውን ዘዴዎች ማስተማር በቂ ነው። ዘዴዎች ማንኛውንም ነገር የምንመዝንባቸው መሣሪያዎች ናቸውና።

ክፍል ሰባት
የይሖዋ ምስክሮች ከየት እስከ የት?

ሀ. የይሖዋ ምስክሮች ታሪካዊ ዳራ[20]

የይሖዋ ምስክሮች ታሪክ ከመሥራቹና ከመሪዎቹ ታሪክ ጋር የተቈራኘ ስለሆነ፣ የእነዚህን ግለሰቦች ታሪክ ማወቅ የድርጅቱን ታሪክና አስተምህሮ ለማወቅ ጥሩ መደላደል ይሆናል።

«መጋቢ» ቻርልስ ታዝ ራስል (1882-1961)

መጋቢ ቻርልስ ታዝ ራስል በቀድሞዋ አልገኒ፣ አሁን የፒትስበርግ አካል በሆነችው በፔንሲልቫኒያ የካቲት 16 ቀን 1852 ዓ.ም ተወለደ። ራስል በ15 ዓመቱ ከአባቱ ጋር በአክስዮን የልብስ መሸጫ መደብር ከፈተ። በዚህን ወቅት ነው ቤተሰቦቹ አባል የሆኑበትን የፕርስቢቴሪያንን ቤተ ክርስቲያን በመተው፣ የማኅበረ ምእመናን ቤተ ክርስቲያን አባል የሆነው።

ይሁን እንጂ ራስል በዚህ ቤተ ክርስቲያን ይሰጡ ከነበሩት አስተምህሮዎች፣ በተለይ በዘላለም ቅጣትና (ሲኦልና) በቅድመ ምዳቤ ትምህርቶች እጅግ ተቸገረ። በዚህም ምክንያት በ17 ዓመቱ ወደ ክህደትና መጽሐፍ ቅዱስን ወዳለመቀበል ደረጃ ደረሰ።

---

[20] ይህ ክፍል የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ፣ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃል እግዚአብሔር ሲመዘን ከሚለው መጽሐፍ ሲሆን፣ ተጨማሪ መረጃ ከፈለጉ ይህን መጽሐፍ ይመለከቷል።

ከዚያም ራስል በፒትስበርግ ስድስት ሰዎች የሚገኙበትንና በየጊዜው ለመገናኘት የወሰነውን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቡድን በ1870 ዓ.ም አደራጅቶ መራ። በዚህን ወቅት ራስልና ጓደኞቹ ክርስቶስ በሥጋ ዳግም ይመጣል የሚለው ትምህርት ስላልተዋጠላችው፣ የክርስቶስ ዳግም ምጽአት ረቂቅና (መንፈሳዊና) በዐይነ ሥጋ የማይታይ መሆኑን ለማሳመን ራስል ፣ « ዘ አብጀክት ኤንድ ማነር አፍ ዘ ሎሪድስ ሪተርን» በሚል ርእስ 50ሺህ ቅጅ በራሪ ጽሑፎችን አዘጋጀ።

በ1876ዓ.ም ራስል ከሮቸስተሩ ኤን ኤች ባርቦር ጋር ተገናኘ፤ ባርቦር ከአድቬንቲስት ቤተ ክርስቲያን አፈንግጠው ለወጡ ሰዎች መሪ ነበር። ያፈነገጡበትም ምክንያት ራስል የክርስቶስ ዳግም ምጽአት ረቂቅ (መንፈሳዊ) /የማይታይ/ ነው፣ በሚለው ትምህርቱ በማመናቸው ነበር። ከዚያም ራስል ይመራው የነበረው የፔትስበርግ ጎብረትና ባርቦር ይመራው የነበረው የሮቸስተር ጎብረት ተቀላቀለ። ይህም፣ «ዘ ሄራልድ ኦፍ ዘ ሞርኒንግ» ለተባለው መጽሔት መውጣት ምክንያት ሆነ።

ከጥቂት ዓመታት በኋላ፣ ራስል ከባርቦር ጋር የነበረውን ግንኙነት አቋረጠ። ምክንያቱም ራስል የክርስቶስ የማዳን ሥራ አዳምንና የእርሱን ዝርያዎች ይጨምራል ብሎ ስለሚያምን ነበር።

በ1881 ዓ.ም «የመጠበቂያ ግንብ የትራክት ማኅበር» በራስል አስተዳዳሪነት ተመሠረተ። ይህ ስም በ1896ዓ.ም «የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር» በሚለው ስያሜ ተለወጠ። እንግዲህ ይህን ቀን ነው የድርጅቱ ሕጋዊ ጅማሬ የምንለው።

ራስል 7 ቅጽ ያላቸው ተከታታይ የአስተምህሮ መጻሕፍትን ጽፎአል። የመጀመሪያው ቅጽ ለንባብ ያበቃው በ1886 ዓ.ም ሲሆን፣ የመጽሐፉም ርእስ፣ «ዘ ዲቫይን ፕላን ኦፍ ዘ ኤጅ» የሚል ነበር። ሰባቱም ቅጽ መጻሕፍት በመጀመሪያ የተሰየሙት፣ «ሚሊኒያል ዳዎን» በሚል ስየሜ ሲሆን፣ በኋላም፣ «ስተዲስ ኢን ዘ ስክሪፕቸርስ» ተባሉ። እነዚህ መጻሕፍት ከፍተኛ ሥርጭት የነበራቸው ሲሆን፣ የመጀመሪያው ቅጽ ከ 6 ሚሊዮን ቅጅ በላይ ታትሞ ተሠራጭቶአል።

ራስል በ1979 ዓ.ም ሚሪያ ፍራንሴስ አክሊ የተባለች ሴት አገባ። ራስል በዚህ ጋብቻ ልጅ አልወለደም። ሚስስ ራስል ለብዙ ዓመት የመጠበቂያ ማኅበር ገንዘብ ያዥና ጸሓፊ፣ የ «መጠበቂያ ግንብ» መጽሔት ረዳት አዘጋጅ ሆነው ሠርተዋል። በ1897 ዓ.ም ራስልና ሚሪያ ተፋቱ።

በ1913 ዓ.ም ሚስስ ሚሪያ፣ «ባላቸው ያደርስባቸው ስለነበረው ጭቆናና ከሌሎች ሴቶች ጋር ስለ ነበረው አላስፈላጊ ግንኙነት» በመጥቀስ ራስልን በፍርድ ቤት አቁመውት ነበር።

ራስል ጥቅምት 31 ቀን 1916 ዓ.ም በቴክሳስ ክፍለ አገር ሞተ።

«ዳኛው» ጆሴፍ ፍራንክሊን ሮዘርፎርድ
(1869 - 1942)

ቻርልስ ታዝ ራስል ሲሞት፣ በእርሱ የአስተዳደር ዘመን የድርጅቱ የሕግ አማካሪ የነበረው፣ ጆሴፍ ፍራንክሊን ሮዘርፎርድ የድርጅቱ ሁለተኛ ፕሬዝዳንት ሆነ። ሮዘርፎርድ ጎዳር 6 ቀን 1869 ዓ.ም የባፕትስት ቤተ ክርስቲያን አባል ከነበሩት ቤተሰቦቹ በቦንቬል ሚዙሪ ተወለደ። በተወለደ በ16 ዓመቱ የሕግ ትምህርት ለመማር ኮሌጅ ገባ። በ22 ዓመቱ የፍርድ ቤት በዳኝነት መሥራት ጀመረ። ለዚህም ነው ሮዘርፎርድ፣ «ዳኛው» የተባለው።

ሮዘርፎርድ ከመጠበቂያ ግንብ ባለሥልጣናት ጋር ግንኙነት የጀመረው በ1894ዓ.ም ነበር። ወደ እንቅስቃሴው የገባው በ1906 ዓ.ም ሲሆን፣ የድርጅቱ የሕግ አማካሪ የሆነው ደግሞ በ1907ዓ.ም ነው።

ሮዘርፎርድ የፕሬዝዳንትነቱን መንበር እንደያዘ የብሩክሊኑን ቢሮ የአስተዳደር መዋቅር በመቀየር የድርጅቱ አባላት ወደ መስክ አገልግሎት እንዲያተኩሩ አደረገ።

ራስል በሞተ ማግስት በድርጅቱ ባለሥልጣናት መካከል የሥልጣን ሽኩቻ ተፈጠረ፣ የችግሩ ምክንያት ናቸው የተባሉትም ሰዎች ከሥልጣናቸው ተባረሩ::

የሮዘርፎርድ የመጀመሪያው መጽሐፍ «ዘ ሃርፕ ኦፍ ጎድ» [«የእግዚአብሔር በገና»] በ1921ዓ.ም ታተሞ ወጣ:: ሮዘርፎርድ ከራስልም ይልቅ ብዙ መጻሕፍትን ደጻፈ ሰው ነበር:: እነዚህም መጻሕፍት የራስልን መጻሕፍት የሚተኩ፣ በድርጅቱ አስተምህሮ ላይ የተመሠረቱ መጻሕፍት ነበሩ::

1920 ዓ.ም የድርጅቱ አባላት በሙሉ የመስክ ምስክርነታቸውን በተመለከተ ሳምንታዊ ሪፓርት እንዲያደርጉ ተወሰነ:: በራስል የአስተዳደር ዘመን ድርጅቱ ትኩረት የሚሰጠው በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናቶች፣ በባሕርይ ዕድገትና በመንፈስ ፍሬዎች ላይ ነበር:: አሁን ይህ ሁሉ ቀርቶ የድርጅቱን ጽሑፎች በማሠራጨትና ስለ የቀኑ ሥርጭት ውሎ ለዋናው መሥሪያ ቤት ሪፓርት ወደ ማድረጉ ተለወጠ:: በዚህም ምክንያት ሦስት አራተኛ የሚሆኑት፣ «የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች» ድርጅቱን ለቀው ወጡ::

በ1931 ዓ.ም በኮሎምቦስ ኦሀዮ በተደረገው ስብሰባ የድርጅቱ አባላት፣ «የይሖዋ ምስክሮች» ተባሉ:: ይህ ስያሜ የተወሰደው ከኢሳ 43÷10 ላይ ነው፣ «እናንተ የመረጥሁት ባሪያዬ ምስክሮቼ ናችሁ ይላል እግዚአብሔር»::

ከ1940 ዓ.ም ጀምሮ፣ «መጠበቂያ ግንብ» እና «ንቁ» የሚባሉት መጽሔቶች በየመንገድ ዳር በአባላቱ መሠራጨት ጀመሩ:: ይህ የማሠራጨት ፖሊሲ እስካሁን እንዳለ ነው (ለዚህም ነው የይሖዋ ምስክሮችን በየቤቶቻችን በሮች ላይ እና በየመንገድ ዳሩ ሲንከላወሱ የምናያቸው)::

ሮዘርፎርድ ድርጅቱን ለ25 ዓመት ከመራ በኋላ ጥር 8 ቀን 1942 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ተለየ::

ናታን ሆመር ኖር (1905 - 1977)

ጆርጅ ፍራንክሊን ሮዘርፎርድ ሲሞት፣ ናታን ሆመር ኖር ጥር 13 ቀን 1942 ዓ.ም የድርጅቱ ሦስተኛ ፕሬዝዳንት ሆኖ ተመረጠ::

ኖር በ1905ዓ.ም በቤተ ልሔም ፔንሲልቫኒያ ተወለደ:: በ16 ዓመቱ የተሐድሶ ቤተ ክርስቲያን አባልነቱን በመተው፣ አሊንቶን ፔንሲልቫኒያ ከሚገኘው የይሖዋ ምስክሮች ጉባኤ ጋር ተቀላቀለ:: በ18ዓመቱ የድርጅቱ የሙሉ ጊዜ ሰባኪ እንዲሁም ብሮክሊን በሚገኘው ዋና መሥሪያ ቤት አባል ሆነ:: በ1932ዓ.ም የድርጅቱን የጎትመት እንቅስቃሴዎች ሁሉ እንዲያስተባብር የጎትመት ቢሮው አስተዳዳሪ ሆነ:: በ1934 ዓ.ም የኒውዮርክ ኮርፖሬሽን ምክትል ዳሬክተር ሆነ::

ኖር ከእርሱ በፊት እንደ ነበሩት የድርጅቱ ፕሬዝዳንቶች፣ ዕውቅ ሰው አልነበረም:: ከአሜሪካን ውጪ ያሉ አንዳንድ የድርጅቱ አባላት፣ ስሙን እንኳ አያውቁም ነበር:: በሥልጣን ላይ በነበረበት ጊዜ ዐላማው አድርጎ የተንቀሳቀሰው የትምህርት ፕሮግራሞችን ማሳደግ ነበር:: የ «ጊልአድ (የገለዓድ) የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዳስ ትምህርት ቤት» በ1943ዓ.ም የተቈረቈረው በእርሱ የፕሬዝዳንትነት ዘመን ነበር::

በኖር የፕሬዝዳንትነት ዘመን በርካታ የአስተምህሮ መጻሕፍት ተጽፈዋል:: ከዚህ በፊት እንደ ነበሩት የድርጅቱ መጻሕፍት ሁሉ፣ እነዚህም መጻሕፍት በአንድ ግለሰብ የተጻፉ አልነበሩም:: መጻሕፍቱ በሚስተር ኖር ተጽፈው ከጎትመት በፊት የተለያዩ ሰዎች አይተዋቸዋል:: እነዚህ መጻሕፍት የራስልንና የሮዘርፎርድን መጻሕፍት የተኩ ነበሩ:: ከእነዚህም መጻሕፍት መካከል በ1943 ዓ.ም የታተመው፣ «እውነት ዐርነት ያወጣሃል» እንዲሁም በ50 ቋንቋዎች 17ሚሊዮን ቅጅ ተባዝቶ የተሠራጨው፣ «እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን» የሚሉት መጻሕፍት ይገኙበታል::

በኖር የፕሬዝዳንትነት ዘመን ከተሠሩት ሥራዎች መካከል ወደ እንግሊዝኛ ተተረጐመ የሚባለው መጽሐፍ ቅዱስ ነው:: ይህ መጽሐፍ በመጀመሪያ የታተመው በ1950ዓ.ም ሲሆን፣ «ዘ ኒው ወርልድ ትራንስሌሽን ኦፍ ዘ ክርስቲያን ግሪክ ስክሪፕቸር» («የአዲሱ ዓለም ትርጒም») በመባል ይጠራል:: ይህ መጽሐፍ ሥርጭቱ አልተጀመረም አንጂ በ1993 ዓ.ም ወደ አማርኛ ተተርጒሞአል::

ይህን መጽሐፍ ወደ እንግሊዝኛ የተረጐሙት እነማን እንደሆኑ፣ የግሪክና የዕብራይስጥ ዕውቀታቸው እስከ ምን ድረስ እንደሆነ፣ እስከ ዛሬ ከድርጅቱ የተሰጠ ማብራሪያ የለም:: ነገር ግን እጅግ በርካታ የዕብራይስጥና የግሪክ ቋንቋ ሊቃውንት ትርጒሙን «ለድርጅቱ አስተምህሮ ሎሌነት ያደረ ነው» በሚል፣ በአንድ ድምፅ ኰንነውታል:: በርግጥም መጽሐፍ ቅዱስ ሳይሆን፣ ከድርጅቱ አስተምህሮ ጋር እንዲጣጣም ተደርጐ የተዘጋጀ የድርጅቱ የእምነት አቋም መግለጫ ነው:: ናታን ሆመር ኖር በ1977 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ተለየ::

ፍሬድሪክ ዊሊያም ፍራንዝ
(1893 - 1992)

ናታን ሆመረ ኖር በ1977ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይ፣ ሲሞት፣ በእርሱ የፕሬዝዳንትነት ዘመን እንደ ትልቅ የትምህርተ መለኮት ምሁር ይቈጠር የነበረው ፍሪድሪክ ዊሊያም ፍራንዝ፣ የድርጅቱ አራተኛ ፕሬዝዳንት ሆነ:: በዚህ ሰው የአስተዳር ዘመን ነበር፣ የይሖዋ ምስክሮች ለትምህርታቸው ማስረጃ የሚሉአቸውን ጥቅሶች መጥቀስ የጀመሩት::

ከ1980 ዓ.ም ጀምሮ ድረጅቱ በታላቅ ቀውስ ውስጥ ስለ ወደቀ፣ ብዙ የአስተዳደር አባላት የፍራንዝን የወንድም ልጅ፣ ሬምንድ ፍራንዝን ጨምሮ፣ ለድርጅቱ ታማኝ አይደላችሁም በሚል ከሥራ

ተባረሩ:: ነውጡን ያስከተሉት ብዙ ምክንያቶች ቢሆኑም ዋነኛው ግን በድርጅቱ አስተምህሮ ላይ የነበረው አለመግባባት ቀዳሚውን ቦታ ይይዛል:: ከእነዚህም አስተምህሮዎች ውስጥ ድርጅቱ ነገረ ምጽአትን በተመለከተ ያወጣቸው አኃዛዊ ትንቢቶች፣ ዳግም ልደት ለ144ሺዎቹ («ለቅቡዓን») ብቻ እንጂ ለበጎች አያስፈልግም፣ የሚለው ትምህርት ይገኝበታል::

ፍራንዝ በ1992 ዓ.ም ሲሞት፣ አሁን የእርሱን የፕሬዝዳንትነት ቦታ ተክቶ ያለው በፍራንዝ አስተዳደር ዘመን የአመራር አካል የነበረው ሚልተን ጂ ሔንሼ ነው::

ለ. የይሖዋ ምስክሮች ታሪክ በኢትዮጵያ[21]

በኢትዮጵያ የመጀመሪያው የይሖዋ ምስክር ኪሪኮር አታዛኮርታዚያን (Krikor Hatzakortazian) የተባለ አርመናዊ ነው:: አታዛኮርታዚያን በ1935ዓ.ም ወደ ኢትዮጵያ የገባው የመጀመሪያው የይሖዋ ምስክር ይሁን እንጂ፣ ብሮክሊን ከሚገኘው የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት የተላከ የድርጅቱ ሚስዮናዊ አልነበረም::

በመጠበቂያ ግንብ ዋና መሥሪያ ቤት ተልከው ወደ ኢትዮጵያ የመጡት የመጀመሪያዎቹ ሚስዮናውያን ኢትዮጵያ የደረሱት በ1950ዓ.ም ነበር:: እነዚህ ሚስዮናውያን ጊልአድ [ገለዓድ] በመባል በሚታወቀው የድርጅቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ገብተው የተማሩ ነበሩ::

[21] ስፊ ዘገባ ከፈለጉ ተስፋዬ ሮበሌ <u>የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው</u> በሚል ርእስ የጻፈውን መጽሐፍ ይመለከቷል::

በ1950ዎቹና በ1960ዎቹ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት የነበሩት፣ ቀዳማዊ ኀይለ ሥላሴ በአገሪቱ ውስጥ ያሉት ሚስዮናውያን ሁሉ በመላው ኢትዮጵያ እንዲያስተምሩ ፈቃድ ሰጡ። ይህ ጥሪ ይሖዋ ምስክሮችንም ያካተተ ነበር። የይሖዋ ምስክሮች አዲስ አበባ በሚገኘው የንግድ ሥራ ኮሌጅ ለማስተማር መፈለጋቸው ወደ አገሪቱ የመግባት ምክንያት ሆነ። ይሁን እንጂ ይህ ሁኔታ የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ከነበረው፣ «መደበኛ ፖሊሲ የተለየ» ነበር። ሁሉም ሚስዮናውያን እምነቱን ለማስፋፋት የሚጠቀሙበት ዘዴ በሚያስተምሩበት ትምህርት ቤት ውስጥ ስብከት ማካሄድ ሳይሆን፣ ከትምህርት ክፍለ ጊዜ በኋላ፣ ፈቃደኛ የሆኑትን ተማሪዎች ወደ ቤታቸው በመጋበዝ ስለ እምነታቸው ማስተማር ነበር።

በ1953 ዓ.ም ሚስዮናውያኑ ይከተሉት የነበረውን እምነቱን የማስፋፋት ዘዴ በመቀየር፣ በየመንገዱ ላይ የተገኘውን ወጭ ወራጁንና ዐላፊ አግዳሚውን ብቻ ሳይሆን፣ የሰዎችንም ቤት ማንኳኳት ጀመሩ። የይሖዋ ምስክር ለመሆን ካልወሰኑ ሰዎች ጋርም የሚደረገው ጥናት እንዳይራዘም ወሰኑ።

የሰዎችን ቤት በማንኳኳት በተካሄደው የመስክ አገልግሎት የተገኙት የመጀመሪያዋ ኢትዮጵያዊት በ1953 ዓ.ም ተጠመቁ። በዚህ ጊዜ ነበር የወቅቱ የይሖዋ ምስክሮች ፕሬዝዳንት፣ ናታን ሆመር ኖር ለጉብኝት ወደ ኢትዮጵያ የመጡት።

በ1950ዎቹ መካከል የመጠበቂያ ግንብ ሚስዮናውያን ከአዲስ አበባ ውጪም ሆነ ትምህርት ቤት ባቋቋሙባቸው ከተሞች እንዳይሰብኩ ተከለከሉ። በዚህ ጊዜ ብሮክሊን የሚገኘው ዋና መሥሪያ ቤት ኢትዮጵያውያኑን በአቅኚነት በማሠልጠን ከአዲስ አበባ ውጪ ባሉ ስፍራዎች በተነ።

በ1950ዎቹ መካከል አዲስ መስፋፋት ከተደረገባቸው አካባቢዎች እንዱ ኤርትራ ነው [በወቅቱ ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር በፌዴራሲዮን ተቀላቅላ ነበር]። በ1956ዓ.ም ለመጀመሪያ ጊዜ የይሖዋ ምስክር ሚስዮናዊ ከኢትዮጵያ ወደ ኤርትራ በመሄድ ሚስዮናዊ ሥራ ጀመረ፤ ጽሑፎችንም ለማሠራጨት ፈቃድ አገኘ።

የይሖዋ ምስክሮች በመጀመሪያ ስደት የደረሰብን ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ነው ባዮች ናቸው። ቤተ ክርስቲያኒቱ በጉባኤ ኒቂያ በጽኑ የተኰነነውን አርዮስን እንደ ሰይጣን ቀኙራጭ (የሳጥናኤል ልጅ) ትመለከት ስለ ነበር፣ የአርዮስ መንፈሳዊ ልጆች የሆኑትን የይሖዋ ምስክሮችን አጥብቃ የመቃወሟ ምክንያት ይህ ሊሆን ይችላል።

በ1959ዓ.ም የኢትዮጵያ መንግሥት በኤርትራ የሚኙትን የመጠ በቂያ ግንብ ጽሑፎች እንዳይንቀሳቀሱ እንዲሁም በኢትዮጵያ የወጣው የዕገዳ ዐዋጅ በኤርትራም ተግባራዊ እንዲሆን አደረገ። በ1960ዓ.ም ሁሉም የይሖዋ ምስክር ሚስዮናውያን አገር ለቀው ወጡ።

ከ1960ዎቹ መካከል ጀምሮ የይሖዋ ምስክሮች አንጻራዊ ነጻነት ስላገኙ በየመንገዱ ላይም ሆነ የየሰውን በር በማንኳኳት እምነታቸውን መስበክ ጀመሩ። በ1961ዓ.ም «እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን»፣ በ1973ዓ.ም «ወደ ዘላለም ሕይወት የሚመራው እውነት» እንዲሁም፣ «የእውነተኛ ሰላምና ጥበቃ ምንጩ የቱጋ ነው?» [True Peace And Security-From What Source? »] የሚባሉ መጻሕፍት በአማርኛ ቋንቋ ታትመው ለንባብ ቀረቡ። በትግርኛ ቋንቋ ደግሞ፣ «የመንግሥት አደረጃጀት ስብከትና ደቀ መዘሙርት ማፍራት» [«Organization For Kingdom-Preaching And Disciple-Making »] የሚባለው መጽሐፍ ተዘጋጀ።

ያየነው የይሖዋ ምስክሮች በውጭ የተነሣባቸውን ችግር ቢሆንም እንኳ፣ ውስጣዊ አለመግባባቶችም ተፈጥረውባቸው ነበር። በአንዳንድ ቤተ ክርስቲያናት የነበረው የጴንጤቆስጤ ልምምድ ወደ አጥቢያ የይሖዋ ምስክሮች ጉባኤም ደርሶ ነበር። ስለዚህም አንዳንድ የይሖዋ ምስክሮች ሰማያዊ ተስፋ ተቀብለናል ማለት ጀመሩ[22]።

ናይሮቢ ከሚገኘው ቢሮ ዊልያም ኒስበት (William Nisbet) የተባለው ሚስዮናዊ ወደ ኢትዮጵያ በመምጣት ችግሩን ለመፍታት ቢሞክርም፣ አንዳንድ የይሖዋ ምስክሮች በአቋማቸው ስለጸኑ ከድርጅቱ ተባረዋል።

የይሖዋ ምስክሮች ያጋጠማቸው ሌላው ስደት፣ ከማርክሲስታዊው መንግሥት ነው። ከ1980ዓ.ም እስከ 1980ዓ.ም በዓመታዊ መጽሐፋቸውም ሆነ፣ «መጠበቂያ ግንብ» በተባለው መጽሔታቸው ምንም ዐይነት ስታቲስቲካዊ ዘገባ ያለመቅረቡ የዚህ ውጤት ነው። እንደ 1992ዓ.ም ዓመታዊ መጽሐፍ፣ ብዙ የይሖዋ ምስክሮች በእምነታቸው የተነሣ ተገድለዋል።

ማጠቃለያ

ለይሖዋ ምስክሮች ዕድገት እንደ ምክንያት ከሚቆጠሩት መካከል፣ በስደት ጊዜ ጸንተው መቆማቸው፣ ሊስቡ የሚችሉና በወቅታዊ ርእሶች ላይ የሚዘጋጁ ጽሑፎቻቸው፣ እያንዳንዱ የይሖዋ ምስክር መሠረተ እምነቱን ማወቁ፣ አባላቱ እምነታቸውን ለሌላ ሰው ለማስተማር ያላቸው ከፍተኛ ፍላጎት እንደ ምክንያት ከሚቆጠሩት ውስጥ ዋንኞቹ ናቸው።

[22] እንደ መጠበቂያ ግንብ አስተምህሮ ሰማያዊ ተስፋ የተቀበሉት፣ «ቅቡዓን» ብቻ ናቸው።

ክፍል ሰምንት
ትምህርተ ሥላሴ የተቀዳው ከቃለ እግዚአብሔር ወይስ ከአረማውያን መድበለ አማልክት?

ሀ. የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮተ ሥላሴ

የይሖዋ ምስክሮች በትምህርተ ሥላሴ አያምኑም። የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር በመባል የሚታወቀው ድርጅታቸው፣ «ሰዎች ስለ ሥላሴ በቅድሚያ የሚያውቁት ነገር ሳይኖር፣ መጽሐፍ ቅዱስን ከዳር እስከ ዳር ቢያነቡት፣ ካነበቡት ነገር የሥላሴን ፅንሰ ሐሳብ ሊያገኙ ይችላሉን? በፍጹም አይችሉም»[1] ይላል። እንዲሁም «ሌት ጎድ ቢ ትሩ» የሚባለው የድርጅቱ መጽሐፍ፣ «ይህ እንግዳ የሆነና የተወሳሰበ አደናጋሪ አስተምህሮ በክርስቶስ ኢየሱስ ምንምትኩረት አልተሰጠውም፣ አላብራራውም፣ አላስተማረውም» ይላል[2]። እንዲሁም «ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር» የሚለው መጽሐፋቸው ደግሞ፣ «የሥላሴ ትምህርትም ሆነ ስለ አምላክ ያላቸው ፅንሰ ሐሳብ [የሥላሴ አማኞች] ከአረማውያን ምንጮች

[1] በሥላሴ ማመን ይገባሃልን? (ብሮክሊን፡ የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክር ማኅበር፡ 1993) ገጽ 2

[2] "Let God Be True" (Brooklyn : Watchtower Bible and Tract Society, 1952) ገጽ 200

ያየነው የይሖዋ ምስክሮች በውጭ የተነሣባቸውን ችግር ቢሆንም እንኳ፣ ውስጣዊ አለመግባባቶችም ተፈጥረውባቸው ነበር። በአንዳንድ ቤተ ክርስቲያናት የነበረው የጴንጤቆስጤ ልምምድ ወደ አጥቢያ የይሖዋ ምስክሮች ጉባኤም ደርሶ ነበር። ስለዚህም አንዳንድ የይሖዋ ምስክሮች ሰማያዊ ተስፋ ተቀብለናል ማለት ጀመሩ[22]።

ናይሮቢ ከሚገኘው ቢሮ ዊልያም ኒስበት (William Nisbet) የተባለው ሚስዮናዊ ወደ ኢትዮጵያ በመምጣት ችግሩን ለመፍታት ቢሞክርም፣ አንዳንድ የይሖዋ ምስክሮች በአቋማቸው ስለጸኑ ከድርጅቱ ተባረዋል።

የይሖዋ ምስክሮች ያጋጠማቸው ሌላው ስደት፣ ከማርክሲስታዊው መንግሥት ነው። ከ1980ዓ.ም እስከ 1980ዓ.ም በዓመታዊ መጽሐፋቸውም ሆነ፣ «መጠበቂያ ግንብ» በተባለው መጽሔታቸው ምንም ዐይነት ስታቲስቲካዊ ዘገባ ያለመቅረቡ የዚህ ውጤት ነው። እንደ 1992ዓ.ም ዓመታዊ መጽሐፍ፣ ብዙ የይሖዋ ምስክሮች በእምነታቸው የተነሣ ተገድለዋል።

ማጠቃለያ

ለይሖዋ ምስክሮች ዕድገት እንደ ምክንያት ከሚቆጠሩት መካከል፣ በስደት ጊዜ ጸንተው መቆማቸው፣ ሊስቡ የሚችሉና በወቅታዊ ርእሶች ላይ የሚዘጋጁ ጽሑፎቻቸው፣ እያንዳንዱ የይሖዋ ምስክር መሠረተ እምነቱን ማወቁ፣ አባላቱ እምነታቸውን ለሌላ ሰው ለማስተማር ያላቸው ከፍተኛ ፍላጎት እንደ ምክንያት ከሚቆጠሩት ውስጥ ዋንኞቹ ናቸው።

[22] እንደ መጠበቂያ ግንብ አስተምህሮ ሰማያዊ ተስፋ የተቀበሉት፣«ቅቡዓን» ብቻ ናቸው።

ክፍል ሰምንት
ትምህርተ ሥላሴ የተቀዳው ከቃለ እግዚአብሔር ወይስ ከአረማውያን መድበለ አማልክት?

ሀ. የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮተ ሥላሴ

የይሖዋ ምስክሮች በትምህርተ ሥላሴ አያምኑም። የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር በመባል የሚታወቀው ድርጅታቸው፣ «ሰዎች ስለ ሥላሴ በቅድሚያ የሚያውቁት ነገር ሳይኖር፣ መጽሐፍ ቅዱስን ከዳር እስከ ዳር ቢያነቡት፣ ካነበቡት ነገር የሥላሴን ፅንሰ ሐሳብ ሊያገኙ ይችላሉን? በፍጹም አይችሉም»[1] ይላል። እንዲሁም «ሌት ሳድ ቢ ትሩ» የሚባለው የድርጅቱ መጽሐፍ፣ «ይህ እንግዳ የሆነና የተወሳሰበ አደናጋሪ አስተምህሮ በክርስቶስ ኢየሱስ ምንምትኩረት አልተሰጠውም፣ አላብራራውም፣ አላስተማረውም» ይላል[2]። እንዲሁም «ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር» የሚለው መጽሐፋቸው ደግሞ፣ «የሥላሴ ትምህርትም ሆነ ስለ አምላክ ያላቸው ፅንሰ ሐሳብ [የሥላሴ አማኞች] ከአረማውያን ምንጮች

[1] በሥላሴ ማመን ይገባሃልን? (ብሮክሊን፡ የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክር ማኅበር፡ 1993) ገጽ 2

[2] " Let God Be True" (Brooklyn : Watchtower Bible and Tract Society, 1952) ገጽ 200

የተቀዳና መጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ ካለቀ ከአያሌ መቶ ዘመናት በኋላ፣ የአሁኑን ቅርጽ እንዲይዝ የተደረገ ነው»[3] ይላል::

የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት የሥላሴን አስተምህሮ ላለመቀበልና ትምህርቱም ከአረማውያን መድበለ አማልክት እሳቤ የተቀዳ ነው ብሎ ለመደምደም፣ ከቃለ እግዚአብሔር የሚጠቅሳቸውን «ማስረጃዎች» በማቅረብ[4]፣ ትምህርቱን ከእግዚአብሔር ቃል ጋር እናስተያየዋለን::

የይሖዋ ምስክሮችና ትምህርተ ሥላሴ

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ የሥላሴ ትምህርት ያቄጠቄጠ ውና በስፋት ይታመንበት የጀመረው፣ ከሐዋርያት ዘመን በኋላ ነው:: መጽሐፍ ቅዱስ፣ «ሥላሴ» ወይም «ሦስት አካላት አንድ መለኮት» የሚሉትን ቃላት አይጠቀምም:: የብዙ ሊቃውንት ሥራ የሚያረጋግጠ ው፣ የሥላሴ ትምህርት የመነጨው ወይም መሠረታዊ እሳቤው መንጸባረቅ የጀመረው በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን እንደሆነ ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ የሥላሴ ትምህርት የተቀዳው የእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል ከሆነው ከመጽሐፍ ቅዱስ ነው:: እንደ ማንኛውም የክርስቲያን አስተምህሮ የሥላሴ ትምህርት ሥርዐት ባለው መልኩ የተተነተነው የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አብ፣ ወልድና፣ መንፈስ ቅዱስን በተመለከተ ለተነሣው የመናፍቃን እንቅስቃሴ መልስ ለመስጠት በሞከረችበት ወቅት ነው:: የምሁራን ማስረጃ የሚያረጋ

[3] በሥሳሴ ማመን ይገባሃልን? (ብሮክሊን፣ የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር፣ 1993) ገጽ 204-205 በቅንፍ ያለውን እይጨምርም::
[4] በግርጌ ማስታወሻ ካለተመለከተ በስተቀር የድርጅቱ ትምህረቶች የተወሰዱት በሥላሴ ማመን ይገባሃልን? (1993) እንዲሁም ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር ገጽ 197-198፣212-218፣ 405-426 ላይ ነው::

ግጠውም ይህንን እውነት እንጂ፣ የሥላሴ አስተምህሮ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አለመሆኑን አይደለም[5]::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሥላሴ የሚያስተምረው ምንም ነገር የለም:: እንደ ማቴ 28÷19 ያሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የሥላሴን ትምህርት ለማስተማር ብቁ አይደሉም:: ክፍሉ የሚያስተምረን አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የተወሰነ ጎብረት እንዳላቸው እንጂ፣ በግዳዊ መለኮት ውስጥ ሦስት እኩል የሆኑ አካላት [ትክክል ዕሪና ያላቸው ሦስት አካላት] ስለመኖራቸው አይደለም::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሥላሴ ሰፊ ትምህርት አለው:: የሥላሴ ትምህርት የተመሠረተው በማቴ 28÷19 ላይ ብቻ አይደለም:: የበሰለ የሥላሴ አማኝ የሥላሴ ትምህርት ያረፈው በዚህ ክፍል ላይ ብቻ ነው አይልም:: ማቴ 28÷19 አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ አካላዊ ህልውና እንዳላቸው ጥርት አድርጎ ያሳያል[ቅውማነ አካል እንደ ሆኑና ትክክል ዕሪና እንዳላቸው ያስተምራል]:: አብና ወልድ አካላዊ ህልውና ካላቸው ከእነርሱ ጋር እኩል የተጠቀሰው መንፈስ ቅዱስ አካላዊ ህልውና የለውም የተባለበት ምክንያት ምንድን ነው? እንደ ክፍሉ ትምህርት በሦስቱም ስም መጠ መቃችን ራሳችንን ሙሉ በሙሉ ለሦስቱም ሥልጣን ማስገዛታችንን የሚያሳይ ነው:: ይህም እኩል የሆነ ሥልጣን እንዳላቸው ያሳያል:: መጽሐፍ ቅዱስ አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ፍጥረታትን የመፍጠር፣ የዘላለምን ሕይወት የመስጠት ወዘተ የመሳሰሉ አምላካዊ ሥራዎችን ማከናወናቸው የሥላሴን አስተምህሮ ቀዳማይ አመንጪ ራሱ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሆነ የሚገልጽ ነው::

[5] ተስፋዬ ሮበሌ በሥሳሴ ማመን አይገባህምን? በሚል ርእስ ያዘጋጀውን መጽሐፍ ያመለክታል

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ሁሉን ቻይ አምላክ አይደለም። ፍጥረታት፣ «አማልክት» [" gods"] ተብለዋል። ዕብራውያን 2÷7 የተጠቀሰው ከመዝ. 8÷5 ላይ ሲሆን፣ «መልአክ» የሚለው ቃል ከዕብራይስጡ፣ «ኤሎሂም» ከሚለው ቃል የተመለሰ ነው። ስለዚህ በመዝሙር 8÷5 ላይ የሚገኘው፣ «ኤሌሂም» የሚለው ቃል፣ «አማልክት» ወይም « እግዚአብሔር መሰል» [NWT: " godlike ones"] ተብሎ መተርጐም አለበት። መዝሙር 82÷1:6፤ ዮሐ 10÷34 የእስራኤል ፈራጆች፣ «አማልክት» ተብለዋል። በዚህ ክፍል ላይ፣ «አማልክት» የሚለው ቃል የገባው እግዚአብሔርን በሚወክል መልኩ ነው። ምክንያቱም ፈራጆቹ የእግዚአብሔር ወኪሎች ናቸው። ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ለማስረዳት የቀረበው መከላከያ ጥቅስ መዝ 82÷6 ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ነው። የእግዚአብሔርንና የአማልክትን (gods) የትርጉም አጠቃቀም በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር የሚለውን ነጠላ ቃል የሚጠቀመው ያህዌን ለማመልከት ነው። ለምሳሌ፦ እግዚአብሔር [በግሪኩ «ቴዎስ»] የሚለው ነጠላ ቃል በአዲስ ኪዳን 1400 ጊዜ ተጠቅሶአል። ሐሰተኛ አማልክትን ወይም ጣዖታትን ለማሳየት ቃሉ ጥቅም ላይ የዋለው ስድስት ጊዜ ብቻ ነው። ቃሉ ለሐሰተኛ አማልክት ስለመዋሉ ዐውዱ ያስተምረናል (ሐሥ 7÷43፤ 12÷22፤ 28÷6፤ 2ቆሮ 4÷4፤ ፊል 3÷19፤ 2ተሰ 2÷7)። መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር የሚለውን ቃል በነጠላ ቁጥር ከተጠቀመ [በዕብራይስጥ፣ «ኤል» ወይም ኤሎሂም። በግሪክ፣ «ቴዎስ»] የሚያመለክተው ሁሉን ቻይ የሆነውን አምላክ ነው። ስለዚህ ይህ ወጥነት ያለውና አንድ ዐይነት የቃል አጠቃቀም በግልጽ የሚያሳየን፣ ሁሉም የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ቃሉን የተጠቀሙበት እውነተኛውን አምላክ እንዲያመለክት ብለው ነው። መጽሐፍ ቅዱስ አንድ እውነተኛ አምላክ ብቻ እንዳለ ይናገራል (ለምሳሌ ኢሳ 43÷10፤

44÷6-8፤ ኤር 10÷10፤ ዮሐ 17÷3፤ 1ጢሞ 2÷5፤ ያዕ 2÷19፤ 1ዮሐ 5÷20)። በአንጻሩም አማልክት [gods] ተብለው የተጠሩት ሁሉ ሐሰተኛ አማልክት ናቸው (1ቆሮ 8÷5፤ ዘዳ 32÷21፤ መዝ 96÷5፤ ኢሳ 41÷23-24) ። እንግዲህ እውነቱ ይህ ከሆነ የይሖዋ ምስክሮች በዮሐ 1÷1 እና 20÷28 ላይ ቴዎስ የሚለው ነጠላ ቃል ለክርስቶስ ለምን እንደተሰጠ መልስ ሊሰጡበት ይችላሉ? በመዝ 82÷1 ላይ ሰዎች አማልክት (gods) ተብለዋል፤ ይህም በውክልና ደረጃ ብቻ ነው። ቃሉንም የሚጠቀምበት በምፀት መልክ [ironical] ነው። በክፍሉ ላይ፣ «አማልክት» እያለ የሚጠራቸው አድሎአዊ ፍርድ የሚበይኑትን ሐሰተኛ ፈራጆች ነው። ምክንያቱም ራሳቸውን እንደ አማልክት አድርገው ስለሚቈጥሩ ነው። ነገር ግን ዘማሪው አሳፍ እንደ ሰው ትሞታላችሁ ይላቸዋል (ቍ. 6:7)፤ ጌታ ይህን ጥቅስ ወስዶ እያስተማረ ያለው (ዮሐ 10÷34) «የእግዚአብሔር ቃል አይሻርም» ለእነርሱ በምፀት የመጣው ቃል ለእኔ በቀጥታ መዋል አለበት የሚል ነው። ምክንያቱም ኢየሱስ ከአባቱ ጋር እኩል ነውና (ቍ. 27-30:36)።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር የሚያንስ አምላክ (a god) ነው እንጂ፣ «ሁሉን ቻይ አምላክ» አይደለም። በኢሳ 9÷6 ላይ ኢየሱስ ክርስቶስ፣ «ኀያል አምላክ» ተባለ እንጂ፣ «ሁሉን ቻይ አምላክ» አልተባለም።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ በኢሳ 9÷6 መሲሑ፣ «ኀያል አምላክ» እንደ ተባለ ሁሉ፣ በዚያው ዐውድ የያዕቆብ አምላክ፣ «ኀያል አምላክ» ተብሎአል (ኢሳ 10÷21)። ይህ ክፍል፣ «ኀያል አምላክ» የሚለውን ቃል ለአብ እንደሰጠ ሁሉ ለወልድም መስጠቱ የወልድን አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ዮሐንስ 1÷1፤ እግዚአብሔር ከሚለው የግሪክ ቃል ፊት የተወሰነ መስተአምር [The] ካለ፣ ቃሉ

በአብዛኛው መተርጉም ያለበት እግዚአብሔር [God] ተብሎ ነው:: ነገር ግን ቃሉ አብዛኛውን ጊዜ እንደሚገኝበት ዐውድ ስለሚወሰን፣ የቃሉን ፍቺ የሚወስኑት ተርጓሚዎቹ ናቸው:: በዚህ ክፍል ግን « ቃል » የተባለው ክርስቶስ፣ «በእግዚአብሔር ዘንድ» ስለነበር፣ እርሱ ራሱ

እግዚአብሔር [God] ሊሆን አይችልም:: ይህም ዐውዱ ራሱ ግልጽ ያደርገዋል:: ምክንያቱም ማንም ከራሱ ጋር [«ዘንድ»] አብሮ ሊሆን አይችልም:: ስለዚህ የዮሐ 1÷1 ትክክለኛ ትርጉም [a god] የሚለው ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ዮሐንስ 1÷1 ቴዎስ [እግዚአብሔር] የሚለው የግሪኩ ቃል አብዛኛውን ጊዜ፣ እግዚአብሔር ወይም አምላክ [God] ተብሎ ይተረጐማል:: ቃሉ በዚህ መልኩ የሚተረጐመው ከቃሉ ፊት የተወሰነ መስተአምር ሲኖርም ሳይኖርም ነው:: በግሪክ፣ በእንግሊዝኛም ሆነ በሌሎች ቋንቋዎች የተወሰነ መስተአምር [the] መኖርም ሆነ አለመኖር በስም [noun] ላይ መሠረታዊ ለውጥ አያመጣም:: በተለይ ቴዎስ የሚለውን የግሪክ ቃል አስመልክቶ ያለው የተወሰነ መስተአምር ጉዳይ፣ በአዲስ ኪዳኑ የግሪክ ትርጉም ላይ ለውጥ አያስከትልም:: ለምሳሌ፦ ሰይጣን፣ «የዚህ ዓለም አምላክ» (2ቆሮ 4÷4) ተብሎአል:: ነገር ግን ቴዎስ [አምላክ] ከሚለው ቃል ፊት የተወሰነ መስተአምር መኖሩ፣ ቃሉ እውነተኛውን አምላክ እንዲያሳይ አላደረገውም:: በአጠቃላይ ቴዎስ ከሚለው ነጠላ ቃል ፊት የተወሰነ መስተአምር ቢኖርም ባይኖርም ቃሉ እግዚአብሔር ወይም አምላክ [God] ተብሎ መተርጉም ይኖርበታል:: ነገር ግን ዐውዱ እውነተኛውን አምላክ የማያመለክት ከሆነ በአንግሊዝኛው [god] ተብሎ ይተረጐማል:: በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ አንድ ላይ ቴዎስ የሚለው ቃል የተወሰነ

መስተአምር ሳይኖረው እግዚአብሔር [God] ተብሎ ነው የተተረጐመው (ዮሐ 1÷1፡12፡13፡18):: በዮሐ 1÷1 ላይ «ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር» እግዚአብሔር (ቴዎስ) ከሚለው ቃል ፊት የተወሰነ መስተአምር አለ:: የትርጉም ይዘቱን ሳይቀይር ቴዎስ የሚለው ቃል የተወሰነ መስተአምር ሳይኖረው በሚቀጥለው ሐረግ ውስጥ ተጠቅሶአል፣ «ቃልም እግዚአብሔር ነበር » የተወሰነ መስተአምር ከቴዎስ ፊት መኖርም ሆነ አለመኖር የትርጉም ለውጥ እንደማያመጣ የሚከተሉትን ጥቅሶች በአዲሲቱ ዓለም ትርጉም እንኳን ማየት ይቻላል (ዮሐ 3÷2፤ 13÷3፤ ሮሜ 1÷21፤ 1ተሰ 1÷9፤ ዕብ9÷14፤ 1ጴጥ 4÷11-12)[6]::

«ቃል በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር» የሚለው ዐረፍተ ነገር የሚያሳየን ቃል የተባለው ክርስቶስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር አብሮ እንዳለና [«ዘንድ»] ቃል የተባለው ወልድ ከእግዚአብሔር አብ የተለየ ህልውና (አካል) [Personality] እንዳለው የሚያስተምረን ነው:: በዚህ ትምህርት የይሖዋ ምስክሮች ራሳቸው ይስማማሉ:: [ነገር ግን፣ «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» አብና ወልድ አንድ ህላዌ (አንድ አካል) አላቸው ከሚለው ትምህርታቸው ጋር ይህን ጥቅስ እንዴት ያስታርቁት ይሆን?]:: ቀጣዩ ዐረፍተ ነገር፣ «ቃልም እግዚአብሔር ነበር» ሲል ቃል የእግዚአብሔር ባሕርይ [Nature] እንዳለው የሚያሳይ ነው እንጂ፣ የይሖዋ ምስክሮች እንደሚሉት እግዚአብሔር የሚለው ቃል ከሁሉን ቻዩ እግዚአብሔር ወደ ጎደሉ እግዚአብሔር መለወጡን ለማሳየት ተፈልጎ አይደለም:: በአጠቃላይ በዮሐ 1÷1 ላይ ለማለት የተፈለገው ቃል በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ነበር ነው:: እንዲሁም ቃል ራሱ የእግዚአብሔር ባሕር [Nature] እንዳለው ነው:: ዮሐንስ እግዚአብሔር (ቴዎስ) ከሚለው ቃል ፊት የተወሰነ መስተአምር («ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር») በማኖር እግዚአብሔር አብን ለማመልከት

[6] የበለጠ መረጃ የሚፈልጉ ከሆነ Robert M. Bowman Jr. Jehovah Witnesses, Jesus Christ and the Gospel of John. እንዲሁም Murray J. Harris, Jesus as God: The New Testament Use of Theos in Reference to Jesus (Grand Rapids Baker, 1992) ይመለከቷል::

እንደፈለገ ሁሉ ለወልድም ፣ [«ቃልም እግዚአብሔር ነበር»] የተወሰነ መስተአምር ቢጠቀም ኖሮ፣ «ቃል» የተባለው ክርስቶስ ራሱ እግዚአብሔር አብ ነው የሚል ትርጉም ይኖረው ነበር:: ዮሐንስ የክርስቶስን ፍጹም አምላክነትና ክርስቶስ ከአብ የተለየ ሀላፊ እንዳለው ያሳየው ዐረፍተ ነገሩን ያለ መስተአምር በማዋቀር ነው::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ:- እንደ ሥላሴ አማኞች ትምህርት በዮሐ 5÷18 ላይ ሐዋርያው ዮሐንስ እየተናገረ ያለው ኢየሱስ ክርስቶስ፣ «ከእግዚአብሔር ጋር እኩል» እንደ ሆነ ነው:: ነገር ግን ዮሐንስ የዘገበልን ዕብራውያኑ የኢየሱስ አነጋገር የገባቸው ኢየሱስ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እንዳስተካከለ ነው:: ስለዚህ ሰንበትን ሽረሃል የሚለው የዕብራውያኑ አነጋገር ሐሰት እንደሆነ ሁሉ፣ ራስህን ከእግዚአብሔር ጋር አስተካክለሃል የሚለውም ሐሰት ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል:- በዮሐንስ 5÷18 ላይ ዮሐንስ፣ ሰዎቹ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብ ጋር እኩል ነኝ ማለቱ ነው ብለው መረዳታቸውን መዘገቡ እውነት ነው:: እንዲሁም ሰንበትን ሽረሃል የሚለው የሰዎቹ ክስ ትክክል ያለመሆኑ እውነት ነው:: ነገር ግን ይህ ጉዳይ የይሖዋ ምስክሮች ኢየሱስ እኔ ከአብ ጋር እኩል ነኝ አላለም የሚለውን ትምህርታቸውን አያመለክትም:: በሌላ ዐውድ ኢየሱስ ዕብራውያንን የሰንበትን መንፈስ በመሻራቸው ሲቃወማቸው እናያለን (ማቴ 12÷9-14) :: ነገር ግን በዚህ ክፍል ላይ ኢየሱስ የሰንበት ጌታ መሆኑን እያስተማረ ነው:: በዮሐ 5÷17 ላይ ኢየሱስ ሰንበትን እየተቸ ሳይሆን ሕጉ እርሱን እንደማያካትት፣ በሰብአውያን ላይ ብቻ ተግባራዊ እንደሚሆን እያስተማረ ነው:: ስለዚህ ዕብራውያን ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ ማድረጉ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር ማስተካከሉ ነው በማለታቸው አልተሳሳቱም:: ጌታ በሚቀጥሉት ጥቅሶች የሚለው እግዚአብሔር መሆኑን እየካደ ሳይሆን፣ የልጁ ሥልጣን በአባቱ ላይ የተመሠረተ መሆኑን እያስረገጠ ነው::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ:- በዮሐንስ 20÷28 ቶማስ ኢየሱስ ክርስቶስ፣ «አምላኬ» [God] መሆኑን ማመኑ ኢየሱስ ከእርሱ በላይ ኃያል መሆኑን መቀበሉን የሚያመለክት ነው:: ወይም ኢየሱስ ክርስቶስን ሕያው ሆኖ በማየቱ ተደንቆ ወደ እግዚአብሔር አምላክ በመደነቅ መጮኹን የሚያሳይ ነው:: ይህ ክፍል ቶማስ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ ሁሉን ቻይ አምላክ አድርጎት ማመኑን የሚያስተምር አይደለም:: ከዮሐ 20÷17 የምንማረው እግዚአብሔር የኢየሱስ ስቶየበላይ መሆኑን ነው:: እንዲሁም ዮሐ 20÷31 የሚያሳየን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ወልድ እንደሆነ ሳይሆን የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል:- በዮሐንስ 20÷28 ኢየሱስ ሕያው ሆኖ ከሙታን በመነሣቱ ቶማስ በመደነቅ ወደ እግዚአብሔር፣ «አምላኬ ሆይ!» ብሎ መጮኹ ነው:: የሚለው የይሖዋ ምስክሮች ትምህርት ከክፍሉ ዐውድ ጋር ብቻ ሳይሆን፣ ከታሪካዊ ዳራውም ጋር አብሮ የሚሄድ አይደለም:: በመጀመሪያው ክፍለ ዘመን የነበሩ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ስም እንዲህ በንዝህላልነት መልኩ አይጠሩም ነበር:: ከክፍሉ የምንመለከተው ነገር ቶማስ በቀጥታ ለኢየሱስ መልስ መስጠቱን ነው:- «ቶማስም ጌታዬ አምላኬ ብሎ መለሰለት»:: «መለሰለት» የሚለው ቃል ወደ አብ መጮኹን ሳይሆን፣ በቀጥታ ኢየሱስን «ጌታዬ አምላኬ» ብሎ ማመኑን የሚገልጽ ነው::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ:- ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጡር ነው:: ምሳ 8÷22 «እግዚአብሔር የመንገዱ መጀመሪያ አደረገኝ በቀድሞ ሥራው መጀመሪያ» ይላል፤ ክፍሉ ስለ ጥበብ የሚናገር ነው:: ይህ ማለት ግን እግዚአብሔር እርሱ ራሱ ስላለው ጥበብ አይደለም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የራሱን ጥበብ ሊፈጥር አይችልም:: ስለዚህ ክፍሉ ስለ ሌላ ጥበብ የሚያወራ ነው:: በ1ቆሮ 1÷24 ክርስቶስ ጥበብ ክርስ ተብሎአል፤ ስለዚህ ምሳ 8 የሚናገረው ስለ ክርስቶስ ነው:: ይህም ክርስቶስ እንደተፈጠረ የሚያስተምር ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ የይሖዋ ምስክሮች ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጡር ነው ለማለት ከቃለ እግዚአብሔር የሚጠቅሱአቸው ጥቅሶች ትምህርታቸውን የሚደግፉላቸው ሳይሆኑ፣ ድርጅቱ ስለ እግዚአብሔር ቃል ያለው ዕውቀት ደካማ መሆኑን አለያም ቃለ እግዚአብሔር ትምህርቱን እንዲደግፍለት ሲል ሆን ብሎ እንደሚያጣምመው ያስረዳል::

ምሳ 8÷22 በመጽሐፈ ምሳሌ ከምዕራፍ 1-9 ባሉት ክፍሎች ሁሉ ጥበብ በሰውኛ አነጋገር ጥቅም ላይ ውሎአል:: ስለዚህ ምሳ 8÷22-31 ስለ ክርስቶስ ይናገራል ማለት ትክክል አይደለም:: የምሳሌ መጽሐፍ ቅርጽ ፍጹም ቅኔያዊ በመሆኑ፣ ከ1ቆሮ 1÷24-30 ጋር በማያያዝም ክፍሉ ስለ ክርስቶስ ይናገራል ማለት አግባብ አይደለም:: ጳውሎስ የቆሮንቶስን መልእክት ከመጻፉ በፊት የነበሩት አይሁድ፣ ክፍሉን እንዴት ይረዱት ነበር? መጽሐፈ ምሳሌ የቅኔ መጽሐፍ ነው፤ ሥነ ጽሑፋዊ ቅርጹም ቅኔያዊ ነው:: በምሳ1-9 ባሉት ክፍሎች ጥበብ በሰውኛ [Personification] አገላለጽ ነው የተጠቀሰችው፤ ዳዊት፣ «በገና ሆይ ተነሣ፤ መሰንቆም፤ እኔም ማልጄ እነሣለሁ» (መዝ 108÷2) እንደሚለው ማለት ነው:: ለዚህም ነው መጽሐፉ ጥበብን በአንስታይ ጾታ (ቀኖጥር 1:2:3:11) የሚጠራት:: ኧረ ለመሆኑ ክርስቶስ በየትኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው «አንቺ» (She) የተባለው? ክርስቶስ «የእግዚአብሔር ኀይልና ጥበብ» ከሆነ እግዚአብሔር ክርስቶስን ከመፍጠሩ በፊት ኀይልና ጥበብ የለውም ነበር ማለት ነው:: በአጠ ቃላይ የምሳሌ መጽሐፍ የጥበብን አስፈላጊነት እንጂ ስለ ክርስቶስ የሚናገር አይደለም::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ በቁላ 1÷15 «ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው» ይላል:: በኩር የሚለው ቃል የሚያሳየን ኢየሱስ ክርስቶስ በመወለድ ሂደት ውስጥ የመጀመሪያ መሆኑን ነው:: ይህም ኢየሱስ ክርስቶስ በይሖዋ አምላክ መፈጠሩን ያስተምረናል::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ «በኩር» የሚለው ቃል በመወለድ ሕግ ቅደም ተከተል መሠረት የመጀመሪያ ማለት ሳይሆን፣ ክርስቶስ የፍጥረታት ሁሉ ወራሽና ባለቤት መሆኑን የሚያስተምር ነው:: «በኩር» ተብሎ የተተረጐመው የግሪክ ቃል [ፕሮቶቶክስ] የሚያመለክተው፣ በጊዜ ቅደም ተከተል የመጀመሪያ መሆንን ሳይሆን፣ ታላቅነትንና ክብርን የሚያሳይ ቃል ነው:: [የይሖዋ ምስክሮች እንደሚሉት ኢየሱስ ፍጡር ከሆነ፣ እንዴት በኩር መባል ይችላል? ምክንያቱም በኩር የሚለው ቃል መፈጠርን ሳይሆን መወለድን የሚያመለክት ነውና]:: ክፍሉ ኢየሱስ የተፈጠሩት ነገሮች ለእርሱ፣ በእርሱና ከእርሱ ስለ ተፈጠሩ የፍጥረታቱ ሁሉ ባለቤትና ገዥ መሆኑን ያመለክታል:: ንጉሥ ዳዊት የእሴይ የመጨረሻ ልጅ ነው:: በንግሥና ከሄድን ከዳዊት በፊት ንጉሥ ሳኦል 40 ዓመት ነግሦአል:: ነገር ግን እግዚአብሔር ዳዊትን በኩሬ ይለዋል መዝ 89÷27:: ይህ የዳዊትን ታላቅ ክብር እንጂ፣ የጊዜን ቅደም ተከተል የሚያመለክት አይደለም:: የዮሴፍ የመጀመሪያ ልጅ ምናሴ ሆኖ ሳለ (ዘፍ 41÷50-51) ኤፍሬም፣ «በኩር» ተብሎአል (ኤር 31÷9) :: ያዕቆብ የኤሳውን ብኩርና ወስዶአል ስንል ክብሩን ወሰደ ማለታችንም አይደል? የመውለድ ቅደም ተከተል ብኩርናውንማ (ቀዳሚነቱንማ) ማን ነክቶበት? ጳውሎስ በቁላ 1÷15 ላይ የኢየሱስን ፍጡር መሆን ለማመልከት ቢፈልግ ኖሮ፣ «ፕሮቶቶክስ» ከሚለው የግሪክ ቃል ያስገባ ይልቅ፣ «ፕሮቶኪቲሲስ» የሚለውን ቃል ያስገባ ነበር[7]:: በአዲስ ኪዳን ግሪክ፣ «ፕሮቶኪሲስ» የሚለው ቃል አንድም ጊዜ ክርስቶስን ለማሳየት ጥቅም ላይ አልዋለም»[8]:: የይሖዋ ምስክሮች በቁላ 1÷15 ላይ አራት ጊዜ ሌሎች (other) የሚለውን ቃል በአዲሲቱ ዓለም ትርጉም ላይ ጨምረዋል:: ነገር ግን የግሪክ አዲስ ኪዳን ሌሎች (አሌሎን) የሚል ቃል የለውም:: ያለምንም ቃለ እግዚአብሔር ማስረጃ በክፍሉ ውስጥ አራት ጊዜ

[7] F.F. Bruce, Inerrancy ed. Norman L. Geiseler (Grand Rapids: Zondervan, 1979)
[8] J.B.Light Foot, Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon. (Grand Rapids: Zondervan, 1979)

መጨመራቸው ኢየሱስ ፍጡር ነው ለማለት ምን ያህል እንደተጠቀሙበት፣ ከአዲሲቱ ዓለም ትርጉም (NWT) ላይ ይመልከቱ::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ከእርሱ በላይ የሆነ አምላክ አለው:: ኢየሱስ አባቱን እግዚአብሔር ብሎአል:: ኢየሱስ ይህንን ያለው ከትንሣኤው በኋላ ሰማያዊ በሆነው ክብሩ ሳለ ነው (ዮሐ 20÷17፤ ራእ 3÷12) :: ኢየሱስ ከእርሱ በላይ የሆነ አምላክ ካለው ሁሉን ቻይ አምላክ ሊሆን አይችልም:: ኢየሱስ ክርስቶስ አሁን እንኳ በሰማይ ከእግዚአብሔር በታች ሆኖ ነው ያለው:: *መጽሐፍ ቅዱስ* ኢየሱስ ክርስቶስ በሰማይ ለእግዚአብሔር እየተገዛ እንዳለ ያስተምረናል:: ይህም በምድር በነበረበት ጊዜ እንደተገዛው ማለት ነው (ዮሐ 14÷28 1ቆሮ 11÷3፤ 15÷28)::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ኢየሱስ ክርስቶስ አባቱን አምላኬ ብሎአል:: ምክንያቱም ኢየሱስ የፍጡሩን ቦታ ለእኛ ለኀጢአተኞች ሲል ስለ ወሰደ ነው:: ኢየሱስ ክርስቶስ ለአብ በሰማይም ተገዝቶለት ነው ያለው:: ነገር ግን ይህ ማለት ኢየሱስ ከአብ ያንሳል ማለት አይደለም:: ኢየሱስ ክርስቶስ እስከ አሁን ድረስ ሰው ሆኖ ነው ያለው (ሐሥ 17÷31፤ 1ጢሞ 2÷5)፤ ስለዚህ የክርስቶስ መገዛት በምድር በነበረበት ጊዜ ብቻ አይደለም::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ማለት ሊቀ መላእክት ሚካኤል ማለት ነው፤ በዳንኤል 10÷13 ላይ ሚካኤል፣ «ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ» ነው:: በዳን 12÷1 ላይ፣ «በዚያን ዘመን ስለ ሕዝብህ ልጆች የሚቆመው ታላቁ አለቃ ሚካኤል ይነሣል. . .» የሚለው ትንቢት የተፈጸመው ኢየሱስ ክርስቶስ (ሚካኤል) በሰማይ እንደ ንጉሥ ሆኖ በ1914 በነገሠበት ጊዜ ነው[9]:: ይህ *መጽሐፍ ቅዱሳዊ*

[9] " Your Will Be Done On Earth" (Brooklyn Watchtower Bible and Tract Society, 1994) ገጽ 259::

ማስረጃ የሚያሳየን ኢየሱስ ክርስቶስ በቅድመ ሥጋዌም ሆነ በድኅረ ሥጋዌ ጊዜ ሚካኤል እንደሆነ ነው[10]::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ኢየሱስ ክርስቶስ ሊቀ መልአኩ ሚካኤል አይደለም:: ትንቢተ ዳንኤልን ጨምሮ ብዙ የብሉይ ኪዳን *መጻሕፍት* ሚካኤል፣ እስራኤላውያንን የሚጠብቃቸው መልአክ እንደሆነ ይገልጻሉ:: ነገር ግን አንድም የብሉይም ሆነ የአዲስ ኪዳን ንባባት፣ ኢየሱስ ሚካኤል ነው የሚል ትምህርት የላቸውም:: እንደ *መጠበቂያ ግንብ* ኢየሱስ በቅድመ ሥጋዌ ጊዜ ፍጹም ሰው ብቻ ነበር የሚል አቋም አለው:: እንግዲያው ኢየሱስ ሰው ሲሆን ሚካኤል የት ሄደ? 1ተሰ 4÷16 «ጌታ ራሱ በትእዛዝ በመላእክትም አለቃ ድምፅ በእግዚአብሔርም መለከት ከሰማይ ይወርዳልና» ይላል:: ይህ ክፍል ኢየሱስ በዳግም ምጽአቱ ጊዜ የመላእክት አለቃ በሆነው በሚካኤል ድምፅ ታጅቦ እንደሚመጣ እንጂ፣ ኢየሱስ ሚካኤል ነው አይለንም::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ መንፈስ ቅዱስ የራሱ አካል (Personality) የለውም:: *መጽሐፍ ቅዱስ*፣ መንፈስ ቅዱስ አካላዊ ህልውና እንደሌለው ያስተምራል:: በማር 1÷10 መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ነው የታየው:: በማቴ 3÷11፤ ሉቃ 3÷16 መንፈስ ቅዱስ ከእሳት ጋር ተነጻጽሮአል:: በኤፌ 5÷18 መንፈስ ቅዱስን መሞላት በወይን ጠጅ ከመሞላት ጋር ተነጻጽሮአል:: አካላዊ ህልውና ባለው ነገር መሞላት ሞኝነት ነው:: መንፈስ ቅዱስ በሰውኛ አገላለጽ ቀርቦአል:: ስለዚህ አካላዊ ህልውና ሊኖረው አይችልም:: አንዳንዴ *መጽሐፍ ቅዱስ* አካላዊ ህልውና የሌላቸውንም ነገሮች በሰውኛ አገላለጽ ያቀርባቸዋል:: ለምሳሌ ጥበብ ልጅ እንዳለው (ሉቃ 7÷35)፣ ኀጢአትና ሞት እንደ ንጉሥ እንደነገሡ (ሮሜ 5÷14:21)፣ ውሃና ደም ከመንፈሱ ጋር እንደሚመሰክሩ (1ዮሐ 5÷8) ተነግሮአል::

10 Aid to Bible Understanding (Brooklyn : Watchtower Bible and Tract Society, 1971) ገጽ 1152::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ መንፈስ ቅዱስ የራሱ አካል (Personality) አለው [ቅውመ አካል ነው]:: ብዙውን ጊዜ አካላዊ ህልውና ማለት መጨበጥ፣ መታየት ወዘተ ማለት የሚመስላቸው ሰዎች አሉ:: ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ የአካል አለው ሲባል ይታያል፣ ይጨበጣል ወዘተ ማለት ሳይሆን፣ የአካል (Personality) ባሕርያት የሆኑት ማለትም ስሜት፣ ፈቃድና ዕውቀት አለው ማለት ነው:: የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት መንፈስ ቅዱስ የራሱ አካል እንደሌለው ያመለክታል የሚለው ትምህርት ስሕተት ነው:: በማር 1÷10፤ ሉቃ 3÷16ላይ መንፈስ ቅዱስ በርግብና በእሳት ተመስሎ መቅረቡ፣ የራሱ አካል የለውም እንድንል አያደርገንም:: አብ ራሱ በቀጥቃጠ እንደሚነድ እሳት ሆኖ ነው ሙሴን የተገናኘው (ዘፀ 3÷2-4) :: መጽሐፍ ቅዱስ በተምሳሌታዊ አገላለጽ እግዚአብሔር እሳት ነው ይለናል (ዘዳ 4÷24፤ 9÷3 ዕብ 12÷29):: ይህ ማለት ግን እግዚአብሔር አብ የራሱ አካል የለውም ማለት አይደለም:: ኤፌ 5÷18 በመንፈስ ቅዱስ ተሞሉ የሚለው የመልእክት ክፍል በእግዚአብሔርም (3÷19) እንዲሁም በክርስቶስ (4÷10) ተሞሉ ይለናል:: አብና ወልድ የየራሳቸው አካል እያላቸው የሚሞሉ ከሆነ መንፈስ ቅዱስ ቢሞላ የራሱ አካል የለውም የሚያሰኘው አንዳች ነገር የለም::

ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሥላሴ ምን ያስተምራል?

የሥላሴ ትምህርት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው:: አንድ እግዚአብሔር ብቻ አለ (ኢሳ 43÷10፤ 44÷6-8፤ ኤር 10÷10፤ ዮሐ 17÷3፤ 1ጢሞ 2÷5፤ ያዕ2÷19፤ 1ዮሐ5÷20):: አብ እግዚአብሔር ነው (ዮሐ 17÷3፤ 1ቆሮ 8÷6) :: ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው (ኢሳ 9÷6፤ ዮሐ 1÷1፤ 20÷28፤ ሮሜ 9÷5፤ ቲቶ 2÷13፤ ዕብ1÷8፤ 2ጴጥ 1÷1):: መንፈስ ቅዱስ እግዚአብሔር ነው (ዮሐ 5÷3-4፤ 2ቆሮ 3÷17)::

ኢየሱስ ክርስቶስ ሁሉን ቻይ አምላክ ነው:: ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ወይም አምላክ ተብሎአል (ኢሳ 9÷6፤ ዮሐ 1÷1፤ 20÷28፤ ሮሜ 9÷5፤ ቲቶ 2÷13፤ ዕብ 1÷8፤ 2ጴጥ1÷1):: ኢየሱስ ክርስቶስ ያህዌ ተብሎአል (ሮሜ 10÷9-13፤ ፊል 2÷9-11፤ ዕብ 1÷10-12፤ 1ጴጥ 2÷3፤ 3÷15):: ኢየሱስ ክርስቶስ፣ የእግዚአብሔር ብቻ የሆኑ ባሕርያት ሁሉ አሉት (ቈላ 1÷15፤ 2÷9 ዕብ 1÷3) :: ይኸውም አይለወጥም (ዕብ1÷11-12፤ 13÷8):: ዘላለማዊ ነው(ዮሐ 1÷1-2፤ 8÷58፤ 17÷5፤ ቈላ 1÷17፤ ዕብ 1÷2:12) :: የጎይል ሁሉ ባለቤት ነው (ማቴ 28÷8፤ ኤፌ 1÷21) :: ሁሉን ያውቃል (ዮሐ 16÷30):: በሁሉ ቦታ ይገኛል (ማቴ 18÷20፤ 28÷30፤ ኤፌ 1÷23፤ ኤፌ 4÷10፤ ቈላ 3÷11):: ጥንት አነዋወኑን ማንም ሊያውቅ አይችልም [ከሰዎች ግምት ባላይ ነው] (ማቴ 11÷27፤ የተፈራ የተከበረ ነው ኤፌ 5÷21):: ከምንም፣ ከማንም በላይ በፍጹምነት ተፈቅሮአል (ማቴ10÷37):: በፍጹም ልብ የሚታመንበት ነው [ይኸውም እግዚአብሔርን እንደምናምነው ማለት ነው] (ዮሐ 3÷16፤ 14÷1):: ስግደትን ተቀብሎአል ወይም ተመልኮአል (ማቴ 28÷17፤ ዕብ 1÷6፤

ራእ 22÷3)። የሰዎችን ጸሎት ይሰማል (ዮሐ 14÷14፤ ሮሜ 10÷12-13፤ 1ቆሮ 1÷2) ።

መንፈስ ቅዱስ ፍጹም አምላክ ነው። መንፈስ ቅዱስ የራሱ አካል አለው። [ቅውመ አካል ነው]። የእግዚአብሔር መንፈስ ተብሎአል [ርኩሳን መናፍስት መንፈስ እንደ ተባሉት ማለት ነው]። መንፈስ ቅዱስ የራሱ ስም አለው (ማቴ 28÷19) ። አጽናኝ ይባላል (ዮሐ 14÷16) [ቃሉ በአዲስ ኪዳን ውስጥ (በግሪኩ ቅጅ ላይ የራሱ አካል ላለው፣ እኔ ብሎ ራሱን አካል ለሚጠራ ብቻ የሚሰጥ ስም ነው)]። በኢየሱስ ክርስቶስ ተልኮአል፤ ይሸውም ለማስተማር፣ ለመመስከር ወዘተ። ትምህርቱም ከራሱ ሳይሆን ከኢየሱስ ክርስቶስ የተወሰደ ነው (ዮሐ 14÷26፤ 15÷26፤ 16÷7፡ 13-14)። ከርኩሳን መናፍስት ጋር ተነጻጽሮአል (ማር 3÷28-30፤ 1ጢሞ 4÷1፤ 1ዮሐ 3÷24-4÷6)። ፈቃዱን ለደቀ መዛሙርት ነግሮአቸው፤ ወደ አገልግሎትም መርቶአቸዋል (ሐሥ 8÷29፤ 10÷9-20፤ 16÷7) ። ሰዎችን ለልዩ ልዩ አገልግሎት ጠርቶአቸዋል (ሐሥ 13÷2፤ 20÷28)። እርሱ ራሱ እንደሚፈቅድ ለክርስቲያኖች ስጦታን ይሰጣል (1ቆሮ 12÷11)። በቅዱሳን መጻሕፍት ተናግሮአል (ሐሥ 1÷16፤ 28÷25፤ ዕብ 3÷7)። ሰዎች ሊዋሹት ይችላሉ [እርሱ ግን አምላክ ስለሆነ ሁሉን ያውቃል ሐሥ 5÷3] ።

መንፈስ ቅዱስ ራሱ እግዚአብሔር ነው። ያህዌ ተብሎአል (ዘፀ 34÷34)፤ [ይህን ጥቅስ ከ2ቆሮ 3÷17-18 ጋር ያነጻጽሩ] ። እግዚአብሔር ተብሎአል (ሐሥ 5÷3-4) ። የእግዚአብሔር ባሕርያት የእርሱም ግንዘቦች ናቸው። ዘላለማዊ ነው (ዕብ 9÷14) ። ሁሉን ነገር ያውቃል (1ቆሮ 2÷10) ። በሁሉ ቦታ ይገኛል (መዝ 139÷7) ።

ክፍል ዘጠኝ

ትንሣኤ የአካል ወይስ የመንፈስ?

ሀ. የይሖዋ ምስክሮችና የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ

የይሖዋ ምስክሮችና የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር በመባል የሚታወቀው ድርጅታቸው፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን የተነሣው መንፈሳዊ ፍጥረት ሆኖ ነው[1]። ክርስቶስ በአካል ሥጋ ከሙታን አልተነሣም[2]። ነገር ግን የክርስቶስ ሰብአዊ አካል ወደ ጋዝነት ተለውጦአል ወይም ወደ አለመኖር ደረጃ ሄዷል የሚል አስተምህሮ አለው[3]።

ድርጅቱም ሆነ የድርጅቱ ተከታዮች ይህን አቋም እንዲይዙ ምክንያት ሆነውናል የሚሏቸውን ማስረጃዎች፣ ከራሱ ከድርጅቱ ጽሑፎች እየጠቀስን ከቃለ እግዚአብሔር ጋር እናነጻጽረዋለን።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ አካሉን ከሙታን ካስነሣው ለጎጢአት የከፈለውን ዕዳ መልሶ ወስዶታል ማለት ነው (ማቴ 20÷28)።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወቱን ለጎጢአታችን ክፍያ እንዳዋለው ማስተማሩ እውነት ነው።

. Let God Be True, (1946) ገጽ 22።
The Kingdom is at Hand ገጽ 258።
Studies in the Scripture ገጽ 129 ቅጽ 2።

ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ የኢየሱስ አካለ ሥጋ ከሙታን ሊነሣ አይችልም አላለም::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ መጽሐፍ ቅዱስ፣ ኢየሱስን ክርስቶስ መንፈስ ሆኖ እንደ ተነሣ ይናገራል:: ጳውሎስ በ1ቆሮ 15÷45 ላይ ኢየሱስ መንፈስ ሆኖ እንደተነሣ ያስተምራል:: በ1ጴጥ 3÷18 ላይ፣ «በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ» ማለት መንፈስ ሆኖ ተነሣ ማለት ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ እርግጥ [1ቆሮ15÷45] ኢየሱስን መንፈስ ነው ይለዋል:: ነገር ግን ይህ ማለት ኢየሱስ መንፈስ ብቻ ነበር ማለት አይደለም:: ይህን ክፍል ኢየሱስ መንፈስ ብቻ ነበር ብለን የምንወስደው ከሆነ፣ አዳምም፣ «ሕያው ነፍስ» ብቻ የሆነ፣ ቈሳዊ አካል የሌለው ነበር ማለት ነው:: ክፍሉ አዳምን ነፍስ፣ ኢየሱስን ደግሞ መንፈስ አድርጎ ማነጻጸሩ፣ አዳም ሰው ኢየሱስ መንፈስ ነው ለማለት ፈልጎ አይደለም:: ነገር ግን ጳውሎስ የሚያነጻጽረው፣ የአዳም ሕይወት ምድራዊና ተፈጥሮአዊ ነበር፤ የክርስቶስ የትንሣኤው ሕይወት ግን መንፈሳዊና ሰማያዊ ነበር:: አዳም ሕይወት ያገኘው የሕይወት እስትንፋስ እፍ በተባለበት ጊዜ ነው፤ ኢየሱስ ግን እርሱ ራሱ ሕይወት ሰጪ ነው፤ ስለዚህም የሕይወትን መንፈስ እፍ አለብን:: ጳውሎስ ይህንን ነው በንጽጽር ሊያሳየን የፈለገው::

በአንደኛ ጴጥሮስ 3÷18 ላይ፣ «በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ» ማለት የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት እንደሚለው መንፈስ ሆኖ የተነሣ ማለት አይደለም:: «በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ» ማለት በሥጋ ቢሞትም መንፈስ ቅዱስ ግን አስነሣው ለማለት ነው [NIV "Made alive by the Spirit"]:: ስለዚህ ክፍሉ ኢየሱስ መንፈስ ሆኖ ተነሣ ሳይሆን ያለው፣ ከሙታን ያስነሣው መንፈስ ቅዱስ ነው ማለቱ ነው (ሮሜ 8÷11 ይመለከቷል) ::

ስመ ጥር የሆኑ የልሳነ ጽርዕ [የግሪክ ቋንቋ] ሊቃውንት ክፍሉ ኢየሱስ በሞተበት በዕለተ ዐርብና በትንሣኤ በተነሣባት በዕለተ እሑድ መካከል ስለነበረው ጊዜ የሚተርክ እንጂ፣ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ የሚናገር አይደለም የሚል አቋም አላቸው:: በአጠቃላይ ክፍሉ ስለ ትንሣኤ አይናገርም:: ነገር ግን በሞቱና በትንሣኤው መካከል የነበረውን ጊዜ የሚያመለክት ነው:: ይህ ትንተና ከክፍሉ ዐውድ ጋር የሚስማማ ነው:: ቀጣዩ ቁጥር (ቁ19) ፣ «እርሱም ደግሞ ሄዶ በወህኒ ለነበሩ ነፍሳት ሰበከላቸው» ይህም በሞቱ ድል መንሣቱን ለማወጅ ነው:: ድል የነሣው ርኩሳን መናፍስትንና በኖኅ ዘመን የነበሩትን ዓመፀኛ ነው (ቁጥር 20፤ ዘፍ 6÷1-4፤ 2ጴጥ 2÷4-5፤ ይሁዳ 5-6፤ ቈላ 2÷15):: ይህ ትንተና ከዐውዱ ጋር መስማማቱ ብቻ ሳይሆን የክፍሉን የሐሳብ ፍሰት የተከተለ ነው:: ቁጥር 18 ስለ ክርስቶስ ሞት፤ ቁጥር 19 እና 20 በሞቱና በትንሣኤው መካከል ስለነበረው ጊዜ፤ ቁጥር 21 ትንሣኤውን፤ ቁጥር 22 ዕርገቱን የሚመለከት ነውና::

በአጠቃላይ ምሁራን ክፍሉን በተመለከተ የተለያየ አቋም ይኑራቸው እንጂ፣ «በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ» ማለት መንፈስ ሆኖ ከሙታን ተነሣ የሚለውን ትንተና ከክፍሉ ትምህርት እጅግ የራቀ ስለሆነ አይቀበሉትም:: ስለዚህ ትክክለኛ የሆነው የክፍሉ ትምህርት (1) በሥጋ ቢሞትም መንፈስ ቅዱስ አስነሣው (ሕያው አደረገው)፤ (2) ክፍሉ ጌታ በተሰቀለበትና ከሙታን በተነሣበት ጊዜ መካከል ስላለው ሁኔታ (ጊዜ) የሚተርክ ብቻ ነው::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ክርስቶስ መለኮት ቀመስ ባሕርይ ክብር ስላለው ከሙታን የተነሣው ከሰብአውያን በላይ ሆኖ ነው:: የኢየሱስ አምላክ ቀመስ ባሕርይው፣ እግዚአብሔርን እንዲወክል አድርጎታል (ቈላ 2÷9፤ ዕብ 1÷3) :: ስለዚህም መንፈስ መሆን የግድ ያስፈልገዋል (ዮሐ 42÷4) ::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ የእግዚአብሔር ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው እንደሆነ ያስተምረናል:: የይሖዋ ምስክሮች፣ «ኢየሱስ መለኮት ቀመስ » ትምህርታቸው ምን ማለት ነው? ኢየሱስ አባቱን ድሮ በነበረኝ ክብር አክብረኝ (ዮሐ 17÷5) ማለቱ፣ ወደ ቀድሞ ክብሩ እንዲመለስ እንጂ፣ ሰዋዊነቱን ለመተው መፈለጉን አያሳይም:: የኢየሱስ የትንሣኤ አካል እኛ ከለበስነው (ካለን) ሥጋና ደም የሚለየው፣ የኢየሱስ የትንሣኤ አካል የማይሞት፣ የማይበሰብስ፣ እጅግ የከበረ፣ ወዘተ መሆኑ ብቻ ነው (1ቆሮ 15÷50) ::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ያለመታየቱ መንፈስ ሆኖ መነሣቱን ያረጋግጣል:: ዓለም ኢየሱስን በፍጹም አያይም (ዮሐ 14÷19) :: ከሙታን የተነሣውን ኢየሱስ ማንም አላየውም፤ ሊያየውም አይችልም (1ጢሞ 6÷16)::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ በእርግጥ ዓለም ኢየሱስን ዳግም አያየውም (ዮሐ14÷19)፤ ነገር ግን ይህ ማለት ኢየሱስ መንፈስ ሆኖ ነው የተነሣው ማለት አይደለም:: ከትንሣኤው በፊት እንደሚያደርገው በሕዝብ ፊት አይመላለስም ለማለት ነበር እንጂ፣ መንፈስ ሆኖ ስለ ተነሣ መታየት አይቻልም አይለንም:: እግዚአብሔር፣ ኢየሱስን እንዲያዩ የፈቀደላቸው ደቀ መዛሙርቱና ሌሎች ሰዎች ኢየሱስን በርግጥ አይተውታል (ሐሥ 10÷39-41) :: አንደኛ ጢሞ 6÷16 ሰው፣ ኢየሱስን በመለኮታዊ ክብሩ ፍጹም ማየት እንደማይቻል ያስተምራል:: ነገር ግን ጳውሎስና ሌሎች ጥቂት ሰዎች በክብሩም እንኳ ቢሆን አይተውታል::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ደቀ መዛሙርት ከትንሣኤው በኋላ ኢየሱስን ያወቁት በአካል ሳይሆን በምግባሩ ብቻ መሆኑ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርት የታያቸው በተለየ አካል መሆኑን ያሳየናል:: የኤማሁስ መንገደኞች ኢየሱስን ያወቁት ዳቦውን ቁርሶ፣ ባርኮ

ሲሰጣቸው ነው (ሉቃ 24÷13-31):: ማርያም ኢየሱስን ያወቀችው ስሟን ከጠራ በኋላ ነው (ዮሐ 20÷10-17) :: ዮሐንስ ኢየሱስን ያወቀው ሌሎች ዓሣ እያጠመዱ ነው (ዮሐ 21÷1-7)::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ያላወቁት (ሉቃ 24÷13-31) «እንዳያውቁት ዐይናቸው ተይዞ ነበር» (ቁጥር 16) ስለሚል ነው:: እግዚአብሔር ግን ዐይናቸውን ሲከፍትላቸው (ቁጥር 31) ዐወቁት:: ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ዘግይተው ማወቃቸው ኢየሱስ መንፈስ ስለሆነ ሳይሆን፣ «ዐይናቸው ስለተያዘ» ነው:: በዮሐ 20÷10-17 ላይ ማርያም ኢየሱስን በመጀመሪያ ያላወቀችው (1) ጨለማ ስለ ነበር (ቁጥር 1)፣ (2) ብዙ አልቅሳ ስለ ነበር ዐይኗ በእንባ ስለተሞላ (ቁጥር 11:13:15)፣ (3) ኢየሱስ እስከጠራት ጊዜ ድረስ ወደ እርሱ ስላልዞረች ነበር (ቁጥር 16) እንጂ፣ ኢየሱስ መንፈስ ሆኖ ስለተነሣ አይደለም:: በዮሐ 21÷1-7 ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ያላወቁት አንደኛ ጊዜው «ንጋት» ላይ ስለ ነበር (ቁጥር 4) :: ሁለተኛ ታንኳዪቱ ኢየሱስ ከነበረበት ስፍራ፣ «ሁለት መቶ ክንድ» [(Hundred Yards) የእግር ኳስ መጫወቻ ሜዳን የሚያህል ቦታ ነው] (ቁጥር 8) ያህል ርቃ ስለነበር እንጂ፣ ኢየሱስ መንፈስ ሆኖ ከሙታን ስለተነሣ አልነበረም::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ኢየሱስ በተዘጋ ቤት ውስጥ መግባቱ (ዮሐ 20÷19፤ 26)፣ በድንገት መታየቱም ሆነ ከዐይናቸው መሰወሩ (ሉቃ 24÷30-36) መንፈስ መሆኑን የሚያመለክት ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ልክ ነው ኢየሱስ በተዘጋ ቤት ውስጥ ገብቶአል (ዮሐ 20÷19፤ 26):: በርግጥ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲፈልግ በድንገት መታየትም ሆነ መሰወር ይችል ነበር (ሉቃ 24÷30-36):: ነገር ግን ይህ ማለት ኢየሱስ ከሙታን የተነሣው መንፈስ ሆኖ ነው

ማለት አይደለም። እግዚአብሔር በፊሊጶስ ተመሳሳይ ነገር አድርጓል (ሐሥ 8÷36-40)። ነገር ግን ፊሊጶስ መንፈስ አልነበረም። ኢየሱስ ከትንሣኤው በፊት በውሃ ላይ የሄደው (ማቴ 14÷25-27፤ ማር 6÷42-50፤ ሐሥ 6÷6-20) በአካለ ሥጋ ከሆነ ከትንሣኤው በኋላ በተዘጋ ቤት ውስጥ መግባቱም ሆነ ከዐይናቸው መሰወሩ መንፈስ ነው እንዴት ያሰኘዋል?

ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ምን ይላል?

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ የክርስትና እምነት ያረፈበት፣ ጸንቶ የቆመበት ታሪካዊ መሠረት ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ይህን አስተምህሮ አስመልክቶ፣ «ክርስቶስ ካለተነሣ እንግዲያስ ስብከታችን ከንቱ ነው፤ እምነታችሁም ደግሞ ከንቱ ናት» ይላል። በተጨማሪም ጳውሎስ፣ «ክርስቶስም ካልተነሣ እምነታችሁ ከንቱ ናት እስከ አሁን ድረስ በኀጢአታችሁ አላችሁ» (1ቆሮ 15÷14-17)። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ በቅዱሳት መጻሕፍት የተጻፈ፣ የታወቀና የታመነ ነገር በመሆኑ፣ የአንድን ሰው ዘላለማዊ ሕይወት ጉዳይ ይወስናል፣ «ኢየሱስ ጌታ እንደ ሆነ በአፍህ ብትመሰክር፣ እግዚአብሔርም ከሙታን እንዳስነሣው በልብህ ብታምን ትድናለህ» (ሮሜ 10÷9)።

1. ትንሣኤ የሚለው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃል ቄሳዊ የሆነ አካልን ብቻ የሚያሳይ ነው[1]

መጽሐፍ ቅዱስ ትንሣኤ የሚለውን ቃል የሚጠቀመው ቄሳዊ አካልን በሚያመለክት መልኩ ብቻ ነው። አይሁድ በተለይ ፈሪሳውያን የጻድቃንን የወደፊት ሁኔታ በተመለከተ የተለያየ አመለካከት ቢኖራቸውም፣ ሁሉም ግን ትንሣኤን ቄሳዊ አካል በጊዜያዊነትም ሆነ በቋሚነት ከመነሣት ጋር ብቻ ነበር የሚያይዙት[2]።

ምንም እንኳ ኢየሱስ ክርስቶስ በፈሪሳውያን ግብዝነት ባይደሰትም፣ ምንም እንኳን ሰዱቃውያን የሙታን ትንሣኤን ባለመቀበላቸው

[1] ይህ ክፍል የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃሉ እግዚአብሔር ሲመዘን ገጽ 96-13 ላይ ነው።
[2] Norman L. Geiser, The Battel for the Resurrection (Nashville Thomas Nelson 1990)ገጽ 179-181።

ቢነቅፋቸውም፣ ትንሣኤ በሚለው የቃል ፍቺ ላይ ግን ተመሳሳይ አቋም ነበራቸው (ማቴ 22÷23-32)::

ጳውሎስ ቀድሞውኑ ፈሪሳዊ ስለነበር፣ ሥቃይ የደረሰብኝ ትንሣኤ ሙታን መኖሩን በማመኔ ነው ብሎ ነበር (ሐሥ 23÷6-8) ::

በአጠቃላይ ትንሣኤ የሚለው ቃል ያለው ትርጉም የሞተ ሰው አካል በቋሚነትም ሆነ በጊዜያዊነት ሕይወት ማግኘት ማለት ነው::

2. ኢየሱስ እስከ አሁን ድረስ ሰው ሆኖ ነው ያለው

በአብ ቀኝ የተቀመጠው የእግዚአብሔር ልጅ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ አሁንም በክበበ ትስብእቱ እንዳለ አለ [አሁን ድረስ ሰው ሆኖ ነው ያለው] (ሐሥ 17÷31፤ 1ቆሮ 15÷47፤ 1ጢሞ 2÷5) ::

በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 17 ላይ ጳውሎስ ስለ ሙታን ትንሣኤ እያስተማረ (ቁጥር 32)፣ ኢየሱስ ክርስቶስ አሁን እንኳ በክበበ ትስብእቱ [ሰው ሆኖ] እንዳለ ይናገር ነበር (ቁጥር 31) :: በአንደኛ ቆሮ 15÷47 ጳውሎስ ስለ ሁለት ሰዎች እየተናገረ ነው ያለው:: የአንደኛው ሕይወት ሰማያዊ ነው፤ የሌላው ደግሞ ምድራዊ ነው:: ይህ የሚያመለክተን ኢየሱስ አሁንም በክበበ ትስብእቱ እንዳለ [ሰው ሆኖ እንዳለ] ጸንቶ የሚኖር እንጂ፣ ይህን ከአንድ ወቅት በኋላ የተወ ማለት አይደለም:: 1ጢሞ 2÷5 በዚህ ክፍል ኢየሱስ በአሁኑ ጊዜ እንኳ በክበበ ትስብእቱ ባይኖር [ሰው ባይሆን] ኖሮ፣ «ሰው የሆነ» ማለት ባላስፈለገው ነበር:: ኢየሱስን አማላጅ እንዲሆን ያደረገው የእኛን ሥጋና ደም ገንዘብ ማድረጉ ነበር:: ኢየሱስ የእኛን ሥጋና ደም ትቶ መንፈስ ከሆነማ አማላጅነቱ እምኑ ላይ ነው?

3. ኢየሱስ ራሱ እኔ መንፈስ አይደለሁም ብሎአል

በሉቃ 24÷39 ኢየሱስ መንፈስ እንዳልሆነ ለማስረገጥ የእጁንና የእግሩን ዕትራት [የቀዳሉ ምልክቶች] በማሳየት እኔው ራሴ ነኝ ብሎአል:: የይሖዋ ምስክሮች እንደሚሉት ኢየሱስ ሥጋና ደም አለኝ ብሎ ለደቀ መዛሙርቱ ዳስሱኝ ያለው፣ የደቀ መዛሙርቱን እምነት በማገዝ፣ መነሣቱን እንዲያምኑ ነበር የሚለው ትንትና ፍጹም ከእውነት የወጣ ነው:: እንዴት ደቀ መዛሙርቱን እያታለለ እምነታቸውን ያጠናክራል?

4. ወንጌላት የኢየሱስ አካለ ሥጋ ሕያው እንደሆነ ይናገራሉ

መላእክት የኢየሱስ ሥጋ በመቃብሩ ስፍራ ያለመገኘቱን ማብሠራቸው፣ ኢየሱስ በአካለ ሥጋ መነሣቱን ያሳያል (ማቴ 28÷6፤ ማር 16÷6)::

ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን የተነሣ በኋላም የተቸነከሩት የትንሣኤ አካል በስቅላቱ ጊዜ እጆቹ፣ እግሮቹና በጦር የተወጋው የጐኑ ዕትራት [የቀዳሉ ምልክቶች] እንዳሉ ነበሩ (ሉቃ 24÷39-40፤ ዮሐ 20÷20፤ 25÷27) ::

ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ምግብ በልቶአል (ሉቃ 24÷41-43፤ ሐሥ 1÷4፤ ዮሐ 21÷12-15) ::

5. ኢየሱስ የአካለ ሥጋ ሕይወቱን በትንሣኤ መልሶአል

ኢየሱስ የአካለ ሥጋ ሕይወቱን የሰጠው (ያኖረው) ለዘላለም ሊተወው ሳይሆን በከበረ ሁኔታ ዳግም ሊያስነሣው ነው (ዮሐ 10÷17-18)። «ነፍሴን ደግሞ አነሣት ዘንድ አኖራለሁና» (ቁጥር17) የሚለው ገለጻ የሚያመለክተን ነፍሱን የሚያኖርበት ምክንያት ለማስነሣት ነውና (በዚህ ክፍል፣ «ሒና» የሚለው የግሪክ ቃል ምክንያትን የሚያሳይ ነው)።

የሐዋርያት ሥራ 2÷24-32 «እግዚአብሔር ግን የሞትን ጣር አጥፍቶ አስነሣው፤ ሞት ይይዘው ዘንድ አልቻለምና» (ቁጥር 24) ይላል እንጂ፣ እግዚአብሔር ኢየሱስን እንደገና መንፈስ አድርጎ ሠራው አይልም። «ሞት ይይዘው ዘንድ» ካልቻለ የይሖዋ ምስክሮች ለምን ሞቶ ቀረ ይሉናል።

ጴጥሮስ በመዝ 16÷8-11 የተጻፈውን ቃል ከክርስቶስ ጋር ያያይዘዋል (ሐሥ 2÷25፡ 29-30) «. . . ደግሞ ሥጋዬ በተስፋ ያድራል፤ ነፍሴን በሲኦል አትተዋትምና. . .» (ቁጥር 26÷27)። የሞተው የክርስቶስ አካለ ሥጋ በሲኦል እንደማይቀር፣ «ተስፋ» ያደርጋል። በዚህ ቦታ፣ «ነፍስ» የሚለው ቃል ሰብአዊ የሆነውን ሕይወቱን የሚያሳይ ነው። የሚከተሉትን ጥቅሶች ይመልከቱ (ማቴ 20÷28፤ ማር 10÷45፤ ዮሐ 10÷17-18)። በእነዚህ ክፍሎች ላይ ነፍስ [በግሪኩ ሱቼ] የሚለው ቃል የክርስቶስን ሥጋዊ ሕይወት የሚያሳይ ነው።

6. የሞተው አካል ነው ከሙታን የተነሣው

ኢየሱስ ክርስቶስ የሚሞተውን አካለ ሥጋውን ከሙታን እንደሚያስነሣ በዮሐ 2÷19-22 ላይ አስቀድሞ ተናግሮ ነበር። ቁጥር 19 ላይ «ይህን» የሚለው አመልካች ቃል የሚያሳየው ኢየሱስ፣ « ቤተ መቅደስ» ብሎ ስለ ሚጠራው ስለ አካለ ሥጋው ነው። ይህም በሚናገርበት ጊዜ የነበረውን፣ ኢየሱስ፣ «አፍርሱት» (ቁጥር 19) ያለውን ነው ያስነሣው። የፈረሰው መንፈሳዊ አካል ወይም ቤተ ክርስቲያን አይደለም። ነገር ግን አካለ ሥጋውን ነበር እንጂ [የይሖዋ ምስክሮች ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ አካል ስለሆነች አስነሣለሁ ያለው ቤተ ክርስቲያንን ነው የሚሉት ነገር አላቸው። ነገር ግን ኢየሱስ አስነሣለሁ ያለው የፈረሰውን፣ በሦስተኛውም ቀን የተነሣውን አካለ ሥጋውን ነው]።

ኢየሱስ፣ «በሦስት ቀን» ያስነሣው አካለ ሥጋውን ነበር እንጂ፣ ቤተ ክርስቲያንን አልነበረም። «ቤተ መቅደስ» የእግዚአብሔር ክብር የሚገለጥበት ምድራዊ ሕንጻ ነው።

7. በአንደኛ ቆሮንቶስ 15 ላይ ጳውሎስ ስለ አካል ትንሣኤ በስፋት አስተምሮአል

አንደኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 15 ስለ ክርስቶስም ሆነ ስለ አማኞች ያለውን የአካለ ሥጋውን ትንሣኤ በስፋት የሚያስተምር ስለሆነ ትኩረት ሰጥተን ልናጠናው ይገባል።

ሀ. « . . . ከእናንተ አንዳንዶቹ ትንሣኤ ሙታን የለም እንዴት ይላሉ? » (ቁጥር 12)

ጳውሎስ ይህን መልእክት የጻፈው ከአቴና ጥቂት ኪሎ ሜትር ርቃ ለምትገኘው ለቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ነው። በጥንታውያኑ

የቆሮንቶስ ሰዎች ዘንድ የሞተ ሰዎች ዳግም ሕይወት ያገኛሉ የሚለው ትምህርት እንደ ተረት የሚቆጠር ነበር (ሐሥ 17÷32) ። አንድ ግሪካዊ ወደፊት ሕይወት ለወደፊትም በመንፈሳዊው ዓለም ይቀጥላል የሚለውን ትምህርት የሚቀበለው እንጂ፣ የሚሰናከልበት ጉዳይ አይደለም፤ ግሪካውያንን የሚያሰናክላቸው የአካለ ሥጋ ትንሣኤ ወይም በዚሁ አካል ዳግም ሕይወት ይገኛል የሚለው ትምህርት ነው[3]።

ለ. «. . . የምትዘራው የሚሆነውን አካል አይደለም. . .»

የዘር ፍሬ ከቡቃያው [ከሚበቅለው] ፍሬ እንደሚለይ የትንሣኤም አካል ከሚሞተው አካል የተለየ ነው። ነገር ግን በተዘራው (በሞተው) ዘርና በበቀለው ዘር መካከል በክፍል-ሕዋስ ወይም በመሠረታዊው ተፈጥሮአቸውም ሆነ በታሪካቸው ልዩነት እንደሌላቸው ሁሉ ከሙታን የተነሣው አካልም ከሞተው አካል ጋር ያለው አንድነት እንደዚሁ ነው።

ሐ. « የሙታን ትንሣኤ ደግሞ እንዲሁ ነው። በመበስበስ ይዘራል፣ ባለመበስበስ ይነሣል፤ በውርደት ይዘራል፣ በክብር ይነሣል፤ በድካም ይዘራል፣ በኀይል ይነሣል፤ ፍጥረታዊ አካል ካለ መንፈሳዊ አካል ደግሞ አለ» (ቊጥር 42-44)

በዚህ ክፍል ውስጥ አራት ጥንድ ነገሮች ተነጻጽረዋል። በመበስበስ፣ ባለመበስበስ፤ በውርደት፣ በክብር፤ በድካም፣ በኀይል፤ ፍጥረታዊ፣ መንፈሳዊ። የመጀመሪያዎቹ ሦስቱ ጥንዶች ስለሚሞተው አካል የተሰጡ አሉታዊ ገለጻዎች ናቸው። መበስበስ፣ ውርደት፣ ድካም ከመጀመሪያው አዳም የተወረሱ የኀጢአት ውጤቶች

[3] F.F Bruce. The Acts of the Apostles. The Greek Text with Introduction& Commentary zd ed. (Grand Rapids : Eerdmans, 1952)ገጽ 340 (on Acts 17:32)

ናቸው። በመጀመሪያዎቹ ሦስት ጥንዶች ውስጥ ስለ ትንሣኤ አካል የቀረቡት ገለጻዎች የሚያሳዩት፣ አሉታዊ የሆኑት የውድቀት ውጤቶች እንደሚለወጡ ነው። በክፍሉ ላይ የቀረቡት የጳውሎስ ማስረጃዎች የሐሳብ ፍሰታቸው ወጥነት ያለው ነው። አራተኛውም ጥንድ እንደ ላይኞቹ አብረው የተነጻጸሩ ናቸው፤ ይኸውም ለውድቀት መንሥኤ ስለ ሆነው አካልና ከውድቀት ለመነሣት ምክንያት ስለ ሆነው አካል ነው። «ፍጥረታዊ አካል» የተባለው የኀጢአት አሉታዊ ውጤት የሆነው ነው። በአሪት ዘፍጥረት መጽሐፍ ላይ እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ከምድር ዐፈር እንዳበጀው፣ ይህንንም አካል፣ «መልካም ነው» እንዳለው እንመለከታለን (ዘፍ 1÷26-31) ።

አንደኛ ቆሮንቶስ 2÷14-15 ስለ፣ «መንፈሳዊ ሰው» ይናገራል። «መንፈሳዊ ሰው» ማለት ግን ቈሰአዊ አካል የሌለው የማይታይ፣ የማይዳሰስ ረቂቅ አካል (መንፈስ) ብቻ የሆነ ማለት አይደለም። ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ ቀጥተር ሥር ያለ ማለት ነው።

በአጠቃላይ፣ «ፍጥረታዊ አካል» በእግዚአብሔር ቢፈጠርም እንኳ፣ እግዚአብሔር በመጀመሪያ፣ «መልካም ነው» ቢለውም እንኳ፣ ይህ አካል በኀጢአት ምክንያት ተበላሽቶአል።

መ. « እንዲሁ ደግሞ ፊተኛው ሰው አዳም ሕያው ነፍስ ሆነ ተብሎ ተጽፎአል፤ ኋለኛው አዳም ሕይወትን የሚሰጥ መንፈስ ሆነ» (ቊጥር 45)

በዚህ ክፍል ላይ የተነጻጸሩት ነፍስ (በግሪክ፡- ሱቺ) እና መንፈስ (በግሪኩ፡- ኒውማ) መፈታት ያለባቸው ከቊጥር 44 አንጻር ነው። ስለዚህ በቊጥር 44 ላይ ያለው ንጽጽር በሚሞተውም አካል [ለኀጢአትና ለውጤቱ ስለባ (ተጠቂ) ተጽዕኖ ውጪ የሆነው] መካከል ነው። በቊጥር 45 ላይም የምናገኘው ንጽጽር ይህንኑ ነው።

አዳም በተፈጠረበት ጊዜ ኀጢአተኛ ስላልነበር የኀጢአት ጥቃት አልደረሰበትም። ነገር ግን በኀጢአት በመውደቁ ተበላሸ፣ ረከሰ፣ ደከመ፣ ሙት ሆነ።

ሠ. «የፊተኛው ሰው ከመሬት መሬታዊ ነው፤ ሁለተኛው ሰው ከሰማይ ነው» (ቊጥር 47)

ይህ ክፍል ኢየሱስን ሰው ይለዋል። ለኀጢአት ክፍያ ኢየሱስ ሰው መሆኑ ቀርቶአል ከሚለው ከይሖዋ ምስክሮች ትምህርት ጋር በቀጥታ ይጣረሳል።

የትንሣኤ አካል ዐፈር ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ለሕይወት ብቁ እንዲሆን የተለወጠ ነው (ቊጥር 48)።

ረ. «. . . ሥጋና ደም የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊወርሱ አይችሉም፤ የሚበሰብሰውም የማይበሰብሰውን አይወርስም» (ቊጥር 50)

የይሖዋ ምስክሮች አብዛኛውን ጊዜ የመጀመሪያውን ዐረፍተ ነገር መጥቀስ ይወዳሉ። ይሁን እንጂ ተከታዩ ዐረፍተ ነገር ነገሩን ግልጽ ያደርገዋል። የሚሞተው አካላችን ችግሩ ቈሳዊ አካል መሆኑ ሳይሆን ፈራሽ፣ በስባሽ መሆኑ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ፣ «ሥጋና ደም» የሚለውን አገላለጽ በምድር ብቻ የተወሰነ መሆንን፣ ድካምን የሚገልጽ ሥዕላዊ ቋንቋ ነው (ማቴ 16÷17፤ ገላ 1÷16፤ ኤፌ 6÷12፤ ዕብ 2÷14)

«የእግዚአብሔርን መንግሥት» ያለመውረሳችን ምክንያት ከሥነ ምግባር ውድቀት የተነሣ ነው (1ቆሮ 6÷9-10፤ ገላ 5÷21)፤ ስለዚህ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ ቈሳዊ አካልን መተው ሳይሆን (1ቆሮ15÷50)፣ የተበላሸውን ሁኔታችንን የሚያድስና የሚያስተካክል የመንፈስ ቅዱስን ሰማያዊ ሕይወት ማግኘት ነው(1ጴጥ 1÷4)።

ሰ. «. . . ሙታንም የማይበሰብሱ ሆነው ይነሣሉ፤ እኛም እንለወጣለን። ይህ የሚበሰብሰው የማይበሰብሰውን ሊለብስ ይህም የሚሞተው የማይሞተውን ሊለብስ ይገባዋል» (ቊጥር 52-53)

ጳውሎስ በዚህ ክፍል እያጠናከረ ያለው ትምህርት ሥጋና ደም የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ የግድ መለወጥ እንደሚያስፈልገው ነው። እርሱን በማጥፋት መንፈሳዊ በሆነው አካል (ኢቈሳዊ አካል) በመቀየር አስፈላጊ አይደለም። ይህ የተበላሸውና ሟች የሆነው ሥጋዊ አካል የማይሞተውንና የማይበሰብሰውን መልበስ ያስፈልገዋል። ይህ አሁን ያለው አካላችን ቀጣይነት ይኖረዋል፤ ነገር ግን የሚፈርሰው የሚበሰብሰው ክፍል ሊለወጥ ይገባዋል።

ሸ. «. . . በዚያን ጊዜ ሞት ድል በመነሣት ተዋጠ ተብሎ የተጻፈው ቃል ይፈጸማል» (ቊጥር 54)።

ትንሣኤ፣ ሞትን ድል የሚያደርገው የሚሞተው አካል በሕይወት ሲታደስ ነው።

ክፍል ዐሥር
ደኅንነት በሥራ ወይስ በጸጋ?

ሀ. ደኅንነት እንደ ይሖዋ ምስክሮች አስተምህሮ?

የይሖዋ ምስክሮች ደኅንነት የሚገኘው በሥራ መሆኑን ያምናሉ። ደኅንነት ክርስቶስን በማመን፣ በጸጋ ይገኛል ለሚለው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት የሚሰጡት የከንፈር አገልግሎት ብቻ ነው። ደኅንነት ለይሖዋ ምስክሮች፣ ለመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ሙሉ ለሙሉ ከመገዛትና በሚያወጣቸውም ፕሮግራሞች ተካፋይ ከመሆን ውጪ የሚታሰብ አይደለም። ከመጠበቂያ ግንብ ማኅበር ጽሑፎች ጥቂቶቹን[1] እንመልከት:- «ደኅንነት ለማግኘት ወደ ይሖዋ ድርጅት ይምጡ»[2]። «እግዚአብሔር የግንኙነት ድልድይ አድርጎ ከሚጠቀምበት [የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት] ጋር ግንኙነት ከሌለን የቱንም ያህል መጽሐፍ ቅዱስን ብናነብ በሕይወት ጐዳና ልናድግ አንችልም»[3]። «የዘላለምን ሕይወት ለመሸለም ጠንክረን መሥራት አለብን»[4]። «አንድ ሰው በሕይወት መጽሐፍ ላይ ስሙ እንዲጻፍለት በሥራው ሊደገፍ ይገባዋል»[5]።

እነዚህንና እነዚህን የመሳሰሉ የመጠበቂያ ግንብ ጽሑፎች በማንበብ የይሖዋ ምስክሮች እንዴት የእግዚአብሔርን ጸጋ ሊረዱ ይችላሉ? እንደ መጠበቂያ ግንብ ጽሑፎች ጸጋ ማለት ደኅንነትን

---

[1] ሰፊ ማብራሪያ ከፈለጉ ተስፋዬ ሮበሌ <u>የይሖዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃሉ እግዚአብሔር ሲመዘን</u> ገጽ 104-122 ይመለከቷል።
[2] <u>The Watchtower</u>, 15 November 1981 ገጽ 21 በቅንፍ ያለውን አይጨምርም።
[3] <u>The Watchtower</u>, 1 December 1981 ገጽ 1981 ገጽ 27 በቅንፍ ያለውን አይጨምርም።
[4] <u>The Watchtower</u> 15 August 1972 ገጽ 491።
[5] <u>The Watchtower</u>, 1 April 1947 ገጽ 204።

ለመሥራት የሥራ ዕድል ማግኘት ማለት እንጂ፣ ጸጋ የደኅንነት ነጻ ስጦታ ማለት አይደለም::

የይሖዋ ምስክሮች ለመዳን የጸጋን አስፈላጊነትና በክርስቶስ የማመንን አንገብጋቢነት ይናገራሉ:: ደኅንነትም «ነጻ ስጦታ» ነው ይላሉ:: ነገር ግን እንደ መጠበቂያ ግንብ ጽሑፎች ጸጋና እምነት በራሳቸው በቂ አይደሉም:: ደኅንነትም በእምነት ብቻ የሚገኝ ነጻ ስጦታ አይደለም::

እንደ መጠበቂያ ግንብ ትምህርት የይሖዋ ምስክሮች በዚህ ሕይወት ደኅንነት ይኑራቸው ወይም አይኑራቸው በፍጹም እርግጠኞች አይደሉም[6]::

የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር የደኅንነት አስተምህሮ፣ ክርስቲያኖችን በሁለት ጐራ ይከፍላቸዋል:: እነዚህንም «ቅቡዓን» እና «ታላቁ መንጋ» በማለት ይለዩአቸዋል:: «ቅቡዓን» የእግዚአብሔር የመንፈስ ልጅ ሆነው ወደ ሰማይ ይሄዳሉ:: እነዚህንም ሰዎች በሁለተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የነበሩና ከ1935 ዓ.ም. በፊት ድርጅቱን የተቀላቀሉ ናቸው «ታላቁ መንጋ» አባላት ትንሣኤን ካገኙ በኋላ በምድር ላይ ለዘላለም ይኖራሉ:: «ታላቁ መንጋ» በ1935 ዓ.ም የሰማይ ቤት ከሞላ በኋላ ድርጅቱን የተቀላቀሉ ሲሆኑ፣ እስከ አሁን ድረስ በምድር ላይ ያሉ ናቸው:: «ቅቡዓን» ሆነው ዛሬ በምድር ላይ የሚገኙት «ቅሬታዎች» በመባል ይታወቃሉ:: ደኅንነት የሚገኘው በክርስቶስ በማመንና ተግቶ በመሥራት ነው:: እንደ መጠበቂያ ግንብ ትምህርት ደኅንነት የሚገኘው ሕይወትን በመቀየር ለአምላክም መንግሥት ብቁ መሆንን በማረጋገጥ ነው::

[6] Life Everlasting- In-April 1947 ገጽ 204::

እንደ ድርጅቱ አስተምህሮ ዳግም ልደት የሚያስፈልጋቸውና ዳግም ልደት ያገኙትም፣ «ቅቡዓኑ» ብቻ ናቸው:: የእነርሱም ቁጥር 144 ሺህ ነው:: «ቅቡዓን» ዳግም ልደት ያስፈለጋቸው ምክንያት፣ በሰማይ መንፈስ ሆነው ለመኖር እንዲያግዛቸው ነው::

ድርጅቱ ይህን ትምህርት ለማስተማር ፈቅደውልኛል የሚላቸውን የቃለ እግዚአብሔርም ንባባት፣ ከራሱ ከድርጅቱ ጽሑፎች እየጠቀስን በመጽሐፍ ቅዱስ እንመዝናቸዋለን::

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ:- ክርስቲያኖች በሁለት ጐራ (ቡድን) ይከፈላሉ[7]:: በራእ 7÷2-8 መሠረት፣ «ቅቡዓን» ወይም 144 ሺዎቹ በአንደኛው ጐራ ሲሆኑ፣ በራእ 7÷9-17 ላይ ደግሞ፣ «ታላቁ መንጋ» ወይም «በግ» የሚባሉት ደግሞ የሚገኙበት ሁለተኛው ጐራ ነው[8]:: 144ሺዎቹ ከሰማያዊ ተስፋ ጋር መንፈሳዊ እስራኤሎች ናቸው:: የሚኖሩትም በጽዮን ተራራ ላይ ነው (ራእ 14÷1):: ይህም የሰማይ ምሳሌ ነው (ዕብ 12÷22):: «ቅቡዓን» ከምድር ወደ ሰማይ ይሄዳሉ (ራእ 14÷3):: ወደፊት «ቅቡዓን» ሆኖ በምድር ላይ የሚኖር የለም:: 144 ሺዎቹ ሁሉ የእስራኤል ዘሥጋ [በሥጋ የእስራኤል] ወገን መሆን የለባቸውም:: አዲሱንም ዝማሬ የሚዘምሩት የእስራኤል ወገን ክርስቲያኖች ብቻ የሚሆኑበት ምንም ዐይነት ምክንያት የለም:: ነገር ግን የአሕዛብ ክርስተያኖችም ጭምር ናቸው:: ስለዚህ 144 ሺዎቹ እስራኤል ዘነፍስ [መንፈሳዊ እስራኤል] ናቸው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል: - ሁለት ዐይነት ክርስቲያኖች አሉ የሚለው የይሖዋ ምስክሮች ትምህርት ሙሉ በሙሉ የተመሠረተው፣ ከአዲስ ኪዳን መጻሕፍት መካከል በጣም አከራካሪና ለመረዳትም እጅግ አስቸጋሪ በሆነው በራእይ መጽሐፍ ላይ ነው (ራእ 7 እና 14÷1-5)::

[7] በምድር ላይ በገነት ለዘላለም መኖር ትችላለህ፡ ገጽ 120-126::
[8] "Great Crowed" In Sight on the Scriptures, 1 ገጽ 995-97

144 ሺዎቹና በራእ 7 ላይ ያለው ታላቁ መንጋ የተለያዩ ክፍሎች ናቸው፣ የሚለው የመጠበቂያ ግንብ ትምህርት ፈጽሞ ትክክል አይደለም። እንደ ድርጅቱ ትምህርት 144 ሺዎቹ በቀጥታ ተተርጉሞ እስራኤላዊ ክርስቲያኖች ናቸው ሲባል፣ ታላቁ መንጋ ደግሞ ከተለያየ ነገድ ያመኑ ክርስቲያኖች ናቸው። ነገር ግን የክፍሉ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት 144 ሺዎቹም ሆኑ ታላቁ መንጋ ሕዝበ ክርስቲያንን የሚወክሉ ናቸው፤ ይኸውም ቤተ ክርስቲያን ማለት ነው። 144 ሺዎቹ በምድር ላይ በሚመጣው ቀጣ በእግዚአብሔር ማኅተም የተጠበቁ (ራእ 7÷1-8) እንዲሁም ቀጣው እስከሚያልፍ ድረስ በድል የቆሙ ናቸው (ራእ 14÷1-5)። ታላቁም መንጋ የሚወክለው ቤተ ክርስቲያንን ሲሆን፣ ይኸውም ከታላቁ መከራ በኋላ ባለማቋረጥ ለእግዚአብሔር የሚሰጠውን አምልኮ በማሳየት ነው (ራእ 7÷9-17)።

አንድ መቶ አርባ አራት ሺዎቹ ያሉት በሰማይ ሳይሆን በምድር ነው (ራእ 7÷1-8) ። አራቱ መላእክት ምድርንና ባሕርን ከመጉዳታቸው በፊት በእግዚአብሔር እንዲጠበቁ የታተሙ ናቸው። በተጨማሪም 144 ሺው በጽዮን ተራራ ላይ ቆመው ሳለ (ራእ 14÷1) መዘምራን በላይ በሰማይ ይዘምሩ ነበር (ቁ2-3) ። በርግጥ የጽዮን ተራራ ሰማያዊትዋን ከተማ ሊወክል ይችላል (ዕብ 12÷22)፤ ነገር ግን ሰማያዊትዋ ከተማ ከሰማይ ወደ ምድር ወርዳለች (ራእ 21÷2)፤ በመንፈሳዊው አነጋገር ክርስቲያኖች አሁን በምድር እያሉ ወደ ጽዮን ተራራ ወጥተዋል (ዕብ 12÷22) ። 144 ሺዎቹ ሰማያዊውን ዝማሬ ለመማር ከሰው ዘር ውስጥ ብቸኞቹ ናቸው(ቁ3)። «ከምድርም ከተዋጁት» (ቁ3) የሚለው አገላለጽ የሚያመለክተው 144 ሺዎቹን ነው። ነገር ግን 144 ሺዎቹ ለዘላለም በሰማይ ይኖራሉ ማለት አይደለም። ነገር ግን በምድር ላይ ሊመጣ ካለው ቀጣ እንዲያመልጡ ወደ ሰማይ ከተወሰዱ በኋላ፣ እንደገና ወደ ምድር መመለሳቸውን ነው የሚያሳየው። አዲሲቷ ኢየሩሳሌም ብለን በምንጠራትም፣ «አዲስ» ምድር ላይ ይኖራሉ (ራእ 21÷1-2) ።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ «ታላቁ መንጋ» የሚባሉት እንደ ፣ «ቅቡዓን» ሰማያዊውን አካላት ሳይሆን ምድርን ተስፋ የሚያደርጉት ናቸው። ታላቁ መንጋ ተስፋ የሚያደርጋት በረከት (ራእ7÷15-17) ምድርን መውረስ ነው (ራእ 21÷2-4) ። ታላቁ መንጋ፣ «በዙፋኑና በበጉ ፊት» ይቆማል (ራእ 7÷9)፤ ይህ ማለት ግን የታላቁ መንጋ ስፍራ በሰማይ ነው ማለት ሳይሆን፣ ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸውን ግንኙነትና ሞገስ የሚያሳይ አገላለጽ ነው። ይህም አገላለጽ ጎጢአኞች በእግዚአብሔር ፊት እንደማይቆሙ ለማነጻጸር ነው (ራእ 6÷15-17)።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል ፦ የተባረከው ተስፋ ለታላቁ መንጋ ነው የሚለው የይሖዋ ምስክሮች አባባል ትክክል ነው (ራእ7÷15-17) ። በአዲሲቱ ምድር ለመኖር ተስፋ ከተሰጣቸውም ጋር አንድ ናቸው(ራእ 21÷2-4)። የበረከታቸውም መሠረት እግዚአብሔር በእነርሱ መካከል መኖሩ ነው። እነርሱም በእግዚአብሔርና በበጉ ዙፋን <u>ፊት</u> ይቆማሉ (ራእ 7÷9)። ምክንያቱም ከመጨረሻው ፍርድ በኋላ የእግዚአብሔር ዙፋን በአዲሲቱ ምድር ይሆናል (ራእ 21÷3) ።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ ሁለት ዐይነት ክርስቲያኖች እንዳሉ የሚያሳየው ሌላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል[9] (ራእ 1÷6፤ 5÷10፤ 20÷6) ነው። ነገሥታትና ካህናት የሚሆኑት ሰዎች ከሚመሩአቸውና በእግዚአብሔር ፊት ከሚወክሉአቸው ሰዎች የተለዩ ናቸው። ሉቃ 12÷32፤ ዮሐ 10÷16 ክርስቶስ መንግሥቱን የሚሰጠው፣ «ትንሽ መንጋ» አለው፤ ይህም መንጋ ከ «ሌሎች በጎች» የተለየ ነው[10]።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ የይሖዋ ምስክሮች ሁለት ዐይነት ክርስቲያኖች አሉ ለሚለው ትምህርታቸው ማስደገፊያ ከላይ ካየናቸው

[9] ዝኒ ከማሁ ገጽ 997። <u>ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር፤</u>

[10] «ትንሹ መንጋ» የሚባሉት «ቅቡዓን» ናቸው። «ትልቁ መንጋ»፣ «ሌሎች በጎች» የሚባሉት ከመቶ አርባ አራት ሺው ውጪ ያሉት ናቸው።

ጥቅሶች በተጨማሪ የሚጠቅሱት (ራእ 1÷6፤ 5÷10፤ 20÷6) ነው። ነገር ግን በክፍሎቹ መንግሥትና ካህናት የሚሉት ቃላት አሁን በከፊል ወደፊት በሙላት ቅዱሳን በእግዚአብሔር በረከት የሚደሰቱትን ደስታ የሚያሳይ አገላለጽ ነው። እንደ «መንግሥት» ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸውን የልጅነት ግንኙነት ያመለክታል (ራእ21÷7)። እንዲሁም በአዲሲቱ ምድር ላይ የሚያሳዩትን ፍትሐዊ አገዛዝ ያሳያል (ዘፍ 1÷26-30፤ መዝ 8÷3-8)። «ካህናት» መሆናቸውም ከእግዚአብሔር ጋር በቀጥታ መገናኘት እንደሚችሉ የሚያመለክት ነው።

ሉቃ12÷32፤ ዮሐ10÷16 ክርስቶስ መንግሥትን እሰጣችኋለሁ ካለው፣ «ትንሹ» መንጋ፣ «ከሌሎች በጎች» ጋር ፍጹም ልዩነት የላቸውም። ከላይ ያየናቸው የሉቃና የዮሐንስ ወንጌላት ዐውዳቸው አብሮ የሚሄድ አይደለም። እነዚህም ክፍሎች፣ «ታላቁ መንጋ» እና «ታናሹ መንጋ» ልዩነት አላቸው፤ ታናሹ መንጋ ታላቁን መንጋ ይመራል አይልም። «ታናሹ መንጋ» የተባለበት ምክንያት በዚያን ጊዜ ይህ ጎብረት የክርስቶስ ትንሽ ጎብረት ስለነበር ነው። ሁሉም ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን መንግሥት እስከፈለጉ ድርስ (ሉቃ 12÷32)፣ ለሁሉም ክርስቲያኖች ሁሉ የእግዚአብሔር መንግሥት ይሰጣቸዋል (ቁ. 32)። የሚፈልግም ሁሉ ያገኛልና (ማቴ 7÷7-8)።

ዮሐ 10÷16 ከመጠበቂያ ግንብ ትምህርት ጋር ይጣረሳል። ይኸውም ወደፊት በጎች ሁሉ «አንድ መንጋ» ስለሚሆኑ ነው። «ከዚህም በረት ያልሆኑ ሌሎች በጎች አሉኝ፤» የዚህ አባባል ታሪካዊ ዳራ የሚጠቁመን ከዚህ በፊት ሌሎች አሕዛብ ማለትም ከእስራኤል ነገድ ውጪ የነበሩት በክርስቶስ፣ «አንድ መንጋ» መሆናቸውን የሚያስተምር ነው።

የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ስለ ቅቡዓን የሚያስተምረው ትምህርት ያለው ችግር ወደ ስድስት ሚሊዮን የሚደርሱትን ምድር

ናፋቂ የይሖዋ ምስክሮች ያለመሪ ሊያስቀራቸው ነው። እንደ ድርጅቱ ትምህርት ወደ፣ «ቅቡዓን» የመቀላቀል ቀኖር (144 ሺህ) የሞላው በ1935 ዓ.ም ነው። አሁን በምድር ላይ ያሉት የዚህ የ«ቅቡዓን» ክፍል አባላት[11] ቁጥር ከ5 ሺህ የሚያንስ ሲሆን፣ ዕድሜያቸውም ከ80 ዓመት በላይ ነው። በቅርቡ እነዚህ፣ «የቅቡዓን» «ቅሬታዎች» ሞተው ያልቃሉ፤ ድርጅቱም ያለ መሪ ይቀራል።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ:- በእምነት ጸድቀናል፤ ነገር ግን ጽድቃችን ጊዜያዊ ነው፤ ዘላቂነት የለውም። «ታላቁ መንጋ» በምድር ላይ ለዘላለም ይኖራል። የእግዚአብሔር ጓደኛ ለመሆን ጸድቆአል (ያዕ 2÷23)። ለ«ታላቁ መንጋ» እንከን አልባ የመሆን ሥልጣን ወይም ደረጃ ተሰጥቶታል፤ ነገር ግን በሺህ ዓመቱ ጊዜ የመፈተኑ ጉዳይ በእንጥልጥል ላይ ያለ፣ ውሳኔ ያላገኘ ጉዳይ ነው። ለአብርሃምም ሆነ ከክርስቶስ በፊት ለነበሩት ቅዱሳን በእግዚአብሔር ተስፋ የማመናቸው መሠረቱ፣ በእግዚአብሔር ፊት እንከን አልባ ናችሁ መባላችሁ መሠረቱ ነበር (ሮሜ 4÷20-22)። «ታላቁ መንጋ» ተብለው የተቈጠሩት ክርስቲያኖች በክርስቶስ ማመናቸው የክርስቶስ የማዳን ሥራው እግዚአብሔር እነርሱን እንደ፣ «ጻድቃን» እንዲመለከታቸው አድርጎታል (ማቴ 25÷34-46)። ነገር ግን እምነታቸው ጽድቅ ሆኖ የሚቈጠርላቸው ለመልካም ሥራ ያላቸው ጥረትና ለእግዚአብሔር ፍቃድ ከመታዘዛቸው ጋር ተያይዞ ነው (ያዕ 2÷17-26)። «የታላቁ መንጋ» አባላት ጻድቃን መሆናቸው ገና አልተረጋገጠም። የጻድቃን መሆናቸው የሚረጋገጠውም እስከ ሺህ ዓመት ማጨረሻ ድረስ በእምነት በመታዘዝ የቀጠሉ እንደሆነ ብቻ ነው።

የክርስቲያናዊ ማኅበር አባላት («ቅቡዓን») የእግዚአብሔር ልጅ ለመሆን ጸድቀዋል (ዮሐ 1÷12-13)፣ ኮነጢአት ውጪ እንዲሆኑ

11. በሕይወት ያሉ « ቅቡዓን»፣ «ቅሬታ» በመባል ይታወቃሉ።

የተሰጣቸው ጊዜያዊ ሥልጣን በእምነት እስካሉ ጊዜ ድረስ ቋሚ ነው። እንደ «ታላቁ መንጋ»፣ «ቅቡዓንም» ለደኅንነታቸው መልካም ሥራ መሥራት ይጠበቅባቸዋል። «ቅቡዓን» የእግዚአብሔር የማደጎ ልጆች የሆኑት ለጊዜው ነው (ሮሜ 8÷15-16) ። ነገር ግን እውነተኛ ልጆች መሆናቸው የሚረጋገጠው በትንሣኤ መንፈስ ሆነው ከሙታን ሲነሡ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ደኅንነት እምነትን ብቻ ሳይሆን ሥራንም ይጨምራል የሚለው የይሖዋ ምስክሮች ትምህርት ከቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት ጋር የሚጋጭ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እምነት አስፈላጊ ነው ያለው፣ ያለ እምነት እግዚአብሔርን ማስደሰት ስለማይቻል ነው (ዕብ 11÷6) ። እውነተኛ እምነት ደግሞ መልካም ሥራን ፍሬው ያደረገ ነው (ያዕ 2÷14-26)። እግዚአብሔር ደኅንነትን ያዘጋጀው ለሚያምኑ ነው እንጂ፣ «እምነታቸውን በተግባር ላዋሉ» አይደለም። «እምነትን በተግባር ማዋል» የሚለው ቃል፣ «ፒስትአ» ከሚለው የግሪክ ቃል የተተረጐመ ነው። የቃሉም ትርጕም በአንድ ሰው ወይም ነገር መመካት ወይም ማመን ማለት ነው (ለምሳሌ፦ ዮሐ 3÷16፡18) ። ትክክለኛ እምነት በሥራውና በፍሬው ይታወቃል፤ ስለዚህ እምነት እንጂ፣ «እምነትን በተግባር በማዋል» አይደለም ለደኅንነት አስፈላጊው ቅድመ ሁኔታ (ለምሳሌ፦ ዮሐ 3÷16፡18፤ ሐሥ 16÷31፤ ሮሜ 1÷16-17፤ 3÷21-28፤ 2ተ1÷8-10) ። መቼም መልካም ሥራ እጅግ አስፈላጊ ነገር መሆኑ አያጠያይቅም። ነገር ግን ለደኅንነት ቅድመ ሁኔታ አይደለም። የመልካም ሥራ መጓደል ክርስቲያን ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር እንዳያሳይ ያደርገዋል፤ በመጽሐፍ ቅዱስ አጠራር ሥጋዊ ክርስቲያን ያስብለዋል (1ቆሮ3÷1-4)። ነገር ግን እምነት ብቻ የደኅንነትን በቂ ዋስትና ይሰጣል (ቲቶ 1÷16፤ 1ጴጥ 1÷5-10፤ ዮሐ 2÷3-4፤ 3÷9-10፡14-15፤ 5÷2-3) ።

በእምነት መጽደቃችን ለጊዜው ሳይሆን ለዘለቄታው (ለዘላለም) ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ጓደኛ ለመሆን በጸደቁት፣

(ያዕ 2÷23) በ«ታላቁ መንጋ» እና የእግዚአብሔር ልጅ (ዮሐ 1÷12-13) ለመሆን በጸደቁት፣ «ቅቡዓን» መካከል ምንም ልዩነት አላደረገም። ሁሉም በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው (ሮሜ 8÷13-14)። መጽሐፍ ቅዱስ ለሁለት ነገር መጽደቅንም ሆነ [ግማሹ፣ ለልጅነት፣ ግማጁ ጓደኛ ለመሆን] ሁለት ዐይነት ጽድቅ አለ አይልም።

እግዚአብሔር ምዕመናን ጸድቀዋል ያለው፣ ለጊዜው ወይም ወደፊት የሚጠብቃቸውን ፈተና የሚያልፉትን አይደለም። ነገር ግን ለአንዴና ለዘላለም ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የጸደቅነው ላሁን ጊዜ ብቻ ነው እንዲሁም ሺህ ዓመት የፈተና ጊዜ ነው አይልም (ዕብ 9÷27)። አብርሃምና ሌሎች ቅዱሳን ደኅንነታቸው የተረጋገጠው ወደፊት እምነታቸው ስለሚፈተን አይደለም፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን በማመናቸው ብቻ ነበር። አሁንም ሰው መንግሥተ ሰማይን የሚያገኘው ልክ እንደ እነርሱ ነው (ማቴ 8÷11፤ ሉቃ13÷28፤ ገላ 3÷9)። በዚህ መልኩ የጸደቀው የአብርሃም እምነት ፍጹም ነበር (ያዕ 2÷22) ። ኖኅ «በእምነትም የሚገኘውን ጽድቅ ወራሽ ሆነ» (ዕብ 1÷17)። ሁሉም ክርስቲያኖች በክርስቶስ ኢየሱስ ሞት በማመናቸው ብቻ ጽድቃቸውን ዐውጀዋል፤ ደኅንነታቸውም የተጠበቀ ነው።

ደኅንነት የተከናወነ እውነት ነው (ሮሜ 5÷1-9)። በዚህም መሠረት ነው መጽሐፍ ቅዱስ በእርሱ ከቀጣው እንድናለን የሚለው። እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል የሰጠን ነጻ ስጦታ ጽድቅና (ሮሜ 3÷22-24፤ 5÷15-16) የዘላለም ሕይወት (ሮሜ 6÷23) ነው። ሁለቱም እጅ ለእጅ ተያይዘው የሚሄዱ ናቸው (ሮሜ 5÷17-18) ። የጸደቁ ጻድቃን ናቸው የሚከብሩት (ሮሜ 8÷20)። አማኞች ወደፊቱት የመክበራቸው ጉዳይ የተረጋገጠው በተከናወነው መሠረት

[ይኸውም፡- በመጽደቃቸው] ላይ ነው። የእግዚአብሔር የማደጎ ልጅ መሆናችን (ሮሜ 8÷15-16) ወደፊት በፈተና የሚገኝ ሳይሆን፣ የአሁን ጊዜ እውነታ ነው። ሮሜ 8÷23 የማደጎ ልጅ መሆናችን የወደፊቱት ጊዜ የሚያሳይ ነው፤ ነገር ግን ይህ ማለት አሁን የእግዚአብሔር የማደጎ ልጅ አልሆንም ማለት ሳይሆን፣ የአሁኑ ልጅነታችን የሚገለጠው ወደፊት ነው ማለት ብቻ ነው (ቁ. 18-19፤ 1ዮሐ 3÷1-2)። በአሁኑ ጊዜ ያለነው የማደጎ ልጅነታችንን መገለጥ እየተጠባበቅን እንጂ፣ ለማደጎ ልጅነታችን እየሠራን አይደለም (ቁ.23-24) ።

*የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፡-*መልካም ሥራ ደኅንነትን ያመጣል። መልካም ሥራ የሚባሉት ከዚህ የሚከተሉት አራቱ ነጥቦች ናቸው፡-[12]

1. በመጠበቂያ ግንብ መሪነት መጽሐፍ ቅዱስን በማጥናት የእግዚአብሔርንና የክርስቶስን ነገር፣ «ማወቅ»(ዮሐ 17÷3)።
2. ለእግዚአብሔር ሕግጋት መታዘዝ[13]።
3. የእግዚአብሔር ድልድይ (Channel) ከሆነው የመጠበቂያ ግንብ ድርጅት ጋር ኅብረት ማድረግ።
4. በይሖዋ ምስክሮች የስብከት ሥራ ላይ ተካፋይ መሆን።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፡- መልካም ሥራ ለደኅንነታችን ማረጋገጫ ቅድመ ሁኔታ አይደለም። መጽሐፍ ቅዱስ የእምነት ትምህርቶች የሚቀዱበት፣ ደኅንነትም ሆነ መልካም ሥራ የሚገነቡበት፣ በእግዚአብሔር ሥልጣናዊ ቃል እንደ ሆነ ይናገራል (2ጢሞ 3÷15-17)። የዘላለም ሕይወት የሚገኘው፣ «ዕውቀትን በመግብየት» ሳይሆን፣ እግዚአብሔርንና ክርስቶስን በ«ማወቅ» ነው

[12] The Watchtower, February 15, 1993 ገጽ 12-13።
[13] እነዚህ ሕግጋት በመጠበቂያ ግንብ ድርጅት በኩል የተደነገጉት ናቸው። ከእነዚህም ውስጥ ደምን መስጠትና መቀበል (blood transfusions) ፣ የልደት በዓላትን፣ የዓመት በዓላትን ወዘተ ማክበርን ይጨምራሉ።

(ዮሐ 17÷3)። ከአብና ከወልድም ጋር ግንኙነት የሚመሠረተውም በእምነት ነው። ለደኅንነት የመጠበቂያ ግንብ ጽሑፎችን ማንበብ አለብህ የሚለው የመጠበቂያ ግንብ አስተምህሮ የእግዚአብሔርን የጽድቅ ሥራ ከንቱ ያደርገዋል (ሮሜ 3÷21-26)። እውነተኛ ክርስቲያን ባሕርይውን፣ ምግባሩንም ሆነ አስተሳሰቡን በእግዚአብሔር ቃል መቅረጽ አለበት። ነገር ግን መልካም ሥነ ምግባር የደኅንነት መሠረት ሳይሆን የደኅንነት ፍሬ ነው። ዛሬ በመጠበቂያ ግንብ በኩል የሚተላለፉት ሕግጋት[14]፣ በመጽሐፍ ቅዱስ የተሰጠ ትምህርት አይደለም። እነዚህም ነገሮች የደኅንነትም ሆነ የቅድስና መሠረት ሊሆኑ አይችሉም።

መጽሐፍ ቅዱስ በአንድ የሃይማኖት ድርጅት ጥላ ሥር መጠለል ወይም ከድርጅቱ ጋር መተባበር ለደኅንነት መሠረት ነው አይልም። እውነተኛ ክርስቲያኖች መሰሎቻቸውን መውደድ፣ ከእነርሱም ጋር ኅብረት ማድረግ እንዳለባቸው ያስተምራል (1ዮሐ 3÷14፤ 4÷20፤ 5÷1)።

ደኅንነት ከእምነት በስተቀር በምንም ነገር ላይ የተመሠረተ ስላልሆነ፣ በስብከትም ሆነ በማስተማር ሥራ ላይ ተካፋይ መሆን ለደኅንነት አንገብጋቢ ጉዳይ ተደርጎ የሚሠራጨው የመጠበቂያ ግንብ ትምህርት፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጭ ነው። ክርስቶስ ዐሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ለወንጌል ሥራ ማሠማራቱም ሆነ (ማቴ 10÷5-42፤ ሉቃ 9÷1-6) ሰባ ሁለቱን መላኩ (ሉቃ 10÷1-16)፣ ለእኛ እንደ ምሳሌ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ክርስቲያናዊ ሕግ ልናደርገው ፈጽሞ አንችልም።

[14] ዝኒ ከማሁ።

የይሖዋ ምስክሮች ምን ይላሉ፦ «ዳግም ልደት» ለ144 ሺዎች ብቻ ነው[15]:: «ቅቡዓን» ለእግዚአብሔር መንፈስ የሚሆኑ ልጆች ናቸው:: መንፈስ እንደ መሆናቸውም በሰማይ ሆነው በምድር የሚገኘውን የእግዚአብሔር መንግሥት ያስተዳድራሉ (1ቆሮ 15÷50) :: ዳግም ልደት ለእነርሱ ያስፈለገበትም ዐላማ፣ በሰማይ ስለሚጠብቃቸው ሕይወት ወደ መንፈስነት ስለሚለውጣቸው ነው (ዮሐ 3÷4-5፤ ሮሜ 8÷16-17፤ 1ጴጥ 1÷3-4):: «ቅቡዓን» ዳግም መወለዳቸው የእግዚአብሔርን መንፈስ እንዲቀበሉ ያደርጋቸዋል:: ይህም መንፈስ ሰማያዊ ጥሪያቸውን ይገልጽላቸዋል እንዲሁም፣ «ልባምና ታማኝ ባሪያ» የመሆን ኀላፊነታቸውን እንዲወጡ ያበረታታቸዋል::

ዳግም ልደት ክርስቶስን ላመኑ ሰዎች ሁሉ አይደለም:: ነገር ግን በክርስቶስ ዘመን እስራኤላዊ ሆነው ክርስቶስን የተቀበሉት ዳግም ተወልደዋል::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ክርስቲያኖችን የሰማይ ወራሽ እና የምድር ወራሽ ብሎ ለሁለት መክፈሉ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እስካልሆነ ድረስ፣ የመጠበቂያ ግንብ ስለ ዳግም ልደት የሚሰጠው ትምህርት ትክክል ሊሆን አይችልም:: ክርስቲያኖች መንፈስ ሳይሆኑ የከበሩ ሰዎች ናቸው የሚሆኑት (1ቆሮ 15÷47-57) :: የትኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ዳግም ልደት አንዱን ሰው መንፈስ ወደ መሆን ሕይወት ያሸጋግረዋል አይልም (ለምሳሌ 3÷3-5፤ ሮሜ 8÷16-17፤ 1ጴጥ 1÷3-4):: ስለዚህ፣ «ዳግም ልደት» እንደ መጠበቂያ ግንብ ትምህርት ለጥቂት ሰዎች ብቻ የሚሆን፣ ጥቂት ክርስቲያኖችን ሰማያዊ ጥሪ እንዳላቸው የሚጠቁም ወይም በሌሎች ክርስቲያኖች ላይ መሪና አለቃ እንዲሆኑ ኀይል የሚሰጥ አይደለም::

[15] ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር፣ ገጽ 75-78::

ዮሐ 1÷12-13 «ለተቀበሉት» የሚለው ግስ ዐላፊ ጊዜን ቢያሳይም እንኳን፣ በአሁኑ ጊዜ ሰዎች ዳግም አይወለዱም ማለት አይደለም:: የይሖዋ ምስክሮች ራሳቸው ብዙ ሰዎች ከእኛ መካከል ዳግም ልደትን አግኝተዋል ይላሉ:: ሐዋርያው ዮሐንስ ሁለት ዐይነት ሰዎች እንዳሉ፣ እነርሱም የእግዚአብሔር ልጆችና የሰይጣን ልጆች እንደሆኑ (1ዮሐ 3÷10):: ዮሐንስ ከእግዚአብሔር የተወለዱ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው ካለ (ዮሐ 1÷13) እንዲሁም ከእግዚአብሔር ያለተወለዱ የሰይጣን ልጆች ከሆኑ፣ ምዕመናን ሁሉ ዳግም ተወልደዋል ማለት ነው::

ለ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ደኅንነት ምን ያስተምራል[1]?

ክርስቲያኖች ሁሉ አሁንም ሆነ ወደፊት እኩል የሆነ ሥልጣን አላቸው። ሁሉም ክርስቲያኖች በአዲሲቱ ምድር ይኖራሉ (ራእ 21÷1-4) ። አዲሲቱ ኢየሩሳሌም ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ምድር ከወረደች፣ የቅዱሳን መኖሪያ ምድር ናት ማለት ነው። ይህም ለእግዚአብሔር ሕዝቦች መኖሪያ ተምሳሌታዊ (ሥዕላዊ) ገለጻ ነው። ይኸውም ሕይወት ከሰማይ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደሚመጣ፣ ወደፊት አዲስ ሕይወት በምድር እንደሚሆን ነው። ዮሐንስ በመቀጠል እንዲህ ይላል፦ « እነሆ፤ የእግዚአብሔር ድንኳን በሰዎች መካከል ነው፤ ከእነርሱም ጋር ያድራል፤ እነርሱም ሕዝቡ ይሆናሉ። እግዚአብሔርም እርሱ ራሱ ከእነርሱ ጋር ሆኖ አምላካቸው ይሆናል፤ እንባዎችንም ሁሉ ከዐይኖቻቸው ያብሳል» (ቍጥር 3)። ክፍሉ ጥቂት የተመረጡ ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ለመኖር ወደ ሰማይ ይሄዳሉ አይልም። ነገር ግን እግዚአብሔር ራሱ ከሰዎች ጋረ ለመኖር ይመጣል፤ ዕንባዎችንም ሁሉ ከዐይኖቻቸው ያብሳል ነው የሚለው። አሁን ክርስቲያኖች ወደ ሰማይ የሚሄዱት የትንሣኤን ቀን ለመጠበቅ ነው። ነገር ግን እኛ ወደ መንግሥተ ሰማይ ሳይሆን የምንሄደው መንግሥተ ሰማይ ወደ እኛ ትመጣለች።

ራእይ 5÷10 ክርስቲያኖች፣ «በምድርም ላይ ይነግሣሉ» የሚለው ዐረፍተ ነገር በአዲሲቱ ዓለም ትርጒም (NWT)፣ «ከምድርም በላይ ይነግሣሉ» (Over the earth) ይለዋል። ነገር ግን ይህ ትርጉም በመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት ዘንድ ተቀባይነት የለውም። በአዲስ ኪዳኑ ግሪክ «ሂፒ» የሚለው የግሪክ ቃል 63 ጊዜ፣ «ምድር» ከሚለው ቃል ጋር

[1] ይህ ክፍል የተወሰደው ተስፋዬ ሮበሌ የይሐዋ ምስክሮችና አስተምህሮአቸው በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን ገጽ 114-118 ላይ ነው።

ተያይዞ ተጠቅሶአል። ነገር ግን አንድም ቦታ ላይ ከምድር በላይ ተብሎ አልተተረጐመም። ቃሉ በራእ 5÷10-13 ላይ የተተረጐመው በዚህ መልኩ ነው።

ክርስቲያኖች ሁሉ ትንሣኤ አግኝተው ዘላለማዊ ሕይወትን በአዲሲቱ ምድር ላይ ለዘላለም መኖር ከመጀመራቸው በፊት፣ በሰማይ ከክርስቶስ ጋር ይቆያሉ። በራእይ 7÷19-27 ላይ ያለው፣ «ብዙ ሕዝብ» እና በሰማይ ያለው ብዙ ሕዝብ መካከል ብዙ ተነጻጻሪ እውነታዎች አሏቸው። ይኸውም በሁለቱም ክፍሎች ላይ፣ «ብዙ ሕዝብ» የሚለው ቃል አለ (ራእ 7÷9፤ 19÷1:6)። በራእይ መጽሐፍ ውስጥ «ብዙ ሕዝብ» የሚለውንም ቃል የምናገኘው በእነዚህ ክፍሎች ላይ ብቻ ነው። በሁለቱም ክፍል ላይ ያሉት፣ «ብዙ ሕዝብ በታላቅ ድምፅ» ይጮኻሉ (ራእ 7÷10፤ 19÷1) የጩኸታቸውም አጀማመር አንድ ዐይነት ነው፣ «በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠው ለአምላካችንና ለበጉ ማዳን ነው» (7÷10) ፣ «ማዳንና ክብር፣ ኀይልም የአምላካችን ነው» (19÷1)። በእነዚህም ሁለት ክፍሎች ላይ ብቻ ነው፣ «ማዳን የአምላካችን ነው» የሚለው ዐረፍተ ነገር የሚገኘው። ከዚህም በኋላ ሽማግሌዎቹና አርባእቱ እንስሳት [አራቱ ፍጥረታት]፣ «ወድቀው» ለእግዚአብሔር ይሰግዳሉ፤ የመጀመሪያ ቃላቸውም፣ «አሜን» (7÷11-12፤ 19÷4) የሚለው ነው።

ሉቃስ 23÷43 እንደ መጠበቂያ ግንብ ድርጅት ትምህርት ንስሓ የገባው ወንበዴ ለሰማያዊ ሕይወት ብቁ አይደለም። ምክንያቱም የክርስቲያናዊ ጉባኤ ተጠማቂ አባል ስላልሆነ፤ ነገር ግን ኢየሱስ ከእርሱ ጋር አሁን በገነት እንደሚሆን ቃል ገብቶለታል። ይህ የሚያሳየን አማኝ ሁሉ በሚሞትበት ጊዜ ነፍሱ ወይም መንፈሱ ሕያው [ንቁ] ስለሆነች ከጌታ ጋር ለመሆን ወደ ሰማይ እንደምትሄድ ነው።

ሁሉም ክርስቲያኖች የዘላለምን ሕይወት እኩል ይወርሳሉ። (ማቴ 5÷3-12) የተራራው ስብከት (ማቴ 5-7) የሚናገረው ስለ አንድ ሕዝብ እንጂ፣ ስለተለያዩ ሁለት ክፍሎች አይደለም። ኤፌ 4÷4 ክርስቲያኖች ሁሉ ያላቸው ተስፋ አንድ ብቻ መሆኑን ይነግረናል።

ጳውሎስ እንደሚለው ሁሉም ክርስቲያኖች፣ «የክርስቶስ አካል» ናቸው (ኤፌ 4÷3-4)። ክርስቲያኖች ሁሉ፣ «አንድ አካል» ከሆኑ የዚህ አካል ክፍል ያልሆነ፣ ክርስቲያን አይደለም ማለት ነው። በ1ቆሮ 12÷12-27 ላይ ጳውሎስ የአንድ አካል ብልቶች፣ አንዱ ከሌላው እንደሚሻል ወይም አንዱ ከሌላው እንደሚበልጥ አድርጎ ራሱን መቀሣጠር እንደሌለበት ያስተምራል [እንደ መጠበቂያ ግንብ ትምህርት አብዛኛው የይሖዋ ምስክር («ታላቁ መንጋ») የዚህ አካል ክፍል አይደለም]። ሮሜ 12÷4-8 ሌሎችን የሚያገለግሉ፣ የሚያበረታቱ፣ ምሕረትን የሚያሳዩ ወዘተ ክርስቲያኖች የክርስቶስ አካል እንደሆኑ ሁሉ የሚያስተምሩ፣ የሚመሩና የሚተነብዩም የክርስቶስ አካል ናቸው።

በጸጋው አማካይነት በእምነት የተገኘው ደኅንነት መልካም ፍሬ ያፈራል። በእምነት ብቻ የዳንን ሰዎች ብንሆንም እንኳ፣ የሚያድን እምነት መልካም ሥራን ፍሬው ያደረገ ስለሆነ፣ አማኝ የመንፈስ ፍሬ የሆነው መልካም ሥራ ይታይበታል። እምነት ብቻ ነው ደኅንነት የሚያገኙትንና ደኅንነት የማያገኙትን የሚለየው። ለዚህም ነው ቃለ እግዚአብሔር የእምነትን አንገብጋቢነት በስፋት የሚያስተምረው (ለምሳሌ:- ዘፍ 15÷6፤ ዕብ2÷4፤ ዮሐ 3÷ 14-18፤ 20÷30-31፤ ሐሥ 16÷31፤ ሮሜ 1÷16-17፤ 3÷22-28፤ 4÷3-5፤ 5÷1-2፤10÷9-11፤ ኤፌ 2÷8፤ ቲቶ 3÷8፤ ዕብ 4÷2-3፤ 1ጴጥ 1÷5፤ 1ዮሐ 3÷23-24፤ 5÷10፡13)።

እውነተኛ እምነት ታዛዥነትን የሚያፈራ፣ መልካም ሥራን የሚያሠራ፣ ፍቅርን የሚያሳይ ነው (ሮሜ 1÷15፤ 16÷25-26፤ ገላ 5÷6፤ ያዕ 2÷14-26) :: ለእግዚአብሔር ትእዛዝ ተገዥ ያልሆኑ ሰዎች በትክክል ያላመኑ ናቸው፤ በትክክል ያላመኑ ደኅንነት የላቸውም (1ቆሮ 6÷9-11፤ ገላ 5÷19-21፤ ኤፌ 5÷5-6፤ 1ዮሐ 3÷16፤ 2÷3-6፡9-11፤ 3÷6-15፤ ራእ 21÷8) ::

ሐዋርያት፣ ክርስቲያን ኅጢአትን መሥራት ማቆም እንደሚገባውና፣ ቅድስናን ማጐልበት እንዳለበት ማስተማራቸው፣ እውነተኛ ክርስቲያን ከኅጢአት ጋር ዕለት በዕለት እንደሚታገል፣ ታግሎም ወደ ብስለትና ወደ ሥነ ምግባራዊ ዕድገት እንደሚመጣ ያሳያል። ክርስቲያን ከኅጢአቱ ጋር በመታገሉ ምክንያት ደኅንነቱም ሆነ በእግዚአብሔር ላይ ያለው እምነት በጥያቄ ውስጥ ሊገባ አይገባውም (ገላ5÷16-26፤ ኤፌ 4÷25-32፤ 1ተሰ 4÷1፤ ዮሐ 3÷17-18)::

ሰዎችን ከዘላለም ሕይወት የሚያጐድላቸው ኅጢአት ብቻ ነው:: ይኸውም:- እውነቱን የማያምኑ፣ በክርስቶስም የሚያምነውን ሰው ከክርስቶስ የሚያርቁ ናቸው(ዕብ 2÷1-3፤ 6÷4-6፤ 10÷26-29፤ 2ጴጥ 2÷20-22፤ 1ዮሐ 5÷16)::

ደኅንነት የእግዚአብሔር ስጦታ ነው፤ እኛ ልናደርገው የምንችለው ነገር ቢኖር በእምነት መቀበል ብቻ ነው:: በእግዚአብሔር ላይ ያለን ትክክለኛ አቋም፣ እምነታችን፣ በቅድስና ማደጋችን፣ እስከ መጨረሻው በእምነት ጸንተን መቆማችን በእግዚአብሔር ጸጋና ኀይል ነው (ዮሐ 3÷16-17፤ ሐሥ 18÷27፤ 20÷24፤ ሮሜ 3÷23-24፤ 5÷15-21፤ ኤፌ 1÷18-19፤ 2÷4-10፤ ፊል 1÷6፤ ቲቶ 3÷7፤

ዕብ 4÷16፤ 1ጴጥ 1÷5)። ጸጋን ለማግኘት የምንሠራ ከሆነ፣ ታዲያ ጸጋ ምኑን ጸጋ ሆነ? [ጸጋ ማለት ነጻ የእግዚአብሔር ስጦታ ማለት ነውና (ሮሜ 4÷2-4፤ 11÷6፤ ገላ 2÷21)] ::

ዳግም የተወለዱ ክርስቲያኖች ሁሉ፣ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው (ዮሐ 3÷3-5) :: ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት ማለት በሚመጣው አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር ላይ መኖር፣ ከበረከቱም ተካፋይ መሆን ማለት ነው (ማቴ 5÷19-20፤ 7÷21፤ 18÷3፤ 19÷23-25፤ 21÷31፤ ማር 9÷47፤ 10÷23-26) ። ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ያልተወለደ ሰው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይችልም ካለ፣ ክርስቲያኖች ሁሉ ዳግሞ ሊወለዱ ያስፈልጋቸዋል ማለት ነው (ዮሐ 3÷3-5) ::

ሮሜ 8÷14-16 «በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ እነዚህ፣ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና» (ቊ14) :: ክርስቲያኖች ሁሉ በመንፈስ መመራት ካለባቸው፣ በመንፈስ የሚመሩም የእግዚአብሔር ልጆች ከሆኑ፣ ክርስቲያኖች ሁሉ ያለ ጥርጥር የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው እውነት ነው:: የባርነትን መንፈስ ካልተቀበልን፣ የተቀበልነው የልጅነትን መንፈስ ነው ማለት ነው (ቊ 15):: የልጅነትን መንፈስ የተቀበሉና እግዚአብሔርን «አባ» የሚሉ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው:: ክርስቲያኖች ሁሉ እግዚአብሔርን አባ ማለት የሚችሉ ከሆነ፣ እግዚአብሔር ለክርስቲያን ሁሉ አባት ነው ማለት ነው:: የእግዚአብሔር ልጆች እንደሆንን ያ መንፈስ የሚነግረን ከሆነ (ቊ16) አንድም የሃይማኖት ድርጅት የእግዚአብሔር ልጆች አይደላችሁም ሊለን አይችልም::

በገላትያ 3÷23-4÷7 መሠረት፣ አሁን ክርስቶስን የሚያምን ሁሉ፣ ከሞማዚት በታች (ቊ 23-25) አይደለም፤ በእምነት በኩል ሁላችንም የእግዚአብሔር ልጆች ነን (ቊ 26):: ከክርስቶስ ጋር

የተጠመቀ ወይም እንደ ክርስቲያንነቱ ጥምቀትን የወሰደ ሁሉ፣ ክርስቶስን ለብሶታል (ቁ. 27)። ክርስቶስንም የለበሰ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ ነው (ቁ. 26-27)፤ ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት በባርነት ቀንበር ሥር ነበርን። አሁን ክርስቶስ መጥቶአል፤ የእግዚአብሔርም ልጆች እንድንሆን ተዋጅተናል (4÷1-5÷7) ። ይህ የሚያመለክተን በክርስቶስ የተዋጀ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ነው። የእግዚአብሔር መንፈስ እግዚአብሔርን አባ እንድንለው ያስተምረናል። ስለዚህ የእግዚአብሔር ልጆች እንደ ሆንን ልናውቅ ይገባል (4÷6፤ ሮሜ 8÷15-16) ።

አንደኛ ጴጥሮስ 1÷3፡12-23 ዳግም በመወለዳችን ሕያው ተስፋ አለን (ቁ. 3) ይላል። ይህ የሚያመለክተን፣ ሕያው ተስፋ ያለው ሁሉ ዳግም እንደተወለደ ነው። መንፈሳዊ ፍሬ (ፍቅር፣ ቅድስና ወዘተ) ማፍራት የምንችለው ዳግም ስለተወለድን ብቻ ነው (ቁ. 22-23) ።

አንደኛ ዮሐንስ 3÷9-10፤ 5÷1-2፡18-19 ክርስቶስ ነው ብሎ በኢየሱስ የሚያምን ሁሉ፣ ከእግዚአብሔር ተወልዶአል (5÷1) ይላል። እንደ ዮሐንስ ትምህርት፣ «ከእግዚአብሔር መወለድ» ማለት፣ የእግዚአብሔር ልጅ መሆን ማለት ነው (5÷1፤ 3÷9-10፤ 5÷18-19፤ ዮሐ 1÷12-13)። ዳግም መወለድ ማለት፣ በጸጋ ከእግዚአብሔር መወለድ ማለት ነው (ዮሐ 3÷3-5)። ዳግም ልደት የክርስቲያንን ሕይወት ስለሚለውጥ፣ ክርስቲያን ኀጢአት አያደርግም (1ዮሐ 3÷9-10፤ 5÷18፤ 2ቆሮ 5÷17)፤ ይህም ነው ዳግም መወለድን ለክርስቲያን አንገብጋቢ ጉዳይ የሚያደርገው።

ክፍል ዐሥራ አንድ

አብና ወልድ --- አንድ ወይስ ሁለት አካል?

«ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያንና»[1] ትምህርተ ሥላሴ

ኢየሱስ ክርስቶስ በምድራዊ ሕይወቱ፣ ደቀ መዛሙርቱን አበክሮ ካስጠነቀቃቸው ነገሮች መካከል አንዱና ዋነኛው፣ ራሳቸውን ከመናፍቃን መጠበቅ እንደላባቸው የሚገልጸው፣ ቀዳሚውን ስፍራ ይይዛል። ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ፣ «ልዩ ወንጌል» ማስጠንቀቅ የጀመረው በ55 ዓ.ም የገላትያን መጽሐፍ በጻፈበት ጊዜ ነው (ገላ1÷6-8)። ይህም ከክርስቶስ ዕርገት 20 እና 25 ዓመት በኋላ ማለት ነው።

እስከ አራተኛው ምእት ዓመት ድረስ ያልተነሣ የትምህርት ነፋስ ፍጹም እንደሌለ፣ የታሪክ ድርሳናት ሰፊ ቦታ ሰጥተው አትተዋል። እንዲያውም የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን መሠረተ እምነቷን ደርዝ ባለው መልኩ ይፋ እንድታደርግ ያስገደዷት፣ በየዘመናቱ የተነሡት መናፍቃን ናቸው። ዛሬ የይሖዋ ምስክሮችና የመጠበቂያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር ለሚባለው ድርጅት መሠረታዊ አስተምህሮ ጥርጊያ መንገድ የከፈተው፣ በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተነሣውና በጉባኤ ኒቅያ በጽኑ የተወገዘው፣ በእስክንድርያ

[1] ምሳሌን አስመልክቶ በሚያስተምሩት ትምህርትና በጥምቀት ቀመራቸው በተለምዶ « ኢየሱስ ብቻ » [" Jesus Only "] ይበሉ እንጂ፣ በኢትዮጵያ ውስጥ በሕግ የሚታወቁት፣ «ሐዋርያት ቤተክርስቲያን» በሚል መጠሪያ ሲሆን፣ በዓለም ዐቀፍ ደረጃ የሚታወቁበት ስም ግን፣ «Oneness Pentecostal " " United Pentecostal Church International", " Pentecostal Assemblies of the World, Incorporated" " The Church of Jesus Christ" ወዘተ በሚለው ነው።

የአንድ ቤተ ክርስቲያን አለቃ የነበረው አርዮስ ነው። ከአርዮስ በፊት በሦስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተነሣውና ቤተ ክርስቲያን አውግዛ ሰብአልዮስ (Sabellius) ለዛሬዎቹ «ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» አባላት መንፈሳዊ አባት ነው። «ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» በመባል የሚታወቀውን መናፍቃዊ ድርጅት የመሠረተው ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ «ኢየሱስን ማን ይሉታል?» በሚል ርእስ የተጻፈውና " The Identity of Jesus Christ" በሚል ወደ እንግሊዝኛ የተተረጐመው መጽሐፍ «የእነሰብአልዮስ ትምህርት የተመሠረተው በቈላ 2÷9 'የመለኮት ሙላት ሁሉ በክርስቶስ ውስጥ ተገልጦ ይኖራል' በሚል ነበር። ዶክትሪናቸውንም ሲያብራሩ፣' አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ የአንድ አምላክ የመገለጫ ሞዴል እንጂ፣ ሦስትነትን አያንጸባርቅም፤ እግዚአብሔርም ሦስት ሰዎች ሆኖ ተገልጦ አያውቅም' . . . በኢሳ 9÷6 መሠረትም ኢየሱስ ክርስቶስ የዘላለም አባትና ጎያል አምላክ ነው»[2] በማለት ድርጅቱና ተከታዮቹ «ዳይናሚክ ሞናርኪያሊዝም» በመባል የሚታወቀውን የሰብአልዮስን አስተምህሮ እየተከተሉ እንዳሉ ይፋ አድርጐአል።

ኢትዮጵያዊው ምሁር አባ ጐርጐርዮስ፣ «የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ» በተባለው መጽሐፋቸው «ሰብአልዮስ በ3ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የነበረ የሊብያ ሰው ነው። በትምህርት ምክንያት ወደ ሮም ኼደ፤ ያን ጊዜ ሮም ዓለም ዐቀፍና የንጉሠ ነገሥት መዲና ስለነበረች፣ ብዙ የፍልስፍናና የሃይማኖት ሰዎች መሰብሰቢያም ነበረች፤ በዚህም ምክንያት ብዙ ክሕደትና መፈላሰፍም ይፈልቅባት ነበር። ሰብአልዮስ በሮም እግዚአብሔር አንድ አካል ነው፣ አንድ ገጽ ነው፣ የሚለውን ትምህርት ተማረ። ይህን የተማረው፣ 'አብ መከራ ተቀበለ' [Patripassians] ከሚሉ መናፍቃን ነው፤ እነዚህ መናፍቃን በሮም ያስተምሩት የነበረው፣ 'ሞዲሊስቲክ ሞናርኪያኒዝም' ይባላል። አንዱ

[2] ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ ኢየሱስን ማን ይሉታል? (1978) ገጽ 4።

ገጽ በተለያዩ ዘመናት ቅርጹን ለውጠ ታየ ማለት ነው። ሰብአልዮስ ይህን ኹሉ አግበስብሶ ወደ አገሩ ተመለሰ፤ ይህንኑም ማስተማር ጀመረ። ሰብአልዮስ እንደሚለው አንዱ አካል ራሱ ማለት አብ ብሉይ ኪዳንን ስለ ሠራ አብ ተባለ፤ በዘመነ ሥጋዌ ሰው ሁኖ ሥጋ ለብሶ ስለ ታየና ሐዲስ ኪዳንንም ስለ ሰጠን ወልድ ተባለ፤ ኋላም በበዓለ ጰንጠ ቈስጤ በአምሳለ እሳት ወርዶ ለሐዋርያት ምስጢር በመግለጡ፣ ቋንቋ በማናገሩ መንፈስ ቅዱስ ተባለ እንጂ፣ አንድ አካል አንድ ገጽ ነው ብሎአል። ይህ የሰብአልዮስ ትምህርት በማቴዎስ 28÷19፣ 'ወእንዘ ታጠምቅዎሙ በሉ በስመ አብ፣ ወወልድ፣ ወመንፈስ ቅዱስ' ባለው አምላካዊ ትምህርት ምስጢረ ሥላሴን ያፋልሳል»[3] ብለዋል።

ሞናርኪያኒዝም የሚለው ቃል የመጣው፣ «ሞናርኪያ» ከሚለው የግሪክ ቃል ሲሆን፣ ከሰብአልዮስ በኋላ ትምህርቱ፣ «ዳይናሚክ ሞናርኪያኒዝም» እና «ሞዳልስቲክ ሞናርኪያኒዝም» በመባል ለሁለት ተከፈለ። እንደ «ዳይናሚክ ሞናርኪያኒዝም» እምነት፣ ኢየሱስ እንደ ማንኛውም ሰው፣ ሰው ሆኖ ከተወለደ በኋላ ቅዱስ ሆኖ ስለተገኘ በዛ ያለ መለኮትነት ተሰጠው (ተቸረው) የሚል አቋም ነው። እንደዚህ ትምህርት ኢየሱስ አምላክ የሆነው ከቀን በኋላ ነው። «ሞዳልስቲክ ሞናርኪያኒዝም» ደግሞ፣ በአዲስ ኪዳን ላይ አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የተባለው አንዱ አምላክ ራሱን በተለያየ መንገድ የገለጸበት መገለጥ ነው ባዮች ናቸው። ይህም ማለት አንዱ እግዚአብሔር ራሱን በተለያዩ ጊዜያት አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ አድርጎ ገልጾአል የሚል ነው። ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ እርሱና መሰሎቹ የሚከተሉትን ትምህርት ሲያብራሩ፡-

- «መለኮት ከዘላለም በአካል በባሕርይ በስም በግብር አንድ እንጂ ሁለት ወይም ሦስት አልነበረም። በሦስት መንገድ ግን ራሱን ለሕዝቡ ገልጾአል። በሦስት መንገድ የተገለጸበትም ምስጢር በአብነት በሥጋ ዐይን ሳይታይ፣ በወልድነት በሥጋ እየታየ፣

[3] አባ ጐርጐርዮስ (የሸዋ ሊቀ ጳጳስ) የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ (ቅዱስ ሲኖዶስ 1978 ዓ.ም) ገጽ 72። በቅንፍ ያለውን አይጨምርም።

በመንፈስ ቅዱስነት እስትንፋሱን በሕዝቡ ልብ ውስጥ በማሳደሩ ተገልጦአል»[4]

- «ከጥንት ከዘላለም እግዚአብሔር ወይም መለኮት አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በመባል በሦስት አካላት ተከፋፍሎ አይጠራም ነበር»[5]
- «[ኢየሱስ] የመለኮት አካል እንዲሆን የተዘጋጀ ሰው ነው»[6]
- «አብ፣ ወልድ፣ መንፈስ ቅዱስ የአንዱ አምላክ መገለጫ አጠራር እንጂ፣ የመጠሪያ ስሞች አይደሉም. . .»[7]
- «አብ ራሱ ቅዱስ መንፈስ [መንፈስ ቅዱስ] ስለሆነም የሕይወትን እስትንፋስ ይሸውም ሕያው መንፈስ ቅዱስን ከራሱ (ከውስጡ) በማፍሰስ ፍጥረታትን ሕያዋን ያደርጋል»[8]
- « ይህ ሕፃን ሆኖ የተገለጠው አብም ወልድም ነው:: ሙሉ አምላክና ሙሉ ሰውም ነው. . . አብ ሰው ሆነ ማለት ሳይሆን፣ አብ በሥጋ ተገለጠ ማለት ነው»[9]
- «ይህም ከመጀመሪያው በእግዚአብሔር ውስጥ የነበረ የሕይወት ቃል፣ በድንግል ማርያም ማሕፀን ገብቶ ሰው ሆኖ ከተወለደ በኋላ በዚህ [ፍጹም ሰው በሆነው አካል] ውስጥ አብ ተዋሕዶ ተገለጠ»[10]
- «አማኑኤል የተባለበትም ምክንያት:- ትርጓሜው እግዚአብሔር አብ በሥጋ ተገለጠልን፣ አየነው፣ ዳሰስነው ማለት ስለሆነ ነው»[11]
- «አብ በወልድ፣ ወልድም በአብ በውሕደት አሉ የሚለው የአንድ አምላክ ምስጢር መገለጥ ነው:: ስለዚህ እግዚአብሔር

[4] ተከለማርያም ገዛኸኝ፣ኢየሱስን ማን ይሉታል? (19. ነ.ም) ገጽ 8::
[5] ዝኒ ከማሁ ገጽ 10::
[6] ዝኒ ከማሁ ገጽ 12:: በቅንፍ ያለውን አይጨምርም::
[7] ዝኒ ከማሁ ገጽ 19::
[8] ዝኒ ከማሁ ገጽ 20:: የመጀመሪያውን ቅንፍ አይጨምርም::
[9] ዝኒ ከማሁ ገጽ 40::
[10] ዝኒ ከማሁ ገጽ 41:: በቅንፍ ያለውን ይጨምራል::
[11] ዝኒ ከማሁ ገጽ 42::

አብ ኢየሱስም ነው ብለን ማመንና ማሳመን እውነተኛ ሃይማኖት ነው»[12]

- « አብ በመለኮትነቱ ከወልድ ይበልጣልና ክርስቶስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር በአንድ አካል ስለተዋሐደ ፍጹም አምላክና ሰው እንደሆነ ከዚህ በታች በተጠቀሱት ማስረጃዎች እናረጋግጣለን»[13]::

«ማስረጃ» ናቸው ከተባሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ ዋና ዋና የሚባሉትን፣ አንድ በአንድ እየነቀስን በማውጣት «ትክክለኛ ማስረጃ ናቸው ወይስ አይደሉም?» የሚለውን ከመመርመራችን በፊት፣ እስከ አሁን ያየናቸውን ዐዋጆች ጠቅለል እናድርጋቸው:: እንደ «ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» መሠረተ እምነት፣ እግዚአብሔር አምላክ፣ በሥጋ ዐይን ሳይታይ መንፈስ ሆኖ ይኖር ነበር:: በኋላ ግን ቃሉን ሥጋ ማለትም ኢየሱስ በማድረግ፣ ኢየሱስ በተባለው ሰው ውስጥ ዐደረ[14]:: ኢየሱስ በተባለው ሰው ውስጥ ካደረው አምላክ የሚወጣው እስትንፋስ ደግሞ ቅዱስ መንፈስ ወይም መንፈስ ቅዱስ ይባላል:: ስለዚህ አብ ማለት፣ ኢየሱስ በተባለው ሰው ውስጥ ያደረው አምላክ ሲሆን፣ ወልድ ደግሞ እግዚአብሔር ያደረበት ሰው ነው:: የአብ እስትንፋስ ወይም ትንፋሽ ደግሞ መንፈስ ቅዱስ ነው:: ድርጅቱ ይህን መሰል አስተምህሮ እንድይዝ አድርገውኛል የሚላቸውን የቃለ እግዚአብሔር ማስረጃዎችን ደግሞ ወደ መመርመሩ እንዝለቅ::

ኢየሱስ አብ ነውን?

ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል:- «በኢሳይያስ 9÷6:- 'ሕፃን ተወልዶልናልና ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና አለቅነትም

[12] ዝኒ ከማሁ ::
[13] ዝኒ ከማሁ ::
[14] እግዚአብሔር ሰው አልሆነም ነገር ግን:- « አብና ወልድ መለኮትና ሰው ናቸው» (ዝኒ ከማሁ ገጽ 79) « አብ ሰው ሆነ ማለት ሳይሆን፣ አብ በሥጋ ተገለጠ ማለት ነው» (ገጽ 40)

በጫንቃው ላይ ይሆናል፤ ስሙም ድንቅ መካር ኀያል አምላክ፣ የዘላለም አባት፣ የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል' የተባለለት ያ አንዱ ኀያል አምላክና የዘላለም አባት በሥጋ መምጣቱን ያስረዳል:: ይህ ሕፃን ሆኖ የተገለጠው አብም ወልድም ነው:: ሙሉ አምላክና ሙሉ ሰውም ነው. . . አብ ሰው ሆነ ማለት ሳይሆን፣ አብ በሥጋ ተገለጠ ማለት ነው. . .ክርስቶስ ከአብ የወጣ ቃል በመሆኑ የእግዚአብሔር አብ ሥጋ ነው»[15]::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አማኞችም ሆኑ፣ በድርጅቱ እየተዘጋጁ የሚወጡ ጽሑፎች[16]፣ ኢየሱስ ክርስቶስ አብ ነው ለማለት አዘወትረው የሚጠቅሱት ጥቅስ ኢሳ 9÷6 ነው:: ክፍሉ፣ «ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አብ ነው» የሚል ትምህርት የለውም:: «በብሉይ ኪዳንም ሆነ በዕብራውያንና በዐረቡ ባህል፣ «አባት» ወይም በዕብራይስጡ ቋንቋ፣ «አብ» የሚለው ቃል በተጻውዖ ስምነት ካገለገለ የቃሉ ባለቤት (ቃሉ የተሰጠው ሰው) የተሰጠውን ስም የሚወክል ባሕርይ አለው ማለት ነው»[17]:: ለምሳሌ፦ «አቢዓልቦን» (2ሳሙ 23÷31) የሚለው ድርብ ስም፣ «አቢ» ማለትም አባት ከሚለውና «ዓልቦን» ማለት ደግሞ ጠንካራ ከሚሉት ቃላት የተዋቀረ ሲሆን፣ በተገናኘ ሲነበብ [አጫፍረን ስናነበው]፣ «የጥንካሬ አባት» ወይም «ጠንካራ» ማለት ነው:: «አቢያሳፍ» (ዘፀ 6÷24) ማለት፣ «የመሰብሰብ አባት» ወይም «ሰብሳቢ» ማለት ነው:: «አቢጋኤል» (1ዜና 2÷16) ማለት፣ «ከፍ የማለት አባት» ወይም «ከፍ ያለ» ማለት ነው[18]:: አቢጋኤል የሚለው ስም የተሰጠው ለሴት መሆኑን ልብ ይሏል (አባት ነች ማለት ሳይሆን፣ ከፍ ያለች ነች ማለት ብቻ ነው)::

[15] ዝኒ ከማሁ ገጽ 40-41:: እንዲሁም ገጽ 31 ይመለከቷል::
[16] የድርጅቱን የእምነት አቋም የሚገልጸው፣ « የኢትዮጵያ ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን የእምነት አንቀጾች» ጨምሮ አብዛኛዎቹ የድርጅቱ መጻሕፍት የተጻፉት የቤተ ክርስቲያኒቱ መሥራች በሆነው ተክለማርያም ገዛኸኝ በተባለው ግለሰብ ነው::
[17] Albert Barnes, "Notes on the Old Testament Explanatory and Practical Isaiah, " V0l. I (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1950 reprint), ገጽ 193::
[18] ተጨማሪ አስረጆችን ከፈለጉ፦ Benjamin Davidson "The Analytical Hebrew and Chaldee Lexicon" (Peabody, MA:Hendrickson Publishers. 1981 trprint) ገጽ 93 ይመለከቷል::

በኢሳይያስ 9÷6 ላይ «አቢአድ» የሚለው የዕብራይስጥ ቃል፣ «የዘላለም አባት» ወይም ዘላለማዊ ማለት እንጂ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ አብ ነው ማለት አይደለም:: ይህ የሚያመለክተን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊ አምላክ መሆኑን እንጂ (ዕብ 1÷2፤ 11÷3)፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ፣ «የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና አባት» (2ቆሮ 1÷3) ነው ማለት አይደለም::

ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል፦ «ኢየሱስ ክርስቶስ በዮሐ 10÷30 እኔና አብ አንድ ነን ብሎ በማወጁ አብ ወልድ ውስጥ በውሕደት መኖሩን መግለጡ እንደሆነ እንረዳለን»[19]:: «እግዚአብሔር አብ የላከልን ልጅ ሰማያዊ ስለሆነ የባሕርይ ልጁ ነውና በአካል ከአብ የተለየ አይደለም:: ወልድ የአብ መልክ ነው:: 'እኔና አብ አንድ ነን' ብሎ በድፍረት መናገር የሚቻለው አብና ወልድ በውሕደት በአንድ አካል ውስጥ ስላሉ ብቻ ነው (ዮሐ 10÷30)»[20]::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ ኢየሱስ፣ « እኔና አብ አንድ ነን» (ዮሐ 10÷30) ማለቱ፣ አብ ወልድን ማደሪያው ማድረጉን ወይም አብና ወልድ በአካል አንድ መሆናቸውን የሚገልጽ አይደለም:: እንዲያ ለማለት ካስፈለገ ኢየሱስ፣ «እኔ አብ ነኝ» ወይም «አብ እና ወልድ አንድ አካል ናቸው» ማለት ነበረበት:: «እኔና አብ አንድ ነን»፣ «አንድ ነን» ተብሎ ወደ አማርኛ የተተረጐመው፣ «ሂስሜን» ከሚለው የግሪክ ቃል ሲሆን፣ ይህም የብዙን ቁጥር የሚያመለክት አንደኛ መደብ [we] ነው:: ኢየሱስ አብን ቢሆን ኖሮ፣ ቃሉ «ሂስሜን» የሚለውን ሳይሆን፣ አንደኛ መደብ ነጠላ ቁጥር የሆነው የሚያመለክተውን፣ «ሔይስ» የሚለውን የግሪክ ቃል መሆን ነበረበት::

[19] ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ ኢየሱስን ማን ይሉታል? ገጽ 43::
[20] ዝኒ ከማሁ ገጽ 68::

በተጨማሪ «እኔና አብ አንድ ነን» ሲል «አንድ» የሚለው ቃል፣ «ሒን» ከሚለው የግሪክ ቃል የተተረጐመ ሲሆን፣ ይህም ግዑዝ ጸታን የሚያመለክት ነው:: ነገሩ የአብንና የወልድን የአካል አንድነት ለማመልከት ቢፈለግ ኖሮ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ለእግዚአብሔርም ሆነ ለኢየሱስ ክርስቶስ ተባዕታይ ጸታ እንደሚጠቀም የተባዕታይ ጸታ ይጠቀም ነበር::

የክፍሉ ዐውድ የሚያስተምረን አብና ወልድ አንድ አካል መሆናቸውን ሳይሆን፣ አብና ወልድ ባሕሪያቸው አንድ መሆኑን (essence) ለመግለጽ ብቻ ነው:: ኢየሱስ፣ «እኔና አብ አንድ ነን» ሲል፣ «አይሁድ ሊወግሩት ድንጋይ» ያነሡበትም ምክንያት (ቁ.31) ሕጋቸው፣ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር ያስተካከለ እግዚአብሔርን መሳደቡ ስለሆነ፣ በድንጋይ ይወገር ስለሚል ነው [ዘሌ 24÷16፤ ማቴ 26÷66፤ ማር 14÷64፤ ዮሐ 19÷7፤ ሐሥ 7÷58] :: ኢየሱስ በዚሁ ክፍል አብን፣ «አባቴ» (ቁ32) «የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ» (ቁ36)፣ ወዘተ የሚለውን ቃል እየተናገረ መልሶ ራሱን፣ እንዴት «አባት» ያደርጋል:: አብና ወልድ አንድ አካል ከሆኑ ኢየሱስ፣ «እኛም አንድ እንደሆንን አንድ ይሆኑ ዘንድ » (ዮሐ 17÷22) ብሎ ለደቀ መዛሙርቱ የጸለየው ጸሎት፣ የአካል አንድነት እንዲኖራቸው ነው ማለቱ ይሆን? (ዮሐ 10÷30 ከ17÷21-23 ጋር ያነጻጽሩ) ::

ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል:- በዮሐንስ ወንጌል 5÷43:- «እኔ በአባቴ ስም መጥቻለሁ» ተብሎ በተጻፈው ቃል . . . አንድ እውነተኛ አምላክና አንድ እውነተኛ ሰው በአንድ አካል እንዳሉ ማመን ያስፈልጋል»[21]:: «በአባቴ ስም» ማለት የኢየሱስ ስም የአብ ስም ነው ማለት ነው[22]::

[21] ዝኒ ከማሁ ገጽ 51::
[22] David Campbell, "All the Fullness" (WAP, 1975) ገጽ 43, John Paterson, " The Real Truth About Baptism in Jesus' Name " (PPH, 1953) , ገጽ 16::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል:- ሁሉም የአዲስ ኪዳን ሊቃውንት እንደሚያስረዱት«በ----ስም» ማለት፣ « በ----ሥልጣን» ማለት ነው::

«በራሱ ስም» የሚመጣውን ሰው መቀበል፣ እንደ ጌታ ትምህርት ሞኝነት ነው:: «በአባቴ ስም» እና «በራሱ ስም» የሚሉት ሐረጐች ያለ ጥርጥር የሚያመለክቱት፣ ጌታ የመጣው፣ «በራሱ ስም» እንዳልሆነ ነው:: ስለዚህ፣ «ኢየሱስ» የሚለው ስም የአብ ስም እንዳልሆነና ኢየሱስም አብን እንዳልሆነ የሚያመለክት ነው:: የሚያስገርመው ግን ኢየሱስ አብን እንዳልሆነ የሚያስተምረውን ክፍል ኢየሱስ አብ ነው ለማለት እንደ መረጃ መቅረቡ ነው::

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አማኞች፣ የኢየሱስ ስም የአብ ስም መሆኑን፣ ይህም ኢየሱስ አብ መሆኑን እንደሚያሳይ ከሚጠቅሷቸው ጥቅሶች መካል ዮሐ 7÷6:11-12 አንዱ ነው:: የድርጅቱ መምህራን ክፍሉ ኢየሱስ አብ መሆኑን እንደሚያስተምር ያስረዳሉ:: ይህ ትንታኔ ወላጅ አባት ስሙን ለልጁ እንደሰጠውና አባትና ልጅ አንድ አካል (ሕላዌ) ሆኑ እንደ ማለት ነው::

ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል:- «በዮሐ 14÷6-11 ያለውን ቃል ስንመለከት የአብና የወልድ አካል በአንድ ሰውነት እንዳለ ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በማይዋሽ ቃሉ ያረጋግጥልናል:: ኢየሱስም:- «እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም:: እኔንስ ብታውቁኝ አባቴን ደግሞ ባወቃችሁ ነበር:: ከአሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ፣ አይታችሁትማል አላቸው:: ፊልጵስም:- 'ጌታ ሆይ አብን አሳየንና ይበቃናል አለው'':: ሁለቱም በአንድ አካል እንዳሉ አላወቀም ነበር:: ኢየሱስም አለ:- 'አንተ ፊልጶስ ይህን ያህል ዘመን ከእናንተ ጋር ስኖር አታውቀኝምን? እኔን <u>ያየ አብን አይቶአል</u>' እንዴትስ አንተ አብን አሳየን ትላለህ? እኔ <u>በአብ አንዳለሁ</u> አብም በእኔ እንዳለ አታምንምን? እኔ የምነግራችሁ ቃል

ከራሴ አልናገረውም:: ነገር ግን በእኔ የሚኖረው አብ እርሱ ሥራውን ይሠራል እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ እመኑኝ» ይላል:: ከዚህ በላይ የተመለከትነው ምስክርነት እውነት ስለሆነ አብና ወልድ በአካል አንድ መሆናቸውን ልናምን ይገባል:: ውሕደቱም ከአንድያ ልጁ መሆኑን ብቻ አረጋግጠን ማመን ይኖርብናል::»[23]

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፦ በየትኛውም ዘመን ያሉ የሰብአልዮስ ደቀ መዛሙርት አብዝተው የሚጠቅሱት ጥቅስ በዮሐ 14÷6-11 ያለውን ክፍል ነው:: ክፍሉ ኢየሱስና እግዚአብሔር አንድ አካል ናቸው:: ወይም ኢየሱስ እግዚአብሔር አብ ነው አይልም:: ነገር ግን ኢየሱስ በሰዎችና በእግዚአብሔር መካከል ያለ መካከለኛ መሆኑን የሚገልጽ ነው:: ለዚህም ነው፣ «እኔን ብታውቁኝ ኖሮ አባቴንም ባወቃችሁት ነበር» (ቁ7ሀ) ያለው:: ይህ የሆነው ኢየሱስ አብ ስለሆነ ሳይሆን፣ ኢየሱስን በትክክል የሚያውቁት ሰዎች በእርሱ መካከለኛነት አብን በደንብ ያውቃሉና ነው:: ኢየሱስ የእግዚአብሔር አብ ገላጭ (ተርጓሚ) ነውና:: «ከአሁን ጀምሮ ግን ታውቁታላችሁ፤ አይታችሁታልም::» (7ለ):: ኢየሱስ፣ «እኔን ያየ አብን አይቶአል» (ቁ9) ወይም «እኔ በአብ እንዳለሁ፣ አብም በእኔ እንዳለ» የሚለው ሐረግ፣ መለኮት («አብ») በኢየሱስ ሰብአዊነት («ወልድ») ውስጥ እንዳለ የሚያሳይ ነው ይላሉ:: ነገር ግን ይህ ትንተና ከእርሱ በፊት ያለውን ማለትም፣ «እኔ በአብ እንዳለሁ» የሚለውን ሐረግ የመመለስ ዐቅም አይኖረውም:: በእነርሱ መንገድ ከፈታነው በአብ ውስጥ ሰባዊነት ይኖራል ማለት ነው:: አስገራሚው ጉዳይ በዚሁ ዐውድ ውስጥ እንዲሁም በሌላ ስፍራ ኢየሱስ ይህንኑ ዐይነት ገለጻ በመጠቀም ከአማኞች ጋር ያለውን አንድነት ገልጾአል «እኔ በአባቴ እንዳለሁ፣ እናንተም በእኔ እንዳላችሁ፣ እኔም በእናንተ እንዳለሁ በዚያን ቀን

[23] ተክለማርያም ዝኽኝ፣ ኢየሱስን_ማን ይሉታል?(1978 ዓ.ም) ገጽ 68-69:: መስመሮቹን ይጨምራል::

ታውቃላችሁ» (ቁጥር 20 እንዲሁም 17÷21-23 ያለውን ክፍል ይመለከቷል)::

ኢየሱስ እግዚአብሔር (አምላክ) ነው

የሥላሴ አማኞች ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ መሆኑን ያምናሉ:: ነገር ግን አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው አይሉም:: ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው ማለት፣ እግዚአብሔር አብ ነው ማለት አይደለም:: የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አብ ነው ለማለት የሚጠቅሱአቸውን ጥቅሶች ከዐውደ ምንባቡ አላቀው በመተርጐም፣ ለዐረፍተ ነገሩ አስካክ፣ ለክፍሉ ሰዋስውና ሥነ ጽሑፋዊ ቅርጽ ቦታ ሳይሰጡ ነው::

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል፦ ጎርደን ማጂ በተባለው ሰው የተጻፈውና በስፋት የተሠራጨው በራሪ ጽሑፍ ቄላ 2÷9 በመጥቀስ ግጻዌ መለኮት [Godhead] በኢየሱስ ውስጥ ነው ያለው ይላል[24]::

ጎርደን ማጂ፣ « በእርሱ የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና» (ቆላ 2÷9) የሚለው ጥቅስ ኢየሱስ በግጻዌ መለኮት ውስጥ ሳይሆን (ግጻዌ መለኮት ሳይሆን) ግጻዌ መለኮት በኢየሱስ ውስጥ እንዳለ ያስተምረናል ይላል:: ይህንኑ ጥቅስ አስመልክቶ ተክለማርያም ዝኽኝ እንዲህ ይላል፣ « በቄላ 2÷9-10 የተጻፈው ቃል የውሕደት ምስጢር ነው. . . ይህም ቃል መለኮት በክርስቶስ ውስጥ ተጠቃሎ በአንድ አካል ውስጥ እንዳለና ለዘላለም እንደሚኖር እንጂ፣ ከእርሱ ውጪ እንደማይታይ ያረጋግጥልናል . . . ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብ ውጪ ብቻውን ሌላ አምላክ ነው የሚሉም ሁለት አምላክ የለምና

[24] Gordom Magee. Is Jesus in the Godhead or is the Godhead Jesus? (Pasadena, TX: Gordon Magee, n.d)

ከመጽሐፍ ቅዱስ ምንም ማስረጃ የላቸውም:: ትምህርት ባልነበረበት ዘመን የተፈላሰፉትን አዋልድ በመጥቀስ ለማሳመን ቢሞክሩም መጽሐፍ ቅዱስ ያወግዛቸዋል»[25]::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፡ - የድርጅቱ መምህራን ቁላ 2÷9 በመጥቀስ ግጻዌ መለኮት በኢየሱስ ውስጥ ያለ እንጂ፣ ኢየሱስ በግጻዌ መለኮት ውስጥ አይደለም የሚለው ትንተና ዮሐ 10÷38 ላይ፣ «. . . አብ በእኔ እንደሆነ እኔም በአብ እንደ ሆንሁ ታውቁና ታስተውሉ ዘንድ» ከሚለው ትምህርት ጋር በቀጥታ ይቃረናል:: ግጻዌ መለኮት በኢየሱስ ውስጥ ነው ኢየሱስም በግጻዌ መለኮት ውስጥ ነው:: የድርጅቱ መምህራን፣ « ግጻዌ መለኮት በኢየሱስ ውስጥ ነው» ማለታቸው፣ ኢየሱስ ከሥላሴ አካላት አንዱ አይደለም ማለታቸው ነው:: ነገር ግን ቁላ 2÷9 እንዲህ ዐይነት ትምህርት የለውም:: ክፍሉ የክርስቶስን ፍጹም አምላክነት የሚያስረዳ እንጂ፣ ኢየሱስ አብ መሆኑን ወይም የሥላሴ አካላት ሁሉ በኢየሱስ ውስጥ መኖራቸውን አያስተምርም::

የኢየሱስ ስም

ድርጅቱ፣ «ኢየሱስ» በሚለው ስም ላይ ትልቅ ትኩረት ይሰጣል[26]:: የድርጅቱም እንቅስቃሴ የተጀመረው በማቴ 28÷19 ላይ ያለው የአብ፣ የወልድና የመንፈስ ቅዱስ ስም በሐሥ 2÷38 መሠረት የኢየሱስ ስም ነው በሚለው ትምህርት ላይ ነው:: ለዚህም ነው ድርጅቱ ተከታዮቹን በኢየሱስ ስም የሚያጠምቀው::

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል፡- « በማቴ 28÷19 የተነገረው ቃል በነጠላ ቁጥር የተነገረ ስም ስለሆነ አንድን አምላክ

[25] ተከለማርያም ገዛኸኝ ኢየሱስን ማን ይሉታል? ገጽ 47::
[26] ተከለማርያም ገዛኸኝ፣ አዲስ ልደት (1987ዓ.ም) ገጽ 62-73::

ያመለክታል እንጂ፣ ስለ ሦስት አይናገርም. . . እግዚአበሔር በሥጋ ከመገለጡ ወይም ከድንግል ማርያም ከመወለዱ በፊት ሰዎችን ሊያድንበት ዐቅዶ በሰማያት ሰውሮ ያስቀመጠው የመለኮት (የአብ) ስም ኢየሱስ ነው:: መንፈስ ቅዱስም ከእግዚአብሔር ወይም ከኢየሱስ የሚፈስ የእግዚአበሔር ኀይል ነው:: ከቅዱስ አምላክ ስለሚወጣ መንፈስ ቅዱስ ይባላል፤ የመጠሪያ ስሙ ግን ኢየሱስ እንደሆነ በማቴ 1÷20-21 እና በ2ቆሮ 3÷17 ተገልጽአል. . .አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ እነዚህ ሦስቱ የእግዚአብሔር የክብር ስሞች የመጠሪያ ስሞቹ ቢሆኑ ኑሮ፣ ስም ተብሎ በነጠላ ቍጥር ከመጻፍ ይልቅ ስሞች ተብለው ሊጻፉ ይገባ ነበር:: ስም ተብሎ ስለተጻፈ ነጠላነትን ስለሚያሳይ ሐዋርያት ሳይሳሳቱ በዚህ በሦስት የክብር ስም የተጠራ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ በመንፈስ ቅዱስ ተረድተው፣ ኀጢአትን በሚያስተሰርይ በአምላካችንና በመድኀኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አጥምቀዋል:: እኛም በዚህ ስም እንድንጠመቅና እንድናጠምቅም በጥብቅ አዘዋል»[27]::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል፡- በማቴ 28÷19 ላይ የምንመለከተው የሰዋስው አወቃቀር አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የተለያዩ አካላት [Persons] መሆናቸውን ነው:: አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ በሚለው ስም ፊት የተጠቀሱት ሦስት የተወሰኑ መስተአምሮች (Definite Articles) አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የተለያዩ [distinct] መሆናቸውን ያመለክታል:: እንደ እንግሊዝኛው ሁሉ የግሪኩ ሰዋስው በስሞች ፊት የተወሰነ መስተአምር ኖሮ፣ ስሞቹ ተመሳሳይ ሙያ [case] ካላቸው፣ ስሞቹ የተለያየን አካል ይወክላሉ [ነገሩን ግልጽ ለማድረግ በእንግሊዝኛ ዐረፍተ ነገር እንጠቀም:- The black and the white dogs ስንል ጥቁርና ነጭ ቀለም ያላቸው ሁለት የተለያዩ ውሾች ማለታችን ነው:: ነገር ግን The black and white dog ካልን ግን ጥቁርና ነጭ ቀለም ያለው አንድ ውሻ ማለታችን ነው:: ልዩነቱን ያመጣው በመጀመሪያው ዐረፍተ ነገር

[27] ዝኒ ከማሁ ገጽ 116-118::

ላይ፣ ነጭ ከሚለው ቅጽል በፊት የነበረው የተወሰነ መስተአምር [The] ፣በሁለተኛው ዐረፍተ ነገር ውስጥ ያለመገኘቱ ነው::] በግሪክኛውም አብ (ፖትሮስ)፣ ወልድ (ሁዮስ) እና መንፈስ ቅዱስ (አግዮ ኑማቶስ) ከሚሉት ስሞች ፊት የተወሰነ መስተአምር (ቶ [ዘርፍ ሙያ፣ የተወሰነ መስተአምር]) አለ:: ይህም አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የተለያዩ አካለላት እንዳላቸው ፍንትው አድርጎ ያሳያል [ይህ አወቃቀር በእንግሊዝኛቹ ቅጆች ላይ በግልጽ ይታያል:- In the name of The Father and of The Son and of The Holy Spirit] ::

ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ « አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ እነዚህ ሦስቱ የእግዚአብሔር ስሞች የመጠሪያ ስሞቹ ቢሆኑ ኑሮ፣ ስም ተብሎ በነጠላ ቍጥር ከመጻፍ ይልቅ፣ ስሞች ተብለው ሊጻፉ ይገባ ነበር[28]ይላል:: ነገር ግን፣ «ስም» ሳይሆን «ስሞች» መባል አለበት የሚለው የየትኛው ቋንቋ ስዋስው ነው? የአማርኛ፣ የእንግሊዝኛና የግሪክ ቋንቋዎች « ስም » የሚለው ነጠላ ቃል የብዙ ሰዎችን ስም ሊወክል ይችላል::

ከቃለ እግዚአብሔር አንዳንድ አስረጆችን እናቅርብ:: « ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው፤ ባረካቸውም :: ስማቸውንም [Name] በፈጠረበት ቀን አዳም ብሎ ጠራቸው» (ዘፍ 5÷2):: ወንድና ሴት ሆነው የተፈጠሩት አዳምና ሔዋን ሁለት የተለያዩ አካላት ሆነው ሳለ «ስም» የሚለው ነጠላ ቃል ወክሎአቸው እናገኛለን [የዕብራይስጡን መጽሐፍ ይመለከቷል]:: «. . . በምድርም ላይ ሳንበተንም ስማችንን እናስጠራው አሉ» (ዘፍ 11÷4):: የባቢሎንን ግንብ የሠሩት ሰዎች ብዙ ሆነው ሳለ፣ «ስማችንን» እንጂ «ስሞቻችንን» የሚለውን ቃል አልተጠቀሙም:: «ከእነርሱም በኋላ የምትወልዳቸው ልጆች ለአንተ ይሁኑ፤ በርስታቸውም በወንድሞቻቸው ስም ይጠሩ» (ዘፍ 48÷6) ይላል እንጂ፣

[28] ተክለማርያም ገዛኸኝ፣ አዲስ ልደት (1987 ዓ.ም) ገጽ 63::

በወንድሞቻቸው «ስሞች» አይልም:: «ከክፉ ነገር ሁሉ ያዳነኝ መልአክ እርሱ እነዚህን ብላቴኖች ይባርክ፤ ስሜም የአባቶቼ የአብርሃምና የይስሐቅም ስም በእነርሱ ይጠራ. . .» (ዘፍ 48÷6) ይላል :: አብርሃምና ይስሐቅ አባትና ልጅ ሆነው ሳለ «ስሞች» ሳይሆን «ስም» ነው የሚለው:: ከቋንቋ ሕግጋት የምንማረው ነገር «ስም» የሚለው ነጠላ ቃል ብዙ ስምን ሊወክል እንደሚችል ነው:: «. . . በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም. . .» መባሉ አብ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የኢየሱስ መጠሪያ («የማዕረግ ስም») መሆኑን አያመለክትም::

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል:- «የሐዋርያት ሥራ 2÷38 አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ እየተባለ የሚጠራው ያው ራሱ አንድ አምላክ ሲሆን፣ ለሰው ልጆች በሦስት አገላለጽ መገለጹን ያሳያል»[29]:: ማቴ 28÷19 አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ የሚለው በሐሥ 2÷38 መሠረት ኢየሱስ ክርስቶስን ነው::

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል:- ማቴ 28÷19 አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ለየራሳቸው አካል ያላቸው መሆኑን (የተለያዩ አካላት መሆናቸውን) የዐረፍተ ነገሩ ሰዋስዋዊ አወቃቀር እንደሚያስረዳ ካላይ ለማየት ሞክረናል:: ትክክለኛው የጥምቀት ቀመር «በአብ፤ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ» ስም ነው ወይስ፣ «በኢየሱስ ስም» (በማቴ 28÷19፤ ሐሥ 2÷38)? የሚለው ጥያቄ ነው::

በሐዋርያት ሥራ «በኢየሱስ ስም» የተጠመቁት በሥጋም ሆነ በሃይማኖት አይሁዳዊ የሆኑትን ሰዎች ብቻ ነው:-
1. ዕብራውያን ሐሥ 2÷5: 38፤ 22÷16፤ 18÷1-8

[29] ዝኒ ከማሁ ገጽ 122::

2. ሳምራውያን ሐሥ 8÷5:12:16 (ሳምራውያን በአሶራውያን ዘመነ መንግሥት በምርኮ ሂደው ከአሕዛብ ጋር የተቀላቀሉ አይሁዶች መሆናቸውን ልብ ይሏል ዮሐ 4) ::
3. በትውልድ አሕዛብ ሆነው በኋላ ግን ወደ ይሁዲነት የገቡ ሐሥ 10÷12:22:48
4. የመጥምቁ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ሐሥ 19÷1-5 [የመጥምቁ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት አይሁድ መሆናቸው ይታወቃል፣ ምክንያቱም መጥምቁ ዮሐንስ የንስሓን ወንጌል የሰበከው፣ «አብርሃም አባት አለን» ላሉ አይሁዶች ነበርና ማቴ 3÷5:7:8:9] ::

በማቴ 28÷19 ላይ ያለው የጥምቀት ቀመር የተሰጠው ሐዋርያት ወንጌልን ይዘው ወደ አሕዛብ [Nations] እንዲሄዱ ትእዛዝ በተሰጠበት ጊዜ ነው:: በአዲስ ኪዳን ንባባት «አሕዛብ» የሚለው ቃል ከቤተ እስራኤል [ከእስራኤል ነገድ] ውጪ ያሉትን ነገዶች ሁሉ የሚያመለክት ነው፤ ስለዚህ አይሁድ «በኢየሱስ ስም» ሲጠመቁ አሕዛብ ደግሞ፣ « በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም ይጠመቃሉ» :: አይሁድ በኢየሱስ ስም የሚጠመቁበት ምክንያት፣ በብሉይ ኪዳን የተገለጠውን እግዚአብሔርን በማምለክ ላይ ስለነበሩ ነው:: አሁን የሚያስፈልጋቸው ኢየሱስ ጌታ እንደሆነ ማመን ነው:: አሕዛብ ግን ጣዖትን የሚያመልኩ ስለሆነና ወደ ክርስቶስ የሚመራውን የእስራኤልን አምላክ ስለማያውቁ፣ ኢየሱስ ጌታ መሆኑን ብቻ ሳይሆን በአብና በመንፈስ ቅዱስም ማመን ይገባቸዋል::

አብና ወልድ

እንደ ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አስተምህሮ፣ አብ አምላክ ወልድ ደግሞ ሰው በመሆን አንድ አካል አላቸው የሚል ነው:: የድርጅቱ መምህራን፣ «አካል» የሚለውን ቃል የሚታይና የሚዳሰስ

ቁስ አድርገው ይመለከቱታል:: አካል የሚለውን ቃል መዳሰስና መታየት በሚለው መልኩ ከፈታነው፣ አካል ያለው ኢየሱስ ብቻ ነው ማለት እንችላለን:: የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አብ አካል አለው [Person]፣ እንዲሁም መንፈስ ቅዱስ አካል አለው ስትል አብ በዐይን ይታያል፣ በእጅ ይዳሰሳል፣ መንፈስ ቅዱስ በዐይን ይታያል፣ በእጅ ይዳሰሳል ማለቷ ሳይሆን፣ ወልድ የራሱ የሆነ ማንነት ወይም ስሜት ፈቃድና ዕውቀት እንዳለው አብና መንፈስ ቅዱስም እንደዚሁ አላቸው ማለቷ ነው [እባክዎን «ሀላፄ» ወይም «አካል» የሚለውን ቃል የአማርኛና የትምህርተ መለኮት መዝገበ ቃላት እንዴት እንደሚፈቱት ይመልከቱ] ::

መጽሐፍ ቅዱስ አብና ወልድ የተለያዩ አካላት መሆናቸውን በግልጽ ያስተምራል:: ኢየሱስ አገልግሎቱ ተአማኒነት ያለው ለመሆኑ አብን ምስክር ሲያደርግ እንመለከታለን (ዮሐ 5÷31-32፤ 8÷16-18) :: ኢየሱስ፣ «ስለ እኔ የሚመሰክር ሌላ ነው» (5÷32) ማለት እርሱ አብ እንዳልሆነ ያሳያል:: በግሪክ፣ «አሎሎስ» የሚለው ቃል ነው በአማርኛው «ሌላ» ተብሎ የተተረጐመው:: ይህም «ከሚናገረው ሰው የተለየ»[30] ማለት ነው::

ኢየሱስ በዮሐ 8÷16-18 ላይ ብሉይ ኪዳን የአንድን ነገር ወይም ትክክለኛነት ለማወቅ ሁለት ምስክሮች በፍርድ ፊት መቅረብ አለባቸው የሚለውን ቃል በመጥቀስ (ዘዳ 17÷6፤ 19-15 እንዲሁም ዘኁ 35÷30 ይመለከቷል) የአገልግሎቱን ተአማኒነት ያረጋግጣል:: የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን መምህራን የኢየሱስ አምላክነትና ሰብአዊነቱ ናቸው የሚመሰክሩት ይላሉ:: ነገር ግን ቃለ እግዚአብሔር ሁለት ምስክር ሲል ሁለት የተለያዩ አካላት መሆናቸውን ልብ ልናደርግ ይገባል:: አንድ ሰው በሽንጎ ፊት ቆሞ ምስክሮችህ የታሉ

[30] William F. Arrdt and F. Wilbur Gingrich, A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature (Chicago University of Chicago Press, 1957) ገጽ 39::

ሲባል፣ አካሌና ነፍሴ ይመሰክሩልኛል ቢል ወይም አምላክነቴና ሰውነቴ ይመሰክሩልኛል ቢል የግለሰቡ ንግግር ምን ያህል እንደሚያስደንቀን መገመት ይቻላል። የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት በሽንጎ የሚቀርቡ ሰዎች ቢያንስ ሁለት ምስክር ያቅርቡ ሲል፣ ዛሬ በእኛ ዘመን ከሚደረገው የተለየ እንዳልሆነ ግልጽ ነው። ኢየሱስ፣ «ስለ እኔ የምመሰክር እኔ ነኝ፤ የላከኝም አብ ስለ እኔ ይመሰክራል» (ዮሐ 8÷18) ሲል እርሱ አብ እንዳልሆነ በግልጽ ያመለክታል።

መጽሐፍ ቅዱስ አብ ላኪ ወልድ ደግሞ ተላኪ መሆኑን በግልጽ ያስተምራል (ዮሐ 3÷17፤ ገላ 4÷4፤ 1ዮሐ 4÷10)። ላኪና ተላኪ አንድ አካል ናቸው ካልን፣ ዮሐ 1÷6 ላይ « ከእግዚአብሔር የተላከ ስሙ ዮሐንስ የሚባል አንድ ሰው ነበረ» ከሚለው ቃል ተነሥተን፣ መጥምቁ ዮሐንስና እግዚአብሔር አንድ አካል ናቸው ልንል ነው ማለት ነው። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እርሱን አብ እንደላከው፣ እርሱ ደግሞ እነርሱን እንደሚልካቸው ገልጾአል (ዮሐ 17÷18፤ 20÷21)። ከእነዚህ ክፍሎች ተነሥተን በኢየሱስ የተላኩትን ሰዎች ኢየሱስ ናቸው እንደማንል ሁሉ፣ በአብ የተላከውንም ኢየሱስ አብ ነው ማለት በፍጹም አንችልም።

መጽሐፍ ቅዱስ አብና ወልድ እንደሚዋደዱ ያስተምረናል (ዮሐ 3÷35፤ 17÷23-26፤ 14÷31)። ይህም አብና ወልድ የተለያዩ አካላት መሆናቸውን የሚገልጽ ነው። የኢየሱስ አምላክነት የኢየሱስን ሰውነት መውደዱ ነው ካልን፣ የአምላካዊነት ባሕርይ (nature) የሰብአዊነት ባሕርይ (nature) እንዴት ሊወድ ቻለ? የሚለውን ጥያቄ ያስከትላል። መውደድ የአካል (Person) ነው ወይስ የባሕርይ [nature] ?

መጽሐፍ ቅዱስ አብ ለወልድ እንደሚናገር፣ ወልድም ለአብ እንደሚናገር ይገልጻል (ዮሐ 11÷41-42፤ 12÷28፤ 17÷1-26)። ቃለ እግዚአብሔር አብ ለወልድ እንደተናገረ ወልድም ለአብ እንደተናገረ፣

ሰዎችም እንደሰሙአቸው [ዮሐ 12÷28] እየገለጸ፣ የለም አንድ አካል ናቸው ማለት አግባብ አይደለም።

መጽሐፍ ቅዱስ አብ ወልድን እንደሚያውቀው፣ ወልድም አብን እንደሚያውቀው ይገልጻል (ማቴ 11÷27፤ ሉቃ 10÷22፤ ዮሐ 7÷29፤ 8÷55፤ 10÷15)። ወልድን፣ ወልድም አብን እንደሚያውቀው በግልጽ ተቀምጦ ሳለ የለም የሁለቱም አካል አንድ ነው ማለት እንዴት ይቻላል?።

ኢየሱስ በድኅረ ሥጋዌ ሕይወቱ

በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ ወደዚች ምድር ከመምጣቱ በፊት እንደ ነበር ይገልጻሉ። ዓለማትን የፈጠረ ኢየሱስ (ቃል) ነው (ዮሐ 1÷3፤ ቆላ 1÷16-17፤ ዕብ 1÷2፤ ራእ 3÷14)። ዕብ 1÷2 ላይ እግዚአብሔር ዓለማትን የፈጠረው «በልጁ» ነው ይላል።

ኢየሱስ ሰው ሆኖ ወደዚች ምድር ከመምጣቱ በፊት በእግዚአብሔር «ዘንድ» ነበር (ዮሐ 1-1፤ 17÷5፤ 1ዮሐ 2÷1)። ግሪኩ «ፕሮስ» ወይም «ፓራ» የሚለውን ቃል፣ አማርኛው «ዘንድ» (የ1954 ዓ.ም ትርጉም) ብሎ ተርጉሞታል። በግሪኩ ሰዋስው «ፕሮስ» ወይም «ፕራ» የሚለውን ቃል ተሳቢ ሙያ (Objective case) ከቀደመው፣ የሚያመለክተው ግንኙነትን ነው።

ኢየሱስ ከመጥምቁ ዮሐንስ በፊት ነበር [ዮሐንስ ከኢየሱስ በፊት ቢወለድም እንኳ] (ዮሐ 1÷15፤ 1÷14-18፤ 29-34) ።

ኢየሱስ ከሰማይ የመጣ፣ ከአብ «ዘንድ» የተላከ፣ ወደ ሰማይ የወጣ፣ በክብር ወደ አባቱ የተመለሰ ነው (ዮሐ 3÷13:31፤ 6÷33:38: 41:46:51:56-58:62፤ 8÷23:42፤ 13÷3፤ 16÷27-28፤ ዮሐ 1÷10-11) ::

ኢየሱስ ከአብርሃም በፊት ነበር (ዮሐ 8÷58)። ኢየሱስ ፍጥረታት ሁሉ ከመፈጠራቸው በፊት ነበር (ቆላ 1÷17፤ 1÷12-20) :: ይህም ወልድ በብሉይ ኪዳን ዘመን ከአብ ጋር እንደ ነበር በግልጽ የሚያሳይ ነው::

አብና መንፈስ ቅዱስ

እግዚብሔር አብና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የተለያዩ አካላት ናቸው:: እግዚአብሔር አብ መንፈስ ቅዱስን ልኮታል (ዮሐ 14÷15፤ 15÷26) :: ታዲያ ላኪና ተላኪ አንድ አካል ናቸው ማለት እንዴት ይቻላል?

መንፈስ ቅዱስ ስለ ምዕመናን ወደ አብ ይጸልያል (ሮሜ 8÷26-27) ስለዚህ አብ ጸሎት ሰሚ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ጸሎት አድራሽ ነው::

አብ የተለየ አካል፣ መንፈስ ቅዱስም እንደዚሁ የተለየ አካል እንዳላቸው በማቴ 28÷19 ሰዋስዋዊ አወቃቀር ቃኝተናል::

ተቃውሞዎች

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን መምህራን የሥላሴን አስተምህሮ ላለመቀበል የሚያቀርቡአቸው «ማስረጃዎች» ከቃለ እግዚአብሔር የሚጠቀሱ ብቻ አይደሉም:: ከአመክኒዮና [Logic] ከታሪክ የሚጠቅሱአቸውም «ማስረጃዎች» አሉአቸው:: ከድርጅቱ

አባላት ተዘውትሮ የሚደመጠው አነጋገር ሥላሴ የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አይገኝም የሚለው ዋነኛው አመክንዮአዊ «ማስረጃቸው» ነው:: ሥላሴ የሚለው ጥሬ ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አለመገኘቱ እሙን ነው:: ነገር ግን ሥላሴ የሚለው ቃል የወከለው ትምህርት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው:: የቤተ ክርስቲያን አበው ነገረ መለኮትን ሲያጠኑ፣ ለትምህርቶቹ ይስማማሉ የሚሉአቸውን ርእሶች ሰጥተዋል:: ለምሳሌ ቀኖና (Canon)፣ የእግዚአብሔር ቃል ሕጽጽ አልባ ስለመሆኑ [Inerrant] ፣ ነገረ ክርስቶስ [Christology] ወዘተ. . . እነዚህ ጥሬ ንባቦች ቃላት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አይኑሩ እንጂ፣ በእነዚህ ነገሮች ቃለ እግዚአብሔር ሰፊ ትምህርት አለው:: ቃሉቹም እነዚህን አስተምህሮዎች ይወክላሉ:: «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» ደቀ መዛሙርት ችግራቸው ሥላሴ የሚለው ቃል ከሆነ፣ ቃሉን አለመቀበል ይችላሉ፤ ነገር ግን ቃሉ የሚወክለውን ተአማኒ ትምህርት ክዶ፣ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ ማሰብ በፍጹም አይቻልም:: እንዲያው ለነገሩ «ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይገኛል?

የሥላሴን አስተምህሮ ላለመቀበል ከታሪክ የሚጠቅሱት፣ «የሥላሴ ትምህርት ከአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፊት አልነበረም» የሚል ነው:: ትምህርቱን ያስፋፉት የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ነች ባዮችም ናቸው:: እንደ ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ትምህርት፣ የሥላሴ አስተምህሮ የተዋቀረው በ325 ዓ.ም በተጠራው በጉባኤ ኒቂያ ላይ ነው::

ይህ ዐዋጅ የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን መምህራን ለትምህርተ መለኮትና ለአመክኒዮ ብቻ ሳይሆን፣ ለታሪክም ባዕዳን መሆናቸውን ያሳያል:: በዚያን ወቅት አሁን ያለው ዐይነት መዋቅር ያላት የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያናት አልነበረችም:: በወቅቱ የሮማ ፓፓ የበላይ ሆኖ የሚያስተዳድራቸው ቤተ ክርስቲያናት ብቅ ያሉት፣ በስድስኛው

መቶ ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ ነው። እንዲያውም የሮማ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳት በኒቂያ ጉባኤ አልተሳተፉም። የኒቂያው ጉባኤ የተጠራው በምሥራቅ አብያተ ክርስቲያናት ነበርና።

ሥላሴ የሚለውም ቃል ሆነ፣ ከሥላሴ አስተምህሮ ጋር አብረው የሚጠቀሱት ቃላት [ለምሳሌ :- አካላት (Persons)፣ እንደ ባሕርይ (Substance)] ይሠራባቸው የነበሩት ከጉባኤ ኒቂያ በፊት ነው። ቃላቱንም በስፋት ሲጠቀምባቸው የነበረው ጠርጡሊያኖስ የኖረው ከኒቂያ ጉባኤ በፊት ነበር።

እንዲያውም ከታሪክ የምንማረው ነገር፣ በመጀመሪያ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ የአትናቴዎስ ደጋፊ ሊሆንም፣ ከ332 ዓ.ም በኋላ ባሉት 50 ተከታታይ ዓመታት የደገፈው፣ ኢየሱስ አምላክ አይደለም የሚለውን የአርዮስን ኑፋቄ ነው።

የሥላሴ አስተምህሮ ቀዳማይ አመንጪው መጽሐፍ ቅዱስ ቢሆንም፣ ፈርጅ ባለው መልኩ የቀረበው፣ እንደ ሌሎቹ ክርስቲያናዊ አስተምህሮዎች ሁሉ ቤተ ክርስቲያን በየዘመናቱ የሚነሣባትን መናፍቃዊ ትምህርት በቃለ እግዚአብሔር ለመግታት ትችል ዘንድ፣ በምትጠራቸው ጉባኤዎች ነበር። ለዚህም ነው፣ «የነገረ መለኮት ታሪክ፣ የመናፍቃን ታሪክ ነው» የሚባለው። ነገረ መለኮት አሁን ባለው መልኩ አምሮና ደምቆ የቀረበው፣ መናፍቃን ለሚያነሡአቸው ጥያቄዎች ቤተ ክርስቲያን መልስ ለመስጠት ባደረገችው ዝግጅት ነው። የትኞቹ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ቀኖናዊ ናቸው፣ የትኞቹስ አይደሉም የሚለው ነገር የተወሰነው፣ መናፍቃን በቃለ እግዚአብሔር ላይ ሐሳባቸውን የሚደግፉ ሌሎች የድርሳነ ፈጠራ መጻሕፍት ለመጨመርና ካሉትም ላይ ለመቀነስ ያደርጉ የነበረውን ሙከራ መና ለማስቀረት ነበር። መጽሐፍት ለመጨመርና ካሉትም ላይ ለመቀነስ ያደርጉ የነበረውን ሙከራ መና ለማስቀረት ነበር። ይህም የሆነው በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ላይ ነው።

የሥላሴ አስተምህሮ አሁን ባለው መልኩ ተቀናጅቶ የቀረበው፣ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ተነሥተውባት ለነበሩት የሰብአልዮስና የአርዮስ ደቀ መዛሙርት መልስ ለመስጠት በተነሣችበት ጊዜ ነው። ቃለ እግዚአብሔር አብን፣ ወልድንና መንፈስ ቅዱስን አስመልክቶ ላለው ትምህርት፣ ሥላሴ የሚለው ስም ተገቢ ቃል ነው፤ የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ለመግለጽ ከዚህ ቃል የተሻለ የለምና።

የዛሬዎቹ ሰብአልዮሳውያንም ሆኑ አርዮሳውያን፣ ከታሪክም ሆነ ከቃለ እግዚአብሔር የሚማሩ አይደሉም።

ማጠቃለያ

የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ሰዎች በአስተምህሮተ እግዚአብሔር ላይ ያላቸው ትምህርት፣ ቃለ እግዚአብሔር ስለ አብ፣ ስለወልድና ስለ መንፈስ ቅዱስ ከሚያስተምረው ትምህርት እጅግ የራቀ ነው። ስለዚህም ድርጅቱ፣ አምላካዊው መገለጥ ፍንትው አድርገን የሚያስተምረውን የሥላሴን አስተምህሮ ያለመቀበሉ ፍጹም ስሕተት ነው።

ዐበይት የሆኑትን የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርቶች መካድ ንዑስ የሆኑትን ትምህርቶች ከመካድ የበለጠ ጥፋት ያስከትላል። አብያተ ክርስቲያናት ክርስቲያናዊ ትምህርቶችን ርቱዕና መናፍቅ ብለው እንዲፈርጁአቸው ከሚያደርጉት መሠረታዊ አስተምህሮዎች መኻል፣ የኢየሱስ ክርስቶስን ፍጽም ሰብአዊነትና ፍጽም አምላካዊነት መቀበል ወይም መካድ ዋነኛው ነጥብ ነው። በርካታ መናፍቃን የኢየሱስ ክርስቶስን ፍጽም ሰብአዊነትና አምላካዊነት ይክዳሉ።

ለሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ኢየሱስ ፍጹም አምላክ ሳይሆን፣ እግዚአብሔር አብ የለበሰው /የተገለጠበት/ ሥጋ ነው። የድርጅቱ ተከታዮች ኢየሱስ እግዚአብሔር ነው ሲሉ፣ ኢየሱስ እግዚአብሔር አብ ነው ማለታቸው ነው፤ ነገር ግን ቃለ እግዚአብሔር እንደዚያ አያስተምረንም። መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ እግዚአብሔር ነው ሲል፣ ከዘላለም ዓለም ጀምሮ መቅደም መቀዳደም፣ በብለጥ መበላለጥ

ሳይኖር፣ ከእግዚአብሔር አብ ጋር እኩል የሆነ አምላክ ነው ማለቱ ነው። ቤተ ክርስቲያን አዘወትራ በምትጠቀምበት አጭር አገላለጽ፣ እግዚአብሔር ወልድ /በግጻዌ መለኮት ውስጥ/ ሁለተኛው አካል ነው።

ሐዋርያው ዮሐንስ፣ «ወልድን የሚክድ ሁሉ አብ እንኳ የለውም፤ በወልድ የሚታመን አብ ደግሞ አለው» /1ዮሐ 2÷23/ ይላል። የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ሰዎች፣ ኢየሱስን ክደናል የሚል እምነት የላቸውም። በመሠረቱ በሐዋርያው ዮሐንስ ዘመን የነበሩትም መናፍቃን ኢየሱስን እንደካዱ አያስቡም። ሁሉም መናፍቃን «ወልድ» ለሚለው የተለየ ትርጒሜ ይሰጣሉ። የይሖዋ ምስክሮች፣ «ኢየሱስ» በእግዚአብሔር አብ የተፈጠረ የመጀመሪያ ፍጥረት ነው ሲሉ፣ ሞርሞኖች ደግሞ፣ «ወልድ» በእግዚአብሔር አብና በማርያም መካከል በተካሄደ የግብረ ሥጋ ግንኙነት የተወለደ ሰው ነው ይላሉ። የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አማኞች ደግሞ «ወልድ» የእግዚአብሔር አብ ሰብአዊ ተፈጥሮ (/አብ የለበሰው ሰብአዊ / አካል) ነው ባዮች ናቸው። ይህ የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ዐዋጅ የሞርሞኖችን ያህል አስደንጋጭ እንዲሁም የይሖዋ ምስክሮችን ያህል ያፈጠጠ ባይሆንም፣ ከቃለ እግዚአብሔር ትምህርት ጋር በቀጥታ የሚቃረን ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ አብ ራሱን የቻለ ህላዌ /personality/ ያለውና ከአብ ጋር ትክንል ዕሪና ያለው [በሁሉ እኩል የሆነ] ፍጹም አምላክ መሆኑን መካድ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ፣ «ወልድ» የሚያስተምረውን ትምህርት መካድ ነው። ስለዚህ የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ተከታዮች የሚሰብኩት፣ የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት ያልሰበኩትን «ሌላ ኢየሱስ»፣ «ልዩ ወንጌልና» «ልዩ መንፈስ» ነው /2ቆሮ 11÷4/።

የቃለ እግዚአብሔርን እውነት መሠረት ያደረገችው የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን፣ የጥንት ሰብአልዩሳውያንንም ሆነ የዛሬዎቹን «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» ሰዎች፣ ከመጽሐፍ ቅዱሳዊው እውነት የራቁ መናፍቃን ናቸው የሚል ጠንካራ እምነት አላት። ክርስቲያኖች የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አባላትን በታላቅ ፍቅርና ትሕትና የሥላሴን ትምህርት በማስረዳት፣ ወደ ደኅንነት ሊያመጡአቸው ይገባል።

ክፍል ዐሥራ ሁለት
የክርስቲና እምነት ከባሃኢ ሃይማኖት ጋር ማበር ይችላልን?

ሀ. የባሃኢ እምነት ታሪካዊ ዳራ

የባሃኢ እምነት ወደ ኢትዮጵያም ሆነ ወደ ሌሎች የዓለማችን አገሮች የተሠራጨው ከፋርስ (ከኢራን) ተነሥቶ ነው። የባሃኢን እምነት የመሠረተው ሚርዛ ሁሴን ዓሊ በቅጽል ስሙ ባሃኡላ (በፋርስ ቋንቋ፣ «የእግዚአብሔር ክብር» ማለት ነው) የተባለው የፋርስ ተወላጅ ነው»። የሰውን ልጆችን አንድ ለማድረግና የሰላምን ዘመን የሰበከውን» የዚህን ነቢይ ነኝ ባይ ምጽአት በ1844 ዓ.ም ያወጀው የእርሱ አገልጋይ የነበረው ዓሊ ሙሐመድ፣ በቅጽል ስሙ ባብ (በፋርስ ቋንቋ፣ «መግቢያ» ማለት ነው) የተባለው ወጣት ነው[23]።

በእምነቱ መስፋፋት የተቈጡት ሙስሊሞችና የአገሪቱ መንግሥት፣ አዲሱን እንቅስቃሴ ለመግታት ዕቅድ አወጡ። በ1850ዓ.ም ባብ ታስሮ በእሳት ተቃጠለ። ከእርሱ ሞት በኋላ የእርሱ ተከታዮች ተሰደዱ። ከ20ሺህ የሚበልጡ ተገደሉ፤ የተቀሩትም ወደ ወህኒ ተወረወሩ።

በ1863ዓ.ም ሚርዛ ሁሴን ዓሊ ባግዳድ ውስጥ ተያዘ። በሃኢ የሚለው ስም የመጣው ባሃኡላ ከሚለው ከዚህ ሰው የቅጽል ስም ነው። ባሃኡላ ከ1892ዓ.ም ጀምሮ እስከ ሞተበት ጊዜ ድረስ የኖረው በእስር ቤት ነው። የእርሱ ታላቅ ወንድም የነበረው አጻስ አፈንዲን በእርሱ እግር የተተካ ሰው መሆኑን በማወጅ ራሱን አብዱል ባሃ (በፋርስ ቋንቋ፣ «የባሃ አገልጋይ» ማለት ነው) ብሎ ሰየመ። አብዱል ባሃ በ1908ዓ.ም ከእስር ከተፈታ በኋላ፣ በርካታ ሚስዮናዊ ጉዞዎችን

[23] The Bahai Faith in Ethiopia (ያልታተመ) ገጽ 1።

አድርጎአል:: በ1912ዓ.ም ወደ አሜሪካን አገር በመሄድ ለስምንት ወር በዚያ ተቀመጠ:: በዚህን ጊዜ ነው በዊልሚት ኢሊኖይ የሚገኘውን ቤተ መቅደስ ለማነጽ የመሠረት ድንጋይ የተቀመጠው::

አብዱል ባሃ በ1921ዓ.ም ሲሞት የልጅ ልጁ ሾጊ አፈንዲ በቦታው ተተካ:: ሾጊ አፈንዲም በ1957ዓ.ም የሞተው በቦታው ሰው ሳይተካ ነው:: አሁን ድርጅቱ የሚመራው ዘጠኝ በሚሆኑ የአመራር አካላት ሲሆን፣ ዋና መሥሪያ ቤቱም የሚገኘው በእስራኤል አገር አይፋ በተባለው ስፍራ ነው[24]::

በ1982ዓ.ም በወጣው ስታቲስቲክ መሠረት በኢራን 300,000 የእምነቱ ተከታዮች የሚገኙ ሲሆን፣ በኢራን ውስጥ እምነቱ ከእስልምና እንዳፈነገጠ ሃይማኖት ይቆጠራል::

ለ. የባሃኢ እምነት በኢትዮጵያ

ዓሊ ሙሐመድ (ባብ) ፣ ሙባራክ የተባለ ኢትዮጵያዊ አገልጋይ ነበረው:: የባብን ዐዋጅ የተቀበለ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊም ሙባረክ መሆኑ ተዘግቦአል[25]::

እምነቱን የተቀበለች የመጀመሪያዋ አፍሪካዊት አገር ግብፅ ናት:: ይህም በባሃኡላ የአገልግሎት ዘመን ነው:: እምነቱ ከግብፅ ወደ ሌሎች የአፍሪካ አገሮች መስፋፋት የጀመረው በ20ኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ አካባቢ ነው:: እምነቱ ወደ ኢትዮጵያ የገባውም በዚሁ ወቅት ነው:: እምነቱ በከፍተኛ ፍጥነት እየተስፋፋባቸው ካሉ የዓለማችን አገሮች ውስጥ፣ የአፍሪካ አገሮች ቀዳሚውን ስፍራ ይይዛሉ::

[24] Edmond C.Gruss. Cults and the Occult ገጽ 146-147::
[25] The Bahai Faith in Ethiopia (ያልታተመ) ገጽ 1::

እምነቱን ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ ያመጣው የመጀመሪያው ሚስዮናዊ ሳብሪ ኤልያስ የሚባለው የ27ዓመት ወጣት ነው:: ከአንድ ዓመት «ጠንካራ» ሚስዮናዊ ሥራ በኋላ፣ በአዲስ አበባ የመጀመሪያው፣ «አጥብያ መንፈሳዊ ጉባኤ» በወርኀ ጎዳር 1933ዓ.ም ተመሠረተ:: ይህን ድል አስመልክቶ በየአገሮቹ ለሚገኙ የባሃኢ ማኅበረ ሰብ አባሎች የተላከው ደብዳቤ የሚከተሉትን ዐረፍተ ነገሮች አካቶ ነበር:- «የባሃኡላ እምነት በኢትዮጵያ- የአፍሪካ ብቸኛዋ ነጻ አገር...ያለውን ዕድገት አስመልክቶ በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ ወንድሞቻችን ይህንን መልእክት ስናስተላልፍ ደስታ ይሰማናል...የባሃኢ እምነት በዚህ ታሪካዊ ምድር ላይ እየተስፋፋ ነው[26]»::

እምነቱን በመጀመሪያው የተቀበሉት ኢትዮጵያዊ (ከሙባራክ ቀጥሎ ማለት ነው) አዝማች ስዩም ገብርኤል ይባላሉ:: በኋላ እኚህ ሰው ኑሮአቸውን ወደ አሥመራ በማድረግ በ1955ዓ.ም ላይ የተቈረቈረው፣ «አጥቢያ መንፈሳዊ ጉባኤ» አባል ሆኑ:: በአሥመራ እምነቱን በመጀመሪያ የተቀበለው ሰው የአዝማች ስዩም ልጅ፣ ታምራት ስዩም ነው::

ሳብሪ ኤልያስ ካከናወናቸው ሥራዎች መኻል የባሃይን መሠረተ እምነት የሚገልጸው፣ «ባሃኡላና አዲሱ ዘመን» [«Baha'u'llah and the New Era »] የተባለውን መጽሐፍ በ1934ዓ.ም ወደ አማርኛ መተርጐሙ ነው:: ሳብሪ ኤልያስ የአማርኛ ቋንቋ ስለማያውቅ የትርጒሙን ሥራ ያከናወኑት ሁለት ኢትዮጵያውያን ናቸው[27]:: የመጽሐፉ ቅጅ በዓለም ዙሪያ ለሚገኙት የእምነቱ አባላት ብቻ ሳይሆን፣ ለቀዳማዊ ኀይለ ሥላሴም በ1936ዓ.ም ተበርክቶላቸው ነበር[28]::

[26] ዝኒ. ከግሡ::
[27] ዝኒ. ከግሡ::
[28] ዝኒ. ከግሡ::

በጣሊያን ወረራ ምክንያት በ1935ዓ.ም ሳብሪ ኤልያስ ወደ አገሩ ወደ ግብፅ ተመለሰ። ጦርነቱ እንዳበቃም ሳብሪ ኤልያስ በወርኀ የካቲት 1944ዓ.ም ከሦስት ዓመት በፊት ካገባት ሚስቱ ፋይማ ካኩት እንዲሁም ሁሴንና ሳፋ ከሚባሉት ልጆቹ ጋር ወደ ኢትዮጵያ ተመለሰ[29]።

በጦርነቱ ወቅት ብዙ የእምነቱ ተከታዮች እምነቱን ትተው ስለ ነበር፣ ሳብሪ ኤልያስ ያገኛቸው ባሃኢዎች ከየመን የመጣው ሰይድ መንሱርና አርአያ የሚባሉት ግለሰቦች ብቻ ነበሩ። ሰይድ መንሱር እምነቱን ወዲያው ተወ፤ አቶ አርአያም ሞቱ። በዚህን ወቅት ነው ቀኛዝማች ጊላ ሚካኤል ባሕታ ይህን እምነት የተቀበሉት። እኝህ ሰው የሕግ አማካሪ የነበሩ ሲሆን፣ ለእምነቱም መስፋፋት ታላቅ ድርሻ ነበራቸው። የባሃዮችም ቍጥር የጨመረው በዚህ ጊዜ ነው[30]።

ከ1953-63 ዓ.ም ባሉት ጊዜያት ውስጥ ድርጅቱ ትልቅ የመስፋፋት ፓሊሲ ስለነደፈ፣ በርካታ የኢራንና ጥቂት የአሜሪካን ሚስዮናውያን ወደ ኢትዮጵያ መጥተዋል። ለሚስዮናዊ ሥራቸውም ማእከል ያደረጉት አዲስ አበባን፣ አሥመራን፣ ዐድዋን፣ ጐንደርን የመሳሰሉ ቦታዎችን ነው[31]።

በ1963ዓ.ም 25 የሚሆኑ የአውሮፕላን በረራ ተማሪዎች የባሃኢን እምነት ተቀበሉ። እምነቱ በዮኒቨርስቲ ተማሪዎችም መካከል ተሰበከ። የመጀመሪያው ብሔራዊ የባሃኢ ማእከል የተመሠረተው 1972ዓ.ም ነው። የባሃኢ እምነት በ1960ዓ.ም በግብፅ ውስጥ እንዳይንቀሳቀስ ሲታገድ፣ «ብሔራዊ መንፈሳዊ ጉባኤው መቀመጫውን በኢትዮጵያ አደረገ። ሰኔ 10ቀን 1961ዓ.ም ኢትዮጵያ፣ «የብሔራዊ መንፈሳዊ ጉባኤ ሰሜን ምሥራቅ አፍሪካ» ዋና መቀመጫ ሆነች[32]።

[29] ዝኒ ከማሁ።
[30] ዝኒ ከማሁ።
[31] ዝኒ ከማሁ።
[32] ዝኒ ከማሁ።

በአሁኑ ጊዜ በኢትዮጵያ ባሃኢ ብሔራዊ መንፈሳዊ ጉባኤ ሥራ 51 «አጥቢያ መንፈሳዊ ጉባኤዎች» ይገኛሉ[33]።

ሐ. የባሃኢ እምነት አስተምህሮ

የባሃኢ እምነት በሦስት መሠረታዊ ነጥቦች ላይ መሠረት ያደረገ ነው። ይኸውም፡- የእግዚአብሔር አንድነት፣ የሃይማኖት አንድነትና የሰዎች አንድነት ናቸው። እግዚአብሔር በባሕርይው ሊታወቅ የማይቻል ነው። የእግዚአብሔር ቃል ሊታወቅ የሚችለው እርሱ በመረጣቸው መልእክተኞች አማካይነት ብቻ ነው። የበሃኡላን አስተምህሮ በሚከተለው መልክ አሳጥሮ ማቅረብ ይቻላል[34]፡-

- የሃይማኖቶች ሁሉ መሠረታዊ አንድነት።
- የሃይማኖት፣ የጐሣና የቀለም ልዩነቶችን ማስወገድ።
- በሳይንስና በሃይማኖት መካከል ጎብረት መፍጠር።
- የወንድና የሴት እኩልነት።
- ሰዎች ሁሉ የሚግባቡት አንድ ዓለም ዐቀፋዊ ቋንቋ።
- ሥር የሰደደ ድኽነትንና ቅጥ ያጣ ብልጽግናን ማስወገድ።
- በሕዝቦች መካከል ያለውን አለመግባባት ሁሉ ማስወገድ።
- ሥራን እንደ አምልኮ በማየት ለሥራ ትልቅ ትኩረት መስጠት።
- የሰው ልጆች ሁሉ ዋነኛ ግብ የሆነውን ቋሚና ዓለም ዐቀፋዊ ሰላም መመሥረት።

የባሃኢ እምነት ማእከል ያደረገው «አንድነት» እና «ጎብረት»ን ነው። ይኸውም «አንድነትና» «ጎብረት» በሃይማኖት፣ በማኅበራዊ ኑሮ

[33] ዝኒ ከማሁ።
[34] One God, One Religion One Mankind

እንዲሁም በፓለቲካ ላይ ነው። የባሃኢ እምነት ያለው ቀዳማይ ዐላማ የማኅበረ ሰብ ጥናት፣ የፓለቲካ ወዘተ ምሁራን ካላቸው ዐላማ ጋር አንድ ዐይነት ነው።

የባሃኢ እምነት ኢየሱስንም ሆነ መሐመድን ነቢይ ናቸው፣ ነገር ግን ከእነርሱ በኋላ የመጣው ባሃኡላ ከእነርሱ ይበልጣል የሚል ሃይማኖት ነው።

መ. የባሃኢ ሃይማኖትና ክርስትና

የባሃኢ እምነት መሠረታዊ ከሆኑት የክርስትና አስተምህሮዎች ጋር በቀጥታ ስለሚጋጭ፣ የባሃኢ እምነት ከክርስትና ጋር ፈጽሞ ሊስማማ አይችልም። ታላቁ ዐቃቤ ክርስትና ዋልተር ማርቲን፣ «የባሃኢ ሃይማኖት መምህራን የክርስትና አስተምሮ ከባሃኢ መሠረታዊ ትምህርት ጋር የመቃረኑን እውነት ችላ ይሉታል፤ እንዲያውም ቅራኔዎቹን ለማስታረቅ ይሞክራሉ። ነገር ግን ከእነርሱ ጋር የተካሄደው ቃለ መጠይቅ የባሃኢ እምነት መሠረታዊ ናቸው ከሚባሉት ታሪካዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆኑት የክርስትና ትምህርቶች ጋር ይቃረናል[35]።

ጆርጅ ታዎንሸንድ የተባለው የባሃኢ ጸሓፊ ክርስቲያኖችን፣ «ሐሰተኞች ነቢያት» ብሎ ይጠራቸዋል። ይህንን ያለበትም ምክንያት ክርስቲያኖች «ክርስቶስ ያስተማረውን የወንጌል ትምህርት ስለለወጡ» ነው[36] የሚል እምነት አለው። እነዚህን ክርስቲያኖች «ሐሰተኞች ነቢያት» ያሰኘው ትምህርቶች የትኞቹ እንደሆኑ ሲገልጽ፡- እነዚህ

[35] Walter R. Martin, The Kingdom of the Cults,rev. ed.(Minneapolis: Bethany, 1985) ገጽ 278 ማርቲን ከባሃኢ መምህራን ጋር ያደረገውን ቃለ መጠይቅ በራሱ መጽሐፍ በገጽ 273-276 ላይ ይመለከቷል።

[36] Edmond C. Gruss. 153 George Townshend,Christ and Baha'U'llah, rev.ed. (Oxford: George Ronald.1966) ገጽ 25 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

ነቢያት «ኢየሱስ ክርስቶስ ልዩ የሆነና ሰው የሆነ አምላክ ነው፤ በሃይማኖት ታሪክ ውስጥ ፍጹም ያልታየ፣ ወደፊትም የማይታይ ነው ይላሉ»[1]። ከዚህም የተነሣ «የክርስቶስ ትምህርት ፍጹምና የመጨረሻ ነው ይላሉ»[2]። ኢሳ 9÷6-7 መሠረት በማድረግ፣ «ክርስቶስ የብሉይ ኪዳኑ የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር ነው ይላሉ»[3]። «የክርስቶስ ወንጌል» ነው ብለው የሚያስተምሩት ትምህርት፣ «መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚለው ክርስቶስ በገሊላ ካስተማረው ትምህርት፣ ፍጹም የተለየ ነው»[4]። «ቤተ ክርስቲያን የእርሱን [የክርስቶስን] መገለጥ [ትምህርት] የመጨረሻና የእውነተኛ እምነት ብቸኛ መሠረት ነው ይላሉ»[5]። «የክርስቶስ መንፈሳዊ አገልግሎት...እንደ ተኣምራት...ቁሳዊ ነው ይላሉ። ዐላማውን ሙሉ በሙሉ በመሳት ትንሣኤውን እንኳ ቁሳዊ ነው ይላሉ»[6]።

ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስን የሚያምኑ ክርስቲያኖች ታዎንሸንድ፣ «ሐሰተኛ ነቢያት» ናችሁ የሚለውን ክስ እንዲሁም በሃኢዮች የሚያቀርቡላቸውን አብሮ የመሆን ግብዣ አይቀበሉም። ክርስቲያኖች፣ ኢየሱስ ክርስቶስ በባሃኡላ የሚተካ ነቢይ ነው የሚል እምነት የላቸውም። ቃለ እግዚአብሔር እንደሚያስተምረን ኢየሱስ ክርስቶስ እጅግ ልዩና ከማንም ጋር የማይተካከል ፍጹም ሰውና ፍጹም አምላክ፣ የእግዚአብሔር አብ ብቸኛ እንደራሴ፣ ለማንኛውም ሰው፣ በየትኛውም ጊዜና ሁኔታ የጎጢአት ብቸኛ መድኀኒት ነው። እንደ ባሃኡላ ትምህርት፣ መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ክርስቶስን በተመለከተ የሚያስተምረው ትምህርት በአሁኑ ዘመን እውነተኛ አይደለም። ትክክል አይደሉም ከሚባሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

[1] ዝኒ ከማሁ።

[2] ዝኒ ከማሁ ከገጽ 26 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

[3] ዝኒ ከማሁ ከገጽ 27 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

[4] ዝኒ ከማሁ ከገጽ 28 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

[5] ዝኒ ከማሁ በቅንፍ ያለውን አይጨምርም።

[6] ዝኒ ከማሁ ከገጽ 29 ጠቅሶ እንደ ጻፈው።

«ኢየሱስም፦ እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም» (ዮሐ 14÷6)

«መዳንም በሌላ በማንም የለም፤ እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች ሌላ የለምና» (ሐሥ 4÷12)

«ከተመሠረተው በቀረ ማንም ሌላ መሠረት ሊመሠርት አይችልምና፤ እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» (1 ቆሮ 3÷11)

«አንድ እግዚአብሔር አለና፤ በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ ራሱንም ለሁሉ ቤዛ ሰጠ» (1ጢሞ 2÷5-6)

«ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና ዛሬ፤ እስከ ለዘላለምም ያው ነው»:: (ዕብ 13÷8)

ባሃኢዎች፣ «የተባረከ ተስፋችን» የሚለውን ክርስቲያናዊ ቃል በመውሰድ፦ «ክርስቲያን ከሆንህ...በእግዚአብሔር ክብር የሚመጣው የክርስቶስ ትንቢት ተፈጽሞአል:: በዚህ ጊዜም የእርሱ [የክርስቶስ] አዲስ ስም ባሃኡላ ነው:: ይህም ማለት፣ «የእግዚአብሔር ክብር ማለት ነው»[7]:: ይህ «የትንቢት ፍጻሜ» ቃለ እግዚአብሔር ከሚያስተምረን የትንቢት ፍጻሜ ጋር የሚስማማ አይደለም:: መጽሐፍ ቅዱስ፦«...የተባረከውን ተስፋችንን እርሱም የታላቁን የአምላካችንንና የመድኀኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መገለጥ እየጠበቅን...»

[7] ዝኒ ከማሁ ገጽ 154 "The Bahai Faith Unites All Races, All Religions" Los Angeles Times, ጥቅምት 22 ቀን 1971ዓ.ም ጠቅሶ እንደ ጻፈው:: በቅንፋ ያለውን አይጨምርም::

እየጠበቅን...» (ቲቶ 2÷12-13) ይለናል:: እንዲሁም የኢየሱስ ክርስቶስን ዕርገት ቆመው በመመልከት ላይ ለነበሩ ሐዋርያት፣ መላእክት፦ «ደግሞም የገሊላ ሰዎች ሆይ፤ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ ስለምን ቆማችኋል? ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው ኢየሱስ ወደ ሰማይ ሲሄድ እንዳያችሁት፣ እንዲሁ ይመጣል አሉአቸው» (ሐሥ 1÷11)::

የባሃኢ ሃይማኖት፣ «የሃይማኖት አንድነት» የሚለው ትምህርቱ፣ የመጽሐፍ ቅዱስ አስተምህሮ አይደለም:: አብዛኞቹ ሃይማኖቶች ተመሳሳይ የሆኑ ባሕርያት ቢኖሩአቸውም እንኳ፣ ክርስትና ከሌሎች የሚለየውን መሠረታዊ አስተምህሮ በመተው፣ ከሂንዱይዝም፣ ከቡዲሂዝም፣ ከእስልምና ወይም ከሌሎች ሃይማኖቶች ጋር አያብርም:: የባሃኢን እምነት ጨምሮ የትኛውም የሃይማኖት ክፍል ስለ ሰዎች ኀጢአተኛነትና በክርስቶስ ስለሚገኘው ደኅንነት (ሮሜ 3÷23፤ ኢሳ 64÷6፤ ዮሐ1÷29፤ 3÷14-17) ምንም ዐይነት ትምህርት የለውም::

ማጠቃለያ

የባሃኢ እምነት እኝዬት ኀጢአት ይቅር ሊባል እንደሚችልና ስለ እግዚአብሔር ፍርድ የሚያስተምረው ትምህርት የለውም:: እንዲያውም በባሃኢ እምነት ስለ ኀጢአት ዋጋና ስለ ደኅንነት መንገድ ማውራት ጸያፍ ነው:: ነገር ግን ቃለ እግዚአብሔር ከዚህ የተለየ አቋም አለው፣«እግዚአብሔርም የዘላለምን ሕይወት እንደ ሰጠን ይህም ሕይወት በልጁ እንዳለ ምስክሩ ይህ ነው:: ልጁ ያለው ሕይወት አለው፤ የእግዚአብሔር ልጅ የሌለው ሕይወት የለውም:: የዘላለም ሕይወት እንዳላችሁ ታውቁ ዘንድ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ለምታምኑ ይህን ጽፌላችኋለሁ»:: (1ዮሐ 5÷11-13)

ክፍል ዐሥራ ሦስት

የሞርሞን ሃይማኖት ክርስትና ነውን?

ሀ. የሞርሞን እምነት ታሪካዊ ዳራ

«ሞርሞን» ወይም «የኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን የመጨረሻው ዘመን ቅዱሳን»፣ የተባለውን ሃይማኖታዊ ድርጅት የመሠረተው ጆሴፍ ስሚዝ ጂ አር ይባላል። ጆሴፍ ስሚዝ ታኅሣሥ 23 ቀን 1805 ዓ.ም በአሜሪካን አገር ቫረን ቬርሞት በተባለው ስፍራ ተወለደ። ጆሴፍና ሉሲ ማክ የተባሉት ወላጆቹ ዐሥር ልጆች የነበሩአቸው ሲሆን፣ ጆሴፍ ስሚዝ አራተኛው ልጅ ነው።

አብዛኞቹ የስሚዝ ቤተ ሰብ አባላት የፕሪስባቴሪያን ቤተ ክርስቲያን አባል ሲሆኑ፣ ወጣቱ ጆሴፍ ግን የቤተ ክርስቲያኒቱ አባል ሳይሆን ቆየ። ስሚዝ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባል እንዳልሆን ምክንያት የሆነኝ፣ በአብያተ ክርስቲያናት መካከል ያለው ልዩነት ነው[44] ይላል።

በ1820ዓ.ም ጆሴፍ ስሚዝ ለሞርሞን ቤተ ክርስቲያን መሠረት የሆነውን ራእይ አየሁ አለ። በራእይ አየሁት ያለው በብርሃን የተሞላ ሰው፣ ከየትኛውም የሃይማኖት ድርጅት ጋር እንዳይቀላቀል እንዳስጠ ነቀቀው እንዲያውም የእነዚህ ሃይማኖት ሊቃውንት የተበላሹ፣

---

[44] Josh MC Dowell . A Ready Defense (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson 1993) ገጽ 341

የሃይማኖት መግለጫቸውም ጸያፍና የሃይማኖት መልክ ቢኖራቸውም ጎይሉን ግን እንደካዱ ገለጸልኝ ይላል[45]::

ጆሴፍ ስሚዝ በመስከረም 21ቀን 1823ዓ.ም ሁለተኛውን ራእይ እንዳየ ገለጸ:: ጆሴፍ ስሚዝ በሁለተኛው ራእዩ ያየው ሰው ሊገለጽ ከሚቻለው በላይ የከበረ፣ ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣ እንዲሁም ስሙ ሞርሞንይ የሚባል ነበረ:: ስሚዝ፣ ሞርሞናይ የሚባለው ሰው ገለጸልኝ የሚለውም ነገር፣ በወርቅማ ሳሕኖች ላይ የተጻፈና መሲሑ ለአሜሪካ ነዋሪዎች የሰጠው ድርሳን (ጽሑፍ) ነበር:: በተጨማሪም በብር ጋኖች ውስጥ የተቀመጠና ከጥሩር ጋር የተጣበቁ ሁለት የሁሪምና የቱሚም ድንጋዮች ከሳሕኖቹ ጋር እንዳሉ፣ የድንጋዮቹም ዐላማ መጽሐፉን ለመተርጐም እንደሚረዳ «ገለጸለት»[46]::

ሰማያዊው መልእክተኛ በዚያው ሌሊት ለሁለተኛ ጊዜ ተገልጦለት መጀመሪያ የገለጸለትን ነገር ዳግም ተናገረው:: ሳሕኖቹ ያሉበትንም ቦታ አሳየው:: በማግስቱ ከሚኖርበት ከተማ ውጪ ወደ ሚገኘው ኩሪብታማ ስፍራ ሲሄድ በድንጋይ ሣጥን ውስጥ ሁሪምና ቱሚሙን እንዲሁም ጥሩሩን አገኘ:: ነገር ግን መልአኩ እንዲወስዳቸው አልፈቀደለትም፤ ሆኖም ለተከታታይ አራት ዓመት በየዓመቱ፣ ልክ በዚሁ ወቅት መምጣት እንዳለበት ገለጸለት:: በመጨረሻም መስከረም 22ቀን 1827ዓ.ም ሳሕኖቹ በሰማያዊው መልእክተኛ እጅ ተሰጠው[47]:: የጽሑፎቹም የትርጉም ሥራ መጋቢት 26 ቀን 1830 ዓ.ም ተጠናቀቀ:: የትርጉሙ ሥራ ከተጠናቀቀ ከዐሥራ አንደኛው ቀን በኋላ የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን («የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን») በስድስት

[45] ዝኒ ከማሁ ገጽ 342
[46] ዝኒ ከማሁ::
[47] ዝኒ ከማሁ::

ሰዎች አባልነት ተመሠረተ:: የመጠሪያ ስሙም፣ «የኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን፣ የመጨረሻው ዘመን ቅዱሳን» ተባለ[48]::

በወቅቱ ብዙ ሰዎች በሞርሞኖች ላይ የተለያዩ ጽሑፎችን ጽፈዋል:: ስሚዝም እነዚህ ጽሑፎችና የታተመባቸው ማተሚያ ቤት እንዲቃጠል አዘዘ፤ በዚህም ምክንያት ስሚዝ ከወንድሙ ከሃይሩም ጋር ታስሮ ዘብጥያ ተወረወረ:: ሰኔ 27ቀን 1844ዓ.ም ተቃውሞ ሰልፍ ያደረጉ 200 ሰዎች እስር ቤቱን ሰብረው በመግባት ሃይሩምንና ጆሴፍን ተኩሰው ገደሉአቸው:: እንደ ቤተ ክርስቲያኒቱ አስተምህሮ ጆሴፍ ሳይዋጋ እጁን አጣምሮ የሞተ ሰማዕት አልነበረም:: ነገር ግን ብዙዎችን ተኩሶ ያቈሰለ እንጂ[49]::

ጆሴፍ ስሚዝ ሰኔ 27ቀን 1944ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይ፣ የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ፕሬዝዳንት የነበረው ብሪግሃም ያንግ የአመራር ቦታውን ያዘ::

[48] ዝኒ ከማሁ 342::
[49] ዝኒ ከማሁ::

ለ. የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን ዐዋጆች

ሞርመኖች፣ በኢየሱስ ክርስቶስ የተመሠረተችውን እውነተኛዪቱን ቤተ ክርስቲያን እንደሚያድሱ ይገልጻሉ። ይህቺም ቤተ ክርስቲያን የኦርቶዶክስ፣ የካቶሊክ ወይም የፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናትን አይደለችም፤ ነገር ግን ይህቺ ቤተ ክርስቲያን «ብቸኛዋና እውነተኛዋ» የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን ነች። የቤተ ክርስቲያኗም አባል ካልሆኑ ደኅንነት የሚታሰብ ጉዳይ አይደለም። ጆሴፍ ስሚዝንም እንደ ነቢይ ያልተቀበሉ ሰዎች ደኅንነት የላቸውም[50]።

የሥልጣን ምንጮች

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን አራት የተቀደሱ መጻሕፍት አሉት። እነርሱም መጽሐፍ ቅዱስ፣ የሞርሞን መጽሐፍ፣ አስተምህሮና ቃል ኪዳን («ዶክትሪን ኤንድ ኮቨናንትስ») እንዲሁም «ዘ ፕሪል አፍ ግሬት ፕራይስ» ናቸው። የዛሬዎቹም የድርጅቱ ነቢያት ቃል የሥልጣን ምንጭ ተደርጐ ይታያል።

1. መጽሐፍ ቅዱስ

ሞርሞኖች፣ «መጽሐፍ ቅዱስ በትክክል ከተተረጐመ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን እናምናለን» ይላሉ። የሞርሞን መጽሐፍ «የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስን ስላጣመመችው፣ መጽሐፍ ቅዱስን አንብቦ ትክክለኛውን መንገድ ማወቅ አይቻልም» ይላል (1 ኔፊ 13÷26-27)።

[50] ዝኒ. ከማሁ። 343-344።

ስለዚህ ሞርሞኖች ከመጽሐፍ ቅዱስ ይልቅ፣ በድርጅቱ ዘንድ እንደ ሥልጣናዊ ቃል የሚታዩትን ሌሎቹን ሦስት መጻሕፍት የበለጠ ተአማኒነት ይሰጡአቸዋል። ይህም ሞርሞኖች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ የራሳቸውን አዲስ ሐሳብ እንዲጨምሩ በር ከፍቶላቸዋል። እነዚህም አዳዲስ ሐሳቦች የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያወጣችው አስተምህሮዎች ናቸው ብለው ያምናሉ።

2. የሞርሞን መጽሐፍ

የሞርሞኖች የእምነት አንቀጽ፣ «የሞርሞን መጽሐፍ የእግዚአብሔር ቃል እንደሆነ እናምናለን» ይላል። የሞርሞን መጽሐፍ በስፋት የሚተርከው ኢየሱስ ክርስቶስ ከትንሣኤው በኋላ ለአሜሪካን አገር ቀደምት ነዋሪዎች የመገለጡን ጉዳይ ነው።

3. አስተምህሮና ቃል ኪዳኖች

አስተምህሮና ቃል ኪዳኖች («ዶክትሪን ኤንድ ኮቨናንትስ») የተባለው መጽሐፋቸው የሞርሞን አስተምህሮ ልዩ ባሕርያት ስለ ሆኑት ስለ ሙታን መጠመቅና ስለ ሰማያዊ ጋብቻ የሚያወራ ነው።

4. ዘ ፔሪል አፍ ግሬት ፕራይስ

ይህ መጽሐፍ « የሙሴን መጽሐፍ» የያዘ ነው። በሌላ አነጋገር የዘፍጥረት የመጀመሪያዎቹን ስድስት ምዕራፎች የሚተካ መጽሐፍ ነው። «የአብርሃም መጽሐፍ» የሚባለው ደግሞ፣ «የግብፃውያንን ጳጳሪራ [ፓፒረስ]» የሚተረጐም ነው። «የግብፃውያን የጳጳሪራ» ትርጉም የሚባለው፣ ሆን ተብሎ ለማታለል የተጻፈ ነገር ነው።

ይህ መጽሐፍ ጆሴፍ ስሚስ መጽሐፍ ቅዱስን በተመለከተ የሰጠውን ማብራሪያ፣ በጆሴፍ ስሚዝ የተጻፈ የራሱ የሕይወት ታሪክ እንዲሁም የእምነት አንቀጻቸውን የያዘ መጽሐፍ ነው::

ሐ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሞርሞን እምነት ምን ይላል?

መጽሐፍ ቅዱስ የሞርሞኖችን አስተምህሮ በጽኑ ይቃወማል:: የሞርሞን መጻሕፍት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ብቻ ሳይሆን እርስ በርሳቸውም ይቃረናሉ:: መጽሐፍ ቅዱስ እርስ በርሱ አይጋጭም:: የመጽሐፍ ቅዱሱ እግዚአብሔር ራሱን አይቃረንምና:: ዕብራውያን 1÷1-3 ስለ እግዚአብሔር ያለን ዕውቀት ከየት እንደሚመነጭ ሲናገር:-

«ከጥንት ጀምሮ እግዚአብሔር በብዙ ዐይነትና በብዙ ጐዳና ለአባቶቻችን በነቢያት ተናግሮ፣ ሁሉን ወራሽ ባደረገው ደግሞም ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ፣ በዚህ ዘመን መጨረሻ ለእኛ ተናገረን፤ እርሱም የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርዩ ምሳሌ ሆኖ ሁሉን በሥልጣኑ ቃል እየደገፈ፣ ኀጢአታችንን በራሱ ካነጻ በኋላ በሰማያት በግርማው ቀኝ ተቀመጠ» ይላል::

ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣ ነው የሚባል ማንኛውም ዐይነት መልእክት፣ የብሉይ ኪዳን ፍጻሜ ከሆነው ከኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ጋር መጣጣም አለበት (ሉቃ 24÷27):: የዘላለም ሕይወት የሚገኘው በኢየሱስ ክርስቶስ ሥራና ስጦታ ብቻ ነው እንጂ ከጆሴፍ ስሚዝ፣ ከብሪግሃም የንግ ወይም ከሌሎች የሞርሞን ሐሰተኛ ነቢያት አይደለም (ዮሐ 20÷31):: በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የራሳቸውን ትምህርት የሚጨምሩትን ሰዎች በተመለከተ ቃለ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል::

«የእግዚአብሔር ቃል ሁሉ ተፈትናለች፤
እርሱ ለሚታመኑት ጋሻ ነው::
እንዳይዘልፍህ፣ ሐሰተኛም እንዳትሆን
በቃሉ አንዳች አትጨምር» (ምሳ 30÷5-6)

መ. የሞርሞን አስተምህሮ

እግዚአብሔር

የሞርሞኖች እግዚአብሔር፣ መጽሐፍ ቅዱስ ከሚያስተምረው እግዚአብሔር የተለየ ነው:: ሞርሞኖች በብዙ አማልክት ያምናሉ:: እንዲያውም እግዚአብሔር ራሱ በአንድ ወቅት ሰው ነበር የሚል እምነት አላቸው:: የሞርሞን ወንዶች እግዚአብሔር የመሆን ዕድል አላቸው[51]:: ሞርሞኖች ስለ እግዚአብሔር ያላቸው አስተምህሮ ከቃለ እግዚአብሔር ጋር ብቻ ሳይሆን ከራሳቸውም መጽሐፍ ጋር ይቃረናል:: ለምሳሌ እነዚህን ክፍሎች «ከሞርሞን መጽሐፍ ላይ» ይመልከቱ አልማ11÷21-22፤ 1ኔፊ11÷7፤31÷21፤ 3ኔፊ11÷27:36፤ ሞሳያ 15÷1-5፤ 16÷15::

መጽሐፍ ቅዱስ አንድነት ሦስትነት የባሕርይ ገንዘቡ የሆነ አንድ እግዚአብሔር ብቻ እንዳለ በአጽንዖት ያስተምራል:: ለምሳሌ ኢሳ 43÷10፤ «ታውቁና ታምኑብኝ ዘንድ እኔም እንደ ሆንሁ ታስተውሉ ዘንድ፣ እናንተ የመረጥሁትም ባሪያዬ ምስክሮቼ ናችሁ ይላል እግዚአብሔር፤ ከእኔ በፊት አምላክ አልተሠራም ከእኔም በኋላ አይሆንም» ይላል::

[51] ዝኒ ከማሁ ከ The King follett Discourse ገጽ 8-10 ጠቅስ እንደ ጻፈው::

አዲስ ኪዳን፣ ሰዎች የሚያመልኩአቸው ሐሰተኞች አማልክትና ጣዖታት ከንቱ እንደሆኑ ያስረዳል፣ «...ጣዖት ሁሉ በዓለም ከንቱ እንደ ሆኑ ከአንዱም በቀር ማንም አምላክ እንደሌለ እናውቃለን» (1ቆሮ 8÷4)::

ኢየሱስ ክርስቶስ

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን፣ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ማንኛውም ሰው በቅድመ ህልውናው ("pre-existent spirit") መንፈስ ነበር ይላል:: ሁላችንም የኢየሱስ ክርስቶስ ወንድሞችና እኅቶች ብንሆንም እንኳ፣ የእግዚአብሔር በኵር የሆነ የመንፈስ ልጅ በመሆኑ ይበልጠናል::

ቃለ እግዚአብሔር ከሞርሞን አስተምህሮ ጋር በሚጋጭ ሁኔታ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጁ መሆኑን ይገልጻል፣ «ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ ዐደረ፤ አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን» (ዮሐ 1÷14):: ኢየሱስ ክርስቶስ በምድራዊ ሕይወቱ ማንም ሰው ማድረግ በማይችለው ሁኔታ፣ የእግዚአብሔርን ኀይል ገልጦአል፣ «እርሱም የማይታይ አምላክ ምሳሌ ነው፤ የሚታዩትና የማይታዩትም ዙፋኖች ቢሆኑ ወይም ጌትነት ወይም አለቅነት ወይም ሥልጣናት፣ በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና» (ቈላ1÷15)::

ሰው

እንደ ሞርሞን አስተምህሮ ሰው ቈሳዊ አካል አግኝቶ ወደዚህ ምድር ከመምጣቱ በፊት መንፈስ ነበር:: «ሰው በመገናኛ ድንኳን የተሸፈነ መንፈስ ነው፤ የሰው አእምሮአዊ ክፍሉ አልተሠራም ወይም

አልተፈጠረም፤ ነገር ግን ዘላለማዊ ሰውም ከመጀመሪያው ጀምሮ ከእግዚአብሔር ጋር ነበር»[52]::

«አንድ ቀን እንደ እግዚአብሔር ወይም እንደ ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ እሆናለሁ ብሎ ማሰብ እግዚአብሔርን መጻረፍ (መሳደብ) ነው::»

ሠ. የሞርሞን መጽሐፍና የሥነ ቅርስ ጥናት

በሥነ ቅርስ ላይ ሰፊ ጥናት ያካሄዱ የሞርሞን ምሁራንም ሆኑ ሌሎች የደረሱባቸው እውነታዎች የሞርሞንን እምነት የሚደግፉ አይደሉም:-

1. በሞርሞን መጽሐፍ[53] ውስጥ የተጠቀሱት ከተሞች የት እንደሚገኙ እንኳ በትክክል አይታወቅም::
2. በአዲሲቱ ምድር (አሜሪካ) ላይ የተካሄዱ ጥናቶች በሞርሞን መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት ዐይነት ስሞች አልተገኙም::
3. በአሜሪካን አገር በዕብራይስጥ ቋንቋ የተጻፉ የዕቃ ላይ ጽሑፎች አልተገኙም::
4. የግብፃውያንም ሆኑ ከግብፃውያን ጋር ተዛማጅነት ያላቸው ማናቸውም ዐይነት ጽሑፎች በአሜሪካን አገር አልተገኙም::
5. እስከ ዛሬ ጥንታዊ የሆነ የሞርሞን መጽሐፍ አልተገኘም::
6. የጥንት የአሜሪካን አገር ነዋሪዎች የዕብራውያንም ሆነ ክርስትና እምነት አማኒያን ለመሆናቸው ምንም ዐይነት መረጃ የለም::

---

[52] ዝኒ አማሁ ከ Joseph Fielding Smith. Doctrines of Salvation ጠቅሶ እንደጻፈው::

[53] የሞርሞን መጽሐፍ የሚባለው፣«Book of Mormon»ነው:: ይህ መጽሐፍ በአሁኑ ወቅት በአማርኛ ተተርጉሞ ለንባብ ቀርቦአል::

7. በሞርሞን መጽሐፍ ላይ የሚገኙት ሰዎች፣ ሕዝቦችና ቦታዎች ለታሪክና ለሥነ ቅርስ ጥናት ባዕዳን ናቸው::
8. የሞርሞን መጽሐፍ ትክክለኛ መጽሐፍ ለመሆኑ፣ ምንም ዐይነት ውጫዊ ማስረጃ የለም::

ማጠቃለያ

የሞርሞን ቤተ ክርስቲያን፣ ቀዳማይ ዐላማዬ ለክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ተሐድሶ ማምጣት ነው ቢልም እውነቱ ግን ከዚህ እጅግ የራቀ ነው::

«ነገር ግን ይናገር ዘንድ ያላዘዝሁትን በስሜ በድፍረት የሚናገር ወይም በሌላ አማልክት ስም የሚናገር ነቢይ፣ እርሱ ይገደል:: በልብህም:- እግዚአብሔር ያልተናገረውን ቃል እናውቅ ዘንድ እንዴት ይቻለናል? ብትል፣ ነቢዩ በእግዚአብሔር ስም በተናገረ ጊዜ የተናገረው ነገር ባይሆን ባይመጣም፣ ያ ነገር እግዚአብሔር ያልተናገረው ነው፤ ነቢዩ በድፍረቱ ተናግሮታል፤ እርሱን አትፍራው»

(ዘዳ 18÷20-22)

ዋቢ መጻሕፍት

በመጠቀሚያ ግንብ የመጽሐፍ ቅዱስና የትራክት ማኅበር የተጻፉ መጻሕፍት መካከል ዋኞቹ

- በምድር ላይ በገነት ለዘላለም መኖር ትችላለህ
  - እምነቱን የተቀበሉ አዳዲስ ሰዎች የሚማሩበት መጽሐፍ ነው::
- በሥላሴ ማመን ይገባሃልን?
  - ትምህርተ ሥላሴን ለመቃወም ተብሎ የተዘጋጀ መለስተኛ መጽሐፍ ነው::
- ከቅዱሳን ጽሑፎች እየጠቀሱ ማመራመር
  - የይሖዋ ምስክሮች አስተምህሮአቸውን በተመለከተ የሚጠ የቁትን ጥያቄ ለመመለስ ያስችላቸው ዘንድ የተዘጋጀ ነው::
- Insight on the Scritures, ቅጽ 2

  -የይሖዋ ምስክሮች ሥልጣናዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ (encyclopedia) ነው::
- Jehovah's Witnesses: Proclaimers of God's Name

  -ከራስል ዘመን ጀምሮ እስካሁን ያሉትን የድርጅቱን ፕሬዝዴንቶች ታሪክ ይተርካል::

- The Kingdom Inter Linear Translation of the Greek Scriptures

-የአዲስ ኪዳን ግሪክ መጻሕፍትን ቃል በቃል በእንግሊዝኛ የተረጐሙበት መጽሐፍ ነው:: በገጹ በስተ ግራ ጎዳግ ላይ በአዲሲቱ ዓለም ትርጕም (NWT) እንዴት እንደተረጐመው ተገልጸአል:: የአዲስቱ ዓለም ትርጕም ለድርጅቱ አስተምህሮ ያደረ መሆኑን የግሪኩን ትርጕምና በስተ ቀኝ ባለው ጎዳግ ላይ የሰፈረውን የአዲሲቱ ዓለም ትርጕም በማነጻጸር የይሖዋ ምስክሮችን መርዳት ይቻላል::

- New World Translation of the Holy Scriptures: With References, ev.ed.

-ይህ ድርጅቱ ከዕብራይስጥና ከግሪክ ተርጕሜዋለሁ የሚለው መጽሐፍ ቅዱስ ነው:: ይህ መጽሐፍ፣ «የአዲሲቱ ዓለም ትርጕም» በሚል ርእስ በ1993ዓ.ም ወደ አማርኛ ተተርጕሞአል፤ በቅርቡም እንደሚሠራጭ ይገመታል::

በ «ሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» የተጻፉ መጻሕፍት

- ተክለማርያም ገዛኸኝ፤ ኢየሱስን ማን ይሉታል?

-ድርጅቱ የሰብአልዮስን ትምህርት እንደሚከተል ይፋ ያደረገ መጽሐፍ ነው::

- ተክለማርያም ገዛኸኝ፤ አዲስ ልደት

-«በኢየሱስ ስም» መጠመቅ ለደኅንነት አስፈላጊ መሆኑን በስፋት ያትታል::

- ተክለማርያም ገዛኸኝ፤ የኢትዮጵያ ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን የእምነት አንቀጾች

-የድርጅቱ የእምነት አንቀጽ ነው:: የዚህን መጽሐፍ አስተምህሮ « የማይቀበል በስሕተት መንፈስ የተሞላ ነው» በሚል ዐረፍተ ነገር ነው የተቋጨው::

- ተክለማርያም ገዛኸኝ፤ በእግዚአብሔር መጽሐፍ ፊልጌ

-የድርጅቱን አስተምህሮ አዳዲስ ለሆኑ የእምነቱ ተከታዮች ያቀርባል::

- ተክለማርያም ገዛኸኝ፤ አንድ መንጋ

-ሰዎች ድርጅቱን እንዲቀላቀሉ የቀረበ ጥሪ ነው::

- ከተክለማርያም ገዛኸኝ፤ መለኮታዊ ጎይል

ግለሰቡ ድርጅቱን ከመቀላቀሉ በፊት የጻፈው መጽሐፍ ነው::

- አማረ ዋቅቶላ ሐዋርያትና ነቢያት ምን አስተማሩ (ተርጓሚ)

-ድርጅቱ ለአገልጋዮች በአዋሳ ባዘጋጀው ዐውደ ጥናት ላይ እንዲያስተምሩ ከአሜሪካ «ዓለም ዐቀፍ ሐዋርያት ቤተ ክርስተያን» የመጡትን የዴቪድ በርናርድን ትምህርት ወደ አማርኛ የተተረጐመበት ነው::

በይሖዋ ምስክሮች ላይ ከተሠሩ ሥራዎች መካከል ዋነኞቹ

Bowman, Robert M., Jr. Understanding Jehovah's Witnesses: Why They Read the Bible the Way They Do (Grand Rapids: Baker,1991).

Bowman, Robert M., Jr. Why You Should Believe in the Trinity :An Answer to Jehovah's Witnesses (Grand Rapids: Baker, 1989).

Bowman, Robert M., Jehovah's Witnesses (Grand Rapids: Zondervan, 1995)

Finnerty, Robert U., Jehovah' Witnesses On Trial: The Testimony of the Early Church Fathers (Phillipsburg, N.J.: Presbyterian & Reformed, 1993)

Gruss, Edmond C. The Jehovah's Witnesses and Prophetic Speculation, zd ed (Nutley, N.J.: Presbyterian & Reformed, 1975).

Gruss, Edmond C. Cults And The Occult (Nutley, N.J.: Presbyterian &Reformed, 1982).

Hoekema, Anthony A. The Four Major Cults. (Grand Rapids: Eerdmans, 1978).

Jonsson, Carl Olof. The Gentile Times Reconsidered, ed. M. James Penton (Lajolla, Calif.: Good News Defenders, 1983).

Magnani, Duane, and Arthur Barrett. The Watchtower Files: Dialogue With a Jehovah's Witness (Minneapolis: Bethany House, 1985).

Reed, David A. How to Rescue your Loved Ones from the Watch tower (Grand Rapids: Baker, 1989).

Rhodes, Ron. Reasoning from the Scriptures with Jehovah's Witnesses (Eugene,: Harvest House, 1993).

ሃገረ መለኮት መጻሕፍት

Basic Christian Doctrines, ed. Carl F. Henry. (Grand Rapids: Baker, 1983).

Berkhof, Louis. Manual of Christian Doctrine (Grand Rapids: Eerdmans, 1983).

Erickson, Millard J. Christian Theology. (Grand Rapids: Baker, 1987)

Ryrie, Charles C. Basic Theology (Wheaton IL.: Victor Books, 1986).

ሐንድምታዎች

Bible Knowledge Commentary, Old Testament Eds. John F. Walvoord and Roy B. Zuck (Wheaton, IL: Victor Books, 1985).

Bible Knowledge Commentary, New Testament Eds. John F. Walvoord and Roy B. Zuck (Wheaton, IL : Victor Books, 1985).

Bruce, F.F. The Book of Acts. (Grand Rapids: Eerdmans, 1986).

Bruce, F.F The Epistle to the Hebrews. (Grand Rapids: Eerdmans, 1984).

መናፍቃንን አስመልክተ በጸሐፈው እየተዘጋጁ ያሉ መጻሕፍት

- «የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» አስተምህሮ በቃለ እግዚአብሔር ሲመዘን
- «በሥላሴ ማመን አይገባህምን?» ኢየሱስ ክርስቶስ ሁሉን ቻይ አምላክ አይደለምን?
- ያልተከፈለ የቤተ ክርስቲያን ዕዳ፣ የእምነት ወይስ የክሕደት እንቅስቃሴ?

«ወንድሞች ሆይ፤ መጠራታችሁን ተመልከቱ፤ እንደ ሰው ጥበብ ጥበበኞች የሆኑ ብዙዎች፤ ኀያላን የሆኑ ብዙዎች፣ ባላባቶች የሆኑ ብዙዎች አልተጠሩም:: ነገር ግን እግዚአብሔር ጥበበኞችን እንዲያሳፍር፣ የዓለምን ሞኝ ነገር መረጠ፤ ብርቱንም ነገር እንድያሳፍር፣ የዓለምን ደካማ ነገር መረጠ፤ እግዚአብሔር የሆነውን ነገር እንድያጠፋ የዓለምን ምናምንቴ ነገር፣ የተናቀውን፣ ያልሆነውን ነገር መረጠ:: ሥጋን የለበሰ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት እንዳይመካ:: ነገር ግን የሚመካ በእግዚአብሔር ይመካ::» (1ቆሮ 1÷26-30)

ወስብሐት ለእግዚአብሔር ዘአፈጸመኒ በዳኅና

ተስፋዬ ሮበሌ

አዲስ አበባ፤ ወርኀ መስከረም 1994 ዓ.ም